

"คนดี" และ "ความดี" ในทางการเมืองไทย: การต่อสู้ทางความหมายทางการเมืองระหว่าง 2549 -
2557

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2565
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

KHONDEE AND THE GOOD IN THAI POLITICS: STRUGGLING FOR A POLITICAL MEANING

2006 - 2014

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Government) in Government

Department of Government

FACULTY OF POLITICAL SCIENCE

Chulalongkorn University

Academic Year 2022

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	"คนดี" และ "ความดี" ในทางการเมืองไทย: การต่อสู้ทาง ความหมายทางการเมืองระหว่าง 2549 - 2557
โดย	น.ส.กาญจนาพร เขยอักษร
สาขาวิชา	การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปกรณ์ ศิริประกอบ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	
.....	ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ทับจุมพล)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บัณฑิต จันทร์โรจน์กิจ)	
.....	กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.อนุสรณ์ อุณโณ)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

กาญจนพร เขยอักษร : "คนดี" และ "ความดี" ในทางการเมืองไทย: การต่อสู้ทางความหมายทางการเมืองระหว่าง 2549 - 2557. (KHONDEE AND THE GOOD IN THAI POLITICS: STRUGGLING FOR A POLITICAL MEANING 2006 - 2014) อ.ที่ปรึกษาหลัก : ผศ. ดร.บัณฑิต จันทรโรจนกิจ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 ประเทศไทยเผชิญกับความถดถอยของประชาธิปไตยพร้อมกับการเปลี่ยนผ่านจากการเมืองของชนชั้นนำไปสู่การเมืองของมวลชน โดยมีปรากฏการณ์ที่มวลชนคู่ขัดแย้งสองฝ่ายต่างยึดถือความชอบธรรมคนละชุดและออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง ฝ่ายหนึ่งต่อต้านประชาธิปไตยยึดหลักความชอบธรรมแบบการปกครองตามจารีตประเพณีที่ดำเนินการตามอุดมการณ์หลักอย่าง “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” และอีกฝ่ายหนึ่งสนับสนุนประชาธิปไตยยึดหลักความชอบธรรมความถูกต้องตามกฎหมาย มีวาทกรรมจำนวนมากที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อสนับสนุนความชอบธรรมของขบวนการเคลื่อนไหว แต่คำที่ถูกผลิตซ้ำและมีอิทธิพลต่อการเมืองไทยคือคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจคือมวลชนที่ให้คุณค่ากับวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มีแต่ในขบวนการต่อต้านทักษิณเท่านั้น วิทยานิพนธ์นี้จึงมุ่งศึกษาความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณ สาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมและทำที่สุดวาทกรรมดังกล่าวส่งผลต่อการเมืองไทยอย่างไรในปัจจุบัน โดยใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) มาเป็นเครื่องมือในการศึกษาเพื่อให้สามารถสะท้อนหลักคิดเบื้องหลังวาทกรรมที่ขบวนการเคลื่อนไหวยึดมั่นและนำมาใช้เป็นความชอบธรรมในการชุมนุม

ผลการศึกษาพบว่าภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณมีการให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” อย่างหลากหลายโดยได้รับอิทธิพลมาจากศาสนาพุทธผสมผสานกับลัทธิขงจื้อ ขบวนการใช้หลักการทางศาสนาเป็นแกนหลักในการเคลื่อนไหวและสร้างความชอบธรรมให้กับตนเอง ข้อเสนอของขบวนการต่อต้านทักษิณไม่เพียงแต่ขับไล่รัฐบาลเท่านั้น แต่พวกเขายังมีความพยายามเสนอรูปแบบการปกครองแบบใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะให้ความสำคัญกับหลักคุณธรรมมากกว่าวิถีทางตามหลักประชาธิปไตยแบบสากลซึ่งส่งผลต่อการเลือกตั้งในปีพ.ศ. 2562 อย่างมีนัยสำคัญ

สาขาวิชา การปกครอง
ปีการศึกษา 2565

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6180602724 : MAJOR GOVERNMENT

KEYWORD: Good People The good The anti-Thaksin movement Discourse

Kanjanaporn Choeiakson : KHONDEE AND THE GOOD IN THAI POLITICS: STRUGGLING FOR A POLITICAL MEANING 2006 - 2014. Advisor: Asst. Prof. PANDIT CHANROCHANAKIT, Ph.D.

Thailand has encountered a regression of democracy along with a transition from an elite politics to a mass politics since 2006. The new form of politics follows by a political polarization that is mechanized by two narratives of legitimacy. The first set of narrative lies on the principles of official state ideology- Nation, Religion, King, in which places the monarchy as the center of political life and morality. On the contrary, the second set of narrative bases on modern concept of legitimacy: democracy and rule of law. These two narratives play a crucial role in Thai political movements both in debates and practices. A lot of discourses have been created to support the legitimacy of the movement but the words that have been reproduced and influenced today's politics are "Good People" and "the good". The Interesting is mass value "Good People" and "the good" discourses. there is only in the anti-Thaksin movement. This thesis examines the meaning of the terms "Good People" and "the good" of each group under the anti-Thaksin movement. The reasons why the anti-Thaksin movement used the discourse of "Good People" and "the good" to create the legitimacy. and finally, the result of the use of "Good People" and "the good" discourse in Thai politics. Critical Discourse Analysis (CDA) was used as a research tool to reflect the ideology behind the discourse that the movement believed and asserts is legitimacy in the movement.

The study found that each group under the anti-Thaksin movement defines discourses of "Good People" and "the good" reflect a political thinking influenced by Theravada Buddhism and Confucianism. They use religion as the core of their movement and build legitimacy for them. The anti-Thaksin movement proposal not only ousted the government but they also defines the features of those who will rule and offer new political models and ways to rise to political power, that believes in the morality of the person rather than respecting the majority of the people according principle of democracy which affects the election in the past year 2019.

Field of Study: Government

Student's Signature

Academic Year: 2022

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะไม่สามารถสำเร็จลุล่วงออกมาได้เลยหากปราศจากการสนับสนุนจากบุคคลสำคัญเหล่านี้ อันดับแรกต้องขอขอบคุณ ผศ.ดร.บัณฑิต จันทรโรจนกิจ ที่เมตตาได้รับเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และช่วยเหลือผู้เขียนนับตั้งแต่วันแรกที่เริ่มเขียนจนกระทั่งในวันที่เขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสิ้น อาจารย์ทั้ง ผศ.ดร.นงนุช ส่องเสริม แนะนำ ให้โอกาส และให้กำลังใจต่อผู้เขียนเสมอทั้งในด้านวิชาการและการใช้ชีวิต

ขอขอบคุณ รศ.ดร.นฤมล ทับจุมพล และ รศ.ดร.อนุสรณ์ อุณโณ ที่ให้ความเมตตาในการตอบรับ เป็นประธานและกรรมการสอบเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ และให้คำแนะนำเพื่อให้งานชิ้นนี้เป็นรูปร่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ ศ.ดร.สุวรรณา สถาอานันท์ ที่เมตตาให้ผู้เขียนเข้าไปร่วมเรียนในคลาสความคิดทางการเมือง ตะวันออกซึ่งมีส่วนทำให้งานชิ้นนี้มีความสมบูรณ์ในแง่แนวคิดมากยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ ผศ.ดร.วีระ หวังสัจจะโชค ผู้เป็นตั้งผู้จุดประกายความคิดให้ผู้เขียนเลือกตัดสินใจที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโทจากการที่ได้เรียนกับ อาจารย์ในวิชาความคิดทางการเมืองไทยเมื่อสมัยที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอสมุดแห่งชาติชั้น 4 อาคาร 1 ทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและยังค้นหา หนังสือพิมพ์เป็นจำนวนมากให้กับผู้เขียน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หอสมุดกลางชั้น 6 ที่อำนวยความสะดวกและช่วย แก้ไขปัญหาด้านการยืมคืนหนังสือให้ผู้เขียนอยู่เสมอ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดรฟพส ดี สมิตทุกท่านที่อำนวยความสะดวกและคอยถามไถ่ให้กำลังใจต่อผู้เขียนเสมอมา ขอขอบคุณพี่กนกเจ้าหน้าที่ภาควิชาที่คอยช่วยเหลือและ แก้ไขปัญหาที่สร้างความกังวลใจให้กับผู้เขียน

ขอขอบคุณเหล่าเพื่อนฝูงเริ่มจากชาวปริญญาโทแก๊งค์อาเซียนรวมใจ ได้แก่ พี่ทท มัท น้ำตาล พี่ จอห์น พี่ปาม พี่ไฟใส ก๊อปก๊อป ที่ช่วยเหลือกันยาวนานตลอดหลักสูตรหากปราศจากใครคนใดไปชีวิตการเรียน ของผู้เขียนอาจจะไม่สนุกครบรสได้เท่านี้ ขอขอบคุณชาวแก๊งค์ 121/221 เพื่อนแก๊งค์ลุยและ เดย์ มิว หญิง ที่ยังไม่ เลิกคบและคอยให้กำลังใจเติมไฟให้กับผู้เขียนเสมอตลอดมา ขอขอบคุณพี่เจมส์ที่คอยให้คำแนะนำและแบ่งปัน ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ให้กับผู้เขียนอยู่เสมอ ขอขอบคุณพี่ซุงผู้พี่เมตตาแบ่งปันข้อมูลแลกเปลี่ยน งานเขียนให้กับผู้เขียนในช่วงตั้งต้นการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบคุณเกียรติที่คอยทวงถามเร่งและไล่ให้ผู้เขียน ไปเขียนงานอยู่เสมอ นับตั้งแต่วัยมัธยม

ขอขอบคุณครอบครัวของผู้เขียนที่มอบโอกาสทางการศึกษาและสนับสนุนเงินทุนให้กับผู้เขียนตลอด ทั้งหลักสูตรการศึกษา ขอขอบคุณพี่โบ๊ทพี่สาวของผู้เขียนที่เชื่อมั่นในตัวผู้เขียนมาโดยตลอดแม้ในวันที่ผู้เขียนไม่ เชื่อมั่นอะไรในตัวเอง ขอขอบคุณมานิมานะแมวของผู้เขียนที่สร้างความสุขทางใจให้กับผู้เขียน และท้ายที่สุด ขอขอบคุณตนเองที่เขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ออกมาจนสำเร็จเสียที

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
ตารางที่.....	ช
ภาพที่.....	ฌ
บทที่ 1	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามวิจัย.....	4
1.3 วัตถุประสงค์	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ระเบียบวิธีวิจัย.....	4
1.6 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	5
1.7 การนิยามศัพท์.....	5
1.8 การนำเสนอ	6
บทที่ 2	7
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับบาทกรรม.....	7
2.2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	29
2.3 กรอบในการวิเคราะห์	39
บทที่ 3	41
3.1 การก่อตัวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและการเคลื่อนไหว.....	41

3.2 ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ภายใต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย	57
3.3 การก่อตัวของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และการเคลื่อนไหว	77
3.4 ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ภายใต้คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูป ประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)..	83
3.4 บทสรุป	92
บทที่ 4	94
4.1 วาทกรรม “คนดี”และ “ความดี”ในแง่เครื่องมือสร้างความชอบธรรมของกลุ่มต่อต้านทักษิณ	94
4.2 ผลจากการใช้วาทกรรม “คนดี”และ “ความดี”ต่อการเมืองไทย	105
4.3 สรุป	121
บทที่ 5	123
5.1 การให้ความหมายคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้าน ทักษิณ	123
5.2 สาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี”และ “ความดี”มาเป็นยุทธศาสตร์หรือ เครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง.....	127
5.3 ผลพวงจากการใช้วาทกรรม“คนดี”และ“ความดี”ในการเมืองไทย	129
5.4 ข้อจำกัดในการศึกษา	132
5.5 ข้อเสนอแนะ	132
5.6 ทิศทางของวาทกรรม “คนดี”และ “ความดี”	133
บรรณานุกรม.....	135
ภาคผนวก.....	150
ประวัติผู้เขียน	164

ตารางที่

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของกลุ่ม กปปส. และผู้เห็นต่าง.....	90
ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเมืองเก่าและการเมืองใหม่.....	108
ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบความเหมือนของแนวคิดการเมืองใหม่ สภาประชาชน และรัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2560.....	118

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ภาพที่

หน้า

ภาพที่ 1	ภาพแสดงกรอบความคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ 3 มิติของแฟร์เคลาฟี่	9
ภาพที่ 2	แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มพันธมิตรฯ.....	73
ภาพที่ 3	แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่ม กปปส.....	89
ภาพที่ 4	แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มพันธมิตรฯ....	124
ภาพที่ 5	แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่ม กปปส.....	126

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การเมืองไทยภายหลังปี พ.ศ. 2549 เกิดการเปลี่ยนผ่านจากการเมืองของชนชั้นนำไปสู่การเมืองของมวลชน (Elite political to mass political) โดยมีปรากฏการณ์ที่มวลชนคู่ขัดแย้งสองฝ่ายออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งฝ่ายแรกคือพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy: PAD) สัญลักษณ์ของมวลชนกลุ่มนี้คือการสวมเสื้อเหลือง ฝ่ายที่สองคือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ: นปช. (United Front for Democracy Against Dictatorship) สัญลักษณ์ของมวลชนกลุ่มนี้คือการสวมเสื้อสีแดง (สาธินีย์ วิสุทธาธรรม, 2554 : ออนไลน์) ขบวนการของปรากฏการณ์เกิดจากความไม่พอใจในการบริหารงานของรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในสมัยนั้น การโจมตีทักษิณมีหลากหลายประเด็น อาทิเช่น การประกาศสงครามยาเสพติดจนมีผู้ถูกวิสามัญฆาตกรรมกว่า 2,500 ราย การลดทอนบทบาทขององค์กรอิสระที่ก่อตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 การควบคุมสื่อโทรทัศน์และวิทยุ การวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของทักษิณเกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง ขณะนั้น สนธิ ลิ้มทองกุล เจ้าของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการ และรายการโทรทัศน์เมืองไทยรายสัปดาห์ได้วิพากษ์ทักษิณอย่างรุนแรงจนรายการของเขาถูกถอดออกจากช่อง อสมท. หลังจากนั้นเขาจึงใช้วิธีการจัดรายการตามที่สาธารณะต่าง ๆ จนกระทั่งสามารถรวบรวมมวลชนจากหลากหลายฝ่ายเข้าด้วยกัน ในนามพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (คริส เบเคอร์ และ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2554: 389 - 392) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปิดโปงความไม่ชอบธรรมของทักษิณ ชินวัตร พร้อมกับเรียกร้องให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพื่อให้เกิดการปฏิรูปการเมืองที่ยึดแนวทางลดอำนาจรัฐเพิ่มอำนาจประชาชน ต่อมาวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เกิดการรัฐประหารนำโดย พลเอกสนธิ บุญยรัตกลิน ส่งผลให้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยยุติการเคลื่อนไหวลงชั่วคราว (กองบรรณาธิการ, 2551: 88)

แต่การรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นับเป็นจุดเริ่มต้นความไม่พอใจของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือ นปช. ซึ่งเป็นผู้ที่มีความนิยมในตัวนายกทักษิณ และพรรคไทยรักไทย มวลชนกลุ่มนี้ตั้งคำถามต่อการรัฐประหารที่เกิดขึ้นซึ่งไม่ใช่วิถีทางในระบอบประชาธิปไตย การชุมนุมยกระดับขึ้นภายหลังการล้มรัฐบาลสมัคร สุนทรเวชและสมชาย วงศ์สวัสดิ์ โดยศาลรัฐธรรมนูญรวมทั้งการจัดตั้งรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์ด้วยวิธีผิดปกติสะท้อนถึงการ

ละเมิดเสียงของประชาชนส่วนใหญ่ในการจัดตั้งและการดำรงอยู่ของรัฐบาล การเคลื่อนไหวของ นปช. นั้นแสดงออกถึงการปกป้องประชาธิปไตย (คริส เบเคอร์ และ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2554: 399 - 402)

เมื่อเดือน กรกฎาคม พ.ศ.2554 ผลการเลือกตั้งครั้งใหม่พรรคเพื่อไทยโดยการนำของยิ่งลักษณ์ ชินวัตร น้องสาวของทักษิณได้รับชัยชนะ ผลการเลือกตั้งทำให้สถานการณ์การเมืองลดความตึงเครียดลงในระยะสั้นๆ จนกระทั่งในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 รัฐบาลยิ่งลักษณ์เสนอร่าง พ.ร.บ.นิรโทษกรรม (คริส เบเคอร์ และ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2554: 405 - 408) ส่งผลให้เกิดกลุ่มคนที่ไม่พอใจ จนนำไปสู่การชุมนุมของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. (People's Democratic Reform Committee) การชุมนุมของกลุ่ม กปปส. นั้นมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการปฏิรูปประเทศ โดยเสนอให้มีการจัดตั้งสภาประชาชนที่ประกอบไปด้วย “คนดีมีคุณธรรม” ถึงแม้ว่ายิ่งลักษณ์จะประกาศยุบสภาแต่การชุมนุมยังคงมีต่อไป ซึ่งการเลือกตั้งที่จัดขึ้นในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ก็ถูกผู้ชุมนุมเข้าไปขัดขวางส่งผลให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นโมฆะ จนนำมาสู่การรัฐประหารที่นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 (อภิชาติ สถิตินิรามัย และ อนุสรณ์ อุณโณ, 2560: 51 - 52)

นักวิชาการจำนวนมากมองปรากฏการณ์นี้ว่าเป็นวิกฤตแห่งความชอบธรรมอาจกล่าวได้ว่ามวลชนแต่ละฝ่ายยึดหลักความชอบธรรมคนละชุดจึงนำมาซึ่งความขัดแย้ง โดยงานศึกษาของยอร์น เดรสเซล ได้เสนอว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเมืองไทยนั้นมาจากปัญหาความขัดแย้งของความชอบธรรมที่มวลชนแต่ละฝ่ายยึดถือ กลุ่มพันธมิตรฯ นั้นยึดหลักความชอบธรรมแบบการปกครองตามจารีตประเพณีที่ดำเนินการตามอุดมการณ์หลักอย่าง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ส่วนนปช.ยึดหลักความชอบธรรมความถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งเดรสเซลเสนอว่า นปช. ยึดความชอบธรรมที่มาจาก 3 สิ่งที่ยังเป็นกระแสรองในไทยอย่างรัฐธรรมนูญ อำนาจอธิปไตยของมวลชนและประสิทธิภาพในการบริหาร (Bjorn Dressel, 2010: 445 - 469) ส่วนนิธิ เอียวศรีวงศ์ ได้อธิบายปรากฏการณ์ภายหลังที่กลุ่ม กปปส.ขัดขวางการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 และศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้การเลือกตั้งครั้งนั้นเป็นโมฆะ สถานการณ์ดังกล่าวนี้บ่งชี้ว่ากำลังเข้าสู่สงครามความชอบธรรม ไม่ใช่สงครามปะทะกันด้วยกำลัง หรือสงครามที่แบ่งแยกประเทศตามภูมิภาค แต่เป็นสงครามที่แบ่งแยกระหว่างความชอบธรรมและความไม่ชอบธรรม (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2557: ออนไลน์)

ความชอบธรรมของแต่ละฝ่ายสร้างขึ้นผ่านวาทกรรมที่แตกต่างและหลากหลาย แต่คำที่เป็นที่นิยมและถูกผลิตซ้ำมากที่สุดและยังคงถูกใช้จนถึงในปัจจุบันคือคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ซึ่งคำสองคำนี้ถูกนำมาใช้เป็นเหตุผลรองรับการเข้ามาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้ผ่านกระบวนการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในช่วงหลังการรัฐประหารทั้งในปี พ.ศ. 2549 และ พ.ศ. 2557 รวมทั้งยังเป็นแหล่งความชอบธรรมและเป้าประสงค์ของผู้ที่ออกมาเข้าร่วมการชุมนุมของกปปส. ในปี พ.ศ. 2556 สิ่งที่น่าสนใจก็คือมวลชนที่ให้คุณค่ากับวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” นั้นมีแต่ในพันธมิตรฯ และกปปส. จากการพยายามเสนอเงื่อนไขการสร้างรูปแบบการปกครองตามอุดมคติของขบวนการตนและในท้ายที่สุดข้อเสนอดังกล่าวสร้างผลกระทบต่อการเมืองไทยจนมาถึงปัจจุบัน ซึ่งการศึกษาของอภิชาติ สถิตนิรามัยและอนุสรณ์ อุณโณ ได้เสนอถึงความคิดทางการเมืองโลกทัศน์และคติความเชื่อของมวลชนฝ่ายขวาวอย่างพันธมิตรฯ และกปปส. ไว้ว่าทั้งสองมีความคิดทางการเมืองที่คล้ายคลึงกันคือเป็นความคิดที่ตั้งอยู่บนฐานคติทางศาสนาหรือเรียกว่า “การเมืองคนดี” ซึ่งแตกต่างจากระบอบประชาธิปไตยอยู่ 2 ประการคือ 1. “การเมืองคนดี” เห็นว่าอำนาจของผู้ปกครองมาจากบุญบารมีไม่ใช่ฉันทามติของประชาชนส่วนใหญ่จึงไม่จำเป็นต้องถูกตรวจสอบ ซึ่งผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะไม่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนหากแต่ต้องรับผิดชอบต่อผู้มีบุญบารมีและศีลธรรมสูงสุดนั่นคือพระมหากษัตริย์ 2. “การเมืองคนดี” มองว่าบุคคลไม่เท่าเทียมกันโดยพื้นฐานเนื่องจากบุญบารมีและระดับศีลธรรมของแต่ละบุคคลนั้นไม่เท่ากันดังนั้นสิทธิทางการเมืองก็ควรที่จะไม่เท่าเทียมกันด้วยหรือกล่าวได้ว่า “คนดี” ควรมีสิทธิทางการเมืองมากกว่า “คนเลว” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และ อนุสรณ์ อุณโณ, 2560: 51 - 52)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แต่ข้อเสนอดังกล่าวเป็นการอธิบายความคิดทางการเมืองโลกทัศน์และคติความเชื่อของพันธมิตรฯ และกปปส. ในรูปแบบของภาพรวมเท่านั้น ซึ่งการรวมกลุ่มของพันธมิตรฯ และกปปส. นั้นเกิดจากการเข้าร่วมของผู้คนที่หลากหลายโดย กนกรัตน์ เลิศชูสกุล ได้แบ่งอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้าร่วมขบวนการต่อต้านทักษิณ ออกเป็น 3 กลุ่มกว้าง ๆ ได้แก่ กลุ่มอนุรักษนิยมเหนียวแน่น (Unswerving Conservatives) กลุ่มเสรีนิยมผู้ยอมประนีประนอม (Compromised Liberal) และกลุ่มเสรีนิยมผู้ถูกทำให้เป็นชายขอบ (Marginalised Liberals) (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2563: 57-74) ภายในกลุ่มอุดมการณ์ต่าง ๆ ก็จะไปประกอบไปด้วยกลุ่มย่อยภายในอีกหลากหลาย อาทิเช่น กลุ่มสันติอโศก กลุ่มคนไทยหัวใจรักชาติ เครือข่าย NGO กลุ่มศิลปิน กลุ่มนักวิชาการ ซึ่งการเข้าร่วมของผู้คนที่หลากหลายก็นำมาซึ่งโลกทัศน์และอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างและหลากหลายเช่นกัน

จากความสำคัญข้างต้นจึงนำมาซึ่งคำถามของงานคือทำให้ความหมายคำว่า “คนดี” “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณเป็นอย่างไร ทำไมพวกเขาจึงใช้วาทกรรม “คนดี” “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความรับทางการเมืองและการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ส่งผลต่อการเมืองไทยอย่างไร

1.2 คำถามวิจัย

1. การให้ความหมายคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณเป็นอย่างไร
2. ทำไมขบวนการต่อต้านทักษิณจึงใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง
3. การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ส่งผลต่อการเมืองไทยอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการให้ความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณ
2. เพื่อศึกษาสาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง
3. เพื่อศึกษาผลจากการใช้วาทกรรมวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ในการเมืองไทย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

งานวิจัยต้องการศึกษาการนิยามความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณในช่วงก่อนวิกฤตการณ์ทางการเมืองก่อนและหลังรัฐประหารวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จนกระทั่งถึงการรัฐประหารวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557

1.5 ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยต้องการศึกษาการให้ความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณและสาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความรับทางการเมืองจนส่งผลต่อการเมืองผลในการเมืองไทย การศึกษานี้จะใช้เครื่องมือในการศึกษา 3 อย่างในการเก็บข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลด้านเอกสาร (Documentary Research) ข้อมูลจากสื่อโซเชียลมีเดีย

ในส่วนของคุณข้อมูลด้านเอกสาร (Documentary Research) งานชิ้นนี้จะศึกษาจากคำแถลงการณ์การประชุม บทสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมชุมนุมและแกนนำ หนังสือบันทึกการประชุมของผู้เข้าร่วม หนังสือที่จัดทำโดยเหล่าแกนนำและผู้ร่วมชุมนุม บทความ เอกสารหนังสือของผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมการประชุมกับขบวนการต่อต้านทักษิณเพื่อสะท้อนแง่มุมของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างรอบด้าน และจะพยายามค้นหาประกาศของขบวนการต่อต้านทักษิณเพื่อความสมบูรณ์ของงานให้มากที่สุด

ข้อมูลจากสื่อโซเชียลเป็นข้อมูลที่ได้อาจมาจากวิดีโอออนไลน์ รวบรวมคำปราศรัยและแถลงการณ์ของแกนนำของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy: PAD) และ คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. (People's Democratic Reform Committee)

1.6 ข้อจำกัดในการวิจัย

ข้อจำกัดของการเก็บข้อมูลนั้นอาจประสบปัญหาสื่อโซเชียลบางอันอาจไม่สามารถเข้าถึงได้แล้วเนื่องจากถูกปิดกั้นสาเหตุจากเป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมาซักระยะแล้ว แต่สามารถใช้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์รายวันทดแทนช่องว่างดังกล่าวได้ การนำเอาข้อมูลทั้งจากเอกสารและสื่อโซเชียลมาเปรียบเทียบประเมินวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อที่บิดเบือนน้อยที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้

1.7 การนิยามศัพท์

1. ขบวนการต่อต้านทักษิณ หมายถึง กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy: PAD) และ คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือ กปปส. (People's Democratic Reform Committee)
2. การเมืองคนดี หมายถึง มโนทัศน์การเมืองตามความชอบธรรมที่แต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณยอมรับ

1.8 การนำเสนอ

การนำเสนอเรื่อง “คนดี” และ “ความดี” ในการเมืองไทย: การต่อสู้ทางความหมายทางการเมืองระหว่าง 2549-2557 แบ่งออกได้ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 กรอบทฤษฎีและการสำรวจวรรณกรรม

บทที่ 3 การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณ

บทที่ 4 ผลจากการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ต่อการเมืองไทย

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและการสำรวจวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา “คนดี และ ความดี ในทางการเมืองไทย : การต่อสู้ทางความหมายทางการเมืองระหว่าง 2549 – 2557” ผู้วิจัยจะใช้แนวคิดและทฤษฎี 3 แนวคิดเพื่อมาศึกษาและตอบคำถามวิจัย โดยแนวคิดแรกได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวาทกรรม ซึ่งประกอบไปด้วย วิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) และ การผลิตซ้ำวาทกรรม แนวคิดที่สองได้แก่ แนวคิดเรื่อง “ความดี” และ “คนดี” ในทางการเมืองไทย ประกอบไปด้วย คนดีตามฐานคติพุทธ คนดีตามฐานคติขงจื้อ แนวคิดที่สามได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความชอบธรรมและการอดอ้างศีลธรรม (Moral Grandstanding)

โดยทั้งสามแนวคิดจะช่วยให้ความเข้าใจในการศึกษาความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ที่ขบวนการต่อต้านทักษิณนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2557 และเข้าใจถึงความคิดเบื้องหลังวาทกรรม “ความดี” และ “คนดี” เมื่อเข้าใจความคิดเบื้องหลังแล้วก็จะสามารถเข้าใจถึงความชอบธรรมที่ขบวนการต่อต้านทักษิณยึดถือในการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองและจุดประสงค์ในการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองโดยบทนี้จะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน

1. แนวคิดและทฤษฎี
2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
3. กรอบในการวิเคราะห์

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับวาทกรรม

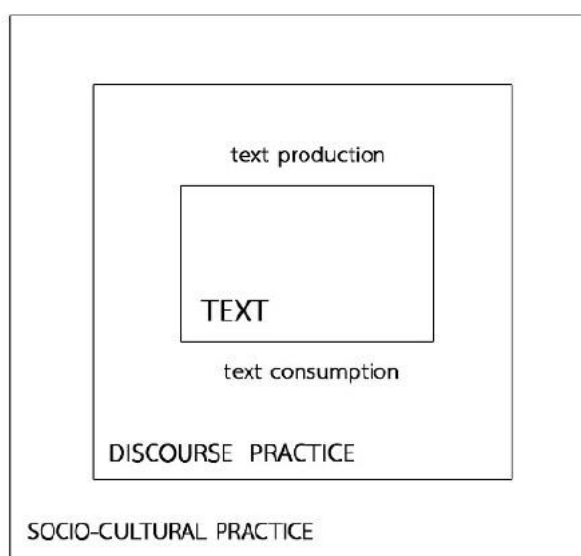
วาทกรรมตรงกับคำว่า Discourse ในภาษาอังกฤษซึ่งเป็นคำที่มีความหมายหลากหลายและได้รับการอธิบายจากศาสตร์หลายแขนง เช่น ในทางภาษาศาสตร์นั้นให้ความหมายถึงหน่วยภาษาที่ใหญ่กว่าประโยคหรือในภาษาไทยใช้คำว่า “ปริจเฉท” และ “สัมพันธสาร” ซึ่งความหมายในแง่นี้จะมุ่งวิเคราะห์ในด้านโครงสร้างภาษา โดยพิจารณา 3 ประเด็น องค์ประกอบของหน่วยภาษา การจัดเรียงองค์ประกอบ และหน้าที่องค์ประกอบ (ณัฐพร พานโพธิ์ทอง, 2556: 3 - 4) ต่อมาภายหลังความหมายของคำว่าปริจเฉทนั้นกว้างขึ้นโดยนำเอาบริบททางสังคมมารวมเข้าด้วย จึงทำให้ปริจเฉทกลายเป็นความสนใจที่เน้นสิ่งที่ถ่ายทอดออกมามากกว่าความสนใจด้านโครงสร้างภาษาแบบเดิม (กฤษดาวรรณ หงส์ลดารมภ์ และ จันทิมา เอี่ยมานนท์, 2549: 112)

สำหรับความหมายของ Discourse ในทางสังคมศาสตร์และปรัชญาภาษาไทยเรียกว่า “วาทกรรม” ซึ่งผู้ที่ให้ความหมายไว้และเป็นที่แพร่หลายคือ ฟูโกต์ (Michael Foucault) การศึกษาวาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรมของฟูโกต์เป็นการศึกษาวาทกรรมและปฏิบัติการทางวาทกรรมเพื่อทำให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ความคิดที่สะท้อนผ่านภาษาหรือการสร้างนิยามที่นำไปสู่ปฏิบัติการทางอำนาจเพื่อการครอบงำ (dominant) กีดกัน (exclusion) ให้เอกลักษณ์, ความหมายหรือปฏิบัติการบางอย่างให้เลือนหายไปจากสังคม ดังนั้น ตามทัศนะของฟูโกต์วาทกรรม (ภาษา) จึงเปรียบเสมือนเครื่องมือที่นำไปสู่การได้มาซึ่งอำนาจผ่านการครอบงำ (อาานันท์ กาญจนพันธุ์, 2555: 47-59)

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร ได้นิยามวาทกรรมตามแนวคิดฟูโกต์ไว้ว่า วาทกรรม หมายถึง ระบบและกระบวนการสร้าง (constitute) ความหมาย (significance) และเอกลักษณ์ (identify) ให้กับสรรพสิ่งในสังคมที่หุ้มเอาไว้อยู่ ไม่ว่าจะเป็ความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเรา วาทกรรมเป็นมากกว่าคำพูดหรือภาษา แต่มันมีภาคปฏิบัติการจริงของวาทกรรม (Discursive practices) ซึ่งรวมถึงจารีตปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อ คุณค่า สถาบันต่าง ๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ดังนั้นในทุกสังคมการผลิตวาทกรรมจะถูกควบคุมด้วยกฎเกณฑ์บางประการ ซึ่งฟูโกต์มองว่าเกณฑ์นั้นคืออำนาจ โดยอำนาจในที่นี้คือการสถาปนา “ความรู้” ซึ่งเป็นความรู้ในลักษณะผูกขาด เช่น กฎหมาย การแพทย์ วิทยาศาสตร์ฯ การศึกษาวาทกรรมในด้านนี้จึงศึกษาถึงการสืบค้นกระบวนการขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ และรายละเอียดต่าง ๆ ในการสร้างเอกลักษณ์ความหมายในสรรพสิ่งหุ้มเราอยู่ในสังคมจากวาทกรรม และภาคปฏิบัติของวาทกรรม ซึ่งพิจารณาค้นหาว่าสิ่งต่าง ๆ ในสังคมถูกทำให้กลายเป็นวาทกรรมได้ด้วยวิธีการและกระบวนการใด (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2549: 9-10)

ในการศึกษาวาทกรรมนั้นผู้วิจัยเห็นว่ามีส่วนที่มีความน่าสนใจ ได้แก่ ส่วนที่หนึ่ง การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ และ ส่วนที่สองการผลิตซ้ำวาทกรรม โดยในส่วนที่หนึ่งวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis: CDA) เป็นแนวคิดวิเคราะห์วาทกรรมที่อาศัยความรู้ด้านภาษาและสังคมมาประกอบการวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางอำนาจ (power) อุดมการณ์ (ideology) ความไม่เท่าเทียม (hegemony) เพศ (gender) การครอบงำ (dominance) ชนชั้นทางสังคม (class) และเชื้อชาติ (race) ที่ถูกผลิตและผลิตซ้ำภายใต้อุดมการณ์บางอย่างซึ่งศึกษาผ่านภาษาที่เป็นตัวบทในการสื่อสารเทียบกับบริบทสังคม เมื่อนำวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์มาใช้ในการวิเคราะห์วาทกรรมจะสามารถค้นพบว่าสิ่งต่างๆ ที่ดูเป็นสิ่งปกติธรรมดาที่นั่นสะท้อนชุดความคิดที่ซ่อนตัวอยู่เบื้องหลังด้วยกลวิธีทางภาษาหรือใช้ตัวบทภาษามาเป็นเครื่องมือในการค้นหาสิ่งที่อยู่เบื้องหลัง นอร์แมน แฟร์เคลอฟ (Norman Fairclough)

ศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ได้อธิบายวัตถุประสงค์ในการศึกษาความสัมพันธ์ของปฏิบัติการทางภาษาและบริบททางสังคมด้วยการหาความเป็นปกติธรรมชาติในกระบวนการทางสังคมและคุณสมบัติของภาษา ซึ่งวิธีการวิพากษ์ก็จะเน้นที่การเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทกระบวนการทางสังคมและความสัมพันธ์ของอุดมการณ์ทางการเมือง จากความคิดดังกล่าวแฟร์เคลลาฟจึงเสนอกรอบความคิดมิติทางวาทกรรมและมิติในการวิเคราะห์วาทกรรม (Fairclough, 2010: 135)

ภาพที่ 1 ภาพแสดงกรอบความคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ 3 มิติของแฟร์เคลลาฟ

ที่มา : Fairclough, 1995

จากแผนภาพจะเห็นว่ากรอบความคิดของแฟร์เคลลาฟ มี 3 มิติ ดังนี้

มิติแรก ตัวบท (Text) ได้แก่ ภาษาพูดและภาษาเขียน โดยสามารถเป็นได้ทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ตัวบทในความคิดของ แฟร์เคลลาฟ คือ ข้อมูลที่จะนำมาวิเคราะห์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาที่อาศัยทั้งตัวบทภาษาและน้ำเสียง ทำทาง (Fairclough, 1995)

มิติที่สอง ปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practice) ได้แก่ การผลิตตัวบทและการตีความ ตัวบท ซึ่งจะเป็นความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างปฏิบัติการทางวาทกรรม (Discourse Practice) และแบบแผนเดิม ๆ ของวาทกรรม (Discourse Conventions) โดยคนทั่วไปจะแสดงความสัมพันธ์ดังกล่าวออกมาไม่ต่างกัน ซึ่งภาคปฏิบัติการทางวาทกรรมเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงตัวบท (Text) กับภาคปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) กล่าวคือ ตัวบทและบริบททางสังคมต่างมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ตัวบทอาจถูกกำหนดโดยบริบททางสังคมวัฒนธรรม

ผ่านภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม ในขณะที่เดียวกันตัวบทเองก็อาจมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมด้วยเช่นกัน ดังนั้นการวิเคราะห์วาทกรรมจึงเป็นลักษณะของการศึกษาความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบระหว่างตัวบท บริบท และกระบวนการสร้างตัวบท ผ่านภาคปฏิบัติการทางวาทกรรม (Fairclough, 1995)

มิติที่สาม ปฏิบัติการทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะเฉพาะของตัวบทที่มีความแตกต่างกันและความซับซ้อนของกระบวนการทางวาทกรรม และกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม เป็นการวิเคราะห์ถึงบริบทในระบับนามธรรมที่ส่งผลให้เกิดวาทกรรม เช่น อุดมการณ์ (ideology) อำนาจ (power) อัตลักษณ์ (identity) ค่านิยม (value) ความไม่เท่าเทียมกันหรือความเป็นใหญ่ (hegemony) ที่อยู่ในโครงสร้างของสังคม ซึ่งนำไปสู่การผลิต ผลิตซ้ำ หรือเป็นตัวการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยการศึกษาว่าสังคมทำอะไรและอย่างไรกับวาทกรรม ศึกษาสถานการณ์ในแง่การเมือง เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม รวมทั้งศึกษาสำรวจเชิงสถาบันและองค์กรของวาทกรรมที่เกิดขึ้น ดูว่าสถานการณ์เหล่านั้นมีอิทธิพลต่อปฏิบัติการทางวาทกรรมอย่างไรและผลของวาทกรรมที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ซึ่งการจะเข้าใจบริบทดังกล่าวได้นั้น จะต้องอาศัยการมีภูมิหลัง การมีประสบการณ์ร่วม หรือมีความรู้ในบริบทนั้น ๆ เป็นอย่างดี โดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าบริบทดังกล่าวมักจะนำมาจากสภาพสังคมและวัฒนธรรมในช่วงนั้น ๆ (Fairclough, 1995)

ตามนัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ แฟร์คลอฟ์เสนอว่าการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์จะประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่

มิติบรรยายความ คือ การวิเคราะห์ตัวบท ได้แก่ การศึกษา ตามขนบภาษาศาสตร์ และ สัทวิทยา โดยดูที่หน่วยพื้นฐานและองค์ประกอบทางภาษาทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา อันได้แก่ ภาษาระดับข้อความ ภาพ แสง สี เส้น องค์ประกอบภาพ เป็นต้น ในฐานะเป็นสัญญาณ เพื่อนำไปสู่ความเข้าใจเนื้อหา และความหมายที่เป็นเอกภาพในตัวบท การวิเคราะห์มิติแรกจะเป็นการบรรยายการสร้างความหมายองค์รวมของตัวผ่านตัวภาษาทั้งวจนภาษาและอวจนภาษา

มิติตีความ คือ การวิเคราะห์กระบวนการ (Process Analysis) ของภาคปฏิบัติการวาทกรรม ได้แก่การวิเคราะห์ความหมายแฝงนัยและอุดมการณ์ ซึ่งซ่อนอยู่ในระดับลึกของตัวบท เป็นการศึกษาความหมายของตัวบทในฐานะที่เป็นผลผลิตของกระบวนการเข้ารหัส (หรือผลผลิตของปฏิบัติการสร้างความหมายผ่านตัวภาษา) รวมทั้งศึกษากลไกวิธีการต่าง ๆ ในการสร้างความหมายโดยเฉพาะ

ความหมายที่สัมพันธ์กับอุดมการณ์และความเชื่อในสังคม กลไกเหล่านี้จะรวมทั้งวัจนภาษา อวัจนภาษาและเทคนิควิธีทางการผลิตสื่อด้วย

มิติอธิบายความ คือ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อหรือตัวบท ภาษา กับบริบทสังคม วัฒนธรรมที่สื่อหรือตัวบทนั้นปรากฏใช้ เป็นการอธิบายการที่ภาษาถูกหล่อหลอมโดยสังคมวัฒนธรรมและความสัมพันธ์ของภาษา สื่อ และสังคมซึ่งมักนำไปสู่ประเด็นเรื่องอุดมการณ์ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจในสังคม ตลอดจนอำนาจของภาษาและอำนาจของ “เจ้าของ” ภาษาและ“เจ้าของ” ความหมายที่มีเหนือปฏิบัติการทางสังคม ในบางครั้งอาจมองเห็นภาพการช่วงชิง “พื้นที่แห่งอุดมการณ์” หรือ “พื้นที่แห่งความหมาย” เพื่อช่วงชิงอำนาจผ่านภาษาด้วย (Fairclough, 1995: 98)

ผู้วิจัยสรุปได้ว่าแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ได้รับอิทธิพลจากความหมายทั้งสองแนวข้างต้น คือ เป็นการผสมผสานแนวความคิดเรื่องการวิเคราะห์ตัวภาษาระดับข้อความ เจตนาและบริบทเข้ากับแนวความคิดเรื่องภาษามีอิทธิพลต่อการปรับแต่งควบคุมสังคมวัฒนธรรม ในทำนองเดียวกันสังคมวัฒนธรรมก็มีอิทธิพลต่อภาษาด้วยเช่นกัน ดังนั้นทั้งภาษาและสังคมจึงเป็นส่วนหนึ่งของกันและกัน วัจนภาษาและอวัจนภาษาทำหน้าที่ทั้งสะท้อน ผลิต ผลิตซ้ำ ความคิด ความเชื่อ ความรู้ ซึ่งคืออุดมการณ์ในสังคมที่มันถูกใช้อยู่เท่ากับกำหนดควบคุมความรู้ของสังคม แต่ในขณะเดียวกันก็จะถูกกำหนดควบคุมโดยสังคมไปพร้อมกัน การศึกษาวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ จึงเป็นการศึกษาภาษาและสื่อในรูปแบบปฏิบัติการจริงของสังคมในฐานะเป็นวัจนปฏิบัติที่ปรากฏอยู่ในกรอบหรือเงื่อนไขทางสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และการเมือง ความสัมพันธ์ระหว่างภาษา ตัวบท สื่อ และปฏิบัติการในสังคมเป็นไปในลักษณะวิภาษวิธี คือโต้ตอบซึ่งกันและกัน แต่ในขณะเดียวกันก็เสนอภาพกันและกันด้วย ตลอดจนกำหนด สรรค์สร้างควบคุม และดำรงรักษาซึ่งกันและกัน มีความกลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของกันและกันจนยากที่จะแยกกันได้ เนื่องด้วยปฏิบัติการทางสังคมล้วนใช้ภาษาทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษาเป็นเครื่องมือทั้งสิ้น

ส่วนที่สองการผลิตซ้ำวาทกรรม การผลิตซ้ำหมายถึงการที่คนในสังคมกระทำและคิดในสิ่งเดิม ๆ โดยที่พวกเขาสามารถที่จะกระทำสิ่งใหม่ได้ สำหรับในภาคปฏิบัติของสังคมและวาทกรรมแล้ว การผลิตซ้ำจะมีนัยว่าการกระทำที่ทำเป็นประจำทุกวันจนเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน (van Dijk, 1998: 3) กล่าวได้ว่าโดยทั่วไปแล้วอุดมการณ์จะได้รับการผลิตซ้ำโดยการกระทำต่าง ๆ ภายในสังคมและโดยเฉพาะอย่างยิ่งถูกผลิตซ้ำโดยวาทกรรม

ถ้าหากการผลิตซ้ำอุดมการณ์เป็นไปเพื่อการสืบทอดโครงสร้างทั้งหมดของสังคม หรือแม้กระทั่งสืบทอดวัฒนธรรมทั้งหมดของสังคม โดยสนามของการผลิตซ้ำนั้นนอกจากการกระทำโดยผ่านการอบรมสั่งสอนโดยตรง เช่น โรงเรียน ยังสามารถกระทำโดยอาศัยเรื่องเล่าซ้ำ ๆ ซึ่งเป็นประสบการณ์ของปัจเจกบุคคลหรือจากกรณีตัวอย่างเล็ก ๆ จากนั้นถ่ายทอดสู่กลุ่มจนเกิดกระบวนการสร้างภาพตัวแทนของสังคม (Social Representation) ก็ได้ (van Dijk, 1998: 229) ดังนั้นการผลิตซ้ำจึงเป็นการทำให้เกิดการเรียนรู้เป็นการให้การศึกษาและเกิดการปรับเอาข้อมูลในเรื่องภาพตัวแทนสังคมที่มีร่วมกันของกลุ่มแล้วเกิดเป็นการสื่อสารต่อกันอีกที

ในส่วนของความแตกต่างระหว่างอุดมการณ์กับวาทกรรมนั้น ฟานไดจ์ (Van Dijk) อธิบายว่าอุดมการณ์เป็นแผนที่ความคิดที่สำคัญให้กับวาทกรรมในทุก ๆ ด้านและทุกระดับ กล่าวคือวาทกรรมเป็นการแสดงออกหรือการปรากฏตัวของอุดมการณ์รวมไปถึงสนามแห่งการผลิตซ้ำของอุดมการณ์ด้วย นอกจากนี้ฟานไดจ์ยังได้อธิบายความแตกต่างระหว่างอุดมการณ์และวาทกรรมว่าอุดมการณ์เป็นสิ่งที่เป็นามธรรมเป็นภาพตัวแทนของการรับรู้ที่สังคมมีส่วนร่วม ในขณะที่วาทกรรมเป็นการใช้อุดมการณ์โดยสมาชิกในสังคมมีการอาศัยบริบท มีความจำเพาะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งและต้องอาศัยบุคคลประกอบกับการสื่อสารไปมา (van Dijk, 1998: 317)

ภาวะการผลิตซ้ำนอกจากเป็นการกระทำโดยสังคมไปสู่ปัจเจกบุคคลแล้ว ปัจเจกในฐานะที่ใช้ชีวิตอยู่ในภาคปฏิบัติของสังคมก็ไม่ได้เป็นผู้ถูกกระทำเพียงฝ่ายเดียว ภาคปฏิบัติการสังคมในฐานะเป็นสนามแห่งการผลิตซ้ำก็สามารถผลิตและจัดตั้งสิ่งที่แตกต่างและผลิตซ้ำได้เช่นกัน โดยอาศัยบริบททางสังคมและปัจเจกบุคคลเป็นกุญแจสำคัญ ดังนั้นต้องมองกระบวนการผลิตซ้ำในแบบวิภาษวิธีด้วยเมื่อมองแบบวิภาษวิธีเช่นนี้จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น

ดังนั้นการศึกษาวาทกรรมจะเป็นมิติที่สำคัญที่ทำให้เห็นว่าอุดมการณ์ได้รับการผลิตและผลิตซ้ำอย่างไร และในการวิเคราะห์การผลิตซ้ำอุดมการณ์ในเชิงวาทกรรมนั้นจะต้องอาศัยการมองทั้งในมิติของโครงสร้างภาษา กลยุทธ์ของการพูดและเขียน วาทศิลป์ รวมถึงการกระทำเชิงสัญลักษณ์ต่าง ๆ และต้องมองในมิติของภาคปฏิบัติสังคมด้วย เช่น พิจารณาบริบทในสังคม ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของกลุ่มสมาชิกในสังคม ดังนั้นจึงอาจต้องใช้ทฤษฎีหรือแนวทางที่เป็นสหวิทยาการด้านอื่น ๆ เข้ามาเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งฟานไดจ์ก็เห็นว่าวาทกรรมมีความคาบเกี่ยวใน 3 ด้าน คือ ภาษา สังคม และวัฒนธรรม (van Dijk, 1998: 195) อาจกล่าวได้ว่าหากจะศึกษาวาทกรรมเรื่องใดจำเป็นต้องพิจารณาตั้งแต่การสร้างความหมาย สร้างอำนาจในเรื่องนั้น ตลอดจนการผลิตซ้ำวาทกรรมนั้นด้วย

แนวคิดเรื่อง “ความดี” และ “คนดี” ในการเมืองไทย

ในตอนนี้จะสำรวจแนวคิด “ความดี” และ “คนดี” โดยผู้วิจัยศึกษาแนวคิด “ความดี” และ “คนดี” ที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยซึ่งจะศึกษาที่มาก่อนแล้วจึงค่อยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบไปด้วย กลุ่มฐานคติตามหลักศาสนาพุทธ และ กลุ่มฐานคติตามลัทธิขงจื้อ โดยอธิบายได้ดังนี้ ในภาษากรีคำว่าจริยธรรม (ethics) มาจากคำ 2 คำได้แก่ ศีลธรรม (ethikos or moral) กับอุปนิสัย (ethos or character) จริยธรรมจึงหมายถึงศีลธรรมกับอุปนิสัยรวมทั้งสิ่งที่มีคุณค่าหรือกฎแห่งความประพฤติของกลุ่มคนหรือบุคคล ส่วนพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน “จริยธรรม” หมายถึง ธรรมสิ่งหรือคุณความดีที่เป็นข้อปฏิบัติศีลธรรมหรือกฎศีลธรรม และ “ศีลธรรม” หมายถึงความประพฤติที่ดีที่ชอบ ดังนั้นคำว่าจริยธรรมในตะวันตกและไทยจึงมีความหมายตรงกันในขณะเดียวกันคำว่า จริยธรรมและศีลธรรมก็เป็นคำที่สามารถใช้แทนกันได้ (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2557: 14)

ทินพันธุ์ นาคะตะเสนอว่าคำว่าจริยธรรมที่ใช้กันทั่วไปมีลักษณะอยู่ 3 ประการซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกัน ได้แก่ ประการที่แรก จริยธรรมแบบทั่วไปหรือจริยธรรมที่พบได้ตามวิถีชีวิต เช่น จริยธรรมตามหลักความเชื่อทางศาสนา อย่างศาสนาพุทธ คริสต์ อิสลาม

ประการที่สอง จริยธรรมแบบกฎแห่งความประพฤติ หรือ ประมวลหลักศีลธรรม (moral code or principle) ซึ่งเป็นจริยธรรมที่สร้างความเข้าใจต่อการกระทำที่ไม่มีจริยธรรม เช่น จริยธรรมในอาชีพต่างๆ

ประการที่สาม ปรัชญาทางจริยธรรมหรือศีลธรรมซึ่งเป็นการประเมินตัดสินมาตรฐานหลักการและวิธีการ ซึ่งได้แก่ หลักการทางปรัชญาที่ว่าด้วยเรื่องการให้เหตุผลเกี่ยวกับการกระทำที่มีศีลธรรมหรือจริยธรรม เช่น หลักจริยธรรมตามหลักคานท์

โดยที่สองประการแรกนั้นมีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของมนุษย์ในสังคมและส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตความคิดความเชื่อของคนในสังคมอีกด้วย (ทินพันธุ์ นาคะตะ, 2557: 15-16)

สำเนียง ยอดศิริ เสนอว่าจริยธรรมคือแนวทางของการปฏิบัติตนให้เป็นคนดีเพื่อประโยชน์สุขของตนเองและส่วนรวม ซึ่งจริยธรรมไม่ใช่กฎหมายเนื่องจากปราศจากบทลงโทษต่อผู้ที่ฝ่าฝืน จริยธรรมมักจะอิงอยู่กับศาสนาทั้งนี้เนื่องจากคำสอนทางศาสนามีส่วนสร้างระบบจริยธรรมให้กับสังคม ทั้งนี้นอกจากศาสนาแล้ว วัฒนธรรมและอิทธิพลความคิดก็ยังมีส่วนเติมเต็มระบบจริยธรรมในสังคมเช่นกัน (สำเนียง ยอดศิริ, 2560: 46-48)

สุรพศ ทวีศักดิ์ เสนอความแตกต่างของพลวัตการเป็นสมัยใหม่ของศาสนาในสังคมตะวันตก และประเทศไทย โดยอธิบายว่า ในสังคมตะวันตกภายใต้ยุคฟื้นฟูศิลปวิทยาการ (renaissance) เกิดการตั้งคำถามต่อศาสนจักรเกี่ยวกับประเด็นการขายใบไถ่บาปจนนำไปสู่เหตุการณ์การปฏิรูปศาสนา ทำให้เกิดการแยกนิกายโปรเตสแตนต์และนิกายอื่นๆ เมื่อเข้าสู่ยุคตื่นรู้ (the Enlightenment) เกิดคำขวัญ “จงกล้าคิด จงกล้าที่จะใช้ความคิดของตนเอง” ที่สะท้อนจิตสำนึกใหม่ที่หลุดจากความเชื่อในยุคกลาง ที่เคยเชื่อว่าความจริง ความดี การมีชีวิตที่ดีเป็นสิ่งที่พระเจ้ากำหนดให้แล้วอย่างตายตัวมนุษย์เพียงแค่เชื่อฟังและปฏิบัติตามเท่านั้น จากจิตสำนึกใหม่ที่เกิดขึ้นนำไปสู่การตั้งคำถามต่อศาสนาว่า ศีลธรรมแบบศาสนา (religious morality) มีสถานะเป็นศีลธรรมจริงหรือ เนื่องจากศาสนาเป็นเพียงความเชื่อส่วนบุคคลหรือความเชื่อในเชิงวัฒนธรรมของคนเพียงกลุ่มเดียวเท่านั้น คำถามดังกล่าวนำไปสู่การเกิดขึ้นของศีลธรรมแบบโลกวิสัย (secular morality) ซึ่งเป็นศีลธรรมที่มีลักษณะเป็นสากลยึดถือในการเคารพสิทธิ เสรีภาพ ความเสมอภาค ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และถือว่าปัจเจกมีความเป็นอิสระในตนเอง ที่จะตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิดการมีศีลธรรมจึงไม่ใช่การกำหนดตามความเชื่อของศาสนาหรืออำนาจรัฐแต่หมายถึงการกระทำตามเหตุผลของตนเองที่ตัดสินใจว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด การเกิดขึ้นของศีลธรรมแบบโลกวิสัยนำมาซึ่งยุคสมัยใหม่ (modern age) ที่มีความเชื่อเรื่องปัจเจกบุคคลถือว่าปัจเจกชนมีสิทธิอำนาจเป็นของตนเองในทางศีลธรรม จึงเกิดขบวนการทำให้เป็นโลกวิสัย (secularization) ในทั้งด้านศิลปะ วัฒนธรรม การศึกษาและศาสนา ทำให้เกิดการแยกศาสนาออกจากรัฐ (separation of church and state) โดยการปกครองจะยึดหลักการทางโลกที่มีความเป็นเหตุเป็นผลอย่างวิทยาศาสตร์และแยกศาสนาออกจากพื้นที่ทางการเมืองให้นับว่าศาสนาเป็นเรื่องส่วนบุคคล เป็นเสรีภาพส่วนบุคคลที่จะเลือกนับถือหรือไม่นับถือศาสนาใดก็ได้ รัฐต้อง “เป็นกลางทางศาสนา” (religious neutral) คือรัฐต้องไม่อุปถัมภ์ศาสนาใดๆ และต้องไม่ปฏิเสธศาสนาใดๆ ด้วย ตราบเท่าที่การนับถือหรือปฏิเสธไม่ไปละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นๆ ในสังคม (สุรพศ ทวีศักดิ์, 2559: 3-6)

ซึ่งการเปลี่ยนผ่านไปสู่สภาวะสมัยใหม่ในประเด็นทางศาสนาในไทยนั้นกลับเป็นทางตรงกันข้ามกับตะวันตก การเกิดขึ้นของสมัยใหม่ในไทยนั้นถูกทำให้เกิดขึ้นโดยชนชั้นปกครอง ในทางศาสนา พระพุทธศาสนาถูกปฏิรูปเพื่อสร้างความมั่นคงต่อรัฐผ่านการจัดตั้ง “ธรรมยุติกนิกาย” โดยรัชกาลที่ 4 และก่อตั้ง “มหาเถรสมาคม” ในสมัยรัชกาลที่ 5 เพื่อรวมอำนาจปกครองพระสงฆ์ทั่วประเทศเข้าไว้ที่ส่วนกลางเลียนแบบระบบราชการ และในสมัยรัชกาลที่ 6 ศาสนาพุทธถูกใช้เพื่อสร้างอัตลักษณ์ความเป็นไทยภายใต้อุดมการณ์หลักอย่าง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของเรา...ศาสนาในสมัยนี้เป็นของที่แยกออกจากชาติไม่ได้...เพราะฉะนั้นเป็นความจำเป็น

ที่เราทั้งหลายผู้เป็นคนไทย จะต้องตั้งมั่นอยู่ในพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา” ซึ่งธงชัย วินิจกุลเรียกพุทธศาสนาในไทยว่า “พุทธมรดกสมบูรณาญาสิทธิราชย์” เพราะถูกวางกรอบโครงสร้างทางอำนาจของคณะสงฆ์และตีความกรอบคำสอนสนับสนุนอุดมการณ์อนุรักษ์นิยมขึ้นมานับตั้งแต่ในช่วงที่ประเทศไทยปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (สุรพศ ทวีศักดิ์, 2559: 7)

อรรถสิทธิ์ เมืองอินทร์ ได้อธิบายในบทความว่า รัฐไทยไม่ได้แยกขาดระหว่างศาสนากับการปกครองอย่างชัดเจนแต่เป็นไปในแบบ "รัฐพุทธแบบจำลอง" (Virtual Buddhist state) ที่ซ่อนพุทธศาสนาให้แฝงตัวอยู่ในระบบการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศอย่างแนบเนียน โดยอรรถสิทธิ์เสนอว่า ถึงแม้ในประเทศไทยจะไม่ได้นำเอาหลักพระพุทธศาสนามาเป็นกฎหมายแต่ศาสนาพุทธเข้ามามีอิทธิพลเหนือความคิดและวิถีชีวิตของคนไทยอย่างมหาศาลอย่างการที่กระทรวงศึกษาธิการบังคับให้ทุกโรงเรียนต้องมีการสอนวิชาพุทธศาสนาหรือตาม พ.ร.บ.เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2563 ห้ามขายสุราและเบียร์ ในวันสำคัญทางพุทธศาสนากฎหมายและระเบียบดังกล่าวสะท้อนว่ารัฐไทยใช้ศาสนาพุทธเป็นเครื่องมือในการสร้างรัฐไทยมาเสมอ พุทธศาสนาและองค์กรสงฆ์ทำหน้าที่เสริมสร้างอำนาจของรัฐโดยรัฐไทยผูกอัตลักษณ์ความเป็นคนไทยหรือความเป็นคนดีเอาไว้กับศาสนานับตั้งแต่ต้นสมัยรัตนโกสินทร์จนถึงปัจจุบัน (สุทธิภัทร คณิตกุล, 2563: ออนไลน์)

ดังนั้นกล่าวได้ว่าในปัจจุบันจริยธรรมของสังคมไทยได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมภายในสังคมที่มีอยู่อย่างหลากหลาย โดยมาทั้งจากความเชื่อทางศาสนาดั้งเดิมและความเชื่อที่มีความเป็นเหตุเป็นผลแบบสมัยใหม่ ซึ่งจริยธรรมไม่เพียงแต่กำหนดแบบแผนของวิถีชีวิตประจำวันของคนในสังคมเท่านั้นแต่ยังถูกนำไปใช้ในทางการเมืองอีกด้วยผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติของนักการเมืองในทางการเมือง ซึ่งในส่วนต่อไปจะศึกษาความเชื่อมโยงของศาสนาและการเมืองจากฐานคติแบบพุทธศาสนา และ ขงจื้อที่ค่อนข้างมีอิทธิพลกับความคิดความเชื่อของคนในสังคมไทย

กลุ่มแรกฐานคติแบบพุทธ Marc Saxer เสนอแนวคิดว่าทฤษฎีการเมืองเชิงศีลธรรมที่มีรากฐานมาจากศาสนาพุทธนิกายเถรวาท วาทกรรมการเมืองแบบสยามใช้ความเชื่อเรื่องกรรมที่สะสมในอดีตชาติมาสร้างความชอบธรรมให้แก่ลำดับชั้นทางสังคม โดยผู้มีอำนาจชอบด้วยศีลธรรมจะอยู่ลำดับชั้นบนสุด อาจกล่าวได้ว่าคนที่อยู่บนชั้นสูงสุดของสังคมคือคนที่มีศีลธรรมสูง แต่ในทางกลับกันคนที่อยู่ล่างสุดของสังคมถูกมองว่าเป็นคนที่ปราศจากศีลธรรม (Saxer, 2557: 175)

ส่วน Patrick Jory ได้เสนอเรื่อง บารมี ว่ามาจากความสมบูรณ์ทางศีลธรรม (Moral Perfection) คุณธรรม (virtue) ความสามารถพิเศษ (charisma) มีต้นกำเนิดในวาทกรรมทาง

พระพุทธศาสนาเถรวาทเดิมที่มันมาจากประเพณีทางพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้าเป็นโพธิสัตว์สาบานว่าจะ“สะสม” บารมี 10 ประการ เพื่อที่จะบรรลุสถานะของความสมบูรณ์ทางศีลธรรมและจิตวิญญาณ ส่งเสริมความคิดที่ว่าบารมีอยู่ในสายเลือดของตนเอง ทำให้เชื่อมโยงครอบครัวเข้ากับพระพุทธเจ้า (Jory, 2002: 36-78) ทฤษฎีกษัตริย์แบบพุทธเถรวาทโดยมีเวสสันดรชาดกเป็นยอดบนสุดของทฤษฎี ดังนั้นพุทธเถรวาทจึงยกให้ท่านเป็นคุณธรรมสูงสุด พระเวสสันดรกลายเป็นต้นแบบที่สมบูรณ์ของกษัตริย์และผู้นำทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แนวคิดเรื่องบารมีที่ชาดกเผยแพร่เป็นแกนหลักของทฤษฎีศีลธรรมที่สร้างความชอบธรรมแก่ชนชั้นทางสังคมในตามกรอบมนทัศน์นี้บารมีของผู้ครองถือนำอำนาจจากคุณธรรมที่สูงส่งกว่าผู้อื่น ช่วงต้นทศวรรษที่ 2510 สถาบันพระมหากษัตริย์ได้รับการฟื้นฟูให้กลับมามั่นคงอีกครั้ง ทำให้จัดกิจกรรมการกุศลและโครงการพัฒนาตามพระราชดำรินในพื้นที่ทั่วประเทศ การทำพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกร ช่วยส่งเสริมให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีสถานะตามขนบพุทธศาสนาเถรวาทดั้งเดิมเป็นกษัตริย์โพธิสัตว์ที่มุ่งมั่นจะบำเพ็ญทานบารมี อุดมคติกษัตริย์โพธิสัตว์มาพร้อมกับทฤษฎีลำดับชั้นทางศีลธรรมแบบโบราณซึ่งมองว่าอำนาจอันชอบธรรมของบุคคลเป็นบทบาทจากตำแหน่งที่ของคณุนั้นที่สะสมบุญมาในชาติก่อนโดยพระโพธิสัตว์หรือองค์พระมหากษัตริย์อยู่ในจุดสูงสุด รองลงมาคือผู้ทำบุญรายใหญ่ได้แก่ ชนชั้นสูงข้าราชการ นักธุรกิจ ชนชั้นกลาง ชั้นล่างสุด ได้แก่ ชาวไร่ ชาวนาในชนบทและแรงงานในเมืองหลวง (Jory, 2016: 225-242)

ธเนศ อภรณ์สุวรรณ อธิบายถึงระเบียบศีลธรรมแนวตั้งที่สร้างความชอบธรรมให้กับระเบียบการเมืองและระเบียบสังคม “ในทางสังคมความคิดเรื่องอำนาจ-บุญ กีดกันคนส่วนใหญ่ในอาณาจักรออกไปเนื่องจากคนกลุ่มเดียวที่มีคุณสมบัติพอที่จะสะสมบุญบารมีที่ทำมาตั้งแต่อดีตชาติหรือสะสมอย่างมหาศาลในชาตินี้คือคนกลุ่มที่ควบคุมและเข้าถึงความมั่งคั่งและอำนาจของรัฐ เพื่อการทำบุญใหญ่ครั้งหนึ่งจะทำให้เชื่อมโยงกับความมั่งคั่งในรูปการให้ทานเสมอ จึงเป็นเรื่องยากที่ชนชั้นล่างจะสามารถทำได้นอกจากนี้การเลื่อนชั้นทางสังคมยังถูกจำกัดไว้เช่นกัน ไม่มีวิธีการใดที่จะทำให้คนธรรมดาสามารถเลื่อนชั้นทางสังคมได้” (Thanet Aphornsuvan, 2008: 26)

นอกจากแนวคิดเรื่องการสะสมบุญบารมีในอดีตชาติที่ปรากฏแล้วยังมีทฤษฎีธรรมิกสังคมนิยม เสนอ โดยพุทธทาสภิกขุที่สร้างรูปแบบการปกครองที่มีการนำหลักพุทธศาสนาอย่างธรรมราชา มาผสมผสานจนออกมาเป็นรูปแบบการปกครองในอุดมคติ พุทธทาสภิกขุแบ่งประชาธิปไตยออกเป็น 2 แบบ ได้แก่ ประชาธิปไตยเสรีนิยม (Liberal Democracy) กับ ธรรมิกสังคมนิยมประชาธิปไตย (Dhammic Social Democracy) ประชาธิปไตยเสรีนิยมในทางทฤษฎีส่งเสริมความเสมอภาค สิทธิ

เสรีภาพและส่งเสริมความมั่งคั่งในทางวัตถุ ซึ่งในทัศนะของพุทธศาสน์สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นตัณหาที่ไม่มีที่สิ้นสุดส่งผลให้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศน์อีกด้วย หัวใจหลักของเสรีประชาธิปไตยคือการเน้นความเป็นปัจเจกชนดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมในทางตรงกันข้ามธรรมิกสังคมนิยมประชาธิปไตยส่งเสริมความเมตตากรุณาของผู้คนในสังคม ในทัศนะของพุทธศาสน์ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจคือการกระจายตัวอย่างเป็นธรรมด้วยจิตใจที่เอื้อเพื่อส่งเสริมการให้ทานเพื่อลดทอนลัทธิบริโภคนิยมลง (ทวิวัฒน์ ปุณฺณทริภุชฺฌ์, 2539: 29-52)

โดยพุทธศาสนิกขุอธิบายถึงรูปแบบการปกครองที่ตนเองเสนอไว้ว่า ในด้านแรกต้องแยกแยะระหว่างเรื่องเศรษฐกิจกับการเมืองแยกจากกันเสียก่อน ในด้านเศรษฐกิจนั้นเรียกว่า “ธัมมิกสังคมนิยม” พุทธศาสนิกขุอธิบายว่า เป็นรูปแบบเศรษฐกิจที่คนมั่งมีร่ำรวยอยู่ร่วมกับคนยากจนแล้วช่วยกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม นอกจากนั้นแล้วระบบเศรษฐกิจจะต้องเป็นไปอย่างไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติรวมทั้งยังต้องส่งเสริมธรรมชาติสร้างมูลค่าให้กับสิ่งของที่มีค่าน้อยให้กลับกลายเป็นมีค่ามาก (พุทธศาสนิกขุ, 2531: 401-404)

ในด้านการเมือง พุทธศาสนิกขุอธิบายว่า การเมืองคือระบบที่ทำให้ผู้คนอยู่กันอย่างผาสุกโดยปราศจากอาวุธ พุทธศาสนิกขุยอมรับการมีอยู่ของรัฐบาล สภานิติบัญญัติ ตุลาการ โดยให้มีรัฐสภาหรือสภาประชาชนเพื่อออกกฎหมายที่สมควรแก่สถานการณ์เท่านั้นโดยสมาชิกสภาต้องเป็นคนที่มีความดี มีศีลธรรม มีความเป็นมนุษย์ พุทธศาสนิกขุเสนอให้มีการจัดตั้งกระทรวงศีลธรรมไว้คอยควบคุมดูแลผู้คนที่มีความดีมีศีลธรรมรวมทั้งควบคุมมาตรฐานศีลธรรมให้กับทุกกระทรวงอีกด้วย (พุทธศาสนิกขุ, 2531: 405) แต่ถึงจะเสนอรูปแบบการเมืองแบบรัฐสภาออกไปแต่พุทธศาสนิกขุไม่เชื่อมั่นในระบบการเมืองแบบรัฐสภามากนักแต่กลับเชื่อมั่นในความประพฤติและหลักจริยธรรมส่วนตัวของผู้ว่า ผู้ว่าที่ซื่อสัตย์เกิดจากการมีศีลธรรมและเอาใจใส่ต่อส่วนรวมมากกว่าตนเอง คุณสมบัติของผู้ว่าทางการเมืองจึงเป็น “ธรรมราชา” ผู้ตั้งตนอยู่ในทศพิธราชธรรมคุณธรรม 10 ประการของผู้ปกครองตามพระพุทธศาสนาประกอบไปด้วย

1. ทาน (การแบ่งปัน) ผู้ปกครองไม่ควรยึดติดความมั่งคั่งทางทรัพย์สินแต่ควรแจกจ่ายเพื่อสวัสดิภาพของประชาชน
2. ศีล (การรักษาความสุจริต) ผู้ปกครองไม่ควรคดโกง ขโมย ไม่ประพฤติผิดในกาม ไม่กล่าวคำเท็จและไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดควรรักษาศีล 5 เป็นอย่างน้อย

3. ปริจจาคะ (การเสียสละเพื่อส่วนรวม) ผู้ปกครองควรพร้อมเสียสละความสุขส่วนตัว ชื่อเสียงเกียรติยศเพื่อความสุขของประชาชน
4. อาชชวะ (ปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อตรง) ผู้ปกครองจะปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากความเกรงกลัวและความลำเอียงใดๆ ซื่อตรงต่อประชาชน
5. มัททวะ (ความเมตตาอ่อนโยน) ผู้ปกครองควรมีความอ่อนน้อม ถ่อมตน ไม่ยกตนข่มท่าน
6. ตปะ (ความเพียรเพิกกิเลส) ผู้ปกครองควรใช้ชีวิตเรียบง่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ รู้จักบังคับควบคุมตัวเอง
7. อักโกธะ (ความไม่โกรธ) ผู้ปกครองควรละเว้นการขุ่นเคือง โกรธแค้น ริษยา อาฆาตต่อผู้ใด
8. อวิหิงสา (การไม่เบียดเบียน) ผู้ปกครองไม่ควรเบียดเบียนผู้ใด ละเว้นในสงคราม ความรุนแรงแล้วส่งเสริมสันติภาพ
9. ขันติ (ความอดทนอดกลั้น) ผู้ปกครองพึงอดทนต่อความเหน็ดเหนื่อย ความยากลำบาก และคำวิจารณ์ของผู้อื่น
10. อวิโรธนะ (ความไม่คลาดไปจากธรรม) ผู้ปกครองควรตั้งตนอยู่ในความชอบธรรม ไม่ขัดขวางเจตนารมณ์หรือสิ่งใดที่จะนำไปสู่ประโยชน์สุขประชาชน (พุทธทาสภิกขุ, 2529: 81-83)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หากทศพิธราชธรรมมีในกษัตริย์แล้วนั้นความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปเป็นประชาธิปไตยนั้นก็ไม่มี ความจำเป็นอีกต่อไป หากพระราชานับเป็นเผด็จการแล้วเป็นเผด็จการที่กระทำความดีละเว้นความชั่วก็เป็นเรื่องที่ยอมรับได้เพราะเผด็จการที่ทำดีก็จะไปได้เร็ว การปกครองโดยพระราชาก็ประกอบไปด้วยทศพิธราชธรรมเป็นสิ่งสมบูรณอยู่แล้วไม่จำเป็นต้องยกเลิกและไม่ใช่ว่าเรื่องน่าเกลียดชัง ระบบนี้สามารถแก้ไขปัญหาของโลกได้ดีกว่าระบบการปกครองรูปแบบอื่น (พุทธทาสภิกขุ, 2529: 84)

แนวความคิดธรรมิกสังคมนิยมเน้นให้ความสำคัญกับตัวผู้ปกครองทั้งในแง่ของคุณธรรม การตัดสินใจ และความรับผิดชอบซึ่งเชื่อว่าถ้าคนดีเป็นผู้ปกครองสังคมทั้งระบบก็จะดีไปด้วย ในทาง

กลับกันหากได้ผู้ปกครองที่ไม่ดีจะทำให้ระบอบการปกครองเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ (ทวิวัฒน์ ปุณศรีกร วิวัฒน์, 2539: 29-52)

กลุ่มที่สองฐานคติแบบขงจื้อ ซึ่งมีข้อถกเถียงในงาน Samuel P. Huntington โดยตั้งคำถามว่าทำไมประชาธิปไตยนั้นจึงเกิดขึ้นในตะวันตกมากกว่าตะวันออก เขาเสนอว่าเป็นเพราะวัฒนธรรมหลักของเอเชียที่ทำให้ขัดขวางความเป็นประชาธิปไตย อย่างลัทธิขงจื้อซึ่งมีอิทธิพลในเอเชียตะวันออก โดยเงื่อนไขที่ทำให้ขัดขวางประชาธิปไตยมาจากการเน้นกลุ่มมากกว่าปัจเจกบุคคล (collectivism) อาจกล่าวได้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมมาก่อนสิทธิส่วนบุคคล ความสามัคคีสำคัญกว่าเสรีภาพ อาจถือได้ว่าความขัดแย้งเป็นสิ่งที่ไม่สมควรอย่างยิ่ง โดยอิทธิพลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงรูปแบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในเอเชียตะวันออกมีความต่างจากประเทศตะวันตก ลักษณะสำคัญของประชาธิปไตยในเอเชียตะวันออกคือส่วนใหญ่เป็นระบบพรรคเด่นพรรคเดียวอย่าง ญีปุ่น (LDP), ไต้หวัน (ก๊กมินตั๋ง), มาเลเซีย (BN), สิงคโปร์ (PAP) ที่เป็นเช่นนี้เพราะเอเชียตะวันออกให้คุณค่ากับความเป็นเอกฉันท์ (consensus) และความมีเสถียรภาพ (stability) ค่อนข้างมากต่างจากตะวันตกที่ให้ความสำคัญกับการเปิดให้มีการแข่งขัน (contestation) และการสับเปลี่ยนกันขึ้นมาใช้อำนาจ (alternation) ดังนั้นแนวคิดของตะวันตกจะมองว่าขณะที่รัฐทำผิดเป็นที่ตัวผู้ปกครองในขณะนั้น ต่างจากตะวันออกที่จะมองว่าระบบมีปัญหาวิธีการแก้ไขจึงมาในรูปแบบประท้วงที่รุนแรงเพื่อโค่นล้มอำนาจของผู้ปกครองมากกว่าการเชื่อมั่นในการแข่งขันที่เกิดตามระบบ (Huntington, 1991: 24-27) ต่อไปจะเป็นการสำรวจตัวบทของขงจื้อเพื่อทำความเข้าใจมุมมองพื้นฐานของขงจื้อ

หลุนอิวเป็นตัวบทพื้นฐาน (foundational text) ของสำนักขงจื้อโดยเป็นคัมภีร์ที่รวบรวมบทสนทนาของลูกศิษย์และขงจื้อเอาไว้ซึ่งมีความแตกต่างจาก dialogue ของเพลโตในแง่ที่ว่าหลุนอิวเป็นการจดบันทึกที่รวบรวมจากลูกศิษย์ของขงจื้อหลากหลายคนซึ่งการจดบันทึกเป็นไปอย่างกระจัดกระจายไม่มีระบบที่ชัดเจนนัก โดยขงจื้อยึดเอาขนบธรรมเนียมแห่งราชวงศ์โจวเป็นเกณฑ์ในการวัดสภาพสังคมซึ่งราชวงศ์โจวนับเป็นยุครุ่งเรืองทั้งด้านวัฒนธรรมและจริยธรรม (สุวรรณ สภาอานันท์, 2562: 72-118)

รากฐานสำคัญของหลักจริยธรรมแบบขงจื้อมีอยู่ 2 ประการ ได้แก่ ประการแรก เหริน (ren) หรือมนุษยธรรมซึ่งเป็นส่วนของจิตใจและความสำนึก เหรินในภาษาจีนมีความหมายว่า ภาวะระหว่างมนุษย์ ในขณะเดียวกันในทาง จริยศาสตร์เหรินเป็นสิ่งที่กำหนดความเป็นมนุษย์ที่มีคุณค่า นักปรัชญาจีนหลายคนพยายามสร้างคำแปลให้กับคำว่าเหริน โดย วิง ชิตชาน (Wing – tsit Chan) ใช้คำว่า

humanity ส่วน อาร์เธอร์ เวลีย์ (Arthur Walley) ใช้คำว่า good ครอบคลุมความหมายของคำอื่นๆ ด้วย ได้แก่ humane, altruistic, benevolent ส่วน สุวรรณ สถาอานันท์ ใช้คำว่า Humanity and Humaneness หรือ มนุษยธรรม กวางลอยชุ่นนักปรัชญาจีนอธิบายว่าเหรินในหลุนฮั้วนั้นมีความหมายว่า “ความรัก” โดยเฉพาะความรักในแง่ความเมตตาของผู้ปกครองต่อผู้ใต้ปกครอง ซึ่งสุวรรณมองต่างออกไปโดยเสนอว่าเหรินเกิดขึ้นได้ในทุกรูปแบบความสัมพันธ์ไม่ใช่เพียงแต่ในคู่ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครองเท่านั้น ความหมายของเหรินที่สุวรรณนิยามก็คือ “รักมนุษย์” ดังนั้นจึงสามารถพบเหรินได้ในทุกคู่ความสัมพันธ์ เช่น ความกตัญญู มิตรภาพ ความเมตตา จึงนิยามได้ว่าเหรินเป็นจิตสำนึกพึงมีของมนุษย์โดยรวม และประการที่สอง หลี่ (li) คือขนบจารีตหรือธรรมเนียมปฏิบัติที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการใช้ชีวิตประจำวันซึ่งมีตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนไปจนถึงรัฐ ตัวอย่างของหลี่ที่ทำให้เข้าใจมากขึ้นก็คือหากเกิดการสูญเสียของผู้คนใกล้ชิดแล้วเรารู้สึกเสียใจ เห็นใจครอบครัวผู้สูญเสีย หลี่คือการที่เราไว้วางใจเพื่อแสดงออกว่าเรารู้สึกเสียใจไปกับครอบครัวผู้สูญเสีย โดยเหรินและหลี่มีความเชื่อมโยงกันอย่างไม่สามารถแยกออกจากกันได้ (สุวรรณ สถาอานันท์, 2562: 72-118) ผู้วิจัยสรุปได้ว่าหลี่คือการกระทำที่สะท้อนเหรินที่เป็นความรู้สึกนึกคิด ในส่วนต่อมาจะสร้างความเข้าใจต่อรูปแบบความสัมพันธ์ที่ปรากฏในสังคมซึ่งถูกกล่าวถึงในการอธิบายตัวบทพื้นฐานอย่างหลุนฮั้ว

เอกพลณัฐ ญัฐพัชรินทร์ ได้สร้างคำอธิบายให้เข้าใจหลักจริยธรรมแบบขงจื๊อโดยรากฐานสำคัญของหลักจริยธรรมแบบขงจื๊อมีอยู่ 2 ประการ ได้แก่ ประการที่ 1 เหริน (ren) หรือมนุษยธรรม ซึ่งเป็นส่วนของจิตใจและความสำนึกและประการที่ 2 หลี่ (li) หรือจารีต แบบแผนการปฏิบัติในสังคม ส่วนนี้จะเป็นการแสดงออก ขงจื๊อเชื่อว่าหลักการทั้งสองเป็นรากฐานของความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งความสัมพันธ์ทางสังคมมีทั้งหมด 5 รูปแบบตามคัมภีร์หลุนฮั้ว¹ โดยทำหน้าที่วางหลักปฏิบัติให้กับคนในสังคม ความสัมพันธ์ทั้ง 5 จะเป็นตัวแสดงให้เห็นอัตลักษณ์ (identity) หรือความเป็นตัวตน (self) ของแต่ละคนที่ถูกผูกติดกับบทบาทเฉพาะ (specific role) ที่แสดงออกทางความสัมพันธ์ในระดับต่างๆ ถ้าหากว่าความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลเปลี่ยนแปลงไป บทบาทของบุคคลนั้นก็เปลี่ยนแปลงตามไปด้วยและส่งผลให้คุณธรรมที่เป็นเป้าหมายทางศีลธรรม (moral goal) เปลี่ยนแปลงไป

¹ หลุนฮั้วเป็นคำภีร์ที่รวบรวมบทสนทนาระหว่างขงจื๊อกับลูกศิษย์ ซึ่งเป็นตัวบทพื้นฐาน (foundational text) ของสำนักปรัชญาขงจื๊อ บทสนทนาที่เกิดขึ้นถูกบันทึกจากศิษย์ใกล้ชิดจำนวนหนึ่งจึงทำให้บทสนทนาไม่เป็นระบบระเบียบที่ชัดเจน ไม่ได้แบ่งบทตามหัวข้อหรือจัดหัวข้อหมวดหมู่ตามหัวข้อปรัชญา หลุนฮั้วมีทั้งหมด 20 เล่มโดยแต่ละเล่มจะมีตัวบทไม่เท่ากันเวลา เวลาอ้างอิงจึงใช้ เลขเล่ม/ตัวบท

เช่นเดียวกันเพื่อที่จะทำให้สังคมสงบสุข โดยความสัมพันธ์ทั้ง 5 คู่ (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2553: 167-168) ประกอบไปด้วย

คู่แรก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและบุตร ต้องยึดถือ “ความกตัญญู” เป็นคุณธรรมหลักเมื่อคุณหลักคำสอนของขงจื้อแล้วจะเห็นได้ว่าคุณธรรมที่เรียกว่าความกตัญญู ถือเป็นคนที่เรียกเรื่องความรับผิดชอบจากผู้ที่เป็นบุตรสูงมาก ดังนั้น ฉะนั้น หลี่ จิงสรูปพฤติกรรม 5 อย่างที่บุตรพึงต้องแสดงออกถึงความกตัญญูต่อบิดามารดา ได้แก่ ประการที่ 1 การสนับสนุนบุพการีของตนทั้งในทางวัตถุเงินทองและทางนามธรรม ประการที่ 2 คือการให้เกียรติการให้ความเคารพนับถือและการอยู่ในโอวาทของบุพการี ประการที่ 3 การให้กำเนิดทายาทซึ่งแสดงให้เห็นถึงการสืบทอดวงศ์ตระกูลให้มีอยู่ต่อไป ประการที่ 4 การนำเกียรติยศชื่อเสียงมาสู่บรรพชน วงศ์ตระกูล และประการที่ 5 เมื่อบิดามารดา เสียชีวิตไปแล้วก็ต้องไว้ทุกข์จัดพิธีรำลึกและบวงสรวงเช่นไหว้บุพการีของตน (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2553: 168-169)

คู่ที่สอง ความสัมพันธ์ระหว่างสามีกับภรรยา มีคุณธรรมที่ต้องยึดถือคือ “ความซื่อสัตย์” ดังที่ขงจื้อได้กล่าวไว้ใน “บทกลอนนกเป็ดน้ำแสดงถึงความซื่อสัตย์ที่ไม่หลงระเริงและโศกเศร้าที่ไม่ฟูมฟาย” (3/20) บทกลอนนี้กล่าวถึงนกเป็ดน้ำที่ร้องหาคู่ของตนเมื่อพลัดพรากจากกันแต่ก็ได้พบกันในที่สุดซึ่งแสดงถึงลักษณะนิสัยของนกเป็ดน้ำที่มีความซื่อสัตย์ต่อคู่ครองของตน ดังนั้นจึงสามารถตีความได้ว่าความซื่อสัตย์ในความสัมพันธ์แบบสามีภรรยาแม้จะทำให้มีทั้งความสุขและความทุกข์ แต่มันก็ไม่ได้เกิดขึ้นจากกิเลสตัณหาหรือความลุ่มหลงซึ่งอาจสื่อให้เข้าใจว่า “ความซื่อสัตย์ต่อคู่ครอง” นั้นอยู่เหนือชั้นกว่าอารมณ์รักฉันคู่สาว (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2553: 170)

คู่ที่สาม ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง มีคุณธรรมที่ต้องยึดถือคือ “ความเคารพ” ดังที่ขงจื้อกล่าวว่า “ผู้เยาว์เมื่ออยู่บ้านกตัญญูเมื่ออยู่ข้างนอกเชื่อฟังพี่”(1/6) จะเห็นได้ว่าถ้าหากเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้องกับความสัมพันธ์ที่กล่าวมาก่อนหน้านี้ความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้องถือเป็นความสัมพันธ์ที่มีความเหนียวแน่นน้อยที่สุดเพราะเป็นเพียงความสำคัญให้ใช้เกณฑ์อายุเป็นตัวตัดสินว่าฝ่ายที่มีอายุน้อยจะต้องให้ความเคารพต่อฝั่งที่มีอายุมากกว่า แต่ก็ก็เป็นเพียงแค่การยอมรับฟังคำชี้แนะในฐานะผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าหรืออาจอยู่ในรูปแบบของการแสดงกิริยามารยาทที่นอบน้อมเพื่อให้เกียรติเท่านั้น ดังเช่น การไม่นั่งในที่นั่งของผู้อาวุโสกว่า (14/47) การไม่เดินเสมอไหล่กับผู้อาวุโสรวมทั้งในการร่วมวงสุราผู้ที่ยุ่่น้อยกว่าต้องรอให้ผู้อาวุโสกว่าขึ้นก่อนแล้วผู้เยาว์จึงลุกขึ้นตาม (10/10) (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2553: 170-171)

คู่ที่สี่ ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนกับเพื่อน หลักคำสอนของขงจื้อช่วยให้วิญญูชนคัดกรองคนที่จะมาเป็นเพื่อนจะต้องเป็นคนดี มีคุณธรรมไม่ต่ำกว่าตนเอง คุณธรรมที่ต้องยึดถือคือ “ความมีสัจจะ” ผู้ที่คบหาเพื่อนที่ดี จะไม่ถูกโกหกหลอกลวงจากเพื่อนของตน และเป็นไปได้ยากที่เพื่อนเหล่านั้นจะนำความเดือดร้อนมาให้ นอกจากนี้แล้วขงจื้อยังสอนให้วิญญูชนเป็นคนฉลาดเลือกอาศัยอยู่ในสังคมสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยคนดีมีมนุษยธรรมเพื่อลดความเสี่ยงในการพบเจอเพื่อนที่ไม่ดีในแง่การประพฤตินของการเป็นเพื่อนนั้นเมื่ออีกฝ่ายทำผิดจะต้องตักเตือนด้วยความจริงใจเพื่อให้เพื่อนดำเนินไปในทางถูกต้องแต่ถ้าต้องตักเตือนเพื่อนอยู่ในเรื่องเดิมๆก็ให้เลิกตักเตือนเนื่องจากสะท้อนว่าเพื่อนผู้นั้นไม่ใช่ผู้มีคุณธรรมเสมอกับเราจึงไม่ยอมฟังคำแนะนำของเรา (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรนันท์, 2553: 178-181)

คู่ที่ห้า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง ความสัมพันธ์รูปแบบนี้มีต้นแบบมาจากความสัมพันธ์ในครอบครัวเนื่องจากแนวคิดของขงจื้อเป็นแบบระบบจักรวาล (cosmic system) โดยเปรียบเทียบให้สังคมมนุษย์นั้นคือครอบครัวเป็นรากฐานขององค์กรทางสังคมต่างๆ แต่ด้วยเหตุที่รัฐถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้นครอบครัวถือว่าเป็นรากฐานขององค์กรการเมืองด้วยเช่นกัน ดังนั้นหลักการหลายอย่างที่ใช้ในการปกครองของรัฐจึงคล้ายคลึงกับการปกครองในครอบครัว กษัตริย์ในฐานะเป็นผู้ปกครองรัฐก็เปรียบเสมือนบิดาที่เป็นหัวหน้าครอบครัวโดยมีประชาชนในรัฐเป็นดั่งบุตรของตน เพียงแต่คุณธรรมที่ขงจื้อมองว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครองที่ต้องยึดถือกันไม่ใช่ “ความกตัญญู” แต่เป็น “ความจงรักภักดี” ซึ่งแสดงถึงสิ่งที่ผู้ใต้ปกครองจะต้องปฏิบัติต่อผู้ปกครอง หลักคำสอนของขงจื้อในเรื่องนี้มีตัวอย่างเช่น สิ่งที่ผู้รับราชการจะต้องทำคือ ประการแรก หมั่นรับฟังผู้บังคับบัญชาแม้ว่าตนจะมีเรื่องสงสัยก็ให้พักไว้ เมื่อตนมั่นใจในสิ่งนั้นก็ต้องเจรจาอย่างรอบคอบ ประการที่ 2 หมั่นสังเกตเมื่อประสบสิ่งที่ไม่สบายใจให้พักไว้แต่ถ้าตนมั่นใจก็ให้ทำสิ่งนั้นอย่างรอบคอบ (2/18) ผู้ที่รับราชการต้องถวายนามจงรักภักดีปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ (1/7) การเป็นขุนนางที่ดีจะต้องมีความจงรักภักดีแม้ว่าได้รับยศถาบรรดาศักดิ์ก็ไม่แสดงความยินดีให้ปรากฏ เมื่อเสื่อมลาภยศถูกปลดจากตำแหน่งก็ไม่แสดงความโกรธ สำหรับข้าราชการแต่ก่อนเก่าก็ต้องถ่ายถอดให้แก่ผู้เข้ารับตำแหน่งแทนตนอย่างไม่ปิดบัง (5/19) ซึ่งตัวผู้ปกครองเองก็มีหลักการที่ต้องยึดถือในการปฏิบัติต่อผู้ปกครองทั้งที่เป็นขุนนางและประชาชนด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น การบริหารรัฐขนาดกลางขนาด สิ่งที่ผู้บริหารควรตระหนัก ได้แก่ การเคารพหน้าที่และถือสัจจะ ประหยัดและรักประชาชน การเกณฑ์แรงงานต้องสอดคล้องกับฤดูกาล เพื่อไม่ให้ประชาชนเดือดร้อน (1/5) ในการปกครองบ้านเมืองนั้นหากผู้ปกครองต้องทำโดยใช้หลักก็จะไม่มีปัญหา

อะไร (4/13) ผู้ปกครองที่ปกครองแผ่นดินโดยธรรมก็เปรียบเสมือนดาวเหนือที่มีหมู่ดาวอื่นเป็นบริวาร ถวายความจงรักภักดี (2/1) การจะปกครองแผ่นดินโดยธรรมได้นั้นผู้ปกครองจะต้องใช้คุณธรรมในการปกครองและสร้างระเบียบด้วยหลักเพื่อให้ไพร่ฟ้ารู้จักละอายและปรับปรุงตน (2/3) ผู้ปกครองที่รู้ความหมายของราชพิธีบวงสรวงฟ้าดินจะทำให้สามารถปกครองบ้านเมืองได้อย่างง่ายดาย (3/11) (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรินทร์, 2553: 175-177)

ข้อสังเกตสำคัญจากความสัมพันธ์ทั้ง 5 ตามคัมภีร์หลุนอี่วี่นั้น พบว่าคุณธรรมที่ปรากฏในความสัมพันธ์ระดับครอบครัวจะถูกพัฒนาและพบได้ในความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง เนื่องจากแนวคิดของขงจื้อเป็นแบบระบบจักรวาล (cosmic system) ตามธรรมชาติสวรรค์และโลกมนุษย์ถือเป็นรากฐานของจักรวาลเปรียบเทียบสังคมมนุษย์มีครอบครัวเป็นรากฐานขององค์กรทางสังคม ดังจะเห็นตัวอย่างได้จากในหลุนอี่วี่เล่มที่ 1 บทที่ 2 (เอกพลณัฐ ญัฐพัชรินทร์, 2553: 175)

อาจารย์โหยวกกล่าวว่า “ ผู้มีความกตัญญูและเชื่อฟัง น้อยนักที่จะขัดขืนผู้บังคับบัญชา ผู้ที่ไม่ขัดขืนผู้บังคับบัญชา ไม่มีเลยที่จะก่อความวุ่นวาย วิญญูชนใส่ใจในรากฐาน เมื่อรากฐานตั้งมั่นแล้วแต่ก็เกิด ความกตัญญูและความเชื่อที่เป็นรากฐานแห่งมนุษยธรรมแน่แท้กระมัง? ” (1/2)

คุณธรรมอย่าง “กตัญญู” และ “ความเคารพเชื่อฟัง” หากถูกนำมาปฏิบัติอย่างเคร่งครัดก็สามารถเป็นรากฐานแห่งเสถียรภาพทางสังคมการเมืองในระดับรัฐได้ผ่านการปฏิบัติตามคุณธรรมที่อยู่ในระดับครอบครัวข้างต้นจนพัฒนาไปสู่คุณธรรมในระดับสังคม (สุวรรณ สภาอนันท์, 2562: 192-197) ความสำคัญของคุณธรรมสองประการข้างต้นปรากฏผ่านสถานการณ์การเมืองไทยภายใต้ความขัดแย้งในช่วงปี พ.ศ.2549 – 2557 ภายใต้ประเด็นที่ถูกยกขึ้นโจมตีอดีตนายกทักษิณถึงการขาดคุณธรรมอย่างความกตัญญูต่อแผ่นดินและสถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งสร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มที่ต่อต้านทักษิณจนสามารถรวบรวมขบวนการเคลื่อนไหวให้อยู่ภายใต้ชื่อพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

แนวคิดเรื่องความชอบธรรม

ในส่วนนี้จะสำรวจแนวคิดเรื่องความชอบธรรมโดยจะใช้ในการอธิบายสาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง ผู้ศึกษาจะแบ่งออกเป็นสองส่วน ในส่วนแรก ได้แก่ ความชอบธรรมและส่วนที่สองเป็นแนวคิดการอวดอ้างทางศีลธรรมของ Justin Tosi และ Brandon Warmke

ส่วนที่หนึ่ง ความชอบธรรม (Legitimacy) “ความดี” และ “คนดี” ถูกอ้างแทนความชอบธรรมในการขึ้นมาใช้อำนาจทางการเมืองของประเทศไทย โดย David E. Apter ได้แบ่งความชอบธรรมของการปกครองไว้ 2 ประเภท ประเภทแรกคือ ความชอบธรรมจากความเชื่อ (consummatory value) เป็นความชอบธรรมที่มีแหล่งที่มาจากความเชื่อและค่านิยมที่ฝังรากลึกภายในสังคมและจิตใจของผู้คนซึ่งค่านิยมและความเชื่อดังกล่าวมีลักษณะมีความเป็นนามธรรมและเป็นมรดกทางวัฒนธรรม กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและจารีตนิยมที่ผู้คนในสังคมยึดถือ

ประเภทที่สอง ความชอบธรรมจากความสามารถ (instrumental value) คือความชอบธรรมที่มาจากความสามารถของรัฐบาลหรือผู้ปกครองในการทำงานตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ความสามารถในการแก้ไขปัญหาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งสร้างความมั่นใจต่อประชาชนว่าจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีหลักประกันถึงความเจริญรุ่งเรืองในอนาคต (Apter, 1965: 43-80)

ซึ่งคล้ายกับ Max Weber ที่แบ่งลักษณะพื้นฐานที่สร้างความชอบธรรมให้แก่การปกครองออกเป็นสามรูปแบบ ได้แก่ (Weber, 2017: 36-37)

รูปแบบแรก สิทธิอำนาจจาก “อดีตที่ไม่มีที่สิ้นสุด” หรืออำนาจจารีตประเพณี (traditional authority) เป็นสิทธิแห่งอำนาจแห่งจารีตศักดิ์สิทธิ์ที่ได้ด้วยความถูกต้องที่มาจากอดีตและเป็นอมตะด้วยความเคยชิน นี่คือการปกครองตามจารีตประเพณีซึ่งใช้กันในการปกครองแบบหัวหน้าเผ่า (Patriarchs) และผู้ปกครองในระบบปิตาธิปไตย (Patrimonial Ruler) สมัยก่อน

รูปแบบที่สอง สิทธิอำนาจบารมี (charismatic authority) เป็นอำนาจแห่งความพิเศษเป็นพรที่ได้รับประทาน (Gift of grace) หรือคุณลักษณะเทพประทาน (charisma) ที่มีเฉพาะส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นการเปิดเผยของพระเจ้าเป็นเจ้า (revelation) ความเป็นวีรบุรุษ (Heroism) คุณสมบัติข้ออื่นๆ ที่จะทำให้คนอื่น ๆ อุกฤษฏินให้อย่างเต็มที่และเชื่อมั่นในตัวผู้ปกครอง สิ่งนี้คือการปกครองด้วยลักษณะเทพประทาน (charismatic rule) โดยมักพบความชอบธรรมรูปแบบนี้จากพวก “ประกาศก” (prophet) หรือในพื้นที่ทางการเมืองก็คือแม่ทัพที่ได้รับการแต่งตั้งหรือผู้นำที่ได้รับการลงคะแนนเสียงจากมหาชน นักปลุกปั่นทางการเมือง (demagogue) และพวกหัวหน้าพรรคการเมือง

รูปแบบที่สาม การปกครองที่มาจาก “ความถูกต้องตามกฎหมาย” หรือ อำนาจเชิงเหตุผลและกฎหมาย (rational/legal authority) เป็นคุณธรรมจากการเชื่อถือในความถูกต้องของข้อบังคับทางกฎหมายและอำนาจหน้าที่ ที่ใช้ได้จริง (practical competence) ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ในกฎเกณฑ์ที่

สร้างขึ้นอย่างเป็นตรรกะ โดยการปกครองในลักษณะนี้ตั้งอยู่บนความเต็มใจของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ตามกฎหมาย (Weber, 2017: 36-37) ซึ่ง Max Weber ก็มองว่าความชอบธรรมสามารถรูปแบบที่เขาเสนอนั้นมันจะไม่ค่อยปรากฏอยู่โดดเดี่ยวลำพัง มันสามารถมีการรวมตัวกันเพื่อให้ได้มาซึ่งความชอบธรรมของการปกครองได้

ส่วนที่สอง แนวคิดการอดอ้างศีลธรรม (Moral Grandstanding) ของ Justin Tosi และ Brandon Warmke

การอดอ้างศีลธรรม (Moral Grandstanding) คือการผสมผสานระหว่างลักษณะเด่น 2 ประการ ประการแรก ประการแรกคือการปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นกล่าวขวัญ (recognition desire) ความต้องการให้ผู้อื่นชื่นชมในคุณธรรมศีลธรรมที่ตนมีโดยต้องการให้ตนเหนือกว่าบรรทัดฐานของสังคมที่ไม่ใช่ใครก็ได้ที่จะสามารถทำได้แบบตนและกลุ่มของตน ประการที่สอง การอดอ้างความคิดเพื่อให้สาธารณะรับรู้ (Grandstanding Expression) โดยใช้วิธีการพูดหรือเขียนเพื่อสนองความปรารถนาในการยกย่องหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการแสดงออกของคนที่พยายามทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าคำพูดของตนน่านับถือในทางศีลธรรม (Tosi and Warmke, 2020: 14-23)

คุณสมบัติของการอดอ้างทางศีลธรรมที่ใช้วาจากรรมศีลธรรมสาธารณะมีคุณสมบัติอยู่ 5 ประการ ประกอบไปด้วย

ประการแรก การต่อ ยอด (piling on)

ประการที่สอง การเข้าถึงอย่างลึกซึ้ง (ramping up)

ประการที่สาม การทุเรื่อ (tramping up)

ประการที่สี่ การกล่าวโงมต้อยอย่างรุนแรง (excessive outrage)

และประการสุดท้าย การใช้ตนเป็นการรับรอง (self evidence)

โดยอธิบายได้ดังนี้ ประการแรก การต่อ ยอด (piling on) การต่อ ยอดคือการกล่าวร้ายถึงบางสิ่งที่ถูกพูดไปแล้วและพยายามรวบรวมความคิดเพื่อแสดงว่าสิ่งที่เชื่อเป็นสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม หรือที่ Cass Sunstein ได้อธิบายว่ามันคือการฟังสิ่งที่คนอื่นเชื่อและปรับตำแหน่งแห่งที่ของตนให้ไปทิศทางนั้นอย่างโดดเด่น ตัวอย่างการพูดที่ทำให้เข้าใจมากขึ้นคือ

“ ฉันต้องการสะท้อนสิ่งที่คนอื่นพูด ข้อเรียกร้องนี้มีความสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรม ข้าพเจ้าขอสนับสนุนด้วยความยินดีและเต็มใจ เราต้องแสดงให้เห็นว่าเราอยู่ทางด้านถูกต้องของประวัติศาสตร์ ” (Tosi and Warmke, 2020: 45)

ดังนั้นการต่อ ยอดจึงเป็นสิ่งที่ขึ้นชื่อของผู้วางมาตรฐานศีลธรรม (moral grandstander) ใน การสานต่อความคิดของผู้อื่นจนทำให้สมาชิกของกลุ่มมองว่าตนมีศีลธรรมที่น่านับถือ (Tosi and Warmke, 2020: 44-50)

ประการที่สอง การเข้าถึงอย่างลึกซึ้ง (ramping up) เป็นการแสดงให้เห็นว่าบุคคลหนึ่งมี เกียรติทางศีลธรรมมากกว่าผู้อื่น โดยคนๆหนึ่งสามารถเข้าถึงศีลธรรมได้มากกว่าผู้อื่นมีสายตาสั้นเห็น ถึงความแตกต่างเล็กน้อยหรือเห็นถึงความจริงของสถานการณ์โดยที่ผู้อื่นมองไม่เห็นและรู้ไม่เท่าทัน ตัวอย่างสถานการณ์ที่ทำให้เข้าใจมากขึ้น เช่น แอน เบนและชิบกำลังร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์การ ทำงานของสมาชิกวุฒิสภาพวกเขาทั้งสามคนค่อยๆยกระดับความไม่พอใจผ่านการเรียกร้องความ รับผิดชอบของสมาชิกวุฒิสภา

แอน: เราทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่าพฤติกรรมของสมาชิกวุฒิสภานั้นผิด และเธอควรถูกตำหนิในที่ สาธารณะ

เบน: ได้โปรด - ถ้าเราสนใจความยุติธรรมจริงๆ เราควรขอให้เธอออกจากตำแหน่ง เราไม่สามารถทน ต่อพฤติกรรมแบบนี้ได้และฉันจะไม่ยืนหยัดเพื่อมัน

ชิบ: ในฐานะคนที่ต่อสู้เพื่อความยุติธรรมทางสังคมมาอย่างยาวนาน ฉันเห็นด้วยกับคำแนะนำเหล่านี้ แต่มีใครทราบกฎหมายอาญาเกี่ยวกับเรื่องนี้บ้าง ฉันอยากจะแนะนำว่าเราควรดำเนินคดีอาญา เราทุก คนควรทำทุกอย่างให้ดีที่สุดเพื่อระลึกไว้ว่าโลกกำลังเฝ้าดูอยู่ (Tosi and Warmke, 2020: 51-52)

หากดูจากบทสนทนาของทั้ง 3 คนจะเป็นไปตามที่ Sunstein บอกคือการฟังสิ่งที่คนอื่นเชื่อ และปรับตำแหน่งแห่งที่ของตนให้ไปทิศทางที่เหนือกว่า แอนเสนอความคิดทางศีลธรรมของเธอ ตอนนีเบนและชิบก็ต้องเคลื่อนไหวเพื่อที่จะรักษาตำแหน่งที่รับรู้ไว้ภายในกลุ่ม ซึ่งการอวดอ้างทาง ศีลธรรมของเบนและชิบเป็นการขยับจุดยืนจากแต่เดิมของแอนเป็นเพียงการเรียกร้องการขอโทษแต่ เบนขยับดีกรีให้เพิ่มเป็นการเรียกร้องให้ลาออกและท้ายที่สุดชิบพยายามที่จะดำเนินการทางกฎหมาย กับสมาชิกวุฒิสภา (Tosi and Warmke, 2020: 51-53)

ประการที่สาม การกูเรื่อง (tramping up) คือ การพยายามยืนยันกรานว่าสิ่งที่เชื่อนั้นกำลังประสบปัญหาทางศีลธรรมซึ่งมันไม่ได้มีอยู่จริง ผู้वादอ้างทางศีลธรรมมีความกระตือรือร้นในการระบุปัญหาทางศีลธรรมเพื่อแสดงว่าตนมีศีลธรรมเหนือกว่าผู้อื่น ซึ่งในความเป็นจริงคนปกติไม่ได้ถือว่ามีปัญหา (Tosi and Warmke, 2020: 54-57)

ประการที่สี่ การกล่าวโงมตืออย่างรุนแรง (strong emotions) คือ การแสดงออกถึงความไม่พอใจอย่างรุนแรงเพื่อต้องการยึดครองสมมติฐานที่ว่าคนที่โกรธเคืองต่อเรื่องนั้นมากที่สุดคือผู้ที่เข้าใจในศีลธรรมต่อเรื่องนั้นอย่างลึกซึ้งที่สุด งานของ Linda Skitka ด้านจิตวิทยาสังคมศึกษาเรื่อง “ความเชื่อมั่นทางศีลธรรม” โดยข้อค้นพบของเธอชี้ว่า มีความเชื่อมโยงอย่างแน่นแฟ้นระหว่างการแสดงออกของความเชื่อมั่นทางศีลธรรมกับการแสดงปฏิกิริยาในการโกรธเคืองต่อปัญหาศีลธรรมที่เกิดขึ้น โดยตัวแปรสำคัญคือการมีประสบการณ์ร่วมและความเชื่อทางศาสนา (Tosi and Warmke, 2020: 57-62)

ประการสุดท้าย การใช้ตนเป็นที่ตั้ง (dismissiveness) คือ การพยายามทำให้ความคิดเห็นของตนกลายเป็นบรรทัดฐานในการตัดสิน ตัวอย่างเช่นประโยคที่ผู้वादอ้างทางศีลธรรมมักใช้พูดคือ

“หากคุณไม่เห็นว่าการต่อสู้สมควร ความเห็นของคุณก็ถูกเหยียดหยามเกินไป และฉันปฏิเสธที่จะมีส่วนร่วมกับคุณต่อ และถ้าคุณไม่เข้าใจว่าทำไม ฉันจะไม่เสียเวลาอธิบายให้คุณฟังอีก” (Tosi and Warmke, 2020: 62-63)

ทั้งหมดนี้คือคุณสมบัติที่มักจะพบในการवादอ้างศีลธรรม (Tosi and Warmke, 2020: 43-65) ซึ่ง Justin Tosi และ Brandon Warmke เสนอว่าการवादอ้างไม่ใช่ว่าจะเลวร้ายไปทั้งหมดแต่ส่วนใหญ่มันไม่ดีและไม่ควรมีเนื่องจากมันเป็นการพูดพาล่ามที่ไร้สาระเป็นการลดทอนคุณค่าทางศีลธรรมที่แท้จริง ผลกระทบที่เป็นอันตรายจากवादอ้างทางศีลธรรม 3 ประการจากทัศนคติของ Justin Tosi และ Brandon Warmke ประกอบไปด้วย การถากถางดูถูก (increased cynicism) การโกรธเคืองอย่างรุนแรง (outrage exhaustion) การทำให้แตกแยก (group polarization) (Tosi and Warmke, 2020: 67-68)

การถากถางดูถูก (increased cynicism) การवादอ้างมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมการถากถางดูถูก วาทกรรมทางศีลธรรมอาจมาในรูปแบบที่สร้างว่าจะจัดการกับความอยุติธรรมที่เกิดขึ้น แต่ในความเป็นจริงแล้วการกระทำที่เกิดขึ้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อื่นเชื่อว่าสิ่งหนึ่งมีเกียรติทางศีลธรรมจนทำให้เกิดการดูถูกเหยียดหยามผู้อื่นแม้จะปราศจากการवादอ้างก็ตาม ยังมีผู้เข้าร่วมกลุ่มกับผู้

อวดอ้างทางศีลธรรม การดูถูกถากถางก็จะเพิ่มมากขึ้นเพราะทราบดีว่ามีคนจำนวนมากมีส่วนร่วมด้วย เรื่องนี้ (Tosi and Warmke, 2020: 77-82)

การโกรธเคืองอย่างรุนแรง (outrage exhaustion) การแสดงออกถึงความขุ่นเคืองที่มากเกินไปและแสดงอารมณ์ออกมาอย่างเปิดเผย แน่แน่นอนว่าในบางครั้งความโกรธที่แสดงออกมาไม่สมส่วนกับจุดหมายที่ตนวางไว้ สิ่งที้งกังวลคือการอวดอ้างทางศีลธรรมมีคุณสมบัติของการเข้าถึงอย่างลึกลับ (ramping up) ดังนั้นยังมีความลึกลับซึ่งต่อประเด็นนั้นมากเท่าไรก็จะแสดงออกถึงความโกรธเคืองมากเท่านั้นและยังมีความพยายามแข่งกันเป็นผู้ที่เข้าถึงอย่างลึกลับที่สุดจึงทำให้น่ากังวลใจต่ออาการโกรธเคืองที่แสดงออกมา (Tosi and Warmke, 2020: 82-92)

การทำให้แตกแยก (group polarization) ผลกระทบข้อนี้มีความเกี่ยวข้องกับการเข้าถึงอย่างลึกลับ (ramping up) และ การรุกเรื่อง (tramping up) ทั้งสองคุณสมบัติมีส่วนทำให้เกิดการแตกแยกซึ่งสมาชิกของกลุ่มมักจะเคลื่อนไปสู่มุมมองที่สุดโต่ง ดังที่ Sunstein ให้เหตุผลเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรากฏการณ์ทางสังคมว่า บรรดาผู้ที่อภิปรายนั้นก็ปรารถนาที่จะรักษาชื่อเสียงและความคิดของตนดังนั้นเมื่อเกิดการอวดอ้างทางศีลธรรมสมาชิกของกลุ่มจะเอาชนะกันและกันด้วยการมีส่วนร่วมในวาทกรรมศีลธรรมสาธารณะ พลวัตของกลุ่มจึงมีแนวโน้มที่จะถูกผลักดันให้สนับสนุนความคิดเห็นที่รุนแรงขึ้นเรื่อยๆ นอกจากนี้ยังส่งเสริมความคิดที่ว่าคนที่ไม่เข้าร่วมกลุ่มเป็นผู้ที่น่ารังเกียจและทำให้ผู้ที่ไม่ได้เข้าร่วมกลุ่มเองมองผู้เข้าร่วมว่าน่ารังเกียจและวาทกรรมที่กล่าวอ้างก็เป็นเรื่องที่สุดโต่งและไม่เป็นความจริง (Tosi and Warmke, 2020: 67-92)

Justin Tosi และ Brandon Warmke พยายามชี้ให้เห็นว่าผู้อวดอ้างทางศีลธรรมตั้งจุดหมายที่จะแสดงให้เห็นว่าตนมีเกียรติทางศีลธรรม บางครั้งพวกเขาอ้างสิทธิ์โดยปริยายถึงสถานะสูงส่งของตนในฐานะผู้ตัดสินที่เหนือชั้นในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศีลธรรมและการประยุกต์ใช้การอวดอ้างทางศีลธรรมจึงสามารถฉกฉวยอำนาจได้ อีกทางหนึ่งผู้อวดอ้างศีลธรรมมักละเลยข้อเรียกร้องจากบุคคลที่ไม่ได้เห็นด้วยกับตนโดยถือว่าคนเหล่านั้นต่ำกว่าศีลธรรมที่ตนยึดถือ ซึ่งนี่เป็นวิธีการที่น่ารังเกียจในการจัดการผู้คน ในความเป็นจริงแล้ววาทกรรมศีลธรรมสาธารณะควรถือว่าทุกคนเท่าเทียมกันและควรตัดสินคำถามทางศีลธรรมด้วยเหตุผลมากกว่าด้วยตัวบุคคลที่น่าเสนอ ในบางครั้งผู้อวดอ้างศีลธรรมปฏิเสธเรื่องนี้เนื่องจากพวกเขาจะเรียกร้องให้มีความเคารพผู้ที่มีประสบการณ์เฉพาะทางที่จะให้ความรู้ความเข้าใจด้านศีลธรรมเหนือกว่าผู้อื่น ตัวอย่างเช่น กลุ่มทหารกล่าวอ้างว่ามีความเข้าใจลึกลับกว่าพลเรือนจากประสบการณ์ส่วนตัว ในประเด็นการเรียกร้องให้ปล่อยทหาร 1 รายแลกกับ

สมาชิกกลุ่มตาลีบัน 5 คน การกล่าวอ้างประสบการณ์ส่วนตัวดังกล่าวส่งผลให้ผู้คนเลิกอธิบายถึงปัญหาทางศีลธรรมเนื่องจากมองว่าคนที่ไม่เห็นด้วยกับเขาไม่สามารถเข้าใจได้และปล่อยให้ข้อถกเถียงผ่านไปโดยไม่ได้ทำให้ผู้อื่นเข้าใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้วาดอ้างศีลธรรมทำตัวคล้ายกับกาฝาก (Free-riding) โดยได้รับประโยชน์จากผู้อื่นทั้งในแง่การได้รับเกียรติและผลประโยชน์ด้านอื่นๆ โดยตนไม่ต้องลงทุนและยังไม่เคารพให้เกียรติต่อผู้อื่นที่ตอบโต้กับตน ดังนั้นโดนสรุปจากเหตุผลหลายประการจึงทำให้สามารถกล่าวได้ว่าการวาดอ้างศีลธรรม (Moral Grandstanding) จากทั้งเฉพาะตัวบุคคลหรือตามหลักปฏิบัติในสังคมมักไม่เป็นผลดีต่อศีลธรรมและเป็นการลดอนคุณค่าว่าทกรรมศีลธรรมสาธารณะอีกด้วย (Tosi and Warmke, 2020: 97-118)

ผู้วิจัยเห็นว่าสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2557 นั้นแต่ละฝ่ายมีวิธีการอธิบายปรากฏการณ์และจุดมุ่งหมายทางการเมืองที่แตกต่างกันไปตามฐานคิดของตน โดยกรอบคิดที่มีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองคือกรอบเรื่องศีลธรรมที่เห็นว่าสังคมจะดำเนินต่อไปอย่างราบรื่นได้จะต้องมีศีลธรรม ความดี เป็นตัวนำ ซึ่งรากฐานของศีลธรรมในสังคมไทยมาจากหลักศาสนา จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นแนวคิดต่างๆที่ชวนให้ได้แนวคิดสำคัญที่เป็นรากฐานของการวิเคราะห์ การนำเอา “ความดี” และ “คนดี” มาใช้เป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่อต้านทักษิณในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2557 ซึ่งจากแนวคิดต่างๆสร้างความเข้าใจประเด็นที่กลุ่มต่อต้านทักษิณพยายามผลักดันเอาเงื่อนไขคุณธรรมจริยธรรมตามหลักศาสนาเข้ามามีความสำคัญทั้งในการตรวจสอบการเมืองทั้งตัวนักการเมืองและระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยไปจนถึงข้อเสนอรูปแบบการปกครองแบบใหม่ที่มีฐานคิดทางศาสนาเป็นตัวกำหนด

วิทยานิพนธ์เล่มนี้มุ่งศึกษาการให้ความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณและสาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้ว่าทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองโดยใช้การวิเคราะห์ผ่านแนวคิดวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ เพื่อศึกษาปฏิบัติการการให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มจนสามารถยึดกุมพื้นที่ความชอบธรรมภายในกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2557 จนส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยในปัจจุบัน

2.2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่ทำให้การศึกษาถึงการนิยามความหมาย การให้คุณค่าและความสำคัญของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณสมบูรณ์ขึ้นแบ่งออกได้

เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ประกอบไปด้วย กลุ่มที่หนึ่งคืองานที่แสดงให้เห็นเงื่อนไขของ “คนดี” และ “ความดี” กลุ่มที่สองคืองานที่ศึกษาการต่อสู้ในแง่ของความชอบธรรมและอุดมการณ์ทางการเมือง กลุ่มที่สามคืองานที่ศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองปึกษาหรือขบวนการต่อต้านทักษิณในช่วงปี พ.ศ.2549-2557

กลุ่มที่หนึ่งวรรณกรรมที่ศึกษาถึงเงื่อนไข “คนดี” และ “ความดี” การศึกษาของนารินทร์ ทองดี ที่ศึกษาเรื่องการแสวงหาคนดีตามฐานคติพุทธศาสนาเถรวาท โดยมีคำถามว่าเหตุใดเมื่อเกิดปัญหาทางการเมืองคนในสังคมไทยจึงเชื่อมั่นและพยายามแสวงหา “คนดี” เพื่อให้เข้ามาแก้ปัญหาหรือให้เข้ามาปกครองบ้านเมืองแทนกลุ่มคนที่เชื่อว่าเป็น “คนไม่ดี” จากการศึกษาพบว่าความเชื่อในเรื่อง “คนดี” และ “ความดี” ของคนในสังคมไทยนั้นอยู่ภายใต้อิทธิพลของหลักคำสอนทางพุทธศาสนาเถรวาทซึ่งมีความเชื่อในหลักการของกฎแห่งกรรม หลักการเวียนว่ายตายเกิด และหลักการสั่งสมบุญบารมีโดยสะท้อนให้เห็นในชาติปัจจุบันว่าใครมีบุญมากก็จะมีสถานะทางชนชั้นหรือฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีไม่ว่าจะโดยชาติกำเนิดหรือการขยับสถานะด้วยการศึกษาหรือการประกอบอาชีพในภายหลัง ซึ่งความเชื่อดังกล่าวนี้ส่งผลให้เกิดแนวคิดเกี่ยวกับลำดับชั้นของบุคคลตามผลบุญที่ได้สั่งสมมาโดยคนดีที่สมบูรณ์แบบที่สุดก็คือคนที่สะสมบุญบารมีได้มากที่สุดเ็นทางธรรมหมายถึงพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์ แต่ในทางโลกหมายถึงพระโพธิสัตว์ซึ่งยังเสวยพระชาติเพื่อบำเพ็ญบารมีเพื่อตรัสรู้ในอนาคต รองมาคือบุคคลที่ดำเนินชีวิตตามแนวทางของสัตบุรุษหรือแนวทางของคนดีกล่าวคือต้องทำประโยชน์ของตนให้สมบูรณ์พร้อมและต้องบำเพ็ญตนเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นอย่างแท้จริง ซึ่งทุกคนสามารถที่จะดำเนินชีวิตตามแนวทางนี้ได้แต่จะกระทำได้นานเพียงใดขึ้นอยู่กับสติปัญญาความรู้ความสามารถรวมถึงระดับคุณธรรมจริยธรรมส่วนบุคคลซึ่งแตกต่างกันไปตามผลบุญที่สะสมมา (นารินทร์ ทองดี , 2559)

งานชิ้นนี้ชี้ให้เห็นหลักความเชื่อในเรื่อง “คนดี” และ “ความดี” ผ่านศาสนาพุทธเถรวาททำให้เข้าใจการแบ่งลำดับชั้นผู้คนในสังคมไทยผ่านการสะสมบุญบารมี โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้คนในกลุ่มตัวอย่างเพื่ออธิบายบุคคลต้นแบบตามหลักสัตบุรุษและศึกษาจากตำราเรียนในวิชาจริยธรรมซึ่งสะท้อนการปลูกฝังหลักคิดทางศาสนาในทางตรงซึ่งข้อสรุปของงานสามารถช่วยฉายภาพหลักการแนวคิดเบื้องหลังกลุ่มต่างๆภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น

กลุ่มที่สองคืองานที่ศึกษาการต่อสู้ในแง่ของความชอบธรรมและอุดมการณ์ทางการเมือง งานศึกษาของ Bjorn Dressel ได้เสนอว่าความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเมืองไทยนั้นมาจากปัญหาความขัดแย้งของความชอบธรรมที่มวลชนแต่ละฝ่ายยึดถือ กลุ่มพันธมิตรฯ นั้นยึดหลักความชอบธรรมแบบดั้งเดิม

(Traditional : Enduring) ในที่นี้ Dressel อธิบายความชอบธรรมแบบดั้งเดิมไว้ว่าในประเทศไทยนั้นมีหลักการปกครองแบบดั้งเดิมอย่างพ่อปกครองลูกซึ่งถึงแม้ภายหลังจะมีการเปลี่ยนแปลงไปแล้วแต่อำนาจต่างๆยังมีจุดเริ่มต้นมาจากสถาบันกษัตริย์ซึ่งดำเนินการสนับสนุนอุดมการณ์อย่าง ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อย่างเข้มข้นมากขึ้นในศตวรรษที่ 19 ทำให้กลุ่มพันธมิตรฯมีความเข้าใจว่าประเทศไทยอำนาจอธิปไตยนั้นไม่ได้เป็นของประชาชนหากแต่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับสามสถาบันหลักของชาติ อย่าง “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” ดังนั้นกลุ่มพันธมิตรฯจึงมีความหวาดกลัวต่อความเปลี่ยนแปลงทั้งจากภายในอย่างการเกิดขึ้นของรัฐบาลเสียงข้างมากสูงสุดในประวัติศาสตร์ของพรรคไทยรักไทยและการเปลี่ยนแปลงภายนอกอย่างโลกาภิวัตน์ ส่วนนปช.ยึดหลักความชอบธรรมแบบใหม่ (Modern : Fragile) โดย Dressel อธิบายไว้ว่าหลักความชอบธรรมแบบใหม่นั้นคือหลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานตามกฎหมายรวมถึงการให้ความสำคัญกับหลักนิติธรรม สถาบันทางการเมืองอย่างรัฐธรรมนูญและประสิทธิภาพในการบริหารงานของรัฐบาล นปช.ยึดความชอบธรรมที่มาจากสิ่งเหล่านี้ที่ Dressel ยังมองว่าเป็นกระแสรองในไทยซึ่งการออกมาเคลื่อนไหวของมวลชนกลุ่มนี้เกิดจากเหตุการณ์ที่ความไม่เป็นปกติของระบอบประชาธิปไตยในไทยทั้งหมดเหตุการณ์ตุลาการภิวัตน์ รวมไปถึงการรัฐประหารที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ.2549 (Dressel , 2010: 445-469)

งานศึกษาของกานต์ กานต์พรรณพงศ์ ตั้งคำถามต่อว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มมวลชนทางการเมืองทั้ง 2 กลุ่มอย่างพันธมิตรและนปช. โดยศึกษาการสร้างคำอธิบายหรือเหตุผลรองรับเพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับการเคลื่อนไหวของกลุ่มต่อสาธารณะอย่างไรและมีความสัมพันธ์กับสภาพเหตุการณ์ทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจ ในช่วงเวลานั้นอย่างไร ซึ่งใช้แนวคิดการสร้าง ความชอบธรรมของ Max Weber และ David Beetham ในการวิเคราะห์ผ่านคำแถลงการณ์ของกลุ่มมวลชนทั้งสอง ซึ่งจากการศึกษากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยใช้เหตุผลรองรับที่นำไปสู่ความชอบธรรมทางการเมืองโดยอ้างเหตุผลในการทำหน้าที่ของพลเมืองแห่งรัฐตามหลักของเหตุผลและกฎหมาย (Rational/Legal authority) การอ้างเหตุผลหลักของความคิดความเชื่อของสังคมและอยู่บนฐานขององค์ความรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพเหตุการณ์ โดยเริ่มจากการอ้างถึงการเข้ามาปกป้องสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 63 69 และ 70 ของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550

มากไปกว่านั้นกลุ่มพันธมิตรฯอ้างความชอบธรรมต่อการออกมาเคลื่อนไหวว่าเป็นภารกิจอันศักดิ์สิทธิ์ที่จะเข้ามาปกป้องสถาบันจากรัฐบาลหุ่นเชิดอย่างสมัคร สุนทรเวช ซึ่งส่วนนี้สะท้อนถึงการ

อาศัยความชอบธรรมจากความเชื่อของคนในสังคมไทยแบบดั้งเดิมในเรื่องบุญกรรม ความศรัทธาในตัวพระมหากษัตริย์ การที่พวกเขาออกมาชุมนุมเป็นเรื่องของการตอบแทนบุญคุณต่อแผ่นดินและเป็นการทำกรรมดีนับเป็นบุญกุศล ทำให้เข้าใจได้ว่ากลุ่มพันธมิตรฯ ให้ความสำคัญกับความชอบธรรมแบบดั้งเดิมผสมผสานกับความชอบธรรมจากตัวบทกฎหมาย ส่วนกลุ่มนปช. สร้างชุดของเหตุผลรองรับความชอบธรรมบนฐานกฎเกณฑ์ของระบบการเมืองเหตุผลบนฐานของระบบความเชื่อในความสัมพันธ์ทางอำนาจตามสภาพเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยกลุ่ม นปช. เห็นว่าการออกมาเคลื่อนไหวของตนเกิดมาจากการที่ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นรัฐบาลจัดตั้งภายหลังจากที่พรรคพลังประชาชนถูกตัดสินยุบพรรค เกิดกระแสความไม่พอใจในการจัดตั้งรัฐบาลของอภิสิทธิ์ที่เปรียบเสมือนการละเมิดเสียงเลือกตั้งของผู้ที่สนับสนุนพรรคพลังประชาชนซึ่งได้รับเสียงข้างมากในการเลือกตั้งที่ผ่านมา นปช. จึงเสนอให้ยุบสภาและจัดการเลือกตั้งใหม่ และอีกทางหนึ่งการออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มนปช. มีการสร้างเหตุรองรับระบบความเชื่อเรื่องความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ไม่เท่าเทียม การต่อสู้ระหว่างชนชั้นไพร่และอำมาตย์ ซึ่งการสร้างเหตุรองรับเพื่อสร้างความชอบธรรมต่อการเคลื่อนไหวนั้น สามารถทำให้คนเกิดความเชื่อว่าเหตุผลที่นำมาใช้อ้างมีความชอบธรรมอยู่จนนำไปสู่การยอมรับและเข้าร่วมการชุมนุมทั้งสองฝ่าย (กานต์ กานต์พรรณพงศ์, 2553)

งานทั้งสองชิ้นนี้ชี้ให้เห็นถึงความชอบธรรมที่กลุ่มมวลชนทั้งสองฝ่ายหยิบยกมาใช้เพื่อสนับสนุนขบวนการของตนอย่างน่าสนใจแต่ทั้งสองงานก็ยังมีข้อจำกัด โดยงานของ Dressel อธิบายความชอบธรรมจากอัตลักษณ์ของแต่ละฝ่าย เช่น การแสดงออกผ่านการสวมเสื้อ สโลแกนของแต่ละฝ่าย ซึ่งการวิเคราะห์จากอัตลักษณ์อาจไม่เพียงพอต่อการทำความเข้าใจถึงหลักความชอบธรรมที่แต่ละฝ่ายยึดถือ ส่วนงานของกานต์เนื่องจากใช้ข้อมูลเฉพาะจากคำแถลงการณ์ของกลุ่มพันธมิตรฯ และนปช. โดยเป็นช่วงเวลาที่ยกเลิกการเก็บข้อมูลของพันธมิตรฯ นับตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 - วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ส่วนกลุ่มนปช. เก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 - 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ซึ่งการเก็บข้อมูลจากคำแถลงการณ์ของขบวนการเคลื่อนไหวเพียงอย่างเดียวในช่วงเวลาจำกัดอาจทำให้เห็นภาพความชอบธรรมของแต่ละฝ่ายไม่ชัดเจนเพียงพอ

ขณะที่งานของอิทธิพล โคตะมี ทำการศึกษาปฏิบัติการภาษาและการสร้างความชอบธรรมในการต่อสู้ของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง พ.ศ. 2549 - 2557 โดยตั้งคำถามต่อปฏิบัติการทางภาษาของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองว่ามีการอ้างอิงและสร้างความชอบธรรมทางการเมืองอย่างไร ซึ่งวิเคราะห์ผ่านชุดคำที่มักถูกกล่าวในพื้นที่ชุมนุมและเป็นชุดคำที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลานั้น

จากการศึกษาพบว่าแต่ละขบวนการมีการอ้างอิงความชอบธรรมหลากหลายชนิด โดยขบวนการพันธมิตรมีการอ้างอิงและสร้างความชอบธรรมจากฐานของอำนาจจารีตประเพณี สำหรับขบวนการ นปช. เริ่มต้นจากการค่อยๆ ปฏิเสธคุณค่าเดิมในสังคมและเปลี่ยนไปสู่การผลิตชุดภาษาเฉพาะตัวของขบวนการเป็นจำนวนมากที่สะท้อนให้เห็นถึงความชอบธรรมจากการรับรองของมหาชนและชอบธรรมจากชุดคุณค่าสากล ส่วนกลุ่ม กปปส. ซึ่งเป็นกระบวนการอนุรักษ์นิยมต่อต้านระบอบทักษิณหลังยุคขบวนการพันธมิตร พวกเขาเสนอโจทย์ของความชอบธรรมใหม่ที่เรียกว่าความชอบธรรมจากผู้เชี่ยวชาญและความชอบธรรมจากคุณสมบัติส่วนบุคคลให้ขึ้นมาแทนความชอบธรรมแบบคุณค่าสากลและการรองรับโดยมหาชน (อิทธิพล โคตะมี, 2559)

งานของอิทธิพล โคตะมี (2559) ชี้ให้เห็นช่วยเติมภาพของสองงานก่อนหน้าในกลุ่มที่ศึกษาการต่อสู้ในแง่ของความชอบธรรมและอุดมการณ์ทางการเมืองให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น โดยแสดงภาพรวมของความชอบธรรมที่ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้ง 3 ขบวนการในช่วง พ.ศ.2549 – 2557 ได้อย่างชัดเจนและสมบูรณ์ผ่านชุดภาษาที่ถูกสร้างขึ้นจากแต่ละขบวนการทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นต่างงานดังกล่าวอาจไม่ได้ให้ความสำคัญต่อตัวแสดงที่เป็นผู้ผลิตชุดคำจนทำให้ชุดคำที่ถูกผลิตขึ้นสามารถสร้างความชอบธรรมต่อการชุมนุมและข้อเรียกร้องของแต่ละขบวนการได้

กลุ่มที่สุดท้ายคืองานที่ศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองปีกขวาหรือขบวนการต่อต้านทักษิณในช่วงปีพ.ศ.2549-2557 โดยงานของอภิชาติ สถิตนิรามัย และ อนุสรณ์ อุณโณ (2560) การเมืองคนดี : ความคิด ปฏิบัติการ และ อัตลักษณ์ทางการเมืองของผู้สนับสนุนขบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย งานชิ้นนี้มุ่งศึกษาว่าผู้ที่เข้าร่วมและสนับสนุน คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมถึงพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเป็นใคร พวกเขามีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมแบบใดและอะไรคือสาเหตุที่ทำให้พวกเขาเข้าร่วมขบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศ เช่นที่ว่านี้ ความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ทางการเมืองแบบใดที่ร้อยรัดพวกเขาไว้และถูกใช้ในการหว่านล้อมชักจูงพวกเขา ขณะเดียวกันพวกเขามีความหมายว่าการเคลื่อนไหวของเขาว่าอย่างไร “การเมืองคนดี” ของพวกเขามีลักษณะใด วางอยู่บนโลกทัศน์และคติความเชื่อแบบไหน

อภิชาติและอนุสรณ์พบว่าผู้สนับสนุนขบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ประกอบไปด้วยคน 2 กลุ่มหลักคือ ชนชั้นกลางตั้งแต่ระดับกลางขึ้นไปในเมืองโดยเฉพาะกรุงเทพฯ และชนชั้นกลางระดับกลางลงมาในภูมิภาคโดยเฉพาะภาคใต้ ซึ่งส่วนหนึ่งย้ายภูมิลำเนามาอยู่ในกรุงเทพฯ ทั้งนี้แม้ผู้สนับสนุนหลักทั้งสองกลุ่มมีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน แต่กลับมีความคิดทางการเมือง

คล้ายคลึงกันคือเป็นความคิดทางการเมืองที่วางอยู่บนคติความเชื่อทางศาสนาหรือที่เรียกว่า “การเมืองคนดี” ซึ่งแตกต่างจากระบบประชาธิปไตยในระดับรากฐาน 2 ประการ

ประการแรก การเมืองคนดีเห็นว่าอำนาจของผู้ปกครองมาจากบุญบารมีและมีฉันทามติของคนส่วนใหญ่จึงไม่จำเป็นที่จะต้องตรวจสอบหรือถ่วงดุลเหมือนเช่นในระบบประชาธิปไตย ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะไม่ต้องรับผิดชอบต่อประชาชนแต่ต้องรับผิดชอบต่อผู้มีบุญบารมีและมีศีลธรรมสูงสุด ซึ่งคือพระมหากษัตริย์

ประการที่สอง การเมืองคนดีเห็นว่าบุคคลไม่เท่าเทียมกันโดยพื้นฐานเนื่องจากมีบุญหรือระดับศีลธรรมไม่เท่ากันบุคคลจึงไม่ควรมีสิทธิทางการเมืองเท่ากัน เหมือนในระบบประชาธิปไตย คนดีควรมีสิทธิทางการเมืองมากกว่าคนเลว ฉะนั้นแทนที่จะเป็นมวลชนเพื่อการปลดแอกอย่างเช่น ชนชั้นกลางในหลายประเทศ ชนชั้นกลางผู้สนับสนุนขบวนการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยซึ่งสมาทานการเมืองคนดีจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอนุรักษ์นิยมแทน (อภิชาติ สถิตนิรามัย และ อนุสรณ์ อุณโณ, 2560)

กนกรัตน์ เลิศชูสกุล ศึกษาพัฒนาการและพลวัตของขบวนการต่อต้านทักษิณ เพื่อตอบคำถามว่าทำไมขบวนการต่อต้านทักษิณที่เคยประกอบไปด้วยแนวทางที่หลากหลายจึงถูกรวบงำด้วยพลังอนุรักษ์นิยมในตอนท้ายที่สุดและทำไมกลุ่มที่เคยตั้งคำถามกับแนวทางอนุรักษ์นิยมจึงยอมประนีประนอมหรือไม่ก็ยอมถอยออกจากขบวนการไปในที่สุด โดยผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าภายในขบวนการต่อต้านทักษิณสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ โดยใช้อุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้าร่วมมาเป็นตัวแบ่ง ได้แก่ กลุ่มอนุรักษ์นิยมเหนียวแน่น (Unswerving Conservatives) กลุ่มเสรีนิยมผู้ยอมประนีประนอม (Compromised Liberal) และกลุ่มเสรีนิยมผู้ถูกทำให้เป็นชายขอบ (Marginalised Liberals) แต่ในเวลาต่อมาพลังอนุรักษ์นิยมเหนียวแน่นสามารถมีพลังเหนือกลุ่มอื่น ๆ และมีอำนาจครอบงำทั้งในเชิงอุดมการณ์และการตัดสินใจของขบวนการ โดยมีปัจจัย 3 ประการ ได้แก่

ประการแรก สามารถรวบรวมกลุ่มอนุรักษ์นิยมที่อยู่กระจัดกระจายให้เข้าร่วมกลุ่มกันเป็นองค์กร นับตั้งแต่ภายหลังเหตุการณ์การใช้ความรุนแรงของมวลชนฝ่ายขวากับขบวนการนิสิตนักศึกษา ในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 การเสื่อมถอยของรัฐบาลอนุรักษ์นิยมสุดขั้วและการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศของสหรัฐอเมริกาจากแต่เดิมส่งเสริมรัฐบาลเผด็จการทหารปรับเปลี่ยนไปเป็นการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยส่งผลให้มวลชนฝ่ายขวากลายเป็นปัจเจกที่กระจัดกระจายไร้การจัดตั้งอย่างเป็นระบบมีเพียงแค่กลุ่มศาสนาบางส่วนเท่านั้นที่ยังคงมีการรวมกลุ่มอยู่ เช่น กลุ่มสันติ

อโศก กลุ่มลูกศิษย์หลวงตามหาบัว ที่ยังสามารถจัดตั้งมวลชนของพวกเขาอย่างเป็นระบบ พลังมวลชนฝ่ายขวาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการจัดตั้งและไม่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แขนงนำขบวนการต่อต้านทักษิณถือเป็นกลุ่มแรกในการเมืองไทยสมัยใหม่นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 2520 ที่กลับมารื้อฟื้นมวลชนฝ่ายขวาที่ก่อนหน้านี้มีอยู่อย่างกระจัดกระจายและอ่อนแอ ซึ่งถือเป็นการประสบความสำเร็จที่นำมาซึ่งมวลชนกลุ่มนี้มาเป็นพลังสนับสนุนทางการเมืองหลักของขบวนการ ถึงแม้ในช่วงแรกขบวนการต่อต้านทักษิณจะมีผู้สนับสนุนจากหลากหลายอุดมการณ์แต่แกนนำเลือกอุดมการณ์อนุรักษ์นิยมโดยเฉพาะกษัตริย์นิยม ชาตินิยม ต่อต้านระบอบประชาธิปไตยและเน้นหลักศีลธรรม เป็นแกนกลางของการเคลื่อนไหวในระยะต่อมาทำให้ดึงดูดกลุ่มอนุรักษ์นิยมเข้ามาร่วมในขบวนการในฐานะมวลชนธรรมดา

ประการที่สอง เสรีนิยมบางกลุ่มยอมประนีประนอมเพื่อแลกเปลี่ยนทรัพยากร อำนาจ เพื่อให้สามารถคงบทบาทอยู่ภายในขบวนการได้ นอกจากนั้นบางส่วนยังเชื่อตามกรอบแนวคิดหลักของกระบวนการที่ว่า “ภัยคุกคาม วิกฤติครั้งใหญ่ต้องทำอะไรเดี๋ยวนี้” กล่าวคือทุกฝ่ายกำลังเผชิญกับภัยคุกคามร่วมกัน ซึ่งคือทักษิณที่พยายามผูกขาดอำนาจทางการเมืองและกำลังสร้างวิกฤติครั้งยิ่งใหญ่ให้กับสังคมไทย ทุกฝ่ายจึงจำเป็นต้องร่วมมือกันเนื่องจากเป็นวิธีการเดียวที่จะขจัดทักษิณได้

ประการสุดท้าย กลุ่มเสรีนิยมที่เคยมีบทบาทนำขบวนการตั้งแต่ต้นพยายามต่อสู้คัดค้านพรรคอนุรักษนิยม แต่เป็นกลุ่มที่อ่อนแออยู่แล้วโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงจำนวน ดังนั้นในแต่ละช่วงของความขัดแย้งภายในกระบวนการจึงค่อยๆ แพ้ให้กับพลังอนุรักษนิยมจนท้ายที่สุดแล้วกลุ่มเสรีนิยมเหล่านี้ถูกเบียดขับออกจากขบวนการไป (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2563)

อุเชนทร์ เชียงแสน ศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองภาคประชาชน : ความคิดและปฏิบัติการของ “นักกิจกรรมทางการเมือง” ในปัจจุบัน โดยอุเชนทร์วิเคราะห์อุเชนทร์ฉายภาพการเกิดขึ้นและอิทธิพลทางความคิดที่แสดงออกในแต่ละช่วงเวลาของการเมืองภาคประชาชน ซึ่งนับตั้งแต่ภายหลังเหตุการณ์ป่าแตกนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 – 2534 ส่งผลต่อแนวคิดและการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเหล่าปัญญาชนในช่วงเวลาต่อมา กล่าวคือพวกเขาปฏิเสธต่อแนวคิดสังคมนิยม ลัทธิมาร์กซ์และการปฏิวัติแบบถอนรากถอนโคน ในทางกลับกันการเติบโตของแนวคิดเสรีนิยมขยายตัวเป็นอย่างมากและครองอิทธิพลทางความคิดของเหล่าปัญญาชนไทย แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังมีพื้นที่ให้กับแนวคิดกระแสรองอย่างเช่น กระแสความคิดวัฒนธรรมชุมชน และพุทธศาสนา – สันติวิธี โดยแนวคิดกระแสรองทั้งสองนั้นแสดงชัดถึงการเป็นปฏิปักษ์ต่อทุนนิยม ในแนวคิดวัฒนธรรมชุมชนมองว่า “วัฒนธรรมชุมชน” เป็นสิ่งที่ตั้งมามีชาวบ้านเป็นจุดศูนย์กลาง และมองว่าสิ่งแปลกปลอมที่เข้ามาจากภายนอกได้แก่ กลุ่มทุนที่เข้ามาตักตวงเอาผลประโยชน์เอาเปรียบชุมชน ทำลายวัฒนธรรมอันดีและทำให้ชุมชน

ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ ขณะที่กระแสพุทธศาสนาและสันติวิธีนั้นมีจุดศูนย์กลางการวิเคราะห์อยู่ที่ศาสนาต่อต้านทุนนิยมเนื่องจากเป็น “วัตถุนิยม” ที่ทำให้มนุษย์เต็มไปด้วยกิเลส ตัณหาส่งผลให้ศาสนาอ่อนแอและนำไปสู่ปัญหาต่างๆ โดยที่กลุ่มนี้วิพากษ์วิจารณ์สังคมด้วยจุดยืนด้านศีลธรรม/ศาสนา พร้อมให้ความสำคัญกับจริยธรรมของผู้ปกครองและประชาชนมากกว่าที่จะสนใจระบบการปกครอง ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาคม พ.ศ. 2535 เป้าการวิจารณ์ของนักกิจกรรมทางการเมือง คือประชาธิปไตยรัฐสภา ทุนนิยมโลกาภิวัตน์ ส่วนสถาบันกษัตริย์ไม่ได้อยู่ในฐานะฝ่ายตรงข้ามอีกต่อไป และกลายมาเป็นส่วนหนึ่งของการต้านนักการเมืองและนายทุนซึ่งเป็นผลพวงจากเหตุการณ์พฤษภาคม พ.ศ. 2535

ต่อมาในยุคทักษิณ พ.ศ. 2544 – 2551 เป้าการวิจารณ์ยังคงอยู่ที่ระบอบประชาธิปไตยรัฐสภาและระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่ถูกนิยามใหม่ในชื่อ “ทุนสามัญ” พร้อมทั้งกลุ่มนักกิจกรรมทางการเมืองเกิดการรวมตัวกันภายใต้เครือข่ายพันธมิตรฯ เพื่อต่อสู้กับนายทุน นักการเมืองและผู้เลือกตั้งที่สนับสนุนทักษิณซึ่งนับเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่หลงผิดและนับเป็นปัญหาที่ควรแก้ไขจนก่อให้เกิดข้อเสนอลดความสำคัญของการเลือกตั้งลงผ่านข้อเสนอ “การเมืองใหม่” (อุเชนทร์ เชียงแสน , 2556)

ประจักษ์ ก้องกีรติ (2565) ศึกษาการเมืองคนดีและความรุนแรงเชิงศีลธรรมความหมายและความเท่าเทียมของความรุนแรง โดยตั้งคำถามกับกลุ่ม กปปส. ในแง่มุมที่สัมพันธ์กับความรุนแรงทั้งในเชิงกายภาพและเชิงสัญลักษณ์และวาทกรรม ใช้กรอบแนวคิดความรับผิดชอบทางศีลธรรม แนวความคิดความรุนแรงเชิงศีลธรรมและแนวคิดอนารยะสังคมและอนารยะชัดขึ้น ประจักษ์วิเคราะห์ข้อมูลผ่านคำปราศรัยของผู้ชุมนุมในกลุ่ม กปปส. ควบคู่ไปกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ผลการศึกษา การเมืองของขบวนการกปปส.เป็นการเคลื่อนไหวที่สร้างอัตลักษณ์ทางการเมืองอย่างเข้มข้นโดยเน้นความเป็นคนดี มีคุณธรรมสูงส่งและจงรักภักดีต่อชาติ ซึ่งสิ่งเหล่านี้หลอมรวมคนหลากหลายอาชีพและชนชั้นเข้าด้วยกัน อัตลักษณ์ดังกล่าวมีความผสมผสานกับอัตลักษณ์ความเป็นไทยแบบเก่าอย่างชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และอัตลักษณ์ความเป็นคนดีแบบใหม่ที่กลุ่ม กปปส. สร้างขึ้นมาเอง ประจักษ์ไม่อาจจัดประเภทของกปปส.ตามกรอบอุดมการณ์กระแสหลักและตะวันตกได้ไม่ว่าจะเป็นเสรีนิยม อนุรักษ์นิยม รอยัลลิสต์นิยมเจ้าหรือลัทธิฟรานซิส เนื่องจากแนวคิดของขบวนการกับกปปส.มีองค์ประกอบของแนวคิดหลากหลายและผสมกัน อันเนื่องมาจากความหลากหลายของกลุ่มองค์กรและสมาชิกที่เข้าร่วม (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2565)

ประจักษ์ (2565) พบว่าอัตลักษณ์ร่วมทางการเมืองของขบวนการ กปปส. คืออัตลักษณ์การเมืองที่ผู้ชุมนุมใช้ในกระบวนการตั้งตนเองว่าเป็นคนดีมีคุณธรรมสูงกว่าคนกลุ่มหนึ่งในสังคม นอกจากนั้นแล้วผู้ชุมนุมกปปส. ยังสร้างอัตลักษณ์คู่ตรงข้ามให้กับกลุ่มคนที่มีความแตกต่างทางการเมือง ซึ่งคนเหล่านั้นถูกมองเป็นศัตรูทางการเมืองที่ทำลายชาติและไร้ซึ่งศีลธรรม จากคุณลักษณะดังกล่าวขบวนการ กปปส. ต่อด้านกลุ่มผู้เห็นต่าง จนนำไปสู่กระบวนการการลดทอนความเป็นมนุษย์และการสร้างพื้นที่ความรับผิดชอบทางศีลธรรมที่หัดแคลง ภายใต้กรอบความเข้าใจว่ากระบวนการของตนกำลังทำสงครามศีลธรรมระหว่างธรรมะกับอธรรม ซึ่งไม่มีพื้นที่ตรงกลางไว้สำหรับการประนีประนอมพวกเขาหิบบนเอาอัตลักษณ์คนดีให้กลายมาเป็นสิ่งที่ให้ความชอบธรรมกับคำพูดและการกระทำต่างๆรวมทั้งความรุนแรงในการละเมิดกฎหมายกติกาพื้นฐานทางการเมืองและสิทธิของคนอื่นในรูปแบบของอานาธิปไตยโดยแกนนำและผู้ชุมนุมกปปส. ไม่ได้มองว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ผิดหรือละเมิดคนอื่น

งานทั้งสิ้นชิ้นในกลุ่มนี้ช่วยทำให้เข้าใจเห็นภาพขบวนการปีกขวาหรือขบวนการต่อต้านทักษิณ ใน พ.ศ.2549 – 2557 โดยงานของ อภิชาติ สถิตนิรามัย และ อนุสรณ์ อุณโณ ชี้ให้เห็นภาพรวมของความคิดความเชื่อของ “การเมืองคนดี” ที่ขบวนการฝ่ายขวาให้ความสำคัญ ความคิดความเชื่อของ “การเมืองคนดี” นั้นสะท้อนถึงอัตลักษณ์และชนชั้นทางสังคมของเหล่าผู้เข้าร่วมชุมนุม ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมสนับสนุนมีอัตลักษณ์ที่หลากหลายทั้งลูกจีน คนใต้ ชนชั้นกลางระดับบนที่ยึดโยงอัตลักษณ์มวลชนได้ร่วมพระบารมีหรือประชาชนของพระราชินี งานของอภิชาติและคณะเน้นศึกษาผ่านการสัมภาษณ์ผู้คนที่เข้าร่วมกับขบวนการและอธิบายออกมาเป็นภาพรวมขนาดใหญ่เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้น

งานของกนกรัตน์ เลิศชูสกุล ช่วยทำให้เข้าใจความหลากหลายของอุดมการณ์ภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณโดยการศึกษามุ่งเน้นการจัดกลุ่มก่อนของผู้เข้าร่วมขบวนการต่อต้านทักษิณ โดยใช้อุดมการณ์ทางการเมืองของผู้เข้าร่วมมาเป็นตัวแบ่งแยกพร้อมกับอธิบายควบคู่ไปกับพลวัตของขบวนการนับตั้งแต่เริ่มต้นการก่อตั้งกลุ่มพันธมิตรฯจนไปถึงช่วงก่อนรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557

ส่วนงานของอุเชนทร์ เชียงแสน สร้างความเข้าใจถึงที่มาของแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของภาคประชาชนที่ฉายภาพยาวนานนับตั้งแต่ภายหลังเหตุการณ์ป่าแตกจนถึงการเคลื่อนไหวในนามพันธมิตรฯ ด้วยปัจจัยแวดล้อมและเหตุการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในแต่ละครั้งส่งผลต่อชุดความคิดของนักกิจกรรมทางการเมืองโดยตรงและสร้างความเข้าใจถึงที่มาของอุดมการณ์ที่หลากหลายของนักกิจกรรมที่เคลื่อนไหวภายใต้ขบวนการเดียวกัน

และงานของประจักษ์ ก้องกีรติ ฉายภาพอัตลักษณ์คนดี ความคิดและการแสดงออกทางการเมืองของกลุ่ม กปปส. นับตั้งแต่ช่วงเริ่มการชุมนุมในปี พ.ศ. 2556 – 2557 ซึ่งงานชิ้นนี้สร้างความเข้าใจจากการถอดคำปราศรัยและนำไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กับการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในขณะที่มีการเคลื่อนไหวของกปปส. แต่มุมมองในงานนั้นไม่ได้ขยายภาพข้อเรียกร้องและข้อต่อด้านของกลุ่ม กปปส. มากนักจึงทำให้อาจขาดมิติที่ทำให้เข้าใจกลุ่ม กปปส. คลาดเคลื่อนไปได้

นอกจากการศึกษาความคิดของกลุ่มต่างๆ แล้วผู้วิจัยได้ศึกษาฝ่ายขวาในต่างประเทศผ่านงานของ Kathleen M. Blee และ Kimberly A. Creasap ที่ทำการศึกษาขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมฝ่ายขวาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างขบวนการฝ่ายขวา (right - wing movement) กับขบวนการอนุรักษ์นิยม (conservative movement) ขบวนการอนุรักษ์นิยมเป็นขบวนการที่มีความเป็นชาตินิยมและสนับสนุนวิถีทางแห่งศีลธรรมและประเพณีแบบดั้งเดิมแต่ก็สนับสนุนทุนนิยมให้เกิดการลงทุนอย่างเสรี เป้าหมายของขบวนการและวิธีการของขบวนการนั้นจะไม่ยินยอมและไม่ยอมรับการใช้ความรุนแรง ในทางกลับกันขบวนการฝ่ายขวาจะเป็นขบวนการที่ขบเน้นประเด็นด้านชาติพันธุ์เชื้อชาติและยินยอมในวิธีการและเป้าหมายที่ใช้ความรุนแรงเบื้องต้น ซึ่ง Blee และ Chreasap เสนอว่าในความเป็นจริงแล้วมันเป็นเรื่องยากที่จะสามารถแบ่งแยกขบวนการทั้งสองออกอย่างชัดเจนเนื่องจากในขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคมนั้นอาจมีลักษณะผสมผสานกันระหว่างความเป็นอนุรักษ์นิยมและความเป็นฝ่ายขวาในขณะเดียวกัน ซึ่งพวกเขา มองว่าขบวนการฝ่ายขวานั้นจะมีความเข้าใจถึงสิ่งที่ตนต่อต้านมากกว่าที่จะตระหนักรู้ว่าขบวนการของตนต้องการสนับสนุนประเด็นใด ขบวนการฝ่ายขวานั้นมักจะมีสถานะเป็นขบวนการโต้กลับ (counter movement) ที่รับอิทธิพลจากแนวคิดฝ่ายตรงข้ามและนำมาโต้กลับ โดยอาศัยยุทธวิธีที่สร้างความไม่มั่นคง ความกลัว ภัยคุกคาม และสร้างความเป็นอื่นจนก่อให้เกิดความกลัว (xenophobia) จนนำไปสู่การรับรู้ว่าอีกฝ่ายเป็น “ศัตรู” พร้อมกับยินยอมใช้ความรุนแรงวิธีดังกล่าวใช้กันอย่างกว้างขวางในขบวนการฝ่ายขวาทั่วโลก (Blee and Creasap, 2010)

Cas Mudde ทำการศึกษาการเมืองของฝ่ายขวาสุดขอบในหนังสือ Far Right Today (2019) เขาพยายามจำแนกประเภทของฝ่ายขวาซึ่งมักใช้คำเรียกฝ่ายขวาที่สลับกันไปมาระหว่างคำว่า Extreme Right, Far Right และ Ring wing populist จากการศึกษา Mudde อธิบายว่า Far Right ประกอบไปด้วย Extreme Right และ Ring wing populist ซึ่งความแตกต่างระหว่างสองอย่างนี้ก็คือ กลุ่มแบบ Extreme Right จะเป็นชาที่ไม่สนใจในวิธีการแบบประชาธิปไตยหรือกติกาทาง

การเมืองใดๆ มีจุดมุ่งหมายชัดเจนและมุ่งเน้นไปที่เป้าหมายเป็นหลัก ยอมรับในการใช้กำลังและความรุนแรง ส่วนกลุ่มแบบ Right wing populist จะเป็นกลุ่มที่ยอมรับในกติกาดั้งเดิมประชาธิปไตยและปฏิบัติตามระบบเลือกตั้ง แต่วิธีการชูนโยบายหรือเนื้อหาในการหาเสียงมักจะดึงเอาอารมณ์ความรู้สึกร่วมของประชาชนมาเป็นช่องทางในการได้มาซึ่งการสนับสนุนพวกเขา มักจะสร้างสถานการณ์ที่พยายามชี้ว่าปัจจุบันประเทศกำลังเผชิญกับวิกฤตหรือสร้างศัตรูทางการเมืองขึ้นมาเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวผู้นำที่จะเป็นผู้นำที่สามารถนำพาประเทศให้พ้นวิกฤตที่เกิดขึ้นได้ ซึ่งกลุ่มนี้ Mudde มองว่ายังมีการยอมรับเงื่อนไขแบบประชาธิปไตยอยู่แต่ไม่มีความเป็นเสรีนิยมและต่อต้านเสรีนิยมอีกด้วย ซึ่ง Far Right นั้นจะมุ่งเน้นประเด็นเรื่องการปลุกกระแสชาตินิยมจากปัญหาผู้อพยพที่มีมากในยุโรป นำมาซึ่งการต่อต้านผู้อพยพและสร้างมุมมองรักษาผลประโยชน์ไว้ให้คนในชาติขึ้น (Madde, 2019)

ในงานทั้งสองชิ้นสร้างความเข้าใจในวิธีการขับเคลื่อนของฝ่ายขวาในตะวันตกที่มีความพยายามชูประเด็นชาตินิยม ศาสนาและประเพณี สร้างสถานการณ์ให้เกิดความหวาดกลัวต่อความเป็นอื่นและสร้างศัตรูทางการเมืองเพื่อชูตัวผู้นำหรือบุคคลที่จะช่วยพาประเทศชาติผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นโดยฝ่ายขวาส่วนมากไม่ได้มุ่งเน้นถึงความต้องการของกลุ่มตนแต่มีลักษณะที่คอยต่อต้านกลุ่มอื่นๆทางการเมืองที่พวกเขาไม่เห็นด้วยซึ่งอาจรุนแรงไปจนถึงการยอมรับการใช้กำลังและความรุนแรง

อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมผู้ศึกษาได้นำเอาข้อจำกัดและข้อเสนอของงานศึกษาก่อนหน้ามาปรับใช้เพื่อให้การตอบคำถามงานวิจัยสมบูรณ์และครบถ้วน ทั้งในแง่การจัดกลุ่มในการศึกษาภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณและการอธิบายโดยแสดงให้เห็นอิทธิพลความคิดความเชื่อที่มีอยู่ในสังคมไทย โดยงานชิ้นนี้ศึกษาผ่านชุดภาษาที่ขบวนการต่อต้านทักษิณนั้นใช้ในช่วงปีพ.ศ. 2549-2557 ผู้ศึกษาจะใช้วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลของชุดภาษาที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้กับคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ในแต่ละสถานการณ์เพื่อถอดชุดความคิดความเชื่อที่อยู่เบื้องหลังขบวนการต่อต้านทักษิณในแต่ละช่วงเวลาเนื่องจากสามารถสะท้อนภาพการแยกชั้นของปฏิบัติการทางภาษาและฐานคิดเบื้องหลังประกอบกับสถานการณ์ในขณะนั้นได้อย่างชัดเจน

2.3 กรอบในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยศึกษา "คนดี" และ "ความดี" ในทางการเมืองไทย: การต่อสู้ทางความหมายทางการเมืองระหว่าง 2549 – 2557 โดยใช้แนวทางการศึกษาด้านความคิดทางการเมืองโดยเลือกใช้ หนึ่ง วาท

กรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ในการถอดวาทกรรมที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้ผ่านคำว่า “คนดี” และ “ความดี” เพื่อทำความเข้าใจการให้ความหมายของคำในแต่ละเหตุการณ์นับตั้งแต่ในปี พ.ศ. 2549 – 2557 และเข้าใจฐานคติที่อยู่เบื้องหลังการให้ความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” สองแนวคิดความชอบธรรมและการอวดอ้างทางศีลธรรมโดยใช้อธิบายสาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้ วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนขบวนการโดยนำเอาข้อมูลจากการ วิเคราะห์วาทกรรมเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และส่วนที่สาม แนวคิดการผลิตซ้ำวาทกรรมมาอธิบาย ถึงผลกระทบทางการเมืองจากการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” โดยดูการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ที่มีความซ้อนทับกันของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับกลุ่ม คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมี พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขว่าส่งผลอย่างไรกับการเมืองไทยในปัจจุบัน

บทที่ 3

การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้อัตลักษณ์การต่อต้านทักษิณ

เพื่อศึกษาการให้ความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้อัตลักษณ์การต่อต้านทักษิณ ในบทนี้จะทำการศึกษาโดยสำรวจสองประเด็นสำคัญ ได้แก่ ประเด็นแรก การก่อตัวและการเคลื่อนไหวของขบวนการต่อต้านทักษิณได้แก่ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ประเด็นที่สอง การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้อัตลักษณ์พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) โดยการศึกษาก่อตัวของขบวนการต่อต้านทักษิณทั้งสองกลุ่มจะทำให้เห็นถึงกลุ่มเครือข่ายภายในของขบวนการเคลื่อนไหวพร้อมเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นและทำให้เข้าใจถึงที่มาของการให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้อัตลักษณ์พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) มากยิ่งขึ้น

3.1 การก่อตัวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและการเคลื่อนไหว

ช่วงขับไล่รัฐบาลทักษิณ

กระแสการต่อต้านรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร มีมาตั้งแต่ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2547 โดยการนำของนาวาอากาศตรีประสงค์ สุนศิริ ในนามกลุ่มประชาชนเพื่อชาติและราชบัลลังก์ (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553: 182) ต่อมาสนธิ ลิ้มทองกุล ผู้ก่อตั้งหนังสือพิมพ์ผู้จัดการและรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ที่ออกอากาศทางช่อง อสมท ได้วิพากษ์การทำงานของนายกทักษิณ ชินวัตร ออกอากาศ ซึ่งจุดพลิกผันสำคัญคือ สนธิ ได้นำเอาบทความลูกแกะหลงทางที่ถูกแสดงความเห็นในเว็บไซต์ของผู้จัดการมาอ่านออกอากาศในรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2548 ทำให้รายการเมืองไทยรายสัปดาห์ถูกถอดจากผังรายการและนายกทักษิณฟ้องหมิ่นประมาทเรียกค่าเสียหายจากสนธิและพวกเป็นจำนวนเงิน 500,000,000 บาท (ทีมข่าวอาชญากรรม, 2548: ออนไลน์) ถึงแม้ว่ารายการเมืองไทยรายสัปดาห์จะถูกถอดออกจากผังออกอากาศไปแล้วนั้น แต่สนธิยังคงจัดรายการโดยปรับรูปแบบไปจัดตามสถานที่สาธารณะต่างๆทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัดพร้อมกับออกอากาศทางโทรทัศน์ดาวเทียมช่อง ASTV โดยใช้ชื่อรายการว่า เมืองไทยรายสัปดาห์สัญจร เนื้อหาของรายการ

เป็นการพยายามลดถอนความชอบธรรมของรัฐบาลทักษิณผ่านการเปิดโปงพฤติกรรมที่ส่อไปในทางไม่ดีของรัฐบาล เช่น การทุจริตการจัดซื้อเครื่องตรวจวัดถูระเบิด การเปิดสายการบินแอร์เอเชีย และประเด็นอื่น ๆ ที่มีความอ่อนไหวเกี่ยวกับสถาบันพระมหากษัตริย์ (กองบรรณาธิการ, 2551: 81-87) การจัดเมืองไทยรายสัปดาห์สัญจรของสนธิรัตน์ทำให้มีแนวร่วมที่เข้ามาสนับสนุนมากยิ่งขึ้นถึงแม้จะมีบางช่วงที่ซบเซาก็ตามแต่ในเดือนมกราคม พ.ศ.2549 กระแสการชุมนุมกลับมาคึกคักอีกครั้งจากกรณีขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปอเรชั่นให้กับบริษัทเทมาเส็กของรัฐบาลสิงคโปร์โดยไม่ต้องเสียภาษีเนื่องจากการแก้ไขกฎหมายไปก่อนหน้านี้ ทำให้กระแสการต่อต้านทักษิณกลับมาอีกครั้งโดยครั้งนี้การต่อสู้มาในนาม “พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” (คริส เบเกอร์และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557: 392)

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People’s Alliance of Democracy: PAD) เปิดตัวครั้งแรกที่ห้องประชุมอนุสรณ์สถาน 14 ตุลา เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 โดยเป็นการรวมตัวของบุคคลและองค์กรต่าง ๆ ที่ต่อต้านรัฐบาล พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งมีเป้าหมายร่วมกัน 3 ประการคือ ประการแรก รณรงค์ผลักดันให้นายกทักษิณ ชินวัตร ที่ขาดความชอบธรรมขั้นพื้นฐานให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ประการที่สอง เปิดโปงความไม่ชอบธรรมและวาระซ่อนเร้นของนายกทักษิณ ชินวัตรและเครือข่าย ประการสุดท้าย ผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการเมืองไทยครั้งที่ 2 โดยยึดแนวทางลดอำนาจรัฐเพิ่มอำนาจประชาชน ในระยะแรกกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยประกอบด้วยคณะกรรมการ 15 คน ได้แก่

1. นายพิทยา ว่องกุล (ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย: ครป.)
2. นายพิภพ ธงไชย (ที่ปรึกษาคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย: ครป.)
3. นางเรวดี ประเสริฐเจริญสุข (ประธานคณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน: กปพช.)
4. นางสาวรสนา ไตสีตระกูล (เครือข่าย 30 องค์กรต้านคอร์รัปชัน)
5. นายไชยวัฒน์ สินสุวงศ์ (นักเคลื่อนไหวทางการเมืองภาคประชาชน)
6. ตัวแทนนายสนธิ ลิ้มทองกุล
7. นายปรีดา เตียสุวรรณ (เครือข่ายนักธุรกิจเพื่อการปฏิรูปการเมือง)

8. นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ (นักวิชาการจากสถาบันราชภัฏนครราชสีมา)
9. นายสมศักดิ์ โกศัยสุข (องค์กรด้านแรงงาน)
10. นายศิริชัย ไม้งาม (องค์กรด้านแรงงาน)
11. นายสุวิทย์ วัฒน (องค์กรสล้มเพื่อประชาธิปไตย)
12. นางสาวกชวรรณ ชัยบุตร (เลขาธิการสหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย: สนนท.)
13. นายวีรพล โสภา

14. นายอวยชัย วัฒนา (เครือข่ายครูคัดค้านการถ่ายโอนสถาบันการศึกษาขั้นพื้นฐานไปสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

15. นายเพียร ยงหนู

นอกจากนี้ยังมีที่ปรึกษา 3 คนของเครือข่ายพันธมิตรฯ ได้แก่ นายระพี สาคริก นายสุลักษณ์ ศิวรักษ์ และนายปราโมทย์ นาคทรพรพ (ประชาไท, 2549: ออนไลน์)

ต่อมาเมื่อพลตรีจำลอง ศรีเมือง ตัดสินใจเข้าร่วมกับกลุ่มพันธมิตรฯ ได้มีการจัดโครงสร้างองค์กรใหม่ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้นโดยจัดให้มีแกนนำ 5 คนซึ่งแต่ละคนต่อสู้ในประเด็นที่แตกต่างกันออกไปประกอบไปด้วย

1. สนธิ ลิ้มทองกุล เป็นตัวแทนต่อสู้กับปัญหาการคุกคามสื่อ
2. พล.ต.จำลอง ศรีเมือง เป็นตัวแทนต่อสู้กับปัญหาความหลง ความโลภในระบบทุนนิยมของรัฐบาลทักษิณ
3. สมศักดิ์ โกศัยสุข เป็นตัวแทนต่อสู้กับปัญหาการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเพื่อประโยชน์ตนเองและพวกพ้อง
4. พิภพ ธงไชย เป็นตัวแทนต่อสู้กับปัญหาการบิดเบือนเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540

5. สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ เป็นตัวแทนต่อสู้กับปัญหาการปฏิรูประบบราชการและการกระจายอำนาจ (ประชาไท, 2549: ออนไลน์)

เนื่องจากแกนนำมีความแตกต่างหลากหลายจึงตั้งผู้ประสานงานระหว่างแกนนำขึ้นมาซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่นั้นคือสุริยะใส กตะศิลา และ คำณูณ สิทธิสมาน เป็นผู้ประสานงานให้กับสนธิ ลิ้มทองกุล ส่วนที่ปรึกษาของการเคลื่อนไหวยังคงเดิมเอาไว้ (กองบรรณาธิการมติชน, 2551: 21-24) ส่วนเครือข่ายกลุ่มพันธมิตรมีทั้งสิ้นกว่า 14 เครือข่ายประกอบด้วย (สุริยะใส กตะศิลา, 2552: 144-148)

1. เครือข่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยภาคเหนือ ได้แก่ ชุมชนกลุ่มแม่น้ำเหนือตอนล่าง กลุ่มพันธมิตรพิษณุโลก
2. เครือข่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยภาคตะวันออก ได้แก่ กลุ่มที่มีนายสุทธิ อัมมาศัย เป็นประธานเครือข่าย กลุ่มพันธมิตรนาเกลือ – พัทยา – บ้านบึง – พนัส
3. เครือข่ายพันธมิตรประชาธิปไตยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ สมัชชาประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจังหวัดขอนแก่น สมัชชาประชาชนภาคอีสานจังหวัดบุรีรัมย์ คณะทำงานพันธมิตรเพื่อประชาธิปไตยจังหวัดเลย
4. เครือข่ายพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยภาคใต้ ได้แก่ พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจังหวัดสตูล สมัชชาภาคใต้ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง
5. สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ ประกอบด้วยกลุ่มสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจจำนวน 43 แห่ง กลุ่มที่มีบทบาทมากคือสหภาพรัฐวิสาหกิจการไฟฟ้าและรัฐวิสาหกิจการรถไฟแห่งประเทศไทย
6. เครือข่ายสันติอโศก นำโดย สมณะโพธิรักษ์ นำพุทธสถานสันติอโศกและอีก 9 สาขาเข้าร่วม
7. เครือข่าย NGO ได้แก่ NGO ภาคใต้นำโดย นายบรรจง นะแส NGOภาคเหนือนำโดยนาย สุริยันต์ ทองหนูเอียด คณะกรรมการการন্নรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.)
8. กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ กลุ่มจุฬาฯ เช่น ศ.ดร.จรัส สุวรรณมาลา , ศ.ดร.สุริชัย หวันแก้ว , รศ.ดร.ไชยันต์ ไชยพร , รศ.ดร.วีระ สมบูรณ์ กลุ่มนักวิชาการเครือข่ายจากผู้จัดการ เช่น ศ.ดร.ชัยอนันต์ สมุทวานิช ,ดร.ปราโมทย์ นาครทรรพ
9. กลุ่มสมาชิกรัฐสภา (สว.) ได้แก่ คำณูณ สิทธิสมาน , รสนา โตสิตระกูล , สุมล สุตะวิริยะวัฒน์

10. กลุ่มศิลปิน ได้แก่ กลุ่มนักแสดง ตรีญญ วงศ์กระจ่าง , ศิริลักษณ์ ผ่องโชค , กลุ่มศิลปิน ไพรวิรินทร์ ขาวงาม , คมทวน คันธนู , กลุ่มกวี เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ , อังคาร กัลป์ยามพงศ์
11. กลุ่มสื่อมวลชน ได้แก่ สื่อเครือข่ายผู้จัดการ
12. กลุ่มอาชีพต่างๆ ได้แก่ กลุ่มทนายความ นายนิติธร ล้ำเหลือ, นักธุรกิจ นายปรีดี เตียสุวรรณ
13. กลุ่มร่วมอื่นๆ ได้แก่ แนวร่วมประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเขตเยาวราช เขตสัมพันธวงศ์ เขตวงเวียน 22 กรกฎาคม เป็นต้น
14. สมาชิกของราชวงศ์ ได้แก่ ชมรมเพื่อความจริงและความโปร่งใส the Truth and Transparency Society (TTS) สมาชิก อนงค์ นิลกุล, ม.ร.ว. รำไพอาภา เกษมศรี, ดวงทิพย์ วีระไวทยะ, ประไพ ประสาททองสด, เบญจวรรณ กระจ่างเนตรและราชวงศ์ดิศกุล ณ ออยุธยา (สุริยะใส กตะศิลา, 2552: 145-149)

ในช่วงเริ่มต้นของการรวมกลุ่มพันธมิตรฯมีข้อเรียกร้องเพียงให้นายกทักษิณลาออกจากตำแหน่งแต่ต่อมามีการยกระดับข้อเรียกร้องนอกจากให้ลาออกแล้วนั้นนายกทักษิณจะต้องไม่ยุ่งเกี่ยวกับการเมืองอีกด้วย ซึ่งใน วันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2549 นายกทักษิณได้ประกาศยุบสภาพร้อมให้เหตุผลว่าป้องกันการเกิดกฎหมายหมิ่นประมาทโดยกลุ่มผู้เสียประโยชน์บางกลุ่มซึ่งนับวันยิ่งขยายวงกว้างดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกันปัญหาจึงคืนอำนาจให้ประชาชนตัดสินใจอีกครั้งและกำหนดเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 ถึงแม้จะมีการยุบสภาและประกาศเลือกตั้งใหม่ก็ไม่ได้ทำให้พันธมิตรฯยุติการเคลื่อนไหว (กองบรรณาธิการมติชน, 2551: 86) ทั้งยังส่งผลให้พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนที่เป็นฝ่ายค้านในขณะนั้นคว่ำบาตรการเลือกตั้งและตัดสินใจไม่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งเนื่องจากมีความเห็นว่านายกทักษิณยุบสภาโดยไม่ชอบธรรมพร้อมกับรณรงค์ให้ผู้ไปใช้สิทธิกาในช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนซึ่งการรณรงค์ดังกล่าวได้รับการตอบรับอย่างดีจากกลุ่มพันธมิตรฯ (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553: 170)

จากการคว่ำบาตรการเลือกตั้งของพรรคฝ่ายค้านทำให้พรรคไทยรักไทยได้รับชัยชนะอีกครั้ง แต่ก็มีกรกล่าวหาว่าพรรคไทยรักไทยจ้างนักการเมืองพรรคเล็กให้ลงสมัครเพื่อไม่ให้ขัดต่อกฎหมายเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) จึงประกาศให้มีการเลือกตั้งใหม่ 40 เขตใน 17 จังหวัด ในที่สุดวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ.2549 ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้การเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 เป็นโมฆะและกำหนดวันเลือกตั้งใหม่อีกครั้งเป็นวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ.2549 ในขณะที่เกิดปรากฏการณ์ตุลาการภิวัตน์นั้นก็มีเหตุการณ์สำคัญอีกเหตุการณ์ที่ทำให้สนธิกลับมาจัดเมืองไทยราย

สัปดาห์อีกครั้งเพื่อเปิดเผยว่าใครคือผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ โดยเหตุการณ์นั้นคือการที่ วิษณุ เครือ
 งาม และ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ ลาออกจากรัฐบาล ทำให้ในวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ.2549 ทักษิณได้
 ออกมาพูดต่อที่ประชุมหัวหน้าส่วนราชการระดับสูงของทุกกระทรวงที่ทำเนียบรัฐบาลว่า “ บุคคลซึ่ง
 เหมือนมีบารมีนอกรัฐธรรมนูญเข้ามาสั่งการวุ่นวายการบริหารงานแผ่นดินทั้งที่ไม่มีอำนาจเพื่อบ่อน
 ทำลายรัฐบาล ” (เกษียร เตชะพีระ, 2550: 100-101) จากคำพูดของทักษิณนอกจากจะทำให้สนธิ
 กลับมาจัดรายการเมืองไทยรายสัปดาห์ในรูปแบบคอนเสิร์ตการเมืองแล้วนั้นยังทำให้เกิดการนัดหมาย
 การชุมนุมใหญ่เพื่อรำลึกการครบรอบ 1 ปีของการจัดเมืองไทยรายสัปดาห์โดยนัดหมายในวันที่ 20
 กันยายน พ.ศ.2549

แน่นอนว่าทั้งการชุมนุมใหญ่ของพันธมิตรฯและการเลือกตั้งดังกล่าวไม่ได้มีโอกาสเกิดขึ้น
 เนื่องจากการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นำโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบ
 ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ทำให้การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯยุติลง
 เป็นการชั่วคราว

อุดมการณ์ทางการเมืองที่เห็นจากกลุ่มพันธมิตรฯในช่วงขับไล่รัฐบาลทักษิณมีความ
 หลากหลาย โดยสังเกตจากประเด็นการขับไล่ของมวลชนแต่ความหลากหลายเหล่านั้นถูกลดทอนลง
 จนทำให้ขบวนการมีอุดมการณ์อนุรักษ์นิยมเป็นหลัก การโจมตีรัฐบาลจึงเป็น 3 ประเด็นใหญ่ที่
 เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของไทยอย่าง ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (ปนิธาน พิชาลัย, 2555:
 159)

ประเด็นชาติที่กลุ่มพันธมิตรฯนำมาโจมตีรัฐบาลทักษิณในขณะนั้นสามารถแบ่งย่อยออกมา
 เป็น 3 ประเด็นได้แก่

ประเด็นแรก การขายหุ้นไม่เสียภาษีของบริษัทชินคอร์ป

ประเด็นที่สอง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นที่สาม ข้อตกลงเขตการค้าเสรี Free Trade area หรือ FTA (จิตติศักดิ์ นันทพานิช
 และคณะ, 2549: 35)

ประเด็นแรก การขายหุ้นไม่เสียภาษีของบริษัทชินคอร์ป การขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปเปอ
 เรชั่นของทักษิณ ชินวัตร จำนวน 70,000 ล้านบาทเป็นประเด็นทางการเมืองที่ทำให้ประชาชนจำนวน

มากออกมาเข้าร่วมชุมนุมขับไล่รัฐบาลกับกลุ่มพันธมิตรฯรวมไปถึงทำให้พลตรีจำลอง ศรีเมืองตัดสินใจเข้าร่วมกับพันธมิตรฯ ชินคอร์ปอเรชั่นของทักษิณได้ขายหุ้นทั้งหมดที่ครอบครองอยู่จำนวน 1,487,740,000 หุ้น หรือประมาณ 49.595% ของหุ้นทั้งหมดให้แก่บริษัท เทมาเส็กโฮลดิ้งส์ จำกัด หรือเรียกอีกชื่อว่ากองทุนเทมาเส็กของรัฐบาลสิงคโปร์ เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2549 โดยไม่ต้องเสียภาษีกำไรจากการขายหุ้น (จิตติศักดิ์ นันทพานิชและคณะ, 2549: 35) โดยใช้วิธีหลีกเลี่ยงภาษีจากการจัดตั้งบริษัทแอมเพิลริช อินเวสต์เมนต์ จำกัดซึ่งเป็นบริษัทที่จดทะเบียนในเกาะบริติชเวอร์จิน ประเทศเล็กลงในทะเลแคริบเบียน เพื่อขายหุ้นในราคาพาร์ หรือ 1 บาทเพื่อไม่ต้องจ่ายส่วนต่างของกำไร ซึ่งถ้าขายหุ้นให้กับกองทุนเทมาเส็กผ่านตลาดหุ้นโดยตรง ไม่ได้ผ่านบริษัทแอมเพิลริชจะเสียภาษีเงินได้ประมาณ 30% หรือคิดเป็น 20 ล้านบาท รวมไปถึงการขายหุ้นที่มีอยู่ทั้งหมดให้แก่กองทุนเทมาเส็กภายหลังจากที่แก้ไขกฎหมายจำนวนสัดส่วนผู้ถือหุ้นของต่างชาติจากเดิมกำหนดว่าไม่เกิน 25% มาเป็น 49% ซึ่งกฎหมายดังกล่าวผ่านสภาเป็นเวลาเพียงแค่ 3 วันเท่านั้น ซึ่งพันธมิตรฯโจมตีว่านี่คือการขายชาติโดยเฉพาะความมั่นคงของชาติเนื่องจากบริษัทชินคอร์ปเป็นกิจการที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารโทรคมนาคมดังนั้นอาจถูกดักฟังความลับทางทหารหรือเรื่องเกี่ยวกับผลประโยชน์แห่งชาติได้

ประเด็นที่สอง การแปรรูปรัฐวิสาหกิจเป็นอีกประเด็นการเมืองหนึ่งที่กลุ่มพันธมิตรฯนำมาโจมตีรัฐบาลโดยมองว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจในสมัยรัฐบาลทักษิณนั้นไม่สอดคล้องกับหลักการที่ควรจะเป็นในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเนื่องจากการแปรรูปรัฐวิสาหกิจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ 3 ประการ (สนธิ ลิ้มทองกุล, 2549: 41-42)

ประการแรก แปรรูปเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารที่ดีขึ้น

ประการที่สอง แปรรูปเพื่อให้ผู้บริโภคได้รับราคาสินค้าในราคาต่ำลงและได้รับบริการที่ดีขึ้น

ประการสุดท้าย แปรรูปเพื่อไม่ต้องไปกู้ยืมเงินจากต่างประเทศแล้วให้รัฐบาลค้ำประกัน (สนธิ ลิ้มทองกุล, 2549: 41-42)

ความพยายามแปรรูปรัฐวิสาหกิจอย่างการบินไทย การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยและการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยนั้นพันธมิตรฯมองว่าการแปรรูปรัฐวิสาหกิจดังกล่าวไม่เข้าเงื่อนไขทั้ง 3 ประการและเป็นการแปรรูปเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ส่วนตนและคนสนิทใกล้เคียงไม่ได้ทำเพื่อชาติบ้านเมืองแต่อย่างใด

และประเด็นสุดท้าย ข้อตกลงเขตการค้าเสรี Free Trade area หรือ FTA การลงนาม ข้อตกลงเขตการค้าเสรีเป็นอีกประเด็นการเมืองที่กลุ่มพันธมิตรฯยกขึ้นมาโจมตีรัฐบาลทักษิณเพื่อตอกย้ำว่ารัฐบาลทักษิณกำลังทำลายสถาบันชาติ การลงนามข้อตกลงดังกล่าวส่งผลให้ชาวต่างชาติเข้ามาแสวงหาประโยชน์ในประเทศไทยเพื่อแลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ของกลุ่มตนและพวกพ้อง ข้อตกลงการค้าเสรีที่เกิดขึ้นระหว่างไทย - จีน จะส่งผลกระทบต่อเกษตรกรภาคเหนือที่ปลูกหอมกระเทียมและผลไม้เมืองหนาวเนื่องจากจะถูกสินค้าทางการเกษตรของประเทศจีนเข้ามาตีตลาด (ปณิธาน พิชาลัย, 2555: 166-167) ส่วนข้อตกลงการค้าเสรีไทย - ออสเตรเลีย การลงนามก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกษตรกรโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เลี้ยงโคนมเพราะจะเปิดให้ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับนมราคาถูกจากประเทศออสเตรเลียเข้ามาตีตลาดภายในประเทศ โดยผลประโยชน์ที่กลุ่มบริษัทชินคอร์ปอเรชั่นได้รับจากการลงนามคือออสเตรเลียจะยินยอมให้มีการเปิดเขตน่านฟ้ากับประเทศไทยมากยิ่งขึ้น ทำให้ธุรกิจของบุคคลใกล้ชิดทักษิณอย่างนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ เลขานุการพรรคไทยรักไทยในขณะนั้นซึ่งมีธุรกิจผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ Toyota ได้รับการยกเว้นภาษี ภายหลังจากการลงนามส่งผลให้ยอดขายการส่งออกบริษัทของนายสุริยะสามารถส่งออกไปประเทศออสเตรเลียเพิ่มขึ้นถึง 260% เมื่อเทียบกับก่อนการลงนาม (กองบรรณาธิการผู้จัดการ, 2550: 126-127)

ในแง่ของศาสนา ข้อโจมตีของพันธมิตรฯแบ่งย่อยออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก การออกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับใหม่และประเด็นที่สองการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสังฆราช

โดยประเด็นแรกการออกพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ฉบับใหม่ที่รัฐบาลทักษิณผลักดันเข้าสู่คณะรัฐมนตรีเมื่อ พ.ศ. 2546 ก่อให้เกิดความแตกแยกในหมู่พระสงฆ์สาเหตุมาจากพระราชบัญญัติดังกล่าวให้อำนาจนายกรัฐมนตรีโดยได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมในการเสนอนามสมเด็จพระราชาคณะผู้อาวุโสสูงสุดในสมณศักดิ์ขึ้นทูลเกล้าฯ เพื่อให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวสถาปนาเป็นสมเด็จพระสังฆราช รวมถึงเรื่องการอนุญาตให้ฆราวาสเข้ามามีบทบาทในการบริหารและควบคุมคณะสงฆ์ (ทองก้อน วงศ์สมุทร, 2549: 10)

ประเด็นต่อมาคือการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชก็เป็นอีกเรื่องที่กลุ่มพันธมิตรฯนำมาโจมตีเนื่องจากในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2547 วิษณุ เครืองามได้ลงนามในประกาศสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติแต่งตั้งสมเด็จพระญาณสังวรญาณ (เกี่ยว อุปเสโน) เจ้าอาวาสวัดสระเกศให้มาปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระญาณสังวรญาณสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาปรินายกเป็นเวลา 6 เดือน (คำบุญ สิริธิดา, 2549: 76-77) โดยให้เหตุผลว่าสมเด็จพระสังฆราชองค์ปัจจุบันทรงพระประชวร

จนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ กลุ่มพันธมิตรฯกลับมองว่าสมเด็จพระญาณสังวรสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายกไม่ได้ทรงประจวบถึงขนาดไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ดังที่รัฐบาลกล่าวอ้าง จากนั้นกลุ่มพันธมิตรยังมองว่าการแต่งตั้งผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนสมเด็จพระสังฆราชในขณะที่พระองค์ยังทรงมีพระชนม์ชีพเป็นการกระทำที่ขัดต่อหลักจารีตประเพณี (ทองก้อน วงศ์สมุทร, 2549: 10) และเป็นการทำเกินขอบเขตหน้าที่ของตนเนื่องจากการแต่งตั้งสมเด็จพระสังฆราชเป็นพระราชอำนาจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวดังนั้นควรที่จะเข้าไปกราบบังคมทูลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเพื่อให้ทรงมีพระราชวินิจฉัยว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรมากกว่าที่รัฐบาลจะตัดสินใจกระทำการเอง

ประเด็นสถาบันพระมหากษัตริย์ที่พันธมิตรหยาบยกมาโจมตีรัฐบาลทักษิณมีอยู่ 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรก ความเคลือบแคลงใจในความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์จากปฏิญญาฟินแลนด์ หรือยุทธศาสตร์ฟินแลนด์และ ประเด็นต่อมาคือการเสนอชื่อผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

ประเด็นแรก ความเคลือบแคลงใจในความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์จากปฏิญญาฟินแลนด์หรือยุทธศาสตร์ฟินแลนด์ซึ่งถูกกล่าวถึงครั้งแรกที่เวทีเมืองไทยรายสัปดาห์สัญญาจรคอนเสิร์ต การเมืองครั้งที่ 1 โดยนายโสภณ สุภาพงษ์ อดีตผู้ได้รับรางวัลแมกไซไซสาขางานบริการสาธารณะ ประจำปี พ.ศ. 2541 เป็นคนนำมาเปิดเผยเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคมพ.ศ. 2549 โดยปฏิญญาฟินแลนด์เป็นการรวมตัวของคน 3 กลุ่มที่ร่วมวางแผนกันที่ประเทศฟินแลนด์เมื่อปีพ.ศ 2542 ก่อนที่จะก่อตั้งพรรคไทยรักไทยขึ้น โดยคนทั้ง 3 กลุ่มประกอบไปด้วยกลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มบุคคลที่เคยร่วมต่อสู้กับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหรือเรียกว่าพวกซ้ายเก่า กลุ่มนี้มีความเชื่อว่ากลุ่มทุนและขุนนางเก่าเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ บุคคลในกลุ่มนี้ ได้แก่ นายภูมิธรรม เวชยชัย และนายแพทย์พรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช กลุ่มที่ 2 นำโดย พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นกลุ่มที่ไม่ได้สนใจในอุดมการณ์ทางการเมืองเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจและความมั่งคั่งส่วนตัวเท่านั้น กลุ่มที่ 3 นำโดยนายพันศักดิ์ วิญญรัตน์ อดีตบรรณาธิการหนังสือพิมพ์เอเชียใหม่ของนายสนธิ ลิ้มทองกุล ที่มีแนวคิดนโยบายอย่างเพื่อฝัน (สนธิ ลิ้มทองกุล, 2549: 11) พันมิตรฯโจมตีว่าทั้ง 3 กลุ่มที่ร่วมกันร่างปฏิญญาฟินแลนด์มีเป้าหมายสำคัญในการล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นระบอบสาธารณรัฐโดยอาศัยหลักการวิธีการวิเคราะห์ปฏิวัติสังคมนิยมของมาร์กซ์ เลนิน และเหมาเจ๋อตุงที่มองว่าต้องมีการสถาปนาเผด็จการทุนนิยมเพื่อโค่นล้มศักดินาให้ได้เสียก่อนจึงรอให้มีการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพในขั้นตอนต่อไป แผนการของปฏิญญาฟินแลนด์ประกอบไปด้วย 5 ประการ ได้แก่ 1. ตั้งระบบพรรค

การเมืองระบบพรรคเดียว 2. ทำลายความเข้มแข็งของระบบราชการ 3. เปลี่ยนแปลงทรัพย์สินของรัฐไปเป็นส่วนหนึ่งของระบบทุนนิยม 4. ทำให้สถาบันพระมหากษัตริย์กลายเป็นเพียงผู้ทำหน้าที่เชิงพิธีการ 5. ตั้งระบบพรรคแบบรวมศูนย์การนำสูงสุด ถึงแม้ปฏิญญาฟินแลนด์ไม่มีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงแต่กลุ่มพันธมิตรฯมีความเชื่อว่ารัฐบาลทักษิณพยายามทำตามหลักการของปฏิญญา 5 ประการโดยสังเกตจากการบริหารประเทศของรัฐบาลที่พยายามควบรวบพรรคต่างๆเข้ามาไว้ในพรรคเดียวและพยายามแปรรูปรัฐวิสาหกิจ แต่ประเด็นที่พันธมิตรฯมีความกังวลใจมาจากหลักการปฏิญญาฟินแลนด์คือการที่รัฐบาลทักษิณไม่จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างภาพการนั่งเป็นประธานทำบุญประเทศในพระอุโบสถวัดพระแก้วเมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2548 ว่าเป็นการตีตนเสมอเจ้า (ปราโมทย์ นาคทรรพ, 2549: 13)

และต่อมาสำหรับกรณีวุฒิสภาเสนอชื่อ นายวิสุทธิ มนต์วิวัฒน์ให้มาดำรงตำแหน่งผู้ว่าการสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือ สตง. แทนคุณหญิงจรรุวรรณ เมณฑกาโดยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่อยู่ไม่ได้ลงพระปรมาภิไธยโปรดเกล้าฯให้พ้นจากตำแหน่ง กลุ่มพันธมิตรฯเห็นว่าวุฒิสภาบีบบังคับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวลงนามเพื่อให้คุณหญิงจรรุวรรณพ้นจากตำแหน่ง การกระทำดังกล่าวของวุฒิสภานั้นทำไปเพื่อช่วยเหลือนายกทักษิณเนื่องจากไม่พอใจที่คุณหญิงจรรุวรรณที่เป็น สตง.ตรวจสอบการทุจริตรัฐบาลทักษิณอย่างเคร่งครัดอยู่เสมอ (สนธิ ลิ้มทองกุล, 2548: 300-305) ประเด็นสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นประเด็นที่รัฐบาลทักษิณถูกโจมตีอย่างรุนแรงอยู่บ่อยครั้ง

ช่วงขับไล่รัฐบาลจากพรรคพลังประชาชน

ภายหลังจากการรัฐประหารมีรัฐบาลจัดตั้งขึ้นโดย พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีมีพันธมิตรฯบางส่วนที่ไม่พอใจกับการรัฐประหารในครั้งนี้แต่ถึงอย่างนั้นก็เป็นที่ทราบกันว่าตำแหน่งสำคัญในรัฐบาลชุดนี้มีเครือข่ายของพันธมิตรฯเข้าไปร่วมทำงาน เช่น สถานิติบัญญัติแห่งชาติ บอร์ดรัฐวิสาหกิจ (กองบรรณาธิการมติชน, 2551: 89) การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯ จึงเว้นวรรคไปในสมัยรัฐบาล พลเอกสุรยุทธ์ การกลับมาของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯเกิดขึ้น ภายหลังจากการเลือกตั้ง เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 พรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะโดยสมาชิกพรรคย้ายมาจากพรรคไทยรักไทยที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคไปในปี พ.ศ. 2550 พรรคพลังประชาชนจึงเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลโดยมีนายสมัคร สุนทรเวชดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ชนวนเหตุความไม่พอใจเริ่มมาจากในช่วงหาเสียงทักษิณ ชินวัตร ได้ทำการหาเสียงให้พรรคพลังประชาชน

ผ่านวิถีชีวิตที่มีการแจกไปทั่วประเทศ เป็นคนชวนให้อดีด ส.ส. พรรคไทยรักไทยที่พรรคถูกยุบไปมารวมตัวกันและตั้งพรรคใหม่ ชื่อพรรคพลังประชาชน

“...ผมก็เลยบอกกับ ส.ส.พรรคไทยรักไทยทั้งหลายที่พรรคถูกยุบ ก็บอกว่า ถ้าเรารักประชาชน เราห่วงประเทศชาติ เรามารวมตัวกันเถอะ เพราะประชาชนเข้าใจเรา และรู้ว่าเราถูกกระทำ เขาก็เรียกมารวมตัวกันและมารวมตัวกันตั้งพรรคใหม่ชื่อพรรคพลังประชาชน ชื่อดีครับ เพราะเราจะต้องขอพลังจากพี่น้องประชาชน เพื่อจะเอาความมั่งคั่งของประเทศกลับคืนมา...สิ่งที่เกิดขึ้นที่ผ่านมาก็คือพี่น้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่น้องซึ่งยังมีปัญหาในชีวิต ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลืออย่างเต็มที่ การเมืองมีความเข้มแข็ง แต่นั่นแหละครับมันเป็นจุดที่บางคนเขาอยากเห็น ว่า ถ้าการเมืองอ่อนแอเขาได้ประโยชน์ ก็เลยอยากเห็นการเมืองบ้านเมืองของเราอ่อนแอ...แต่พี่น้องประชาชนจะต้องเอาพลังประชาชนสอนให้เขารู้เลยว่า การเมืองจะอ่อนแอไม่ได้ เพราะประชาชนจะอ่อนแอ เพราะฉะนั้นจะเลือกพรรคเดิมนี่ให้ดู พี่น้องเลือกพลังประชาชนให้ดู และมันจะเป็นพลังประชาชนนั่นแหละครับที่น่าสิ่งที่พี่น้องเคยมีความสุขกลับคืนมา และที่สำคัญเมื่อความยุติธรรมกลับคืนสังคมไทย ผมจะกลับไปอยู่กับพี่น้องประชาชน จะไปหาพี่น้องประชาชน ก็ขอฝากพรรคพลังประชาชนและผู้สมัครพรรคพลังประชาชนทุกคนด้วยครับ” (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

จากเหตุการณ์ที่ทักษิณอัดคลิปเสียงเชิญชวนให้ประชาชนมาเลือกพรรคพลังประชาชนที่เป็น การรวมตัวของส.ส.พรรคไทยรักไทยเดิมนั้นทำให้หลายฝ่ายเล็งเห็นว่าสิ่งนี้เป็นเครื่องยืนยันได้ว่าพรรคพลังประชาชนเป็นพรรคสีบอดเจตนาธรรมณ์ให้กับพรรคไทยรักไทยที่ถูกยุบไป เมื่อชนะการเลือกตั้งแล้วนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะหลีกเลี่ยงข้อครหาที่ว่ารัฐบาลสมัครเป็นนอมินีให้อดีตนายกทักษิณ นำมาซึ่งบัญญัติ 7 ประการของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรื่องคำเตือนก่อนอภิเษก แลกการณฉบับที่ 1 /2551 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2551

ประการแรก แกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ตัดสินใจมีมติฟื้นฟูสภาพโครงสร้างการบริหารงานพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยขึ้นมาอีกครั้งเหมือนดังเดิมเพื่อดำเนินการต่อสู้กับพฤติกรรมของรัฐบาลนายสมัครที่จะทำงานรับใช้ระบอบทักษิณในทุกรูปแบบ

ประการที่สอง พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรียกร้องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งที่ไม่ได้อยู่ภายใต้ระบอบทักษิณแสดงความกล้าหาญยุติต้นเหตุวิกฤตของชาติด้วยการสะสางลงโทษ

ผู้กระทำความผิดกฎหมายเลือกตั้งและดำเนินการเสนอศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมืองที่เป็นนอมินีให้กับพรรคการเมืองที่ถูกยุบด้วยคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยเร็ว

ประการที่สาม พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรียกร้องให้นายสมัครสุนทรเวชแสดงความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ด้วยการกระทำอย่าให้คนไม่ดีมาปกครองบ้านเมือง ยุติบทบาทการกระทำอันเป็นหุ่นเชิดของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร และประพฤติดุปฏิบัติเป็นนายกรัฐมนตรีที่เสียสละเพื่อคน 63 ล้านคนอย่างแท้จริง

ประการที่สี่ พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรียกร้องให้นายสมัคร ทบพวนการโยกย้ายข้าราชการเพื่อแก้มลทินให้กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรและครอบครัวในกระบวนการยุติธรรมครั้งนี้ให้ยุติความพยายามในการแทรกแซงคณะกรรมการตรวจสอบการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และกรมสอบสวนคดีพิเศษ รวมถึงการช่วยเหลือคดีความใดๆในระบอบทักษิณ

ประการที่ห้า ที่ผ่านมามี พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยไม่เคยคัดค้านการกลับเข้าประเทศของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร หากเข้ามาสู่กระบวนการยุติธรรมที่ไม่ถูกแทรกแซงและเป็นอิสระเมื่อระบอบทักษิณได้ใช้กระบวนการแทรกแซงและตัดตอนกระบวนการยุติธรรมจึงยังคงเป็นปัญหาของแผ่นดินต่อไป พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจึงคัดค้านการกลับประเทศไทยของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในทุกรูปแบบ トラบใดที่ยังมีความพยายามที่จะครอบงำและแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประการที่หก พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรียกร้องให้รัฐบาลนายสมัครดำเนินการยุติความกำเริบเสิบสานในการลิดรอนขมขู่คุกคามสิทธิเสรีภาพของสื่อมวลชน

ประการที่เจ็ด พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรียกร้องให้พี่น้องข้าราชการทหาร ตำรวจและประชาชนที่รักษาติบ้านเมืองมาร่วมกันลุกขึ้นมาเกาะกลุ่มรวมตัวเพื่อเฝ้าระวังพฤติกรรมของนักการเมืองและข้าราชการในระบอบทักษิณอย่างใกล้ชิดและจัดตั้งขบวนการเตรียมพร้อมกับการต่อสู้กับความเลวร้ายของระบอบทักษิณในทุกรูปแบบอันรวมถึงการเตรียมความพร้อมเคลื่อนไหวในทุกรูปแบบเพื่อสร้างสังคมธรรมาภิบาลโดยไม่หวั่นเกรงว่าอะไรจะเกิดขึ้นก็ถึงเวลาอันสมควรซึ่ง พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจะแจ้งให้ทราบโดยทั่วกันอีกครั้ง (ธรรมคุณ บุญพา, 2551: 12)

พันธมิตรฯกลับมาเคลื่อนไหวอีกครั้งภายหลังจากที่ได้แถลงการณ์ฉบับที่ 1 ไป เนื่องจากรัฐบาลสมัครมีท่าทีพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 นอกจากนั้นแล้วการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯเป็นไปตามประเด็นข้อเรียกร้องที่มีเนื้อหาเกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ ณ ขณะนั้น โดยประกอบไปด้วย 4 ประเด็นสำคัญ ประการแรก รัฐบาลสมัครเป็นนอมินีให้กับอดีตนายกทักษิณ ประการที่สอง ความพยายามแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 2550 ของรัฐบาลสมัครว่าเป็นการกระทำเพื่อเจ้านายอย่างทักษิณ ประการที่สาม เรื่องเขาพระวิหารที่นพดล ปัทมะ ไปลงชื่อแถลงการณ์ร่วมไทย - กัมพูชาสนับสนุนให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลก และ ประการสุดท้าย ข้อเสนอการเมืองใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์การเมืองที่เผชิญอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งประเด็นโจมตีค่อยๆขยับไปตามสถานการณ์การเมืองที่เกิดขึ้น (กองบรรณาธิการ, 2551: 91-123) ซึ่งการเคลื่อนไหวในครั้งนี้มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่หลากหลายเท่าในช่วงสมัยขับไล่รัฐบาลทักษิณแรกๆ โดยอุดมการณ์ทางการเมืองที่ปรากฏในการเคลื่อนไหวครั้งนี้มีความเป็นอนุรักษ์นิยมสูง จากประเด็นการโจมตีในเรื่องข้อพิพาทระหว่างไทย - กัมพูชา และ การโจมตีตัวบุคคลอย่าง จักรภพ เพ็ญแข ซึ่งเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกในรัฐบาลสมัครว่าจาบจ้วงสถาบันพระมหากษัตริย์ การออกมาชุมนุมจึงเป็นไปเพื่อการปกป้องชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จากการพยายามทำลาย 3 สถาบันหลักของรัฐบาลนอมินีทักษิณ

ในด้านของการต่อสู้พันธมิตรฯใช้การเคลื่อนไหวแบบดาวกระจายโดยจะไปตามสถานที่ราชการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเรียกร้อง เช่น เดินทางไปชุมนุมหน้ากระทรวงการต่างประเทศ เพื่อขับไล่ นายนพดล ปัทมะ ให้ออกจากตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และเพื่อยื่นหนังสือทวงถามกรณีข้อพิพาทเรื่องปราสาทเขาพระวิหาร การดาวกระจายไปยังสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เพื่อเรียกร้องให้ประธาน กกต. ตั้งคณะกรรมการอิสระตรวจสอบคำร้องทุจริตเลือกตั้งที่ถูกยกกว่า 700 คดี และให้ตรวจคำแถลงปิดคดีใบแดงนายยงยุทธ ดิยะไพรัช ซึ่งการเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯในปี พ.ศ. 2551 มีปฏิบัติการยึดทำเนียบถึง 3 ครั้ง ครั้งแรกคือ ยุทธการ 9 ท้าที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ.2551 เป็นการเคลื่อนมวลชนโดยใช้ถนน 9 สายรอบทำเนียบรัฐบาลเพื่อบุกยึดโดยเป้าหมายคือขับไล่รัฐบาลสมัคร สุนทรเวช รวมทั้งทวงถามถึงการลงนามให้กัมพูชาเอาเขาพระวิหารไปขึ้นทะเบียนมรดกโลกของนพดล ปัทมะ รัฐมนตรีกระทรวงต่างประเทศ (ประชาไท, 2551: ออนไลน์) ครั้งที่สองคือปฏิบัติการไทยคู่ฟ้า เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม พ.ศ. 2551 การบุกยึดทำเนียบโดยให้เหตุผลว่ารัฐบาลปัจจุบันจะทำให้ประเทศชาติล่มจมและต้องการเปลี่ยนแปลงการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แล้วสถาปนา

ระบอบสาธารณรัฐขึ้นในราชอาณาจักรไทย โดยวันก่อนปฏิบัติภารกิจได้ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 11/2551 โดยมีเนื้อความบอกถึงสาเหตุที่ต้องออกมาปฏิบัติการประกอบไปด้วยสาเหตุ 8 ประการที่บ่งชี้ว่า รัฐบาลปัจจุบันกำลังทำลายชาติ (ประชาไท, 2551: ออนไลน์)

1. ย่ำยีรัฐธรรมนูญทุกรูปแบบ โดยตั้งบุคคลที่ไม่มีคุณสมบัติเป็นรัฐมนตรี และละเมิดรัฐธรรมนูญอย่างร้ายแรง ดังเช่น กรณีการมีมติคณะรัฐมนตรีให้ทำแถลงการณ์ร่วมกับกัมพูชาโดยไม่ผ่านรัฐสภา เป็นต้น และเติมเสริมถึงขั้นฉีกรัฐธรรมนูญปัจจุบัน แล้วกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ โดยล้มล้างสถาบันองคมนตรี

2. ช่างสุขและอุ้มชูผู้คนเป็นขบวนการบ่อนทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ ก่อเหตุการณ์หมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และมุ่งร้ายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างร้ายแรงและต่อเนื่อง

3. ฉ้อฉลปล้นชาติ สร้างโครงการล้างผลาญเงินงบประมาณเพื่อหาผลประโยชน์ใส่ตัวและพวกพ้อง เป็นวงเงินถึง 1 ล้านล้าน 8 แสนล้านบาท จนต้องกู้หนี้ยืมสินเป็นจำนวนมากมายมหาศาล และยังเตรียมการปล้นเงินจากคลังหลวงเอามาล้างผลาญกันต่อไปอีก ซึ่งจะทำให้บ้านเมืองที่ใกล้ล่มจมอยู่ในขณะนี้ ต้องมีอันล่มจมลงไปมากที่สุด

4. สร้างรัฐตำรวจและใช้อำนาจรัฐบวกกับอำนาจเถื่อนก่อกรรมทำเข็ญ ทำร้ายสังหารประชาชนอย่างกว้างขวาง อำนาจมืดแผ่ปกคลุมไปทั่วแผ่นดิน และใช้อำนาจจรรยากรรมกลั่นแกล้งใส่ร้ายป้ายสีกล่าวหาประชาชนโดยไม่มีศีลธรรม ทำให้ผู้บริสุทธิ์ต้องตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาโดยไม่เป็นธรรม

5. ส่งเสริมคนชั่วให้มีอำนาจในแผ่นดิน กำจัดคนดีออกจากอำนาจหน้าที่ปกครองบ้านเมือง จนทำให้คนชั่วขยายตัวเข้าไปในอำนาจรัฐอย่างทั่วด้าน แล้วก่อกรรมย่ำยีกฎหมายบ้านเมือง ผลประโยชน์ของชาติและประชาชนอย่างหน้าด้าน ล่าสุด ได้ส่งกลุ่มคนชั่วเข้ายึดตลาดเงินตลาดทุนอย่างเต็มรูปแบบ

6. ขายชาติขายอธิปไตยของราชอาณาจักรให้กับต่างชาติ แลกเปลี่ยนกับผลประโยชน์ส่วนตัว และพวกพ้อง ทำให้สูญเสียดินแดนบนบกและในอ่าวไทย ทำลายล้างผลประโยชน์แห่งชาติครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์

7. มุ่งร้ายและทำลายองค์กระอิสรระและสถาบันตุลาการ เพื่อให้ตัวเองและพวกพ้องอยู่เหนือกฎหมายบ้านเมือง ฟอกความผิดให้เป็นถูก ฟอกคำให้เป็นขาว ทำลายจิตใจของประชาชนและทำลายความยุติธรรมในบ้านเมือง ทำให้เกิดสภาพอนาธิปไตยขึ้นอย่างกว้างขวาง

8. ใช้อำนาจหน้าที่โดยไม่ชอบ ฉ้อราษฎร์บังหลวง ใช้หน่วยงานและเครื่องมือของรัฐ แทรกแซงสื่อ ปิดหูปิดตาประชาชนและข้าราชการ บิดเบือนความจริง ให้ข้อมูลเท็จ ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในบ้านเมือง (ประชาไท, 2551: ออนไลน์)

เมื่อพันธมิตรฯสามารถยึดทำเนียบได้ก็ประกาศชัยชนะแต่ในวันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2551 ตำรวจก็เข้าสลายการชุมนุมที่บริเวณทำเนียบรัฐบาลจนเกิดการปะทะกันทั้งจากตำรวจและผู้ชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯกับการ์ดกลุ่มพันธมิตรและผู้ชุมนุมกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) (chaba2550_64, 2551: ออนไลน์) และ ครั้งที่สามปฏิบัติการปิดล้อมทั้งทำเนียบ สนามบินสุวรรณภูมิและสนามบินดอนเมือง เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 เพื่อให้รัฐบาลนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ปฏิบัติการของพันธมิตรนั้นกินระยะเวลากว่า 193 วันและประกาศยุติการชุมนุมในวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 (voice online, 2560: ออนไลน์)

การชุมนุมขับไล่รัฐบาลของพันธมิตรฯที่ใช้เวลายาวนานถึงแม้จะไม่สามารถขับไล่รัฐบาลได้โดยตนเองแต่ก็ทำให้องค์กระอิสรระต่างๆทำหน้าที่อย่างเข้มข้นในช่วงรัฐบาลของพรรคพลังประชาชน ทำให้เมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2551 คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีมติเป็นเอกฉันท์การถอดถอนนายสมัคร สุนทรเวชในฐานะนายกรัฐมนตรีเนื่องจากกระทำการต้องห้ามเป็น “ลูกจ้าง” ผิดตามรัฐธรรมนูญ ปี 2550 มาตรา 267 จากการเป็นพีธีกรรายการชิมไปบ่นไปและรายการยกโขยงหกโมงเช้า (กองบรรณาธิการมติชน, 2551: ออนไลน์) ทำให้ได้นายกรัฐมนตรีคนใหม่มาแทนคือ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ การขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของสมชายกินระยะเวลาเพียง 2 เดือนเศษเท่านั้นเนื่องจากกรณีการแจกใบแดงของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ต่อยุทธร ดิยะไพรัช อติตรงหัวหน้าพรรคพลังประชาชนฐานทุจริตการเลือกตั้งที่จังหวัดเชียงรายและได้นำเรื่องเสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญให้ยุบพรรคพลังประชาชนจากการที่กรรมการบริหารพรรคมีส่วนรู้เห็นการทำผิดกฎหมายเลือกตั้ง รวมถึงพรรคชาติไทยและพรรคมหาชนิปไตยที่เป็นพรรคร่วมรัฐบาลด้วย โดยผลวินิจฉัยออกมาเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคทั้งสามส่งผลให้ สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ลี้ลาสภาพการเป็นนายกรัฐมนตรีและการชุมนุมของพันธมิตรฯก็ยุติลงและวันวรรคการชุมนุมใหญ่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนชั่วคราวในสภาที่ภายหลังจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีว่างลงในวันที่ 15 ธันวาคม

พ.ศ.2551 ในที่ประชุมสภามติให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553: 249-285)

พันธมิตรฯกลับมาจัดการชุมนุมเพื่อระลึกถึงปฏิบัติการ 193 วัน ในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 โดยกิจกรรมในงานต้องการให้ผู้ชุมนุมในกลุ่มพันธมิตรฯโหวตว่าควรมีการจัดตั้งพรรคการเมือง เพื่อลงแข่งขันในการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นครั้งถัดไปหรือไม่ ซึ่งผลโหวตจากมวลชนของกลุ่มพันธมิตรฯ เห็นว่าควรจัดตั้งพรรคการเมือง โดยพรรคการเมืองของกลุ่มพันธมิตรฯใช้ชื่อว่า “พรรคการเมืองใหม่” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเมืองใหม่ที่ถูกนำเสนอมาตั้งแต่ในช่วงการชุมนุมเมื่อปี พ.ศ.2551 โดยแกนนำทั้ง 5 คนของพันธมิตรฯจะรับเอาเจตนารมณ์ของที่ประชุมพันธมิตรฯไปออกแบบโครงสร้างพรรค โดยให้พันธสัญญาไว้ 3 ข้อ ได้แก่ 1. จะสานต่อเจตนารมณ์ของวีรชนเพื่อพิทักษ์และปกป้องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข 2. จะสนับสนุนส่งเสริมคนดีเข้าสู่อำนาจ ขัดขวางคนไม่ดีเพื่อไม่ให้เข้ามาสู่อำนาจ 3. เป็นความหวังและความจริงของสังคมไทยเพื่อผลักดันการเมืองใหม่ (มติชน, 2552: 2)

เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2552 สนธิได้กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ของพรรคการเมืองใหม่โดยสรุปไว้ว่า เสียสละ ซื่อสัตย์ กล่าวหาและทำงานเป็น โดยคำว่าเสียสละคือเสียสละเวลา เสียสละเงินทองเท่าที่จะเจียดได้ เสียสละอนาคตของตนรับฟังผู้อื่น ทั้งความขัดแย้งส่วนตัวเพื่อทุ่มเทกับงานเพื่อชาติบ้านเมือง ส่วนซื่อสัตย์นั้นต้องซื่อสัตย์ต่อตนเองว่าเข้ามาทำงานเพื่อบ้านเมืองจริงๆไม่ใช่ทำเพื่อประโยชน์ของตนภายหลัง ส่วนกล่าวหาคือกล่าวยืนหยัดบนความถูกต้องและเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำ (มติชน, 2552: 13) นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าพรรคนี้เป็นเพียงแค่เครื่องมือหนึ่งของกลุ่มพันธมิตรฯ โดยพันธมิตรฯก็จะทำหน้าที่ตรวจสอบพรรคด้วยหากพรรคปฏิบัติไม่เป็นไปตามที่มวลชนคาดหวังก็จะตีตัวออกหากทันที (มติชน, 2552: 2)

ถึงแม้การเริ่มต้นของพรรคการเมืองใหม่จะดำเนินไปอย่างราบรื่นแต่เมื่อช่วงต้นปี พ.ศ. 2554 กลับเกิดความขัดแย้งภายในโดยแกนนำพันธมิตรฯอย่างสนธิประกาศไม่ส่งผู้สมัครส.ลงเลือกตั้งในนามพรรคการเมืองใหม่ โดยสนธิธรรงค์ให้มวลชนไม่เลือกพรรคใดและให้กาช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนเรียกร้องให้ปิดประเทศ 3 ปี โดยให้มีนายกรัฐมนตรีจากมาตรา 7 ตามรัฐธรรมนูญ สนธิให้เหตุผลว่าที่ชาติบ้านเมืองล่มสลายทุกวันนี้ไม่ใช่เพราะประชาชนแต่เป็นเพราะนักการเมือง ไม่ว่าจะเลือกพรรคไหนมาเป็นรัฐบาลก็ล้วนทำทุกอย่างเพื่อเงินและอำนาจไม่ได้ทำเพื่อส่วนรวม อีกด้านหนึ่งสมศักดิ์ที่อยู่ในตำแหน่งหัวหน้าพรรคก็ยังลงพื้นที่ที่สามารถเป็นฐานเสียงให้พรรคได้อย่าง ภาคใต้ ภาคตะวันออก

และภาคเหนือตอนล่าง (ทีมข่าวการเมือง, 2554: ออนไลน์) นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการภายในพรรคก็ยังมีปัญหาตัวเองจากความไม่พอใจที่พรรคส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งจึงทำในคณะกรรมการพรรคบางส่วนลาออกประกอบกับเกิดการฟ้องร้องกันระหว่างสมศักดิ์ที่เป็นหัวหน้าพรรคและสุริยะใส ที่เป็นเลขาธิการพรรค (ประชาไท, 2554: ออนไลน์)

การเลือกตั้งที่เกิดขึ้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2554 พรรคการเมืองใหม่ส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งรวม 41 คน โดยแบ่งเป็นผู้สมัครสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อ 24 คน และแบบแบ่งเขต 14 คน (คณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2555: 136) ได้คะแนนรวมทั้งสิ้น 34,883 คิดเป็น 0.1340% ไม่ได้ที่นั่งในสภา (คณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2555: 235-238) ภายหลังจากได้รับรัฐบาลชุดใหม่ที่มาจากรพรรคเพื่อไทยนำโดย ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร น้องสาวของอดีตนายกทักษิณ ชินวัตร ก็มีการชุมนุมของกลุ่มต่อต้านเกิดขึ้นหลากหลายกลุ่มเช่น องค์กรพิทักษ์สยาม กลุ่มเสื้อหลากสี ซึ่งกลุ่มเหล่านี้เคยเข้าร่วมการชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรฯมาก่อน การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯในช่วงปี พ.ศ.2555 เน้นไปที่การหยุดยั้ง พรบ.ปรองดองและออกแถลงการณ์สนับสนุนการชุมนุมของกลุ่มชุมนุมอื่นที่ต่อต้านรัฐบาลพรรคเพื่อไทย (โพสต์ทูเดย์, 2555: ออนไลน์) สุดท้ายในปีพ.ศ. 2556 แกนนำกลุ่มพันธมิตรฯได้ประกาศยุติบทบาททางการเมืองลงโดยให้เหตุผลว่าเพื่อเป็นการเปิดทางให้กับกลุ่มเคลื่อนไหวอื่นๆที่เกิดขึ้น การยุติบทบาทครั้งนี้ถือเป็นยุทธวิธีเดียวที่จะเปิดโอกาสให้ผู้มีอำนาจในปัจจุบันหรือผู้ที่มีโอกาสจะมีอำนาจในอนาคตรวมถึงทหารภายใต้จอมทัพไทยและศาลที่กระทำการภายใต้พระปรมาภิไธยตลอดจนผู้ที่มีบทบาทในบ้านเมืองรวมถึงประชาชนทั่วไป ได้ตัดสินใจที่จะทำหน้าที่ของตนเองและเลือกเดินทางของตัวเองมากกว่าที่จะคาดหวังหรือรอผลการนำมวลชนโดยแกนนำพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (ไทยรัฐออนไลน์, 2556: ออนไลน์)

3.2 ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ภายใต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

การให้ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ภายใต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นั้นปรากฏขึ้นจากหลากหลายเหตุการณ์โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ระลอก ได้แก่

ระลอกที่ 1 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขายหุ้นชินคอร์ป

ระลอกที่ 2 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วง “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ”

ระลอกที่ 3 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549

ระลอกที่ 4 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีของสมัคร สุนทรเวช

ระลอกที่ 5 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” จากแนวคิดการเมืองใหม่

รูปแบบความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้กลุ่มพันธมิตรฯ นั้นให้ความหมายเพื่อแสดงให้เห็นว่านายกทักษิณ ชินวัตร ขาดคุณสมบัติการเป็นนายกรัฐมนตรีที่ดีโดยนำมาเปรียบเทียบกับภาพนายกรัฐมนตรีในอุดมคติตามที่กลุ่มพันธมิตรฯ คาดหวัง ซึ่งสิ่งเหล่านี้สะท้อนชุดความคิด ความเชื่อและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรฯ

ระลอกที่ 1 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขายหุ้นชินคอร์ป

ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2549 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร โดนโจมตีถึงประเด็นการขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปอเรชันให้กับบริษัทเทมาเส็กของรัฐบาลสิงคโปร์โดยไม่ต้องเสียภาษีเนื่องจากมีการแก้ไขกฎหมายไปก่อนหน้าเพียง 2 วันเท่านั้น นายทักษิณจึงถูกตราหน้าจากเหตุการณ์ดังกล่าวว่าเป็นผู้บกพร่องในจริยธรรมและความเหมาะสมเนื่องจากการซื้อขายหุ้นเป็นไปอย่างไม่โปร่งใส

ในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ คอลัมน์ฟ้าดินเดียวกัน เขียนโดยวรศักดิ์ มหัทธโนบล ได้พยายามชี้ให้เห็นถึงความบกพร่องทางจริยธรรมของนายกทักษิณโดยเปรียบเทียบกับบุคคลต้นแบบ วรศักดิ์ ยกตัวอย่างถึงอาจารย์ป่วยที่เป็นอดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยไม่มีหุ้นในธุรกิจใดโดยให้เหตุผลว่า คนที่ทำงานในธนาคารแห่งประเทศไทย (โดยเฉพาะผู้บริหาร) โดยหน้าที่แล้วมักจะรู้ข้อมูลความเคลื่อนไหวในแวดวงการลงทุนดังนั้นหากไม่มีหุ้นหรือเล่นหุ้นก็จะได้เปรียบคนภายนอกซึ่งถือเป็นเรื่องที่ไม่สมควรถึงแม้จะไม่มีกฎหมายมาห้ามหรือกฏธนาคารห้ามแต่สิ่งเหล่านี้เป็นเรื่องของจิตสำนึก แตกต่างกับนายกทักษิณที่ขาด “วุฒิทางจริยธรรม” (Moral Authority) โดยคำนี้หมายถึง ภาวะที่บุคคลมีขีดชั้นทางจริยธรรมอยู่ในจิตสำนึก ซึ่งวรศักดิ์ชี้แจงว่าการมี “วุฒิทางจริยธรรม” นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับการศึกษาหรือการอบรมแต่อย่างใด หากเข้าใจความหมายของวุฒิธรรมจริยธรรมแล้ว ก็จะเข้าใจปรากฏการณ์ที่สัมพันธ์กับสำนึกที่ไผ่ติของมนุษย์มากขึ้น อาจารย์ป่วยไม่มีหุ้นในธุรกิจใดก็ดีดนั้นเป็นเพราะท่านมีวุฒิทางจริยธรรมนั่นเองความสง่างามของคนจึงไม่ถูกขีดด้วยพฤติกรรมที่มีกฎหมายรองรับและต่อให้มีกฎหมายรองรับกฎหมายนั้นไม่มีความหมายที่จะช่วยๆให้ต้องทำในสิ่งที่ไม่พึงทำหรือกล่าวให้เข้าใจง่ายๆการกระทำที่ถูกกฎหมายในบางแง่มุมไม่ใช่สิ่ง

ที่ส่งางามเช่นเดียวกับการขายหุ้นของนายกทักษิณที่ถึงแม้จะถูกกฎหมายแต่นับว่าไร้ซึ่ง “จริยธรรม” (วรศักดิ์ มหัทธโนบล, 2549: 12)

นอกจากวรศักดิ์แล้วนั้นหมอประเวศ วะสี ก็เป็นอีกคนหนึ่งที่ย่อมาวิจารณ์ถึงเหตุการณ์การขายหุ้นของบริษัทชินคอร์ปนั้นเป็นไปอย่างไม่ต้อง โดยหมอประเวศเสนอว่า ศีลธรรมอยู่เหนือการเมืองอยู่เหนือกฎหมายและคนไทยส่วนใหญ่เข้าใจผิดว่าอำนาจทางการเมืองเป็นอำนาจสูงสุด การเมืองไม่สามารถมากำหนดศีลธรรมได้ การแก้ไขกฎหมายเพื่อเอื้อผลประโยชน์ให้กับพวกตนเองจากกรณีการขายหุ้นที่มีการแก้ไขกฎหมายให้ต่างชาติถือหุ้นได้จากไม่เกิน 25% เป็น 49% ภายหลังแก้ไขกฎหมายเกิดการขายหุ้นจนได้กำไรเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์นี้นั้นสะท้อนให้เห็นว่ากฎหมายไม่ใช่ความถูกต้องสูงสุด ดังนั้นศีลธรรมจะอยู่ใต้การเมืองหรือใต้กฎหมายไม่ได้จึงเป็นหน้าที่ของพลเมืองที่ต้องเคลื่อนไหวให้ศีลธรรมอยู่เหนือกฎหมายและเหนือการเมือง ประชาชนต้องเป็นเจ้าของศีลธรรมและเป็นผู้กำหนดให้การเมืองเป็นไปตามศีลธรรมต้องปรับและกำกับความถูกต้องของนายกรัฐมนตรีให้มีศีลธรรมปิดยุคการเมืองธนาภิบาล คนไทยทั้งหมดจำเป็นต้องตื่นตัวและมีส่วนร่วมในการธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้น โดยให้นึกถึงพระปฐมบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่าเราจะครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยามแผ่นดินจะต้องมีศีลธรรมเป็นคลังไม่ใช่เงินขนาดใหญ่ที่ไร้ศีลธรรมประชาชนจึงจะร่มเย็น (ประเวศ วะสี, 2549: 11) หมอประเวศบอกว่าการแก้ไขกฎหมายก่อนแล้วขายหุ้นออกไปนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ถูกต้องถึงแม้จะเป็นการกระทำที่ถูกกฎหมายก็ตาม

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันนั้น ลิขิต ชีระเวคิน ได้เขียนบทความในหนังสือพิมพ์ผู้จัดการถึงคุณสมบัติสำคัญของนักการเมืองที่ดีซึ่งประกอบด้วยคุณสมบัติ 5 ประการ โดยเน้นหนักไปที่จริยธรรมทางการเมือง

ประการแรก นักการเมืองต้องมีความผูกพันทางอุดมการณ์ (ideological commitment) จะต้องเชื่อและศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยโดยจะปฏิบัติตามกรอบกติกาเพื่อรักษากระบวนการประชาธิปไตย

ประการที่ 2 นักการเมืองที่ดีจะต้องมีจริยธรรมทางการเมือง (political ethics) จริยธรรมทางการเมืองอาจเป็นรายละเอียดที่อยู่นอกกรอบอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งต้องมีความถูกต้องตามกฎหมายมีความชอบธรรมทางการเมืองและมีความน่าเชื่อถือรวมทั้งความน่าศรัทธาจริยธรรมทางการเมืองก็เป็นเครื่องชี้แนวทางในการปฏิบัติ

ประการที่ 3 นักการเมืองต้องเป็นผู้มีความรู้ทางการเมือง (political knowledge) ความรู้ดังกล่าวนี้คือความรู้ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม แต่ที่สำคัญที่สุดคือรู้เรื่องปรัชญาทางการเมืองซึ่งปรัชญาทางการเมืองนั้นรวมทั้งอุดมการณ์และจริยธรรมเพื่อเป็นเครื่องชี้นำในการปฏิบัติ

ประการที่ 4 นักการเมืองที่มีต้องมีประสาทสัมผัสทางการเมือง (political sense) ความสามารถในการเข้าใจนัยสำคัญทางการเมืองอันเกิดจากเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งจะส่งผลในทางลบหรือทางบวก

ประการที่ห้า นักการเมืองที่ดีคือนักการเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์ทางการเมือง (political mood) ของสังคม

นักการเมืองที่ดีและประสบความสำเร็จไม่จำกัดเฉพาะผู้ที่สามารถชนะการเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับสูงเท่านั้น แต่ต้องมีคุณสมบัติพิเศษอันเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไปว่าเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ เสียสละ ซื่อสัตย์ สุจริต มีความเป็นผู้นำที่สง่างามน่าเชื่อถือ เปี่ยมด้วยบารมี มีอุดมการณ์และจริยธรรมที่ดีจนเป็นแบบอย่างสำหรับคนทั่วไปได้ (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549: 13)

เนื้อหาที่กลุ่มพันธมิตรใช้ในระลอกนี้เน้นหนักไปที่การโจมตีความบกพร่องทางคุณธรรมจากการขาดความโปร่งใสของการขายหุ้น เนื่องจากกฎหมายถูกแก้ไขก่อนเกิดเหตุการณ์ขายหุ้นชินคอร์ปให้เทมาเส็ก ดังนั้นพันธมิตรฯจึงตั้งคำถามกับจิตสำนึกทางจริยธรรมของนายกทักษิณและตั้งคำถามต่อการให้ความสำคัญของกฎหมายมากกว่ากฎแห่งศีลธรรมในสังคม เหตุการณ์การขายหุ้นนั้นอาจยังไม่สามารถฉายภาพความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ได้ชัดเจนแต่เป็นเหตุการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำแบบใดนับเป็นความไม่ถูกต้องตึงามและไม่พึงปรารถนาในสายตาของเหล่าพันธมิตรฯ

ระลอกที่ 2 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงเหตุการณ์ผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ

การนิยามความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ในกลุ่มพันธมิตรฯปรากฏชัดเจนอีกครั้งจากกรณีที่นายกทักษิณ ชินวัตร พูดถึง “ผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ” เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2549 ผ่านการประชุมกับข้าราชการระดับสูง โดยในตอนหนึ่งได้กล่าวว่า “บุคคลซึ่งดูเหมือนมีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ เข้ามารุ่นวายกับองค์กรที่มีในระบบรัฐธรรมนูญมากไป มีการไม่เคารพกติกา หลายองค์กรไม่ทำหน้าที่ของตัวเองตามหน้าที่ที่ต้องทำ บางคนไม่พอใจกติกา แต่จะขอให้แก้กติกาจนกระทั่งประชาธิปไตย นอกระบบรัฐธรรมนูญ เป็นไปไม่ได้ ผู้เสียผลประโยชน์ใช้กฎหมาย แต่ไม่มีคนบังคับใช้

กฎหมาย ในที่สุดก็กลายเป็นการสร้างควมวุ่นวายและสร้างผลประโยชน์จากการสร้างปัญหา" (วอยซ์ออนไลน์, 2564: ออนไลน์)

จากเหตุการณ์ดังกล่าวนำมาซึ่งการถกเถียงและตามหาว่าใครคือผู้มีบาปมีนอกรัฐธรรมนูญที่นายกทักษิณกล่าวถึง โสภณ สุภาพงษ์ ตอบโต้ประเด็นดังกล่าวผ่านการให้ความหมายของผู้มีบาปมีและชี้ว่าตัวนายกทักษิณต่างหากที่เป็นปัญหาเนื่องจากเป็นผู้ไม่มีจริยธรรม โสภณนำเอาความหมายผู้มีบาปมีและพระราชมาเปรียบเทียบกัน ผู้มีบาปมีตามพจนานุกรมพุทธศาสน์นั้นหมายถึงผู้มีคุณงามความดีที่ควรบำเพ็ญ ผู้บำเพ็ญทศบาปมี ส่วนพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายคำว่าพระราชหมายถึงผู้ปกครองบ้านเมืองที่ใช้อำนาจตามอำเภอใจ ทำความเดือดร้อนทารุณให้แก่ประชาชน เช่น เดียวอริสโตเติลกล่าวไว้ว่าผู้ใดที่ปกครองโดยยึดถือประโยชน์ส่วนตนและบริวารเป็นที่ตั้งโดยที่เบียดเบียนสาธารณชนเรียกว่าพระราช

ซึ่งนับว่าเป็นความหมายเดียวกันกับนายแพทย์ประเวศ วะสี เรียกว่าเป็นพวกโคตรโกงหรือโกงทั้งโคตร ดังนั้นบุคคลที่มีบาปมี มีคุณงามความดี มีศีลธรรม ย่อมสูงส่งกว่าพระราชอย่างเปรียบเทียบไม่ได้การจะกล่าวว่ามีบาปมีนอกรัฐธรรมนูญมาวุ่นวายองค์กรภายในรัฐธรรมนูญนับว่าเป็นที่ผิดจากความจริงไปหลายประการ การกระทำนี้นั้นอาจทำให้ประชาชนหลงผิดคิดว่าตนหรือนักเลือกตั้งเท่านั้นที่เป็นคนครอบครองประชาธิปไตยและรัฐธรรมนูญจนนำไปสู่ความเกลียดชังภายในสังคม เนื่องจากรัฐธรรมนูญมาตรา 3 กำหนดว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุขใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ซึ่งเป็นการแสดงอย่างชัดเจนว่าประชาชนเป็นเจ้าของอธิปไตย สถาบันกษัตริย์ องคมนตรี ศาล ผู้พิพากษา ข้าราชการ ศาสนา องค์กรตรวจสอบทุกสถาบันบุคคลทุกคนที่อยู่ในระบอบรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น รัฐบาลระบอบทักษิณและพวก ไม่ใช่ผู้ครอบครองระบอบรัฐธรรมนูญแต่เพียงผู้เดียว บุคคลชาวไทยทุกคนอยู่ในระบอบรัฐธรรมนูญ มีแต่เพียงความคิดแบบเผด็จการเท่านั้นที่พยายามกำจัดคนให้อยู่นอกรัฐธรรมนูญ ส่วนบุคคลที่มีบาปมีนั้นเป็นผู้มีจริยธรรมและศีลธรรม แน่แน่นอนว่าผู้มีบาปมีนั้นสำคัญที่สุดในระบบประชาธิปไตยเพราะจะควบคุมให้คนที่อำนาจในรัฐธรรมนูญไม่ชี้โก่งพูดเท็จและกระทำการร้ายแรงใดๆ (โสภณ สุภาพงษ์, 2549: 14)

ปานเทพ พัวพงษ์พันธุ์ โฆษกพันธมิตรฯ ก็เป็นอีกคนที่ได้ให้ความหมายของคำว่า “ผู้มีบาปมี” ว่าเป็นผู้ที่มีทศบาปมีหรือความดีที่บำเพ็ญ 10 ประการซึ่งทศบาปมีคือความดีที่พระโพธิสัตว์สะสมในอดีตชาติ โดยตั้งคำถามต่อสังคมว่าระหว่าง “ผู้มีบาปมี” กับ “ทักษิณ” ประชาชนจะเลือกอยู่ฝั่งใคร

ปานเทพ อธิบายความหมายของคำว่า “บารมี” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานในปีพ.ศ. 2542 หมายถึง คุณความดีที่ควรบำเพ็ญมีอยู่ 10 ประการ คือ ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิฏฐาน เมตตา อุเบกขา เรียกว่า ทศบารมี ; คุณความดีที่ได้บำเพ็ญมา, คุณสมบัติที่ทำให้ยิ่งใหญ่ สำหรับพจนานุกรมฉบับเดียวกันนี้ ได้ยกตัวอย่างเพื่อให้เกิดความเข้าใจในคำว่า “บารมี” เช่น ชมพระบารมี พระบารมีปกเกล้าปกกระหม่อม พ่ายแพ้แก่บารมี ซึ่งเป็นการยกตัวอย่างคำว่า “บารมี” สำหรับกรณีพระมหากษัตริย์ เราจึงได้ยินคำว่า “เพลงสรรเสริญพระบารมี” “พระบารมีมากล้น รำพัน” ดังนั้นหากมีฝ่ายที่เป็น “ผู้มีบารมี” มาช่วยคลี่คลายการเมืองที่สกปรกโสโครกแล้ว ย่อมเป็นเรื่องที่เป็นสิริมงคลต่อบ้านต่อเมือง และนับเป็นบุญต่อประเทศ ด้วยความหมายตามนี้ถ้าจะให้เลือกข้างระหว่าง “นายกทักษิณ” กับ “ผู้มีบารมี” ปานเทพแน่ใจว่าคนไทยจะเลือกอยู่ข้างผู้มีบารมีอย่างแน่นอน (ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์, 2549: 13)

การตอบโต้ประเด็นผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญของพันธมิตรฯ ที่ยกตัวอย่างไปในช่วงแรกเป็นแค่การให้ความหมายและอธิบายถึง “ผู้มีบารมี” แต่ภายหลังนอกจากให้ความหมายแล้วนั้น พวกเขาียกตัวอย่างบุคคลที่เป็นแบบอย่างและถูกยกย่องให้เป็นผู้มีบารมีอีกด้วย โดยสำราญ รอดเพชร เชื่อว่า “ผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ” ที่ทักษิณกล่าวถึงนั้นคือพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยอมไม่ได้เนื่องจากพลเอกเปรมเป็นคนดี ชื่อสัตย์สุจริต จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ เคารพกติกาประชาธิปไตยแล้ว ที่สำคัญยิ่งก็คือ พลเอกเปรมรู้จักคำว่า “พอ” จึงไม่รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อในปี 2531 และตำแหน่งรัฐบุรุษ ตำแหน่งประธานองคมนตรี ก็คือคำตอบ รางวัลแห่งความดี การถูกนายกทักษิณกล่าวหาเช่นนี้อาจสร้างความไม่พอใจให้กับบรรดาผู้ที่นับถือพลเอกเปรมก็เป็นได้ (สำราญ รอดเพชร, 2549: 12)

โสภณก็เป็นอีกคนหนึ่งให้เห็นตรงกับสำราญว่าพลเอกเปรมคือคนที่ถูกนายกทักษิณกล่าวถึง โสภณอธิบายว่า คนทั้งประเทศเชื่อกันว่าคนที่มีบารมีมากที่สุดและเป็นที่ยกย่องของทุกคนคือพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ส่วนคนที่เคยอยู่ในแวดวงการเมืองที่มีบารมีและคนยังเคารพนับถือก็คือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ซึ่งปัจจุบันท่านก็พ้นจากแวดวงการเมืองไปดำรงตำแหน่งประธานองคมนตรีอันเป็นตำแหน่งที่อยู่ใกล้ชิดพระเจ้าอยู่หัวฯ สำหรับพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ นั้นสิ่งที่ท่านทำอธิบายถึงบารมีของท่านโดยทำหน้าที่รักษาปกป้องบ้านเมืองและสถาบันกษัตริย์ผ่านการแก้ไขปัญหาคอมมิวนิสต์ในปี พ.ศ. 2516 และ ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ หลัง พ.ศ. 2524 – 2544 พลเอกเปรม ไม่เคยคดโกง ปราบทุจริต เสียสละ ทำให้คนในชาติหยุดการแตกแยกกลับมารักกัน ทำ

ให้คนไทยรับรู้ว่าจะต้องตอบแทนบุญคุณแผ่นดินผืนดินผืนดินที่รัฐบาลทักษิณที่ตอบแทนคุณให้ทุนต่างชาติ คดโกงทุจริต ส่งเสริมมาเฟีย เจ้าพ่อ หากินปล้นคนไทยขายชาติ (โสภณ สุภาพงษ์, 2549: 13)

นอกจากพลเอกเปรมแล้วนั้นโสภณยังชื่นชม ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล , นายพลากร สุวรรณรัฐ , นายอักษราทร จุฬารัตน และผู้มีบารมีกับนานาประเทศอย่าง นายอานันท์ ปันยารชุน โดยบอกว่าคนเหล่านี้มีทุนทางจริยธรรมเพียงพอสำหรับการเป็นนายกรัฐมนตรี (โสภณ สุภาพงษ์, 2549: 13) นำเสียดายที่โสภณไม่ได้อธิบายความหมายของคำว่าทุนทางจริยธรรมเพิ่มเติมเอาไว้ทำให้ไม่สามารถขยายความกันต่อได้ว่าทุนจริยธรรมดังกล่าวนี้มีคุณลักษณะเป็นอย่างไร

แต่ถึงกระนั้นแล้วก็สามารถพอจะสรุปได้เหตุการณ์ “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ” นั้นช่วยสร้างความหมายของคำว่า “ความดี” และ “คนดี” ให้เห็นภาพชัดมากขึ้นโดย คำว่า “ความดี” นั้นหมายถึงความซื่อสัตย์ จงรักภักดี รู้จักเคารพในกติกา ส่วน “คนดี” นั้นถูกฉายภาพให้ชัดขึ้นว่าเป็นบุคคลที่ประพฤติความดีมีบารมีซึ่งจากเหตุการณ์ “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ” เหล่าพันธมิตรรายก้องว่าคนดีคือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์และข้าราชการระดับสูงท่านอื่นๆที่ทำงานใกล้ชิดกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ

ระลอกที่ 3 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงแต่งตั้งพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรีภายหลังการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549

วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 มีการรัฐประหารนำโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ต่อมาเพียง 2 สัปดาห์ก็แต่งตั้งให้ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีจากการรัฐประหารครั้งนี้กลุ่มพันธมิตรฯมีทั้งแสดงออกถึงการเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

ในคอลัมน์ความคิดเสรีของลิขิต ธีรเวคิน ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ในหัวข้อ คนหรือระบบ ที่ตั้งข้อถกเถียงถึงความสำคัญระหว่างคนดีหรือระบบดี โดยลิขิตมองว่าหากมีระบบที่ดีที่คัดกรอง คัดสรรตัวบุคคล และมีการควบคุมไม่ให้เกิดการละเมิดกฎเกณฑ์ต่างๆ คนไม่ดีก็เข้ามาไม่ได้ตั้งแต่ต้น หรือถ้าหลุดเข้ามาได้ก็จะถูกระบบควบคุมแต่ปัญหาก็คือว่า ถ้าคนไม่ดีหลุดเข้ามาได้ก็อาจจะแก้ไขระบบที่ต้นให้กลายเป็นระบบที่หละหลวมขึ้น เป็นการทำลายระบบที่ดีเพื่อจะได้มีช่องทางในการกระทำสิ่งที่ไม่ดี ดังนั้น ไม่สามารถจะบอกว่าคนหรือระบบสิ่งไหนสำคัญกว่ากัน

พระราชดำรัสขององค์พระประมุขที่ว่า “..ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...” (พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2512) ซึ่งหมายความว่า การจะคาดหวังให้สังคมมีคนดีทั้งหมดคงเป็นไปได้ยาก จึงจำเป็นต้องมีระบบหรือกลไกที่ไม่ให้คนไม่ดีเข้ามาสู่ระบบ มาก่อความวุ่นวาย แต่ส่งเสริมให้คนดีโดยระบบที่ดีเข้ามาบริหารประเทศ รับผิดชอบต่อภารกิจอันสำคัญอย่างใดก็ตาม ประเด็นก็ยังอยู่ที่คนอยู่ดี ในส่วนของคนนี้ คุณธรรม ศีลธรรมและจริยธรรม จะเป็นเรื่องสำคัญที่สุด

เช่นเดียวกับขงจื้อเคยกล่าวว่า มนุษย์ที่ขาดคุณธรรมอย่าว่าจะเป็นผู้ปกครองประเทศเลย เป็นมนุษย์ก็ยังไม่ดี เพราะมนุษย์ต่างกับสัตว์ตรงที่มีคุณธรรม มีจริยธรรม หรือมีศีลธรรม ดังนั้น กล่าวได้ว่าคนซึ่งเป็นคนดีแต่อาจจะขาดความรู้ความสามารถก็ยิ่งดีกว่าคนซึ่งเป็นคนมีความรู้ความสามารถ หรือเป็นคนเก่ง แต่เป็นคนไม่ดี เพราะคนที่เป็นคนดี ซื่อสัตย์ สุจริต แต่ขาดความรู้ความสามารถนั้นสามารถจะมีที่ปรึกษาเข้ามาช่วยงานได้ ดังนั้น ดีแต่ไม่เก่งจะมีปัญหาน้อยกว่าคนที่เก่งแต่ไม่ดี ในส่วนของระบบที่ดั้นต้องสะท้อนถึงอำนาจอธิปไตยของปวงชน ยังจะต้องสะท้อนถึงกระบวนการที่สามารถคัดสรรตัวบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการขึ้นมาบริหารประเทศด้วย นั่นคือ จะต้องมีความรู้ความสามารถ ประกอบกับคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ระบบที่อ้างแต่อำนาจอธิปไตยของปวงชนแต่ได้มาซึ่งผู้บริหารที่มีคุณสมบัติไม่เหมาะสม เป็นระบบที่ไม่มีความชอบธรรมทางการเมือง ขณะเดียวกันคำอ้างที่ว่า เป็นระบบที่สะท้อนถึงอำนาจอธิปไตยเพราะมีการเลือกตั้งนั้น จะเป็นคำอ้างที่ขาดน้ำหนักเนื่องจากการเลือกตั้งนั้นไม่ใช่ว่าการเลือกตั้งอย่างแท้จริง หากแต่เป็นเพียงพิธีกรรม โดยมาจากกระบวนการขายสิทธิขายเสียง ประเด็นเรื่องคนและระบบ และคนหรือระบบ จึงเป็นประเด็นที่ถกเถียงไม่จบสิ้น แต่ที่สรุปได้ก็คือ ทั้งคนและระบบสำคัญพอๆ กัน แต่ถ้าต้องเลือกอันใดอันหนึ่ง เลือกคนดีที่มีคุณธรรม ศีลธรรม จริยธรรมและหลักการ และเป็นคนเสียสละ ก็จะประกันได้ว่าจะทำความเสียหายน้อยกว่าคนเก่งแต่ไม่ดี (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549: 12)

ถึงแม้จะบอกว่าเป็นข้อถกเถียงที่เลือกยาก แต่ท้ายที่สุดลิขิตก็เลือกคนดีมากกว่าระบบที่ดี เนื่องจากคิดว่าคนดีนั้นจะสร้างความเสียหายต่อสังคมได้น้อยกว่าคนเก่งแต่ไม่ดีซึ่งบทความดังกล่าวถูกเผยแพร่ออกมาในจังหวะที่พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ขึ้นรับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีจากการแต่งตั้งของคณะรัฐประหารเพียงไม่นาน ในเดือนถัดมาลิขิตยังเขียนบทความผ่านคอลัมน์เดิมโดยหยิบยกเอาเรื่อง

อำนาจและความชอบธรรมทางการเมืองศึกษาจากกรณีของจีนโบราณมาสร้างความชอบธรรมให้รัฐบาลจากคณะรัฐประหารเพิ่มเติมอีกครั้ง

ลิติตอธิบายว่า ความชอบธรรมทางการเมือง (political legitimacy) หรือธรรมแห่งอำนาจ (moral authority) ขึ้นอยู่กับ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 การเข้าสู่ตำแหน่งอำนาจและการได้อำนาจรัฐถูกต้องหรือไม่ เป็นที่ยอมรับหรือไม่ มีเหตุผลเพียงพอหรือไม่ ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพประสิทธิผลในการบริหารประเทศ การรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี การแก้ปัญหาที่สังคมกำลังเผชิญอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาที่เป็นข้ออ้างของการเปลี่ยนแปลงและการยึดอำนาจความชอบธรรมจึงเกิดขึ้นใน 2 ส่วน การเข้าสู่ตำแหน่งอำนาจโดยการยึดอำนาจนับว่าไม่ถูกต้องนักแต่ก็เป็นที่ยอมรับได้ถ้าอำนาจเดิมไม่มีความชอบธรรมอยู่แล้ว ที่สำคัญคือความชอบธรรมในส่วนที่ 2 คือการแก้ปัญหาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการแก้ปัญหาซึ่งยกมาเป็นข้ออ้างในการยึดอำนาจหรือในการเปลี่ยนแปลงอำนาจในส่วนนี้ควรเร่งลงมือทำให้เกิดผลงาน (performance) เพราะถึงจุดจุดหนึ่งจะเกิดคำถามว่าถ้าสถานการณ์ไม่ดีขึ้น การเปลี่ยนแปลงอำนาจจะเกิดประโยชน์อะไร และนี่คือปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายสังคมทั้งในประวัติศาสตร์และในปัจจุบัน จักรพรรดิฉินที่ครองอำนาจใหม่ๆ มองในแง่หนึ่งคือ ทุกขลาภ เพราะต้องพิสูจน์ความชอบธรรมด้วยผลงาน มิฉะนั้นจะอ้างอำណ์ได้จากสวรรค์ไม่ได้ ประการที่สำคัญยิ่งก็คือ มนุษย์มีแนวโน้มที่จะเปรียบเทียบโดยเปรียบเทียบกับสิ่งที่ผ่านมาในอดีตและสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน มนุษย์กลัวการเปลี่ยนแปลง แต่ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงแล้วก็คาดหวังว่าจะดีกว่าเก่า ถ้าเปรียบเทียบแล้วสถานะไม่กระเตื้องดีขึ้นกว่าเก่าก็จะเกิดความผิดหวัง นอกจากนั้น มนุษย์ทั่วไปยังใจร้อน เร่งรีบอยากเห็นผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น (ลิติต ธีรเวคิน, 2549: 13)

จากแนวคิดของลิติตนั้นมองความชอบธรรมในการขึ้นมามีอำนาจของรัฐบาลว่าความชอบธรรมเกิดขึ้นได้ 2 ส่วน โดยส่วนแรกเกิดจากวิธีการขึ้นมามีอำนาจว่าถูกต้องชอบธรรมหรือไม่ และส่วนที่สองคือประสิทธิภาพในการบริหารงานและการรักษาขนบธรรมเนียมประเพณี ซึ่งรัฐบาลสุริยฤทธิ์ จุลานนท์ มีที่มาจากคณะรัฐประหารเป็นผู้แต่งตั้งถึงแม้จะไม่ถูกต้องตามความชอบธรรมข้างต้นแต่ลิติตมองว่าเป็นการขึ้นมาจัดการปัญหาเดิมที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลชุดก่อนอย่างรัฐบาลทักษิณ ซึ่งในตอนท้ายคอลัมน์ก็ไม่ลืมที่จะเน้นย้ำถึงภารกิจที่จะขึ้นมาทำและเตือนให้เร่งดำเนินการเพื่อป้องกันประชาชนไม่พอใจ โดยในช่วงรัฐบาลพลเอกสุริยฤทธิ์นั้นกลุ่มพันธมิตรฯ ไม่ได้เคลื่อนไหวทางการเมืองมากนัก เน้นไปที่การสนับสนุนรัฐบาลและชื่นชมการรัฐบาลที่จะเข้ามายุติปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นถึงแม้ว่าจะมีบางกลุ่มที่แสดงความไม่พอใจต่อการรัฐประหารอยู่ก็ตาม

ซึ่งจากที่ผู้วิจัยได้สังเกตกลุ่มพันธมิตรฯ มักจะนำเอาแนวคิดของลัทธิมาปรับใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ทางการเมืองและประเด็นที่ต้องการใช้โจมตีรัฐบาลพร้อมทั้งการให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ในขณะนี้เป็นการสร้างความยอมรับระบอบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตยพร้อมทั้งพยายามด้อยค่าของระบบประชาธิปไตยในแง่ที่ยึดมั่นคุณธรรมของตัวผู้นำมากกว่าการตรวจสอบของระบบและรับได้ต่อการขึ้นมาใช้อำนาจของผู้นำโดยไม่ได้ผ่านกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย

ระลอกที่ 4 ความหมาย“คนดี”และ “ความดี” ช่วงการขึ้นมาดำรงตำแหน่งของสมัคร สุนทรเวช

แต่ทันทีที่มีการเลือกตั้งรัฐบาลในชุดต่อมาที่นำโดยนายสมัคร สุนทรเวช จากพรรคพลังประชาชน กลุ่มพันธมิตรฯ ก็กลับมาเคลื่อนไหวอีกครั้งพร้อมส่งสัญญาณเตือนต่อรัฐบาลสมัคร โดยหยิบยกเอาพระบรมราโชวาทที่ให้แก่นายสมัคร สุนทรเวชและรัฐมนตรีความว่า

“ทำไม คน 35 คนจะต้องเสียสละเพื่อคน 63 ล้านคน ก็เพราะว่าคน 63 ล้าน เขาหวังว่า คณะรัฐมนตรีจะทำงานเพื่อเขา ถ้าไม่ทำงานเพื่อประชาชน ก็จะทำงานเพื่ออะไร...” และอีกตอนหนึ่งว่า “ถ้าประชาชนมีที่พึ่งแล้วก็จะสามารถที่จะมีชีวิตที่ดีกว่ากันว่าจะสามารถอยู่ได้ ซึ่งหลายประเทศในระลอกนี้ก็มีความเดือดร้อน ไม่ใช่ระลอกนี้ทั่วโลกมีความเดือดร้อน เพราะว่าไม่มีคนที่มีหลัก ให้คนเขาเลือกคนที่มีความดี มีหลักที่จะปฏิบัติงาน มีหลักที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม” (เฉลิมพล พลमुख, 2551: 13)

ซึ่งเฉลิมพล พลमुख แนะนำให้สมัครและคณะรัฐมนตรีปฏิบัติตัวตามคำที่ปฏิญาณไว้พร้อมพิสูจน์ตัวเองให้เป็นที่ประจักษ์ว่าการเข้ามาทำงานนั้นเป็นไปเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง โดยให้ปฏิบัติตัวไปตามหลักการดังต่อไปนี้คือ

1. ความซื่อสัตย์ ซึ่งเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่เราได้เรียนรู้มาจากทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ซึ่งผู้คนบงพร้องกันมากในปัจจุบัน อย่างรัฐบาลต่างๆที่ผ่านมาต่างก็ละเมิดด้วยการทุจริตคอร์รัปชันจนเป็นคดียุติธรรมกันไป เป็นเพราะคนเหล่านั้นไม่นำเอาแนวคิด “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระมหากษัตริย์ไทยให้มาใช้

2. ทำงานเพื่ออะไร การทำงานของรัฐบาลคือการอาสาเข้ามาทำงานเพื่อประชาชน โดยประชาชนและเป็นของประชาชน ไม่ใช่การทำงานเพื่อตนเอง โดยตนเองหรือพรรคพวกตนเอง

3. เสียสละ รัฐบาลชุดนี้ต้องทำตัวเฉกเช่นแม่แมวที่มีความเสียสละโดยเฉลิมพลแนะนำให้สมัครดูจากแมวที่ตนเองเลี้ยงไว้

4. ความสัจย์ สิ่งนี้นำมาจากพระบรมราชาวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว“ข้าพเจ้ายินดีที่ได้ยินท่านทั้งหลายจะเปล่งวาจาไม่ว่าจะเป็นการแสดง ความสัจย์ ความสัจย์ที่ปฏิบัติงาน ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งความจริงก็ไม่จำเป็นที่จะพูด แปลว่าเมื่อพูดก็ต้องเป็นคำพูดนี้เป็นคำที่ศักดิ์สิทธิ์ พร้อมทั้งขอให้ปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ของประเทศชาติ (เฉลิมพล พลมูข, 2551: 13)

แต่ทันทีที่มีการเสนอให้แก่ไขรัฐธรรมนูญปีพ.ศ.2550 ท่าทีของกลุ่มพันธมิตราก็กลับมารุนแรงขึ้นอีกครั้ง เกิดการชุมนุมขับไล่รัฐบาลและกล่าวโจมตีถึงความเลวร้ายของรัฐบาลสมัคร เชี่ยวชนะนับว่าเป็นการต่อสู้ระหว่างธรรมะและอธรรมเนื่องจากรัฐบาลชุดนี้นั้นเป็นพวกอธรรมมีจุดมุ่งหมายเปลี่ยนแปลงและโค่นล้มสถาบันพระมหากษัตริย์

เชี่ยวชนะอธิบายถึงสภาพสังคมไทยในปัจจุบันว่ามีลักษณะของฝ่ายอธรรมชนะธรรมะ ซึ่งผิดจากพุทธสุภาภิตที่คนไทยยึดถือที่เชื่อว่าธรรมะย่อมชนะอธรรม ทำดีได้ดีทำชั่วได้ชั่ว แน่แน่นอนว่าชัยชนะฝ่ายธรรมะนั้นจะเป็นชัยชนะแบบชั่วคราวแต่คำว่าชั่วคราวนี้จะยาวนานขนาดไหนขึ้นอยู่กับผู้คนในประเทศที่จะมีปัญหาหรือมองเห็นสัจธรรมถึงความเลวร้ายของพวกอธรรมการที่ฝ่ายอธรรมได้ขึ้นครองเมืองนั้นเรื่องช่วยๆ ย่อมผิดขึ้นมาให้เห็นคนที่ดีถูกรังแกและคนในสังคมล้วนแต่เห็นแก่ตัว ทักซิณทำให้คนไทยทั้งประเทศรู้ว่าบางคนที่ชอบพูดว่ารวยแล้วไม่โกงนั้นเป็นเรื่องที่ไม่จริงเนื่องจากพฤติกรรมของทักซิณนั้นโกงทั้งเงินราษฎร์ เงินหลวง ขยายสมบัติชาติขายความมั่นคง ไร้จิตสำนึกของความเป็นคนไทย การยกแผ่นดินให้เข้าตั้งกองทัพและฝึกทหารรวมทั้งขายกระทั่งดาวเทียมที่ไทยได้รับสิทธิ์ในวงโคจรหนึ่งเดียวกลางอวกาศให้กับประเทศสิงคโปร์ จนทำให้คนไทยทนไม่ได้ออกมาไล่และมีทหารเข้ามาช่วยเหลือ จนเกิดการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 แต่เงินยังคงซื้อทุกอย่างได้ในประเทศนี้ทำให้ผลงานของการรัฐประหารไม่เป็นที่น่าพอใจในด้านการจัดการกับระบอบทักซิณที่หยั่งรากฝังลึกในแผ่นดินไทยทำให้สังคมเห็นแก่เงินแพร่หลายไปทั่วทุกแห่ง ในการเลือกตั้งครั้งล่าสุดทักซิณชักใยหุ่นการเมืองลงสู้ศึกเลือกตั้งจนได้รับชัยชนะ โดยร้ายที่สุดคือการแต่งตั้งนายจักรภพ เพ็ญแขอดีตนปก. ที่ดำโจมตีประธานองคมนตรีและมีความคิดเป็นอันตรายต่อสถาบันหลักของชาติให้มาเป็นรัฐมนตรีคุมสื่อสารมวลชน นอกจากนั้นแล้วรัฐบาลหุ่นเชิดไม่ได้สนใจถึงปัญหาทางด้านเศรษฐกิจแต่มุ่งแต่จะล้มล้างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 ที่ใช้อยู่เพื่อนำเอารัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 มาใช้แทนการต่อสู้ของพวกอธรรมครองเมืองกับฝ่ายธรรมะจำเป็นต้องสู้อย่างที่จะไม่ยอมท้อถอยถ้าหากฝ่ายธรรมะเกิดการพ่ายแพ้ขึ้นมา แน่แน่นอนว่าจะเกิดอันตรายร้ายแรงต่อสถาบันหลักอย่างชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ (เชี่ยวชนะ, 2551: 13)

เชื่อว่าชนะมีความเชื่อว่ารัฐบาลปัจจุบันเป็นหุ่นเชิดของอดีตนายทักซิณซึ่งนับเป็นภัยต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ การต่อสู้ของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้นจึงเป็นการต่อสู้ของฝ่ายธรรมะทำไปเพื่อปกป้องสถาบันหลักของชาติ นอกจากนั้นแล้วเชื่อว่าชนะยังชื่นชม ปีย์ มาลากุล ณ อยุธยา ว่าเป็นคนดีปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์โดยใช้เครือข่ายของตนไล่ปิดเว็บไซต์ที่โจมตีสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างรวดเร็วแตกต่างกับรัฐบาลที่ไม่สนใจและไม่ให้ความสำคัญกับแก้ปัญหาดังกล่าว (เชื่อว่าชนะ, 2551: 13)

เช่นเดียวกับดร.สุวินัย ภรณวลัย ที่มองว่าการต่อสู้ของพันธมิตรฯ 193 วันนั้นเป็นสงครามระหว่างความดีและความชั่ว เป็นการกอบกู้พลังแห่งศีลธรรมให้กลับคืนสู่สังคมอีกครั้ง โดยกล่าวถึงเหตุการณ์ดังนี้ นับตั้งแต่เกิดสังคมนุชย์ขึ้นมาสงครามมักจะมีระหว่างพลัง 2 ขั้วได้แก่ พลังฝ่ายความดี มักออกมาในรูปแบบการปรากฏตัวของ “คนดีชั้นเยี่ยม” เลิศมนุษย์ที่มีจิตสำนึกสูงส่งกว่าคนธรรมดาคนเหล่านี้จะทำการรบในสนามรบของพวกเขาทั้งวงการการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์ ศาสนาและการศึกษาศิลปวัฒนธรรม ขณะที่พลังฝ่ายความชั่วคือการทำลายหรือบั่นทอนคนดีโดยไม่คำนึงถึงวิธีการโดยเฉพะอย่างยิ่งในวงการการเมือง การต่อสู้เพื่อการพัฒนาและยกระดับจิตวิญญาณของผู้คนในสังคม ในขณะที่ฝ่ายหนึ่งมุ่งพัฒนาระดับจิตใจของคนในสังคม อีกฝ่ายหนึ่งกับมุ่งทำลายและลดศีลธรรมภายในจิตใจของผู้คนในสังคม การต่อสู้ 193 วันของพี่น้องพันธมิตรในปี 2551 เป็นเพียงส่วนเล็กๆของการต่อสู้ระหว่างพลัง 2 ขั้ว ยิ่งในสังคมไทยพัฒนาไปเป็นทุนนิยมมากมายเท่าไรนั่นก็หมายความว่าพลังฝ่ายธรรมะก็ยิ่งขยายตัวออกไปทุกทีดังนั้นจึงต้องการคนดีชั้นเยี่ยมที่เต็มไปด้วยสติปัญญาและความเข้มแข็งในการเข้าไปร่วมต่อสู้ในสงครามระหว่างพลังฝ่ายความดีและพลังฝ่ายความชั่ว (สุวินัย ภรณวลัย, 2552: 12)

สุวินัย มองว่ากลุ่มพันธมิตรฯ เป็นตัวแทนฝ่ายความดีที่ต้องขจัดความชั่วออกไปโดยชี้ว่าทุนมากมายยิ่งเติบโตแสดงว่าฝ่ายชั่วยิ่งขยายแผ่อำนาจออกไป ดังนั้นต้องหามนุษย์ที่มีคุณภาพสูงเข้าไปต่อกรกับฝ่ายอธรรม ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ในช่วงนี้นับว่าแตกต่างออกไปจากที่เคยใช้มา กลุ่มพันธมิตรฯ พยายามสร้างความชอบธรรมของการออกมาเคลื่อนไหวว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องสมควร เพราะรัฐบาลสมัครเป็นฝ่ายที่มีคุณธรรมต่ำกว่ากลุ่มของตน

ระลอกที่ 5 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงก่อตั้งพรรคการเมืองใหม่

ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นกลุ่มพันธมิตรฯ ก็ดำเนินการส่งเสริมชุดความคิดเรื่องการเมืองใหม่ที่จะพัฒนาไปสู่การเมืองในอนาคต โดยแนวคิดเรื่องการเมืองใหม่ถูกนำเสนอโดยแกนนำของกลุ่มพันธมิตร

ฯ สุริยะใส กตะศิลา ผู้ประสานงานกลุ่มพันธมิตรฯ กล่าวว่า การเมืองใหม่นี้จะขจัดนักการเมืองหน้าเดิม โดยสุริยะใสเสนอให้มี ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้ง เพียง 30% ส่วนอีก 70% นั้นมาจากการคัดสรรจากภาคส่วนต่างๆ เพราะการดำเนินการแบบรัฐสภาในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเมืองได้ แนวคิดนี้เป็นส่วนที่เคยขยายรายละเอียดมาแล้วครั้งหนึ่ง ตั้งแต่ช่วงที่กลุ่มพันธมิตรฯ ปักหลักชุมนุมที่สะพานมัฆวานเพียงแต่ไม่ได้รับความสนใจมากนัก โดย สนธิ ลิ้มทองกุล บอกว่าระบบการเมืองใหม่ควรแบ่งสภาเป็น 3 ส่วน ส่วนที่ 1 มาจากข้าราชการประจำที่เกษียณอายุ ส่วนที่ 2 มาจากประชาชนทุกสาขาอาชีพ และส่วนที่ 3 ส่วนสุดท้ายมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยเสนอให้มีการเลือกตั้ง ส.ส. เพียงจังหวัดละ 1 คนเท่านั้น ทางด้านสมศักดิ์ โกศัยสุข แนะนำว่าในการเมืองใหม่นั้นจะต้องทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ทางด้านจำลอง ศรีเมืองเสนอนักการเมืองหลังที่เกิดการเมืองใหม่นั้นจะต้องเป็นผู้เสียสละ นักการเมืองต้องไม่มีเงินเดือนเพราะอาสาทำหน้าที่ให้ประชาชนและจะทำให้ไม่เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน (มติชนสุดสัปดาห์, 2551: 9) ส่วนนี้เป็นแนวคิดเบื้องต้นสิ่งที่การเมืองใหม่เน้นย้ำเสมอคือการหาคนดีมีศีลธรรมเข้ามาปกครอง โดยในปีพ.ศ. 2552 แนวคิดการเมืองใหม่ถูกโหวตภายในการประชุมเพื่อระลึกถึงปฏิบัติการ 193 วัน เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งกิจกรรมในงานต้องการให้ผู้ชุมนุมในกลุ่มพันธมิตรฯ โหวตว่าควรมีการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อลงแข่งขันในการเลือกตั้งที่จะเกิดขึ้นครั้งถัดไปหรือไม่ ซึ่งผลโหวตจากมวลชนของกลุ่มพันธมิตรฯ เห็นว่าควรจัดตั้งพรรคการเมือง โดยพรรคการเมืองของกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้ชื่อว่า “พรรคการเมืองใหม่” ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเมืองใหม่ที่ถูกนำเสนอมาตั้งแต่ในช่วงการประชุมเมื่อปี พ.ศ. 2551 (มติชน, 2552: 2) กลุ่มพันธมิตรฯ จึงผลักดันจนทำให้เกิดเป็นพรรคการเมืองโดยมีพันธสัญญา ดังนี้

1. จะสานต่อเจตนารมณ์ของวีรชนเพื่อปกป้องพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. จะสนับสนุนส่งเสริมคนดีเข้าสู่อำนาจขัดขวางปกป้องไม่ให้คนไม่ดีเข้ามาสู่อำนาจ

3. เป็นความหวังและความจริงของสังคมไทยเพื่อผลักดันการเมืองใหม่

ในช่วงแรกยังไม่ตั้งธงว่าจะให้ใครขึ้นมาเป็นหัวหน้าพรรคเพราะต้องการให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของพรรคอย่างแท้จริง ดังนั้นจึงต้องค่อยเป็นค่อยไปเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แน่นอนว่าหัวหน้าพรรคจะต้องเป็นคนที่เสียสละ สะอาดโปร่งใส หากตั้งพรรคการเมืองแล้วจะมีเรื่องทุนเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยหรือไม่นั้นก็ไม่สามารถปฏิเสธที่จะต้องมีการมีทุนเข้ามาแต่ต้องเป็นทุนที่สะอาดไม่มีเงื่อนงำ

แลกเปลี่ยนไม่มาครอบงำพรรคเพราะไม่อย่างนั้นการเมืองใหม่ก็จะไม่สามารถเกิดขึ้นได้ (มติชน, 2552: 2)

วิสัยทัศน์ของพรรคการเมืองใหม่นั้น นายสนธิกล่าวว่าวิสัยทัศน์ของพรรคการเมืองใหม่โดยสรุปก็คือเสียสละ ชื่อสัตย์ กล้าหาญและทำงานเป็น โดยคำว่าชื่อสัตย์นั้นหมายถึงเสียสละเวลาเสียสละเงินทองเท่าที่สามารถเจียดได้ เสียสละอัตราของตัวเองยินดีรับฟังคนอื่นทั้งความขัดแย้งส่วนตัวแล้วก็ทุ่มเทให้กับงานเพื่อชาติบ้านเมือง ส่วนชื่อสัตย์นั้นต้องชื่อสัตย์ต่อตัวเองว่าเข้ามาทำการเมืองเพื่อชาติจริงๆไม่ใช่ผลประโยชน์ของตนเองภายหลัง คำว่ากล้าหาญนั้นคือกล้ายืนหยัดอยู่บนความถูกต้องและมีความเชื่อมั่นในสิ่งที่ทำ (มติชน, 2552: 13)

ความหมายของ “คนดี” และ “ความดี” ในช่วงนี้สะท้อนความต้องการแท้จริงของกลุ่มพันธมิตรฯผ่านการสร้างระเบียบการเมืองรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นรูปแบบที่ตนปรารถนาและคุณสมบัติผู้ปกครองที่ตนต้องการ ซึ่งแนวคิดการเมืองใหม่ของพันธมิตรฯ นั้นลดบทบาทความสำคัญของพรรคการเมืองและการเลือกตั้งลงอย่างชัดเจน การชูธงสนับสนุนผู้นำที่มีคุณสมบัติเป็นคนดีมีศีลธรรมเป็นหลักนับเป็นการลดทอนการต่อสู้แข่งขันทางนโยบายของพรรคการเมืองที่มักจะจัดทำนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนลง

ความหมายของ “คนดี” และ “ความดี” นั้นสิ้นไหลแตกต่างกันไปโดยได้รับอิทธิพลความคิดมาอย่างหลากหลาย ซึ่งสิ่งเหล่านั้นไหลวนอยู่ในการเมืองไทยเสมอๆ การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯชี้ให้เห็นว่าพวกเขาไม่พอใจกับสังคมการเมืองปัจจุบันที่เขาเผชิญอยู่จึงหาทางออกโดยการเสนอนายกมาตรา 7 ผ่านการถวายคืนพระราชอำนาจ พันธมิตรเสนอให้ใช้หลักราชประชาสมาศัย ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของพระมหากษัตริย์และประชาชนที่เป็นหลักนิติธรรมดั้งเดิมของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข พวกเขาไม่ปฏิเสธรัฐบาลภายใต้เงื่อนไขที่ว่ารัฐบาลยังเป็นตัวแทนของประชาชนตราบเท่าที่รัฐบาลยังยึดมั่นในธรรม ตราบเท่าที่รัฐบาลนั้นยังคงชื่อสัตย์ต่อสัญญาที่ให้ไว้กับประชาชน สถานการณ์ของชาติบ้านเมืองในเวลานี้จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการระดมการแก้ไขปรับปรุงรายละเอียดของรัฐธรรมนูญด้วยแนวทางสันติวิธีและชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เกิดการถวายพระราชอำนาจคืนพระราชอำนาจให้พระราชทานผู้นำในการปฏิรูปการเมืองเพื่อดำเนินการจัดโครงสร้างองค์กรทางการเมืองใหม่ผ่านการยกร่างรัฐธรรมนูญใหม่ทั้งฉบับ (สนธิ ลิ้มทองกุลและสโรชา พรอุดมศักดิ์, 2549: 341-342)

จากส่วนหนึ่งของคำปฏิญาณถวายคืนพระราชอำนาจของกลุ่มพันธมิตรฯ นั้นสะท้อนให้เห็นว่าพวกเขามีความเชื่อว่าจากสถานการณ์ปัจจุบันถือเป็นวิกฤตทางการเมืองและพระมหากษัตริย์จะเข้ามายุติปัญหาและนำพาความสงบสุขคืนกลับให้ประเทศชาติ ความเชื่อมั่นดังกล่าวเป็นผลมาจากอุดมการณ์กษัตริย์นิยมแบบ “พ่อแห่งชาติ” ที่สามารถพึ่งพาพระบารมีได้ เฉกเช่นเดียวกันกับช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ เป็นแกนหลักสำคัญในการยุติวิกฤตทางการเมืองครั้งนั้น พระบารมีของในหลวงไม่ได้มีเพียงแค่การลงมือยุติวิกฤตเท่านั้นแต่เหล่าพระราชดำริและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ ทั่วๆ ไป ยังมักถูกหยิบยกขึ้นมาใช้เป็นสัญญาณเตือนและเป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเด็นต่างๆ อีกด้วย (สายชล สัตยานุรักษ์, 2559: 34-36)

ความเชื่อมั่นในพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ เกิดขึ้นจากการปฏิบัติพระราชกรณียกิจทั้งปวงเพื่อพสกนิกรมาเป็นเวลานาน ทั้งยังสะสมประสบการณ์ของบ้านเมืองมายาวนานที่สุดมากกว่ารัฐสภา มากกว่ารัฐบาล จากที่สนธิกล้าอ้างนั้นสอดคล้องกับข้อเสนอของ แพทริค โจรี เกี่ยวกับทฤษฎีกษัตริย์แบบพุทธเถรวาทโดยมีเวสสันดรชาดกเป็นยอดบนสุดของทฤษฎี ช่วงต้นทศวรรษที่ 2510 สถาบันพระมหากษัตริย์ไทยได้รับการฟื้นฟูให้กลับมามั่นคงอีกครั้ง ทำให้จัดกิจกรรมการกุศลและโครงการพัฒนาตามพระราชดำริในพื้นที่ทั่วประเทศ การทำพระราชกรณียกิจเพื่อพสกนิกร ช่วยส่งเสริมให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่ฯ ทั่วๆ ไป มีสถานะตามขนบพุทธศาสนาเถรวาทดั้งเดิมเป็นกษัตริย์โพธิสัตว์ที่มุ่งมั่นจะบำเพ็ญทานบารมี อุดมคติกษัตริย์โพธิสัตว์มาพร้อมกับทฤษฎีลำดับชั้นทางศีลธรรมแบบโบราณซึ่งมองว่าอำนาจอันชอบธรรมของบุคคลเป็นบทบาทจากตำแหน่งแห่งที่ของคณาณัที่สะสมบุญมาในชาติก่อนโดยพระโพธิสัตว์หรือองค์พระมหากษัตริย์อยู่ในจุดสูงสุด (แพทริค โจรี, 2563: 225-242)

ในหนังสือ พระราชอำนาจ ซึ่งมีความสำคัญต่อขบวนการพันธมิตรฯ หนังสือเล่มนี้ถูกเขียนขึ้นโดย ประมวล รุจนเสรี อดีตเป็นอดีตสมาชิกผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคไทยรักไทยและรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร ในงานเสวนา "พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์" ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประมวลได้กล่าวว่าตนเองมีความไม่สบายใจจากกรณีของพระบรมราชโองการ โปรดเกล้าฯ แต่งตั้งคุณหญิงจาร์วรรณ เมณฑกา เป็นผู้ว่าฯ สตง. และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยว่า การสรรหา ผู้ว่าฯ สตง. นั้นไม่ได้ชอบด้วยกฎหมาย แต่ไม่ได้มีคำวินิจฉัยให้สุดลงไปว่าได้พ้นจากตำแหน่งหรือไม่ และทำให้เกิดกระบวนการสรรหาผู้ว่าฯ สตง. คนใหม่ ซึ่งเป็นการกระบวนการทางการเมืองที่คล้ายกับมองว่า พระราชอำนาจนั้นเป็นเพียงตรายาง และเมื่อตนทักท้วง

โดยมีหนังสือพร้อมรายชื่อ ส.ส. จำนวนหนึ่ง ก็ดำหนึว่าเป็นการก้าวก่ายวุฒิสภา อีกทั้ง ส.ส. ซึ่งร่วมลงรายชื่อครั้งนั้นก็ถูกกดดันทางการเมืองอย่างหนัก ประมวลมีความเชื่อว่าเหตุการณ์นี้เป็นการใช้กระบวนการทางการเมืองทดสอบพระราชอำนาจเสมือนกับพระราชอำนาจเป็นตรายางหรือเป็นเพียงสัญลักษณ์เท่านั้น ซึ่งเป็นเหตุทำให้เขาเขียนหนังสือพระราชอำนาจออกมายุติประสงค์เพื่อจะทดสอบความตื่นตัวของประชาชน 3 ประการคือ ประการแรก ความรู้สึกของคนไทยยังเชื่อมั่นในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวหรือไม่ ประการต่อมาคือ พระมหากษัตริย์ยังเป็นที่พึ่งสุดท้ายของบ้านเมืองหรือไม่ และประการสุดท้าย ประชาชนยังเทิดทูนพระราชอำนาจหรือไม่ (ประชาไท, 2548: ออนไลน์) กระแสตอบรับหนังสือเป็นไปด้วยดี ซึ่งนายปิย มาลากุล ณ อยุธยา ได้อัญเชิญกระแสพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 มาแจ้งกับประมวลว่าเมื่อได้ทอดพระเนตรแล้ว ได้มีพระราชดำรัสว่า "...เราอ่านแล้ว เราชอบมาก เขียนได้ดี เขียนได้ถูกต้อง" (ประมวล รุจนเสรี, 2548: 6)

เนื้อหาภายในหนังสือได้แสดงให้เห็นถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของพระมหากษัตริย์และพสกนิกรไว้ ดังนี้ นิติราชประเพณีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์และพสกนิกร โดยนิติราชประเพณีมีความสำคัญมาจากมาตรา 7 ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 โดยกล่าวว่าในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้กรณีนั้นเป็นไปตามพระประเพณีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ซึ่งวัฒนธรรมไทยยึดหลักการใช้อำนาจด้วยธรรมะด้วยเมตตาและความสัมพันธ์ที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลกันต่างจากชาติตะวันตก วัฒนธรรมอำนาจแบบไทยๆ เช่นนี้สามารถทำความเข้าใจร่วมกันได้จากนิติราชประเพณีที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างพระมหากษัตริย์และประชาชนกล่าวคือ

ประการที่ 1 คนไทยทั้งประเทศมีสำนึกร่วมกันว่าพระมหากษัตริย์เป็นบิดาที่คอยปกป้องชีวิตของตนจึงทำให้มีความผูกพันแน่นแฟ้นและไม่สามารถขาดสถาบันได้คนไทยที่แท้จริงต่างไปรงใจศรัทธาเชื่อมั่นต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

ประการที่ 2 นิติราชประเพณีที่พระมหากษัตริย์ทรงใช้พระราชอำนาจอย่างจำกัดต่อคนไทยในชาติ ราชประเพณีที่ถือเอาราชฎเป็นสำคัญนี้เป็นสิ่งที่มีอยู่เฉพาะในสถาบันพระมหากษัตริย์ของไทย

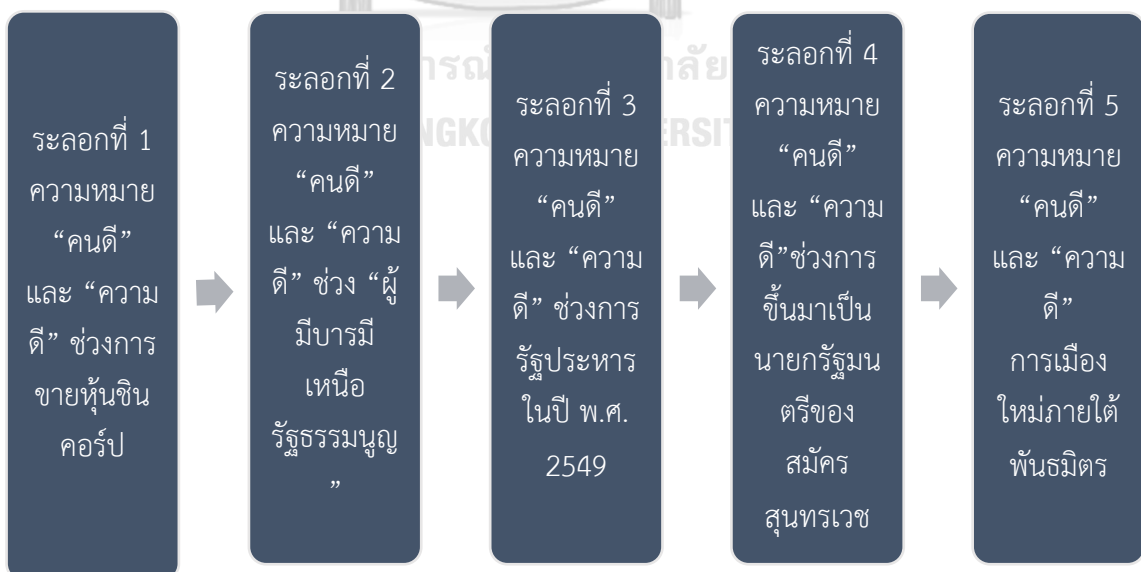
ประการที่ 3 นิติราชประเพณีคือการนำเอาธรรมะมาเป็นเครื่องมือในการปกครองประชาชนด้วยวัฒนธรรมนี้พระมหากษัตริย์ของไทยทุกพระองค์จึงมีความรู้ ทรงเป็นคนดีอุทิศตนเพื่อผู้ใต้ปกครองทุกหมู่เหล่า

ประการที่ 4 นิติราชประเพณีในการรักษาไว้ซึ่งเอกราชความเป็นไทยและคนไทยตั้งมั่นในพระพุทธศาสนา

ประการที่ 5 นิติราชประเพณี ที่ปรากฏมาคือพระมหากษัตริย์ทรงทำนุบำรุงประเทศชาติและประชาชนโดยมีการประพาสเยี่ยมเยียนประชาชนเพื่อนำเอาความทุกข์ยากเดือดร้อนมาแก้ไข

ประการที่ 6 ตั้งแต่เปลี่ยนการปกครองในพ.ศ. 2475 ก็เกิดนิมิตใหม่ของประเพณีให้สถาบันกษัตริย์เป็นกลางทางการเมือง พรรคการเมืองใดที่ขึ้นมาบริหารประเทศก็ต้องเป็นรัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ประมวล รุจนเสรี, 2548: 97-104) จากข้อเสนอนิติราชประเพณีของประมวลนั้นทำให้สามารถทำความเข้าใจได้ว่าผู้ที่เป็นผู้ยึดถือคุณธรรมสูงสุดคือพระมหากษัตริย์ ดังนั้นการที่พันธมิตรฯพยายามหาทางออกจากสถานการณ์ทางการเมืองที่พวกเขา มองว่าไม่ยุติโดยการเสนอขออนายกพระราชทานหรือนายกมาตรา 7 นั้นสะท้อนชุดวิคิดดังกล่าวได้อย่างน่าสนใจและยังสามารถทำให้เข้าใจถึงคุณสมบัติของ “คนดี” บางประการที่กลุ่มพันธมิตรฯมักจะเสนอการชุมนุมที่เกิดขึ้นนับตั้งในปี พ.ศ. 2549

จากการถอดคุณสมบัติ “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้กลุ่มพันธมิตรฯ ผ่าน 5 ระลอกเหตุการณ์นั้น คุณสมบัติที่ผู้วิจัยค้นพบนั้นกลับเป็นคุณธรรมขั้นพื้นฐานที่ไม่ได้มีความสลับซับซ้อนมากนัก

ภาพที่ 2 แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มพันธมิตรฯ

ที่มา : ผู้วิจัย

โดยในระลอกที่ 1 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขายหุ้นชินคอร์ป เป็นการโจมตีจริยธรรมของนายกทักษิณ ในแง่ของการขาดจิตสำนึกทางจริยธรรม และให้ความสำคัญกับกฎหมายมากกว่าศีลธรรมทำให้สามารถทำสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควรในสายตาของพันธมิตรฯได้ ทั้งมีความพยายามเสนอคุณสมบัตินักการเมืองที่ดี ประกอบไปด้วย มีความรู้ความสามารถ *ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ* ส่งางามน่าเชื่อถือ เปี่ยมไปด้วยบารมี มีอุดมการณ์และจริยธรรมที่ดี

ในระลอกที่ 2 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วง “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ” นับเป็นช่วงเวลาที่กลุ่มพันธมิตรฯสร้างภาพบุคคลต้นแบบของ “คนดี” ได้ชัดเจนมากที่สุดช่วงหนึ่ง พวกเขาแทนภาพ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ขึ้นมาเป็นผู้มีบารมีเป็นคนดี เนื่องจาก มีความ *ซื่อสัตย์ สุจริต เคารพกติกา สร้างความสามัคคีและรู้จักพอ* รางวัลสูงสุดจึงมาในรูปแบบการได้เป็นประธานองคมนตรีรับรางวัลแห่งความดี ที่มาจาก*ความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์*ของพลเอกเปรม นอกจากนี้พันธมิตรยังชื่นชมดร.สุเมธ ตันติเวชกุล และข้าราชการระดับสูงที่ทำงานใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์

ในระลอกที่ 3 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ในระลอกนี้ต่างออกไปจากช่วงอื่นเนื่องจาก “คนดี” และ “ความดี” มาในรูปแบบการสร้างภาพชอบธรรมให้นายกรัฐมนตรีที่มาจากแต่งตั้งของคณะรัฐประหาร พันมิตรฯเชื่อมั่นในคนดีมากกว่าระบบที่ดี พวกเขายกเอาพระบรมราโชวาทการส่งเสริมคนดีให้ปกครองบ้านเมืองของในหลวงมาอธิบายสาเหตุในการเลือกคนดีมากกว่าระบบดี ซึ่งคนที่จะมาปกครองต้องเป็น คนที่ *มีความรู้ ความสามารถ* ประกอบกับ *มีคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม* มากไปกว่านั้นพันธมิตรฯนับว่าการขึ้นมาเป็นนายกของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นับว่าชอบธรรมเนื่องจากเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาของรัฐบาลชุดก่อน

ระลอกที่ 4 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีของสมัคร สุนทรเวช ในช่วงเริ่มต้นพันธมิตรฯทำเพียงแค่แนะนำให้สมัคร ประพฤติตนเป็นนายกรัฐมนตรีที่ *ทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อสัตย์ เสียสละ* และรักษาคำพูดที่ได้ถวายสัตย์เอาไว้ แต่ทันทีที่มีการเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญปีพ.ศ. 2550 ท่าทีของพันธมิตรฯก็เปลี่ยนไป เริ่มใช้ “คนดี” และ “ความดี” ในการสร้างความชอบธรรมในการออกมาชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองพวกเขานับว่าเป็นการต่อสู้ระหว่างธรรมะและอธรรม พวกเขาเป็นฝ่ายธรรมะ *ปกป้องสถาบันพระมหากษัตริย์* และหยุดยั้งทุนสามานย์ที่เป็นตัวแทนความชั่วร้าย

ระลอกที่ 5 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” การเมืองใหม่ภายใต้พันมิตร พันมิตรฯ พยายามสร้างระเบียบสังคมการเมืองแบบใหม่ขึ้นมาแทนที่การเมืองแบบเก่าที่พวกเขาเชื่อมั่นไม่ได้ โดยสนับสนุนให้คนดีเข้ามาปกครองบ้านเมือง เขาเสนอให้มี ส.ส. ที่มาจากการเลือกตั้งมีเพียง 30% ส่วนอีก 70% นั้นมาจากการคัดสรรจากภาคส่วนต่างๆ เพราะการดำเนินการแบบรัฐสภาในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเมืองได้ ในปี พ.ศ.2552 แนวคิดการเมืองใหม่ถูกโหวตในกลุ่มพันธมิตรฯ จนผลักดันให้เกิดเป็นพรรคการเมืองโดยผู้ที่จะเข้ามาปกครองจะต้องมีคุณสมบัติคือ *เสียสละ ซื่อสัตย์ กล้าหาญและทำงานเป็น* พร้อมกับมีพันธสัญญาดังนี้

1. จะสานต่อเจตนารมณ์ของวีรชนเพื่อปกป้องพิทักษ์ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. จะสนับสนุนส่งเสริมคนดีเข้าสู่อำนาจขัดขวางปกป้องไม่ให้คนไม่ดีเข้ามาสู่อำนาจ
3. เป็นความหวังและความจริงของสังคมไทยเพื่อผลักดันการเมืองใหม่

จากการถอดความหมายของ “ความดี” ที่เป็นคุณสมบัติ “คนดี” ออกมาแล้วนั้นสิ่งที่ชัดเจนที่สุดคือคุณธรรมที่พันธมิตรฯ นับถือยกย่องมักจะเป็น ความซื่อสัตย์ เสียสละ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยคุณธรรม อย่างความซื่อสัตย์ เสียสละ นี้ก็ถึงประโยชน์ของชาติบ้านเมืองนั้นแล้วแล้วแต่ปรากฏในพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมลุลอยเดชามาตลอดพบจากการรวบรวมพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสในหนังสือจริยธรรมคำพ่อหลวงที่จัดทำโดยสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน (สำนักงานตรวจการแผ่นดิน, 2558) นอกจากนั้นแล้วคุณธรรมเหล่านี้มีความเชื่อมโยงกับคุณธรรมพื้นฐานในชุดความสัมพันธ์ทั้ง 5 ตามหลักขงจื้อ ที่ประกอบไปด้วย

1. บิดากับบุตร คุณธรรมคือ ความกตัญญู
2. สามีกับภรรยา คุณธรรมคือ ความซื่อสัตย์
3. พี่กับน้อง คุณธรรมคือ การเคารพเชื่อฟัง
4. เพื่อนกับเพื่อน คุณธรรมคือ การรักษาสัจจะ
5. กษัตริย์กับผู้ใต้ปกครอง คุณธรรมคือ การจงรักภักดี

แนวคิดของขงจื้อเป็นแบบระบบจักรวาล (cosmic system) โดยเปรียบเทียบให้สังคมมนุษย์นั้นมีครอบครัวเป็นรากฐานขององค์กรทางสังคมต่างๆ แต่ด้วยเหตุที่รัฐถือเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ดังนั้น

ครอบครัวถือว่าเป็นรากฐานขององค์กรการเมืองด้วยเช่นกัน ดังนั้นหลักการหลายอย่างที่ใช้ในการปกครองของรัฐจึงคล้ายคลึงกับการปกครองในครอบครัว กษัตริย์ในฐานะเป็นผู้ปกครองรัฐก็เปรียบเสมือนบิดาที่เป็นหัวหน้าครอบครัวโดยมีประชาชนในรัฐเป็นดั่งบุตรของตน เพียงแต่คุณธรรมที่ขงจื๊อมองว่าเป็นสิ่งที่เหมาะสมสำหรับสัมพันธ์ภาพระหว่างผู้ปกครองกับผู้ถูกปกครองที่ต้องยึดถืออยู่นั้น ไม่ใช่ “ความกตัญญู” ในความสัมพันธ์บิดากับบุตร แต่เป็น “ความจงรักภักดี” ซึ่งแสดงถึงสิ่งที่ผู้ได้ปกครองจะต้องปฏิบัติต่อผู้ปกครอง (เอกพลณัฐ ญัฐพัถพันธ์, 2553: 158-196) หากยึดวิธีคิดแบบนี้แล้วนั้นอาจเข้าใจการพยายามชูอัตลักษณ์ลูกจิ้นรักชาติในการชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรฯ ได้

ในการชุมนุมของพันธมิตรฯ กลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจเป็นชนชั้นกลางมีบทบาทสำคัญในการเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรฯ โดยทำหน้าที่เป็นทั้งผู้บริจาคและเป็นกำลังคนสำคัญในเคลื่อนไหว ถึงขนาดมีบทเพลงที่แต่งขึ้นใหม่ชื่อ “ลูกจิ้นรักชาติ” เนื้อหาของเพลงเน้นย้ำถึงการออกมาต่อสู้ชาติสำนักในบุญคุณของแผ่นดินและเชิญชวนให้ลูกจิ้นออกมาร่วมต่อสู้ ปราบกฏการณ่ ลูกจิ้นรักชาติสะท้อนว่าคนกลุ่มนี้มีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหว พร้อมทั้งยังประกาศตัวว่าเป็นลูกจิ้นรักชาติ ลูกจิ้นกู้ชาติรักในหลวงต้องการจัดระบอบทักษิณที่เป็นภัยต่อประเทศไทยและสถาบันกษัตริย์ เนื่องจากพวกเขาสำนักในบุญคุณแผ่นดินไทยและสถาบันกษัตริย์ที่ให้ร่มพระบรมโพธิสมภาร เกื้อหนุนพวกเขาจนสามารถก่อสร้างตัวมีสถานะทางเศรษฐกิจที่ดีขึ้น (สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์, 2558: 116-117) นับตั้งแต่ทศวรรษที่ 20 เป็นต้นมามีการผลิตผลงานทางวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกับกลุ่มชาติพันธุ์จีนเค้าโครงของเรื่องคือคนจีนเสียผืนหมอนใบใต้พระบรมโพธิสมภาร มิงานเชิงสารคดีและเชิงประวัติศาสตร์ที่เขียนออกมาเพื่อแสดงถึงความสำคัญความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่คนจีนที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยมาอย่างช้านาน ภาพลักษณ์และความหมายของความเป็นจิ้นถูกสร้างขึ้นใหม่ให้เป็นตัวสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของสังคมไทยและพวกเขายังเต็มไปด้วยความรักชาติรักแผ่นดินและจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์ (สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์, 2558: 136-141)

หากจะสรุปว่าความคิดเบื้องหลังการนิยามความหมาย “คนดี” และ “ความดี” เป็นขงจื๊อทั้งหมดอาจจะเป็นการสรุปที่ตื่นเงินเกินไป เนื่องจากในระลอกสุดท้ายการเสนอแนวคิด “การเมืองใหม่” นั้นรูปแบบการเมืองที่พันธมิตรฯ เสนอมีความคล้ายคลึงกับแนวคิดธรรมิกสังคมนิยมประชาธิปไตย (Dhammic Social Democracy) ของพุทธทาสภิกขุ ซึ่งเป็นระบบการปกครองที่เชื่อมั่นในความประพฤติกและหลักจริยธรรมส่วนตัวของผู้นำ รัฐบาลที่ชอบธรรมเกิดจากการมีผู้นำทางการเมืองที่มีศีลธรรมและเอาใจใส่ต่อส่วนรวมมากกว่าตนเอง คุณสมบัติของผู้นำทางการเมืองจึงเป็น “ธรรมราชา” ผู้ตั้งตนอยู่ในทศพิธราชธรรมตามทฤษฎีธรรมิกสังคมนิยมนั้นเน้นให้ความสำคัญกับตัว

ผู้ปกครองทั้งในแง่ของคุณธรรม การตัดสินใจ และความรับผิดชอบซึ่งเชื่อว่าถ้าคนดีเป็นผู้ปกครอง สังคมทั้งระบบก็จะดีไปด้วย (ทวิวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์, 2539: 29-52)

การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้อำนาจของวัฒนธรรม ประชาชนเพื่อประชาธิปไตย นั้นมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์การเมืองในขณะนั้นซึ่งมีทั้งแนวคิดที่ทับซ้อนกันจากทั้ง พระบรมราชาวาทและพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 ฐานคติแบบพุทธและขงจื้อ พวกเขา โจมตีคุณธรรมของรัฐบาลในขณะนั้นและเสนอภาพลักษณ์ของผู้ที่จะขึ้นมาปกครองพร้อมระบบการ ปกครองในอุดมคติของตน

3.3 การก่อตัวของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) และการเคลื่อนไหว

การเกิดขึ้นของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็น ประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) โดยการนำของ สุเทพ เทือก สุบรรณ เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 จุดมุ่งหมายคือต้องการขจัดระบบทักษิณให้หมด สิ้นจากแผ่นดินไทย กปปส. นั้นมีเครือข่ายองค์กรที่เข้าร่วม ณ วันที่ประกาศจัดตั้ง 10 องค์กร ประกอบไปด้วย

1. เครือข่ายนักวิชาการบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นักวิชาการอิสระ เครือข่ายจุฬาเชิดชูคุณธรรมจากสถาบัน
2. กลุ่มเครือข่ายนักศึกษาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (คปท.) นำโดย นิติธร ล้ำเหลือ
3. ประชาคมนักธุรกิจสีลม นำโดย สาธิต เขกัล ราเชน ตระกูลเวียง
4. เครือข่ายนักธุรกิจเพื่อประชาธิปไตย นำโดย พรศักดิ์ ลิ้มบุญยประเสริฐ
5. กองทัพอธรรม นำโดย แซมดิน เลิศบุศย์
6. กองทัพประชาชนโค่นระบอบทักษิณ นำโดย พลเอกปรีชา เอี่ยมสุพรรณ พลเรือเอกชัย สุวรรณภาพ
7. เครือข่ายประชาชนปฏิรูปประเทศไทย 77 จังหวัด นำโดย สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์
8. สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ 45 แห่ง นำโดย คมสัน ทองสิริ สมศักดิ์ โกศัยสุข
9. ประชาชนสามเสน

10.อดีตสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์ อาทิ สาธิต วงศ์หนามเตย พุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ ณ์ภูฎพล ทีปสุวรรณ ถาวร เสนเนียม (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

การประชุมของกลุ่ม กปปส. นั้นเกิดขึ้นมาจากกระแสคัดค้านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม โดยผู้เข้าร่วมเป็นการผสมผสานระหว่างมวลชนที่เคยเข้าร่วมพันธมิตรกับกลุ่มที่เป็นฐานเสียงของพรรคประชาธิปัตย์ (กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2563: 113-119) ช่วงเริ่มต้นเป็นการรวมตัวกันคัดค้านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมเนื่องจากคณะกรรมการสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแก้ไขร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองการแสดงออกทางการเมืองของประชาชนที่เสนอโดยส.ส. พรรคเพื่อไทยบรรจวาระ 2 และ 3 ในวันที่ 31 ตุลาคม และวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 ทำให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ส.ส. สุราษฎร์ธานีพรรคประชาธิปัตย์ในขณะนั้นนำทีมคัดค้านรัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตรเนื่องจากเชื่อมั่นในยั้งผิดคดีนายทักษิณ ชินวัตรและเปิดโอกาสให้กลับไทยได้ แต่พรรคเพื่อไทยกลับร่างนิรโทษกรรมผ่านสภาโดยโหวต 310 ต่อ 0 เวลาตีสี่กว่าๆ ในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 ขณะที่ส.ส. ประชาธิปัตย์จัดชุมนุมต่อต้าน พ.ร.บ.นิรโทษกรรม ริมหางรถไฟสามเสนทันที ขณะนั้นกระแสต่อต้านคัดค้านร่างกฎหมายกระจายเป็นวงกว้าง แต่ในวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 เพื่อไทยได้ถอนร่างออกไปด้วยคะแนน 301 ต่อ 1 (matichon tv, 2564: ออนไลน์)

ถึงแม้จะถอดร่าง พ.ร.บ. ออกไปการประชุมต่อต้านยังดำเนินต่อ ในวันที่ 11 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 นายสุเทพลาออกจากการเป็นส.ส. พร้อมนายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย นายวิทยา แก้วภราดัย นายชุมพล จุลใส นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์ นายเอกนัฏ พร้อมพันธ์และนายณ์ภูฎพล ทีปสุวรรณ แล้วเชิญชวนประชาชนอารยขัดขืนทั่วประเทศและยกระดับการต่อสู้ด้วยวาทกรรมขจัดระบอบทักษิณแบบลอนรากลอนโค่นให้หมดไปจากแผ่นดินไทยโดยมาตรการการต่อสู้มีดังนี้

ประการแรก ให้ร่วมกันหยุดงานหากเป็นบริษัทที่ไม่สามารถหยุดได้ให้ทำงานช้าลง

ประการที่สอง เชิญชวนให้นายทุนห้างร้านงดจ่ายภาษี

ประการสุดท้าย ให้ต่อสู้เชิงสัญลักษณ์โดยชักธงขึ้นเสาและให้แขวนนกหวีดไว้กับตัวเองตลอด หากเจอคนของรัฐบาลปัจจุบันที่ไหนให้เป่านกหวีดใส่คนเหล่านั้นทันที (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2556 มีการยกระดับการประชุมที่เวทีอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยแล้ว เคลื่อนขบวนไปยังสถานที่ราชการและสถานีโทรทัศน์รวม 13 แห่ง

1. กองบัญชาการกองทัพไทยนำโดยนายสกลธี ภัททิยกุล
2. กองบัญชาการกองทัพอากาศดอนเมืองนำโดย นายวิทยา แก้วภราดัย
3. กองบัญชาการกองทัพบกนำโดย นายเอกนัฏ พร้อมพันธุ์
4. กองบัญชาการกองทัพเรือนำโดย นายสนธิญาณ ชื่นฤทัยในธรรม
5. สำนักงานตำรวจแห่งชาตินำโดย นายพุทธิพงษ์ ปุณณกันต์
6. กองบัญชาการตำรวจนครบาลนำโดย นายชุมพล จุลใส
7. สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 นำโดย นายณัฐพล ทีปสุวรรณ
8. สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 นำโดย นายอิสระ สมชัย
9. สถานีโทรทัศน์ช่อง 7 นำโดย นายชาญวิทย์ วิภูศิริ
10. สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 นำโดย นายถนอม อ่อนเกตุพล
11. สถานีโทรทัศน์ช่อง 11. NBT นำโดย นายถาวร เสนเนียม
12. กระทรวงมหาดไทยโดยสมาชิกอบต.ทั้งคณะและ
13. สำนักงานประมานำโดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณ

จนทำให้ยิ่งลักษณ์ ชินวัตรนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นประกาศใช้พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรพุทธศักราช 2551 ในพื้นที่กรุงเทพฯและปริมณฑลบางพื้นที่ ดำเนินนายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำผู้ชุมนุมขอให้ประชาชนไปปิดล้อมศาลากลางทุกจังหวัด ขณะเดียวกันมีการชุมนุมกลุ่มเสื้อแดงที่สนามราชมิ่งคลาภิเษกสถานอย่างคึกคักเรียกร้องให้ปกป้องระบอบประชาธิปไตย ในวันที่ 1 ธันวาคม 2556 กปปส. นำโดยนายสุเทพและเครือข่ายเคลื่อนไหวยึดสถานที่ราชการสำคัญพร้อมกับการเสนอให้มียกรัฐมนตรีตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตรา 7 วันที่ 9 ธันวาคม 2556 นางสาวยิ่งลักษณ์ประกาศยุบสภาและจัดให้มีการเลือกตั้ง 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 (matichon tv, 2564: ออนไลน์)

กปปส. พยายามขัดขวางรัฐบาลไม่ให้ นางสาวยิ่งลักษณ์และครม. รักษาการในตำแหน่งและวันถัดมาได้เสนอให้มีการปฏิรูปประเทศไทยก่อนจัดการเลือกตั้งเพื่อไม่ให้กลับไปสู่วงจรอุบาทว์ทางการเมืองอีก ขณะนี้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์มีมติไม่ส่งผู้สมัครส.ส. วันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2556 ก.ก.ต.เปิดรับสมัคร ส.ส.แบบบัญชีรายชื่อที่ศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร ปรากฏว่ากลุ่ม กปปส. นำมวลชนไปปิดล้อมจนผู้สมัครไม่สามารถเข้าไปได้มีเหตุการณ์วุ่นวายโกลาหลไม่ต่างกับการรับสมัครส.ส.เขตที่มีปัญหาเช่นกัน โดยเฉพาะ 8 จังหวัดภาคใต้ประชาชนปิดล้อมขัดขวางจนรับสมัครไม่ได้ นางสาวยิ่งลักษณ์หาทางออกวังวนความขัดแย้งโดยเสนอตั้งสภาปฏิรูปประเทศสรรหาจากตัวแทนประชาชนสาขาต่างๆ แต่แกนนำกปปส.และพรรคประชาธิปัตย์ไม่ยอมรับตามมาด้วยนายสุเทพประกาศชัตดาวน์กรุงเทพฯในวันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2557 โดยเสนอให้

1. ปฏิรูปการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม โกงไม่ได้ และต้องไม่ให้นักข่าวมีโอกาสเข้ามานั่งในสภาทำเรื่องซั่วๆ โดยที่ไม่ฟังเสียงอำนาจของประชาชน
2. การทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นทำให้ประเทศเสียหายต้องขจัดออกไปให้ได้ ต้องออกกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ว่าไม่มีอายุความ ไม่ว่าจะวันไหนหากยังไม่ตายก็ต้องติดคุก
3. เคารพในอำนาจของประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนต้องสามารถถอดถอนนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และ ส.ส.แบบประยุระยะเวลาได้ การปกครองของบ้านเมืองจะต้องถูกกระจายไปยังท้องถิ่น เช่น ทุกจังหวัดจะต้องมีการเลือกตั้งผู้ว่าฯ ไม่ใช่การแต่งตั้งจากส่วนกลางซึ่งทำให้มีการทุจริตซื้อตำแหน่ง
4. ต้องปฏิรูปโครงสร้างของตำรวจให้เป็นตำรวจของประชาชน ซึ่งคณะกรรมการตำรวจจะต้องเป็นภาคประชาชนไม่ใช่ตำรวจด้วยตัวเอง
5. ต้องออกแบกกฎหมายให้ข้าราชการเป็นคนของประชาชน ไม่ใช่อยู่ใต้นักการเมือง
6. ปัญหาต่างๆ อย่างการศึกษา คมนาคม สาธารณสุข จะต้องนำเรื่องเหล่านี้เป็นวาระแห่งชาติ
7. รัฐบาลต้องไม่รวบอำนาจผูกขาดธุรกิจเสียเอง ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนแข่งขันกับนานาชาติได้ (Pongpiphat Banchanont, 2561: ออนไลน์)

กปปส. ชุมนุมต่อเนื่องตลอดทั้งเดือนโดยใช้กลยุทธ์กระจายไปปิดล้อมหน่วยงานราชการและสถานที่สำคัญทางเศรษฐกิจหลายแห่งเพื่อไม่ให้ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติได้ จนรัฐบาลยิ่งลักษณ์ประกาศ

ภาวะฉุกเฉินในวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2557 แต่เหตุปะทะก็ไม่ได้ลดลงจนกระทั่งถึง วันที่ 26 มกราคม พ.ศ.2557 ที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าบรรยากาศตึงเครียดมากมีการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ประสงค์จะใช้สิทธิ์ลงคะแนนกับกลุ่มผู้ชุมนุมกปปส.ที่ไปขัดขวางการใช้สิทธิ์หลายหน่วยในกรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องมาถึงเดือนกุมภาพันธ์เกิดเหตุร้ายจากการชุมนุมคัดค้านการเลือกตั้งทั้งในกรุงเทพฯและต่างจังหวัดหลายครั้งโดยเฉพาะวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ซึ่งเป็นวันเลือกตั้งในพื้นที่ภาคใต้และบางเขตในกรุงเทพฯเกิดความวุ่นวายไม่สามารถเปิดหน่วยเลือกตั้งได้ เหตุมาจากการขัดขวางของกลุ่ม กปปส. และหลังจากนั้นทั้งเดือนกลุ่ม กปปส.ยังชุมนุมยึดพื้นที่ 7 จุด ตั้งเวทีปราศรัยตามแผนชัตดาวน์กรุงเทพฯและเคลื่อนขบวนไปปิดสถานที่ราชการต่างๆ ตำรวจได้ขอคืนพื้นที่จากผู้ชุมนุมจนมีการปะทะบาดเจ็บและเสียชีวิต การชุมนุมยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่องแต่ได้ประกาศยุบเวทีปทุมวัน ราชประสงค์ อโศกและสีลมเหลือที่สวนลุมพินีเพียงแห่งเดียว ส่วนเวทีแจ้งวัฒนะพุทธะอิสระกับเวทีแนวร่วมที่ถนนราชดำเนินยังคงยึดพื้นที่ชุมนุมอยู่เช่นเดิม (matichon tv, 2564: ออนไลน์)

ต่อมาศาลรัฐธรรมนูญชี้ว่าการเลือกตั้งวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2557 เป็นโมฆะทำให้ประชาชนที่สนับสนุนการเลือกตั้งออกมาแสดงท่าทีคัดค้านต่อเนื่องหลายวัน สถานการณ์การเมืองก็ยังคงตึงเครียด นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ประกาศตนเป็นรัฐธำปัติย์ ทางด้านศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการโยกย้ายนายถวิล เปลี่ยนสี ออกจากตำแหน่งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ พันออกจากตำแหน่งโดยผู้ร้องเรียนคือนายไพบุลย์ นิติตะวัน มีผลทำให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี รวมทั้งสิ้น 10 คนพ้นจากตำแหน่ง (ประชาไท, 2557: ออนไลน์) นายสุเทพได้ทำหนังสือถึงประธานวุฒิสภา ประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานศาลปกครองสูงสุดและประธานกรรมการเลือกตั้งให้หารือร่วมกันและดำเนินการให้มีนายกคนใหม่ ขณะที่กลุ่มนปช.แจ้งว่าการแต่งตั้งนายกมาตรา 7 ไม่มีในรัฐธรรมนูญและตอนนี้ไม่ใช่สุญญากาศทางการเมืองโดยต่างฝ่ายต่างมีมวลชนเป็นของตัวเองทั้งกปปส.และนปช.ต่างระดมพลครั้งใหญ่ ในวันที่ 21 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 กองทัพบกประกาศกฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักรอ้างว่าจะนำพาความสงบเรียบร้อยมาสู่บ้านเมืองโดยเร็วและให้ทุกฝ่ายหยุดเคลื่อนไหว รองโฆษกกองทัพบกได้เชิญคณะบุคคลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งเข้าประชุมเพื่อแก้ปัญหา แต่ละฝ่ายได้ร่วมในเวทิดังกล่าวเพื่อหาทางออกทั้งแกนนำกปปส.และแกนนำนปช. สุดท้ายเวลาประมาณ 17.00 น.ของวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาพร้อมผู้บัญชาการเหล่าทัพแถลงผ่านทีวีพูลตั้งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ

(คสช.) ทำการรัฐประหารเข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ (matichon tv, 2564: ออนไลน์) โดยมีวัตถุประสงค์ยุติความไม่สงบและแก้ปัญหา 10 ประเด็น

1. มีความขัดแย้งทางความคิดทางการเมืองอย่างรุนแรง หยั่งลึกจากระดับประเทศ ไปถึงระดับครอบครัวคนไทย

2. การใช้อำนาจการปกครองที่กระทำอยู่เดิมไม่สามารถแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ความแตกแยก และการกระทำผิดของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ได้อีกต่อไป

3. แนวทางการเลือกตั้งในรูปแบบเดิมมีการต่อต้านอย่างกว้างขวาง ถ้าเลือกตั้งต่อไปในสถานการณ์เช่นนี้อาจเกิดปัญหาความวุ่นวายไม่จบสิ้น

4. การชุมนุมทางการเมืองที่มีต่อเนื่องมาถึง 6 เดือน ซึ่งมีสาเหตุจากความขัดแย้งทางความคิด และการแก่งแย่งผลประโยชน์ทางการเมืองตลอดระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของประชาชนทุกหมู่เหล่า ทำให้ประชาชนแตกแยกความสามัคคีจนไม่อาจปรองดองกันได้

5. ปัญหาทุจริตและคอร์รัปชัน มีคดีความจำนวนมากอยู่ในชั้นศาล และยังรบกวนการยุติธรรมตัดสิน

6. การบังคับใช้กฎหมายปกติต่อปัญหาข้างต้น บังคับใช้ไม่ได้ทุกกลุ่ม ทำให้เกิดความหวาดระแวง เกลียดชังกันในหมู่ประชาชนเป็นวงกว้าง ความเคลื่อนไหวของทุกฝ่ายโดยเฉพาะแกนนำที่มีความผิดตามกระบวนการยุติธรรม นำไปสู่การยุบพรรคป็นแนวร่วมของฝ่ายตน ให้พร้อมที่จะกระทำการใด ๆ ต่อฝ่ายตรงข้ามด้วยความรุนแรง

7. การบริหารราชการแผ่นดินในห้วงที่ผ่านมาไม่สามารถกระทำได้ ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของชาติ และก่อปัญหาความเดือดร้อนต่อประชาชนทุกระดับจนถึงรากหญ้า

8. มีการล่วงละเมิดสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามมาตรา 112 ทั้งทางลับ และเปิดเผย สร้างความไม่พอใจ และเกลียดชังของประชาชนโดยรวมที่มีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

9. การปลุกระดมมวลชนที่มุ่งเอาชนะฝ่ายตรงข้าม โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของคนส่วนใหญ่หรือความรุนแรง และเป็นไปอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ

10. ปรากฏชัดว่ามีการจัดตั้ง และใช้กองกำลังติดอาวุธ รวมถึงการเตรียมอาวุธสงครามจำนวนมากเพื่อปฏิบัติการอย่างรุนแรงต่อฝ่ายตรงข้ามของตน โดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของ

ประชาชนผู้บริโภค ซึ่งกองทัพจะยอมให้เกิดขึ้นในประเทศชาติไม่ได้โดยเด็ดขาด (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2557: ออนไลน์)

นับว่าตั้งแต่ใน วันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เป็นการหยุดชะงักของการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มขบวนการต่อต้านทักษิณ

3.4 ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ภายใต้คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.)

ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ภายใต้คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) มีลักษณะที่ทั้งเหมือนและแตกต่างออกไปจากกลุ่มพันธมิตรฯ โดยความเหมือนนั้นทั้งพันธมิตรฯ และกปปส.ใช้ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”เพื่อสะท้อนรูปแบบการเมืองในอุดมคติของตน ส่วนในความแตกต่างกลุ่มพันธมิตรฯให้ความหมาย“คนดี”และ “ความดี”ผ่านสถานการณ์ต่างๆในช่วงการชุมนุมเพื่อชี้ข้อบกพร่องของรัฐบาลสะท้อนรูปแบบทางการเมืองที่ตนต้องการ แต่การใช้ความหมาย “คนดี”และ “ความดี”ของกลุ่ม กปปส. ใช้“คนดี”และ “ความดี”ในรูปแบบของการสร้างความชอบธรรมของการเคลื่อนไหวซึ่งเพิ่มระดับตั้งแต่การออกมาชุมนุมจนถึงการขัดขวางการเลือกตั้งและการใช้ความรุนแรงกับผู้เห็นต่างทางการเมือง

การชุมนุมของกลุ่ม กปปส. เริ่มแรกด้วยการคัดค้านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม นายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำได้กล่าวถึงคำว่า “คนดี” เป็นครั้งแรกในเวทีราชดำเนิน วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 โดยเป็นการเรียกแทนผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมที่ออกมาต่อต้านพรบ.นิรโทษกรรมว่าเป็นหน้าที่ของคนดี พลเมืองดี ขอให้ตำรวจร่วมอำนวยความสะดวกในการชุมนุมครั้งนี้และรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้ชุมนุม (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์) นอกจากนั้นในทุกการปราศรัยถ้อยคำที่ทักทายของสุเทพต่อผู้ชุมนุมมักจะทักทายว่า “สวัสดิ์พี่น้องที่รักชาติรักแผ่นดินทุกคน” (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์) อยู่เสมอ ในด้านการต่อสู้ของกปปส.นั้นเป็นแกนนำอย่าง สุเทพยกให้เป็นการต่อสู้ของคนดี โดยการเคลื่อนไหวจะไม่ทำการใดๆที่ละเมิดต่อกฎหมายเป็นเด็ดขาด การกล่าวคำปราศรัยจะเป็นไปแบบสุภาพชนไม่มีการพูดคำหยาบคาย ปณิธานในการต่อสู้ของคนดีชุดนี้คือการต่อสู้เพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

เช่นเดียวกับแทนคุณ จิตต์อิสระที่กล่าวปราศรัยถึงการต่อสู้ว่าของกลุ่ม กปปส. แทนคุณอธิบายว่า พ.ร.บ.นิรโทษกรรมเป็นปัญหาเนื่องจากมันทำลายระบบ เขาเชื่อว่าถ้าหากคนดีระบบนี้นั้น

จะเป็นเรื่องที่ดีมาก ส่วนถ้าหากคนติระบบแย่นั้นจะคนดีจะทำการแก้ไขระบบ ส่วนคนแยระบบดีไม่นานระบบจะคัดคนไม่ดีเหล่านั้นออกไป แต่ในปัจจุบันที่ประเทศไทยเผชิญคือการพบกับทั้งระบบแยและคนแยเนื่องจากคนแยพยายามแก้ไขระบบให้แยลง เมื่อระบบแยลงก็จะทำลายคนดีที่มีอยู่ ดังนั้นการออกมาต่อสู้ของมวลชนในครั้งนี้เป็นการมาหยุดยั้งความพยายามที่คนแยจะทำลายระบบ (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

ในกลุ่ม กปปส.นั้นแกนนำอีกคนที่มีความสำคัญมาก ๆ คือ พุทธอิสระพระจากวัดอ้อน้อย ทำหน้าที่คุมเวทีแจ้งวัฒนะ กล่าวถึงการออกมาต่อสู้ของกปปส.ว่าเป็นการออกมาต่อสู้เนื่องจากบ้านเมืองอยู่ในสภาวะไม่ปกติ ประเทศชาติได้คนที่ไม่ปกติมาปกครองจึงทำให้เกิดการรวมตัวของผู้รักชาติที่มาชุมนุมต่อสู้เพื่อขอจัดปัญหาดังกล่าว (อีกหนึ่งฟากฟ้า 1, 2556: ออนไลน์) ในช่วงแรกของการชุมนุมเหล่าแกนนำกปปส.ใช้ “คนดี” แทนอัตลักษณ์ของผู้ชุมนุมสะท้อนถึงการต่อสู้ที่ถูกต้อง จำเป็น และอีกนัยเป็นการเชิญชวนให้มีผู้เข้าร่วมชุมนุมมากยิ่งขึ้น

ตามที่ จักษ์ พันธุ์ชูเพชร อาจารย์คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรผู้ที่มาขึ้นเวทีปราศรัยอยู่บ่อยครั้งได้ให้คำอธิบายถึงยุทธวิธีในการดึงคนเข้าร่วมการชุมนุมโดนใช้คำเรียกผู้มาชุมนุมว่า “คนดี” เพื่อกระตุ้นการเข้าร่วมของกลุ่มคนที่ยังไม่เลือกข้างทางการเมือง (วรุณรัตน์ คัทมาตย์, 2556: ออนไลน์) ดังนั้นจึงเห็นพวกเขาใช้คำว่า “คนดี” มาชักจูงให้ผู้คนเข้าร่วมชุมนุมกับกลุ่มตนแกนนำอย่างสุเทพได้ปราศรัยชักจูงให้คนมาเข้าร่วมการชุมนุมให้เต็มพื้นที่ถนนราชดำเนินในวันหยุดเสาร์อาทิตย์สุดสัปดาห์โดยชี้แจงว่าในตอนนี้มีผู้ที่เข้าร่วมชุมนุมมีทุกจังหวัดและหลากหลายอาชีพรวมทั้งราชการกระทรวงการคลังที่ประกาศว่านอกเวลาราชการก็จะออกมาร่วมชุมนุมเช่นกัน ซึ่งสุเทพได้ฝากข้อความไปถึงตำรวจว่าการชุมนุมของกลุ่มตนนั้นเป็นการชุมนุมของคนดีทำเพื่ออนาคตของลูกหลาน ดังนั้นให้ช่วยอำนวยความสะดวกเพราะเป็นการชุมนุมที่ไม่ละเมิดกฎหมายหรือทำลายเจ้าหน้าที่ตำรวจ (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์) เช่นเดียวกับบองอาจ คล้ามไพบูลย์ ที่เชิญชวนให้คนที่อยู่ที่บ้านเห็นถึงพลังของคนที่มาชุมนุมที่บริเวณถนนราชดำเนินและขอให้คนที่กำลังรับชมการชุมนุมอยู่ที่บ้านให้มาเข้าร่วมชุมนุม โดยผู้ชุมนุมนั้นพิสูจน์แล้วว่าเป็นการทำมาจากหัวใจที่รักชาติ สู้เพื่อในหลวง และสู้เพื่ออนาคตของคนรุ่นหลัง (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

ต่อมาเมื่อเกิดการชุมนุมคู่ขนานจากฝ่ายที่สนับสนุนรัฐบาลการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ก็ถูกยกระดับความเข้มข้นขึ้นจากแต่เดิมเป็นเพียงการแทนอัตลักษณ์ของผู้ชุมนุมก็กลายมาเป็นการแบ่งฝ่ายของการต่อสู้ที่แทนภาพการต่อสู้ระหว่างฝ่ายดีและฝ่ายไม่ดี โดยสุเทพชี้ว่าการแสดง

ตนของกลุ่ม กปปส. นั้นมาจากความอดทนที่หมดสิ้นแล้วของคนไทย พวกเขาต้องการประกาศอิสรภาพจากความหวาดกลัวเพราะความรักชาติที่ใหญ่มากกว่าความกลัวซึ่งวิธีการต่อสู้ของกปปส. แตกต่างจากการต่อสู้ของคนเสื้อแดง คนเสื้อแดงใช้วิธีการต่อสู้เฉกเช่นโจรไร้การประพฤติดินตามกฎหมายใช้อาวุธและความรุนแรง ในทางกลับกันโลกต้องจารึกถึงวิธีการต่อสู้ที่สันติ อหิงสาของกปปส. เพราะเป็นการต่อสู้อย่างสงบตามที่พลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยที่เคารพกฎหมายปราศจากอาวุธ และสุเทพมั่นใจว่าการต่อสู้ด้วยวิธีนี้ของกปปส. จะสามารถเอาชนะพวกมารร้ายได้อย่างแน่นอน (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

ไม่เพียงแต่แทนตนเป็น “คนดี” เพื่อแบ่งแยกการต่อสู้ของอีกฝ่ายเท่านั้น แกนนากลุ่ม กปปส. ยังใช้เพื่อยกระดับคุณสมบัติผู้ร่วมการชุมนุมให้เหนือชั้นกว่าฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองอีกด้วย โดย เสรี วงศ์มณฑา กล่าวว่ามีคนมหาประชาชนเป็นคนดีเป็นคนมีน้ำใจกล้าหาญที่ไม่ยอมให้คนชั่วรังแกคนดี การออกมาชุมนุมนั้น กปปส. อาจนับเป็นเพียง 1% ของคนในประเทศไม่สามารถเทียบเท่ากับคนที่ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง 15 ล้านเสียงแต่การที่ออกไปเลือกตั้งนั้นมันคือการทำหน้าที่จึงทำให้มีคนจำนวนมากว่าการที่กปปส. ออกมาชุมนุมนั้นมันไม่ใช่หน้าที่ตามกฎหมายดังนั้นจำนวนเท่านี้ก็นับว่ายิ่งใหญ่มาแล้ว นอกจากนี้แล้วเสรียังกล่าวต่อถึงตนเองว่าเป็นคนดีและเก่งได้รับทุนการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมยาวไปกระทั่งเรียนจบปริญญาเอกซึ่งไม่เพียงแต่ได้ทุนเสรีก็ยังสามารถเรียนได้ผลการเรียนที่ยอดเยี่ยมอีกด้วย การที่เป็นคนเก่งจึงทำให้ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการทั้งในภาครัฐและเอกชนตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน การพูดแบบนี้ของแกนนำนั้นสะท้อนให้เห็นถึงการยกตนให้เหนือกว่าผู้อื่นจากเงื่อนไขทางการศึกษาและสติปัญญา แม้ท้ายที่สุดเสรีก็แจกแจงว่าการเป็นคนดีนั้นมาจากการที่เห็นผลประโยชน์ของชาติบ้านเมืองมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว โหวตในสิ่งที่ถูกที่ควรซึ่งมีทั้งคนรวย คนจน ทั้งคนต่างจังหวัดและคนกรุงเทพฯ ที่คิดเป็น ส่วนพวกที่โหวตเลือกคนชั่วๆ ก็มีทั้งคนรวย คนจน คนกรุงเทพฯ คนต่างจังหวัดที่คิดไม่เป็นโหวตแบบไม่ใช่ความคิดเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนนั้นคือคนชั่ว (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์)

การแสดงความคิดเห็นส่วนนี้สะท้อนถึงมุมมองการคิดแง่ร้ายกับผู้มีสิทธิเลือกตั้งส่วนหนึ่งเป็นเพราะเสรีไม่ไว้วางใจในคะแนนโหวตของประชาชนบางส่วนดังที่เคยพูดไว้ในงานเสวนาพิเศษพระราชกฤษฎีกา “อภัยโทษ ช้าเต็มวิกฤตประเทศ” เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556 โดยกล่าวว่ารัฐบาลเป็นตัวแทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง 15 ล้านเสียงซึ่งมันเป็นการเน้นปริมาณไม่เน้นคุณภาพ 15 ล้านคนที่ไม่มีคุณภาพนั้นไม่สามารถเทียบกับ 3 แสนเสียงคุณภาพ และ 3 แสนเสียงคุณภาพนี้แหละที่จะโค่นล้มรัฐบาลชั่วๆ ให้พ้นออกจากตำแหน่งให้ได้ (Gun rose, 2556: ออนไลน์)

จากที่เสรีพูดสะท้อนการไม่ยอมรับในหลักประชาธิปไตยเนื่องจากตามหลักประชาธิปไตยนั้นทุกคนมี 1 สิทธิ 1 เสียงเท่าเทียมกันไม่ได้วัดจากควมมีคุณภาพแต่อย่างใดแนวคิดเช่นนี้ก็ยิ่งปรากฏจาก สมบัติ อารงธัญวงศ์ อดีตอธิการนิค้ำ ที่ให้ความเห็นว่าหลักประชาธิปไตย 1 คน 1 เสียง ยังไม่สามารถนำมาใช้กับประเทศไทยได้ สมบัติ ตั้งคำถามต่อการได้มาของนักการเมืองเลวที่เห็นแก่ประโยชน์ของพวกเขาพองตนในประเทศไทย ซึ่งเมื่อพบนักการเมืองไม่ดีประพฤติไม่ถูกต้องก็ไม่สามารถถอดถอนนักการเมืองเหล่านั้นออกไปได้ที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่าประชาชนคนไทยไม่ได้มีเวลามาเอาใจใส่ในเรื่องเหล่านี้เพราะต้องทำมาหากินดังนั้นหลักการเลือกตั้งที่เป็นในปัจจุบันจึงไม่เหมาะสมกับประเทศไทย สมบัติยกตัวอย่างวิธีการเลือกตั้งในประเทศแอฟริกาใต้ซึ่งในปัจจุบันเจริญกว่าประเทศไทยมากระบบการเลือกตั้งมีแต่การเลือกส.ส.แบบบัญชีรายชื่อเท่านั้นไม่มีส.ส.แบบแบ่งเขตเนื่องจากการมีส.ส.แบบแบ่งเขตทำให้เกิดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงได้ง่ายในพื้นที่ระบบการเลือกตั้งแบบนี้เรียกว่าประชาธิปไตยทางตรงหลัก 1 คน 1 เสียง ส่วนประเทศเยอรมันใช้ระบบการเลือกตั้งแบบส.ส.แบ่งเขตและส.ส.บัญชีรายชื่ออย่างละครึ่ง จะเห็นได้ว่าระบอบประชาธิปไตยของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ดังนั้นมีความจำเป็นที่จะออกแบระบอบประชาธิปไตยให้สอดคล้องกับความเป็นไปของประเทศเพื่อแก้ปัญหา ในระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนนั้นจะอย่างไรให้ประชาชนเลือกคนดีเข้ามาเป็นผู้ปกครองเพราะมีเพียงแค่นั่นที่จะใช้อำนาจไปในทางที่ดีเพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งประเทศ ถ้าเลือกคนเลวก็จะหาแต่ผลประโยชน์ให้พวกพ้องเช่นเดียวกับสภาในระบอบทักษิณที่ทำกันอยู่ในปัจจุบัน (ข่าวสด, 2556: ออนไลน์)

จากการปฏิเสธหลักการประชาธิปไตยและรูปแบบการเลือกตั้งในปัจจุบันของเหล่าแกนนำนั้นนำมาซึ่งข้อเสนอปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งโดยกลุ่ม กปปส. เสนอขึ้นเพื่อให้เกิดปัญหาทั้งหมด 6 ประเด็น ได้แก่

1. ปฏิรูปความจน ปัญหาความยากจนและความเหลื่อมล้ำเป็นปัญหาที่มีอยู่ยาวนาน
2. ปฏิรูปคอร์รัปชัน กปปส. ชูธงปฏิรูปก่อนเลือกตั้งคือ “ปฏิรูปปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันให้ประชาชนตรวจสอบรัฐบาลได้” ถือเป็นข้อเสนอสำคัญ
3. ปฏิรูปท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ ข้อเสนอเรื่องการกระจายอำนาจของ กปปส. เรื่องการเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด
4. ปฏิรูปตำรวจ สุเทพเรียกร้องให้ตำรวจต้องอยู่ภายใต้การควบคุมโดยคณะกรรมการตำรวจที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชนที่เรียกร้องเอาไว้เมื่อ 4 ปีที่แล้ว

5. ปฏิรูปการเลือกตั้งและพรรคการเมือง สุเทพปราศรัยเสนอให้มีการปฏิรูปการเลือกตั้ง โดยบอกว่า ต้องการให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ ยุติธรรม โกงไม่ได้ และต้องไม่ให้นักข่าวมีโอกาสเข้ามานั่งในสภาทำเรื่องซั่วๆ โดยที่ไม่ฟังเสียงของประชาชน

6. ปฏิรูประบบราชการ กปปส. เสนอให้มีการปฏิรูปความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายการเมืองกับข้าราชการประจำ เนื่องจากระบบข้าราชการได้ถูกฝ่ายการเมืองที่เข้าไปแทรกแซง นอกจากนี้ ส่วนกลางต้องลดขนาดลง (ประชาไท, 2556: ออนไลน์)

ขั้นตอนการปฏิรูป กปปส. ต้องการให้รัฐบาลรักษาการลาออกเพื่อก่อให้เกิดสุญญากาศทางการเมืองและเปิดช่องทางกฎหมายให้ตั้งสภาประชาชน ซึ่งจะมาจากการเลือกตั้งในกลุ่มสาขาวิชาชีพ 300 คน และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสรรหาอีก 100 คน (ไทยพีบีเอส, 2556: ออนไลน์) โดยกปปส. จะมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา 3 ประชาชนทุกสาขาอาชีพจะร่วมกันเลือกตัวแทนสาขาอาชีพต่างๆ ประกอบกันเป็นสภาประชาชน สภาประชาชนจะเป็นสภาที่กำหนดแนวนโยบายและทำหน้าที่สภานิติบัญญัติ ดูแลการตรากฎหมาย ต่อต้านการทุจริต และตรากฎหมายการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม สภาประชาชนจะเป็นผู้คัดเลือกคนดีที่ไม่ใช่คนของพรรคการเมืองได้ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีชั่วคราว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 7 รัฐบาลประชาชนจะเร่งรัดปฏิบัติงาน ตามทางปฏิรูป 6 ข้อให้เสร็จสิ้นในเวลาที่ยาวที่สุด เมื่อดำเนินการปฏิรูปทุกด้านเสร็จเรียบร้อยค่อยจัดให้มีการเลือกตั้งทั่วไป (ประชาไท, 2556: ออนไลน์)

จากข้อเรียกร้องให้เกิดการปฏิรูปโดยสภาประชาชนก่อนการเลือกตั้งทำให้กลุ่ม กปปส. นั้น ขัดขวางการเลือกตั้งโดยนำมวลชนไปปิดล้อมขัดขวางประชาชนที่จะเข้าไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งจนทำให้เกิดการปะทะกันหลายจุดและทำให้บางหน่วยเลือกตั้งในภาคใต้และกรุงเทพมหานครไม่สามารถเปิดคูหาได้ (มติชน, 2560: ออนไลน์) จากการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” แทนภาพอัตลักษณ์ของกลุ่ม พัฒนามาเป็นการแบ่งแยกการต่อสู้ของมวลชนและกลุ่มที่เห็นต่างในท้ายที่สุดกปปส. ใช้เพื่อเป็นการรับรองความชอบธรรมในการละเมิดสิทธิของผู้อื่นและยอมรับการใช้ความรุนแรงในการเคลื่อนไหวทางการเมืองยืนยันได้จากการปราศรัยของสุเทพ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 เพื่อข่มขู่กลุ่มคนเสื้อแดงโดยพาตึงไปถึงเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น สุเทพกล่าวถึงแกนนำนปช.ซึ่งนัดชุมนุมในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ที่จังหวัดนครราชสีมาพร้อมประกาศล้มล้างกรอบ ซึ่งสุเทพได้กล่าววกกปปส.ไม่รบกับคนเสื้อแดงพวกเราเป็นพลเมืองดี คนดีไม่ใช่โจรแต่เตือนไว้ว่าถึงจะเป็นพลเมืองดีมือเปล่าแต่อย่าผลิผลามเข้ามาหาเรื่องเพราะระวังจะเจอกับพ่อค้าป้อปคอร์น (ประชาไท, 2557: ออนไลน์)

พ้อคำป้อปคอร์นที่สุเทพกล่าวถึงคือเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 มวลชนเสื้อแดงที่ชุมนุมอยู่บริเวณแยกหลักสี่ประกาศว่าวันพรุ่งนี้จะต้องมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ซึ่งในเวลาประมาณ 15.00 น. เกิดเหตุปะทะกันระหว่างมวลชนเสื้อแดงและกลุ่ม กปปส. ที่นำโดยพระพุทธรูปอิสระซึ่งเคลื่อนขบวนมาปักหลักชุมนุมปิดล้อมเพื่อไม่ให้มีการนำบัตรเลือกตั้งไปยังที่ต่างๆ ตามมติแกนนำ กปปส. ทำให้เกิดการขว้างปาสิ่งของใส่กัน และรุนแรงขึ้นจนกระทั่งมีการทุบรถของมวลชนอีกฝ่าย ในวินาทีที่สถานการณ์อยู่ในภาวะตึงเครียดเกิดเสียงคล้ายประทัดยักษ์และเสียงปืนดังขึ้น สื่อมวลชนหลายสำนักสามารถบันทึกภาพชายฉกรรจ์ปิดบังใบหน้าที่ถูกอาวุธปืนไว้ในกระสอบป้อปคอร์นถุงสีเขียวเหลืองเดินมายังแยกหลักสี่ ซึ่งถูกประกาศให้เป็นพื้นที่เหตุการณ์กระทบความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และมีการยิงปืนเข้าไปในบริเวณศูนย์การค้าไอที สแควร์ จนทำให้มีผู้บาดเจ็บสาหัส 3 ราย และเสียชีวิตในเวลาต่อมา 1 ราย (ชนกร วงษ์ปัญญา, 2559: ออนไลน์) ภายหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวก็เกิดกระแสชื่นชมมือปืน ป้อปคอร์นขึ้นโดยมีการจัดทำสินค้าต่างๆเป็นรูปถุงป้อปคอร์น เช่น หมอน ถุงผ้าฯ มือปืนป้อปคอร์นกลายเป็นฮีโร่ของกลุ่ม กปปส. จากการใช้ความรุนแรงจนส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตเพียงเพราะว่าผู้ชุมนุมเข้าใจว่าคนที่บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองของตน เห็นได้จากการจัดรายการชิตลมนิวส์ของนักแสดงที่เข้าร่วมการชุมนุม กปปส.อย่าง ดารณีนุช โพธิปิติและปวันรัตน์ นาคสุริยะ พูดคุยตอบโต้กันบนเวที

“ปวันรัตน์: โคตรสะใจเลยอะ ยิงแม่งกระเจิงเลย นี่ใส่ถุงปุ๋ยปังปังปังปัง เป็นไงอะเป็นไงอะ

ดารณีนุช: มันคิดว่ามันมีอาวุธฝ่ายเดียวหรือไงอะ ฮ่าๆๆๆ แสบป้ออะ

ปวันรัตน์: มาแบบว่ามีทุกอย่างเลยทั้ง m16 กองกำลังไม่ทราบฝ่าย มึงไม่ทราบก็ไม่ทราบไปเถอะกูทราบ มาๆ มาสวดมนต์

ปวันรัตน์และดารณีนุช: อิติปิสงวนภักควา” (MGR Online VDO, 2557: ออนไลน์)

นับตั้งแต่เป็นการเคลื่อนไหวต่อต้านพ.ร.บ.นิรโทษกรรมมาเป็นการเคลื่อนไหวเพื่อล้มรัฐบาล จนกระทั่งเป็นการเคลื่อนไหวเพื่อโค่นระบอบทักษิณ มีนักวิชาการจำนวนมากออกมาอธิบายถึงการใช้วาทกรรม"คนดี" ในการขับเคลื่อนมวลชน วิทยุพันธ์ุ พจนะลาวัลย์ อาจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง อธิบายว่า เรื่องนี้สัมพันธ์กับความคิดของการเมืองเชิงศีลธรรมเป็นรากฐานความชอบธรรมแทนที่การต่อสู้ด้วยการใช้เหตุผลหรือหลักการทางประชาธิปไตย แต่กลับใช้ศีลธรรมเป็นอุดมการณ์ในการต่อสู้บนฐานที่เชื่อว่าการกำลังต่อสู้กับความชั่วร้ายอยู่ การที่บอกว่าคนดีก็เป็นส่วนกระตุ้นบนฐานคิดที่ว่าตอนนี้สังคมกำลังวิกฤตดังนั้นคนดีต้องร่วมออกมาสู่ขณะที่

ธำรงค์ศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ ประธานหลักสูตรรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิตตั้งข้อสังเกตว่า วาทกรรมคนดีทางการเมืองเป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาเมื่อพิจารณาแล้วไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ทางศีลธรรมหรือหลักทางพระพุทธศาสนาหากแต่พัฒนาจากรัฐไทยสมัยใหม่ที่ทุกคนไม่ว่าเชื้อชาติใด ศาสนาใดก็เป็นคนดีได้หากจงรักภักดีต่อชาติและพระมหากษัตริย์ซึ่งวิธีคิดแบบนี้ตกทอดมาจากยุคการต่อสู้กับภัยคอมมิวนิสต์ในประเทศไทยช่วง ทศวรรษ 2490 – 2520 ธำรงค์ศักดิ์ วิเคราะห์ต่อว่า คนดีในอีกความหมายหนึ่งคือบุคคลที่ได้มาจากการแต่งตั้งหรือสรรหา เมื่อขยายต่อมาก็จะเป็นประโยคที่ว่า "ประชาธิปไตยไม่ใช่แค่การเลือกตั้ง" เพราะการเลือกตั้งไม่ได้เลือกคนดีเข้ามาดังนั้นประชาธิปไตยไม่จำเป็นต้องเลือกตั้งแต่เป็นการแต่งตั้งก็ได้ วาทกรรมเหล่านี้เป็นวาทกรรมทางสังคมการเมืองที่เป็นพัฒนาการในทศวรรษที่ผ่านมา รวมถึงการมองกลุ่มผู้ชุมนุมมาจากปัญญาชนไม่ได้ถูกจ้างมานับว่าเป็นส่วนสนับสนุนคนดีเป็นคนที่การศึกษาสูงไม่ใช่ชาวบ้านพื้นฐานทั่วไปที่ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายประชานิยม (มติชน, 2556: ออนไลน์)

ภาพที่ 3 แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่ม กปปส.

ที่มา : ผู้วิจัย

ซึ่งจากการศึกษากลุ่ม กปปส. นั้นใช้คำว่า “คนดี” และ “ความดี” ในลักษณะแบบขั้นบันไดที่ค่อยๆ พัฒนาโดยเริ่มจากสร้างความชอบธรรมของการเคลื่อนไหวและระดมมวลชนให้ออกมาเข้าร่วมกับขบวนการเคลื่อนไหวต่อมาเพิ่มระดับเป็นการแบ่งแยกการเคลื่อนไหวของตนกับผู้เห็นต่างทางการเมืองและท้ายที่สุดเป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่นผ่านการขีดขวางการเลือกตั้งและการใช้ความรุนแรงกับผู้เห็นต่างทางการเมือง พฤติกรรมของกลุ่ม กปปส. นั้นมีความพยายามในการขีดเส้นแบ่งแยกของผู้ที่

เข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวกับผู้เห็นต่างประจักษ์ ก้องเกียรติ ได้ทำตารางเปรียบเทียบให้เห็นถึงอัตลักษณ์ความต่างเอาไว้ในหนังสือให้คนตีปกรองบ้านเมือง การเมืองวัฒนธรรมของชาวไทย ดังนี้

คุณลักษณะ	กปปส.	รัฐบาลและผู้สนับสนุน
มิตินิยมดี	คนดี	คนเลว วิปริต คนชั่วช้าสามานย์
มิตินิยมสัมพันธ์ที่มีต่อชาติ	รักชาติ, รักแผ่นดิน, ตอบแทนคุณแผ่นดิน, ปกป้องบ้านเมืองให้ลูกหลาน	ทรยศชาติ, ขายชาติ, คิดร้ายทำลายชาติ, หนักแผ่นดิน, เลียนหนามแผ่นดิน
มิตินิยมสัมพันธ์ที่มีต่อพระมหากษัตริย์	รักในหลวง	จาบจ้วง, พวกรหมิ่น, ล้มเจ้า
มิตินิยมสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา	ปกป้องพุทธศาสนา	มารศาสนา
มิตินิยมคุณธรรม	คนมีศีล มีธรรมะ	คนผิดศีล ไร้คุณธรรม ขาดมโนธรรม
มิตินิยมความเป็นพลเมือง	พลเมืองดี, คนซื่อมือสะอาด, สุจริต, รังเกียจคนโกง ชาติ	พลเมืองเลว, คนโกง, โจรปล้นปล้นแผ่นดิน, สนับสนุนคนโกง, ทุจริต
มิตินิยมความรุนแรง	สันตือหิงสา, รักสงบ, มือเปล่าปราศจากอาวุธ, จิตใจอ่อนโยน	กระหายเลือด, ฆาตกร, มือเปื้อนเลือด, ยั่วยุ, อำมหิต, เผาบ้านเผาเมือง, สัตว์ร้าย, บ้าคลั่ง
มิตินิยมความเสียสละ	ผู้เสียสละเพื่อชาติบ้านเมือง, ไม่มีกิเลสตัณหา	ทรราชย์ มักใหญ่ใฝ่สูง บ้าอำนาจ
มิตินิยมความเป็นผู้ดี	ผู้ดี มีมารยาท คนชั้นสูง	คนชั้นต่ำ ขาดการอบรมสั่งสอน อันธพาล คนจัญไร กักขฬะกเหวราก
มิตินิยมคุณภาพ	คนมีคุณภาพ	คนไม่มีคุณภาพ
มิตินิยมความเป็นเสรีชน	เสรีชน, จิตอาสา, มาด้วยใจ	สุนัขรับใช้, ชี้อ้า, ทาส, สมุนบริวาร, มือรับจ้าง, ถูกขนา, ถูกซื้อ
มิตินิยมสติปัญญา	มีสติปัญญา มีสมอง ปัญญาชน	โง่เขลาเบาปัญญา, ถูกจูงจมูก, บ้านนอก, ควาย
มิตินิยมความบริสุทธิ์	สะอาด บริสุทธิ์ ไม่คดโกง	สกปรก แปรเปื้อน มีมลทิน ทุจริต โกง

ตารางที่ 1 ตารางเปรียบเทียบอัตลักษณ์ของกลุ่ม กปปส. และผู้เห็นต่าง

ที่มา : ประจักษ์ ก้องเกียรติ, 2565 :76-77

ข้อมูลจากตารางประจักษ์ ได้รวบรวมมาจากคำปราศรัย ป้ายผ้า โปสเตอร์ เพลง ฉากเวที เครื่องแต่งกาย สื่อส่วนบุคคล แถลงการณ์ และหนังสือพิมพ์นิตยสารที่สนับสนุนกลุ่ม กปปส. การแบ่งแยกดังกล่าวสะท้อนชุดความคิดความไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มคนที่เห็นต่างสองกลุ่ม กปปส.ยึดครองเอาอัตลักษณ์ “คนดี” ผลักดันผู้เห็นต่างให้เป็นคนเลว (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2565: 76-77) ไม่เพียงแต่ยึดครองมิติด้านคุณธรรมจริยธรรมเท่านั้น กลุ่ม กปปส.ยังสร้างภาพความไม่เท่าเทียมกันของสถานะทางสังคมดังที่เห็นจากสิ่งที่ กปปส.เสนอให้มีการปฏิรูปการเมืองเพื่อให้มีคุณธรรมนำหน้าและป้องกันระบบการซื้อสิทธิ์ขายเสียง โดยจัดให้มีองค์กรกลางเป็นองค์กรที่มีเฉพาะผู้มีความรู้เป็นคนกรุงเทพฯชั้นสูงที่มีการศึกษาร่วมกันออกแบบใหม่เท่านั้น ข้อเสนอดังกล่าว สะท้อนผ่านข้อเสนอของ กปปส. ดังนี้ “เพราะระบบเลือกตั้งเดิมโดยเฉพาะในต่างจังหวัดใช้ไม่ได้เนื่องจากการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตย 1 คนต่อ 1 เสียง เปิดช่องให้คนจนที่รับเงินจากนักการเมืองผ่านระบบอุปถัมภ์และนโยบายประชานิยม นักการเมืองที่ได้มาจึงมีคุณภาพต่ำ พร้อมทั้งเข้ามาสร้างปัญหาให้กับประเทศเมื่อมีคนจนจำนวนมากกว่าชนชั้นกลางจึงทำให้นักการเมืองที่อยู่ภายในสภาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพต่ำซึ่งนักการเมืองเหล่านั้นอาศัยเสียงข้างมากลากไปเพื่อประโยชน์ให้กับตนเองและพวกพ้อง วิธีการแก้ไขจึงเสนอให้มีการคัดกรองผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งโดยให้สิทธิ์แก่ประชาชนที่มีคุณภาพเท่านั้น ซึ่งคุณสมบัติของประชาชนที่มีคุณภาพคือผู้ที่มีความสามารถในการรับข้อมูลข่าวสารและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นหลัก เช่น ผู้เสียภาษี ปัญญาชนและประชาชนทั่วไปที่มีความตื่นรู้ทางการเมือง คนเหล่านั้นจะสามารถเลือกรัฐบาลด้วยความเป็นกลางไม่เอาใจคนรวยหรือคนจนมากจนเกินไป วิธีนี้ไม่ได้ตัดสิทธิ์ใครแค่ทำให้สิทธิ์เลือกตั้งได้มาด้วยความยากลำบากมากขึ้น กล่าวคือผู้ที่ได้รับสิทธิ์เลือกตั้งจำเป็นต้องพิสูจน์ตัวเองก่อนว่าเข้าใจเรื่องประโยชน์ของชาติ ต้องเป็นผู้เสียภาษี คนอีกกลุ่มที่ได้รับการปลูกฝังเรื่องผลประโยชน์ของชาติมีการศึกษาคือปัญญาชน” (กองบรรณาธิการมติชน, 2557)

การเชื่อมั่นในความไม่เท่าเทียมของกลุ่ม กปปส. สอดคล้องกับคำอธิบายถึงระเบียบศีลธรรมแนวตั้งที่สร้างความชอบธรรมให้กับระเบียบการเมืองและระเบียบสังคมที่ธเนศ อาภรณ์สุวรรณได้อธิบายไว้ว่าในทางสังคมความคิดเรื่องอำนาจ-บุญ กีดกันคนส่วนใหญ่ในอาณาจักรออกไปเนื่องจากคนกลุ่มเดียวที่มีคุณสมบัติพอที่จะสะสมบุญบารมีที่ทำมาตั้งแต่อดีตชาติหรือสะสมอย่างมหาศาลในชาตินี้คือคนกลุ่มที่ควบคุมและเข้าถึงความมั่งคั่งและอำนาจของรัฐ เพื่อการทำบุญใหญ่ครั้งหนึ่งจะทำให้เชื่อมโยงกับความมั่งคั่งในรูปการให้ทานเสมอ จึงเป็นเรื่องยากที่ชนชั้นล่างจะสามารถทำได้ นอกจากนี้การเลื่อนชั้นทางสังคมยังถูกจำกัดไว้ ไม่มีวิธีการใดที่จะทำให้คนธรรมดาสามารถเลื่อนชั้นทางสังคมได้

ภายในจักรวาลวิทยาเช่นนี้ มองว่าคนควรพอใจในสิ่งที่ตนได้รับจากโครงสร้างทางสังคมและโครงสร้างทางการเมืองที่เป็นอยู่ ด้วยเหตุนี้ความพอใจจึงมีความหมายว่าความพอใจในสถานะทางสังคมที่ตนเป็นอยู่ตั้งแต่แรกเกิด การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสมานฉันท์ต้องอาศัยระเบียบการเมืองและระเบียบสังคมในระบอบการปกครองแบบพุทธศีลธรรม (Tambiah, 1978) เนื่องจากว่าสิ่งเหล่านั้นเป็นแรงจูงใจให้ผู้คนในสังคมประพฤติตนดีมันทำความดีสะสมบุญบารมีเพื่อประโยชน์สุขของตนในภพหน้า (Keyes, 1975: 95-102)

นอกจากบุญ บารมี ศีลธรรมจะเป็นที่มาของความชอบธรรมในปกครองแล้วนั้นยังเป็นข้ออ้างในการต่อสู้ทางการเมืองอีกด้วย โดยการต่อสู้ทางการเมืองใช้บุญ บารมี ศีลธรรม เป็นเครื่องมือในการแทรกแซงและสร้างความชอบธรรมให้กับการใช้กำลังของกลุ่มหรือพรรคพวกในชนชั้นปกครอง ที่น่าสนใจคือวัฒนธรรมการเมืองไทยนักการเมืองและผู้ปกครองไม่สนใจเรื่องการเมืองมากเท่าเรื่องของศีลธรรม โดยศีลธรรมถูกใช้เป็นเครื่องมือของกลุ่มและบุคคลทั้งหลายในการช่วงชิงต่อต้านผู้นำเดิมการใช้นี้ไม่ได้มุ่งไปที่การต่อต้านผู้ดำรงตนตามหลักศีลธรรมแต่ส่วนใหญ่แล้วมุ่งไปที่บุคคลเป้าหมายที่ต้องการต่อต้าน โดยผู้แย่งชิงอำนาจอ้างว่าตนเป็นคนดีมีศีลธรรมมากกว่าจึงมีสิทธิ์ในการยึดครองอำนาจซึ่งเป็นการกระทำแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่ใช่ตอบสนองผลประโยชน์เฉพาะของตัวบุคคลหรือกลุ่มคนเท่านั้น (Saxer, 2014: 177-178)

ดังนั้นใครก็ตามที่สามารถควบคุมแนวคิด “ความดี” ของประเทศหรือพิสูจน์ว่าตนเป็น “คนดี” ได้นั้นก็就会有ความชอบธรรม ซึ่งจากการศึกษาของผู้วิจัยนั้นกลุ่ม กปปส. นั้นจึงใช้คำว่า “คนดี” และ “ความดี” เป็นใบเบิกทางในการกระทำการต่างๆที่จะทำให้สถานการณ์การเมืองไม่ดำเนินไปตามครรลองของประชาธิปไตย โดยไม่สนว่าการกระทำของตนจะสนับสนุนความรุนแรงหรือกดสถานะทางศีลธรรมของผู้เห็นต่างทางการเมือง หากนำเอาคุณสมบัติคนดีที่กปปส.ชี้แจงไว้ในช่วงเริ่มการชุมนุมจะพบว่า คนดี คือ *สุภาพชนทำเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพต่อกฎหมาย ใช้วิธีการต่อสู้ทางการเมืองแบบสันติ อหิงสาปลอดอาวุธ* แต่เมื่อทบทวนการต่อสู้ของกลุ่ม กปปส.แล้วก็จะพบข้อเท็จจริงที่ว่าคุณสมบัติดังกล่าวอาจไม่ปรากฏในการเคลื่อนไหวครั้งนี้เลย

3.4 บทสรุป

ตามที่ได้อธิบายในบทนี้จะเห็นว่าทำให้ความหมายของ “คนดี” และ “ความดี” ที่ถูกใช้โดยขบวนการต่อต้านทักษิณนั้นมีความหมายที่มีบางส่วนทับซ้อนกันแต่วิธีการใช้กลับต่างกันออกไป การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้วงศ์มิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้นมีลักษณะที่

แตกต่างกันไปตามสถานการณ์การเมืองโดยพันธมิตรฯ ใช้มันเป็นระลอกผ่านเหตุการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไปทำให้ความหมายของ “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละเหตุการณ์มีความหมายที่ไม่เหมือนกันและได้รับอิทธิพลทางความคิดในแต่ละช่วงเวลาที่ต่างกันออกไปโดยสามารถแบ่งออกได้ ระลอกที่ 1 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขายหุ้นชินคอร์ป ระลอกที่ 2 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วง “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ” ระลอกที่ 3 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 ระลอกที่ 4 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีของสมัคร สุนทรเวช ระลอกที่ 5 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” จากแนวคิดการเมืองใหม่ ในแต่ละระลอกนั้นมีทั้งแนวคิดที่ทับซ้อนกันจากทั้งพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 ฐานคติแบบพุทธและขงจื้อ การใช้ “คนดี” และ “ความดี” ของพวกเขาเป็นไปเพื่อโจมตีคุณธรรมของรัฐบาลในขณะนั้น พร้อมทั้งเสนอภาพลักษณ์ของผู้ที่จะขึ้นมาปกครองพร้อมระบบการปกครองในอุดมคติของตน

ส่วนการให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ในรูปแบบต่อเนื่องและยกระดับ โดยเริ่มจากการใช้ “คนดี” เป็นอัตลักษณ์แทนภาพผู้ที่ออกมาร่วมชุมนุมและเป็นการเชิญชวนให้ประชาชนมาเข้าร่วมชุมนุม ต่อมาเพิ่มระดับเป็นการแบ่งแยกการเคลื่อนไหวของตนกับผู้เห็นต่างทางการเมืองและในท้ายที่สุดเป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่นผ่านการขัดขวางการเลือกตั้งและการใช้ความรุนแรงกับผู้เห็นต่างทางการเมือง พฤติกรรมของกลุ่ม กปปส. นั้นมีความพยายามในการขีดเส้นแบ่งแยกของผู้ที่เข้าร่วมขบวนการเคลื่อนไหวกับผู้เห็นต่างโดยด้อยค่าศีลธรรม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งถึงแม้จะพยายามอธิบายผ่านฐานคติแบบพุทธเถรวาทที่มีความอิงกับอุดมการณ์หลักของชาติแล้วแต่ก็ไม่สามารถอธิบาย ฐานคติของกลุ่ม กปปส. ได้อย่างครบถ้วนเนื่องจากสิ่งที่กปปส. สื่อสารออกมานั้นมีความแตกต่างกับการกระทำจริงที่เกิดขึ้น

บทที่ 4

ผลจากการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ต่อการเมืองไทย

จากในบทก่อนหน้านั้นการสำรวจความหมายของ “คนดี” และ “ความดี” ที่ถูกใช้ภายใต้ ขบวนการต่อต้านทักษิณแล้วในบทนี้จะศึกษาสาเหตุที่กลุ่มต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองและผลของการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มต่อต้านทักษิณว่าส่งผลต่อการเมืองไทยอย่างไร

4.1 วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ในแง่เครื่องมือสร้างความชอบธรรมของกลุ่มต่อต้านทักษิณ

การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มต่อต้านทักษิณ นับตั้งแต่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจนถึงคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ที่ได้ทำการศึกษาเพื่อถอดความหมายในบทที่ 3 ไปแล้วนั้นผู้วิจัยสามารถแบ่งพลวัตการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มต่อต้านทักษิณออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงแรก การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ลดความชอบธรรมในตัวบุคคล ช่วงที่สอง การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมการเมืองที่สัมพันธ์กับประชาธิปไตยแบบตัวแทน และช่วงสุดท้าย การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” เป็นเส้นแบ่งความขัดแย้งในสังคมการเมือง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ช่วงที่หนึ่ง การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ลดความชอบธรรมในตัวบุคคล ช่วงเวลานี้มีการใช้วาทกรรมอย่างล้นหลามโดยจุดเริ่มต้นเป็นเพียงการใช้เพื่อแสดงให้เห็นถึงข้อบกพร่องในคุณธรรมเฉพาะตัวของทักษิณ ชินวัตร ว่าไม่คู่ควรในการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีต่อไป ถึงแม้ว่าในการเลือกตั้ง วันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของทักษิณชนะการเลือกตั้ง ด้วยคะแนนเสียงอันเป็นประวัติศาสตร์กว่า 19 ล้านเสียง ได้ตำแหน่ง ส.ส.ในสภา จำนวน 376 ที่นั่ง (ไทยรัฐออนไลน์, 2562: ออนไลน์) พันมิตรฯใช้วิธีการหยิบยกประเด็นที่ล่อแหลมของทักษิณมาใช้โจมตีประเด็นคุณธรรมจริยธรรม

ซึ่งมีทั้งกรณีที่เป็นที่ประจักษ์และกรณีที่ขาดความเป็นเหตุเป็นผล เช่น การแก้ไขกฎหมายแล้วขายหุ้นบริษัทชินคอร์ปเออเรชั่นของทักษิณ ชินวัตร จำนวน 70,000 ล้านบาท ชินคอร์ปเออเรชั่นของทักษิณได้ขายหุ้นทั้งหมดที่ครอบครองอยู่จำนวน 1,487,740,000 หุ้น หรือประมาณ 49.595%

ของหุ้นทั้งหมดให้แก่บริษัท เทมาเส็กโฮลดิ้งส์ จำกัดหรือเรียกอีกชื่อว่ากองทุนเทมาเส็กของรัฐบาล สิงคโปร์ เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2549 โดยไม่ต้องเสียภาษีกำไรจากการขายหุ้น (จิตติศักดิ์ นทพานิชและคณะ, 2549: 35)

แต่ประเด็นอื่นๆที่พันธมิตรฯตีแผ่เพื่อโจมตีนั้นยังขาดความน่าเชื่อถืออยู่มาก เช่น ปฏิญญาฟินแลนด์ หรือยุทธศาสตร์ฟินแลนด์ถูกกล่าวถึงครั้งแรก จากนายโสภณ สุภาพงษ์ ซึ่งปฏิญญาฟินแลนด์ เป็นการรวมตัวของคน 3 กลุ่มที่ร่วมวางแผนกันที่ประเทศฟินแลนด์เมื่อปี พ.ศ 2542 มีเป้าหมายสำคัญในการล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขเป็นระบอบสาธารณรัฐโดยอาศัยหลักการวิธีการวิเคราะห์ปฏิวัติสังคมนิยมของมาร์กซ์ เลนิน และเหมาเจ๋อตุงที่มองว่าต้องมีการสถาปนาเผด็จการทุนนิยมเพื่อโค่นล้มศักดินาให้ได้เสียก่อนจึงรอให้มีการปฏิวัติชนชั้นกรรมาชีพในขั้นตอนต่อไป ถึงแม้ปฏิญญาฟินแลนด์ไม่มีหลักฐานเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงแต่กลุ่มพันธมิตรฯก็ค่อนข้างเชื่อและนำประเด็นดังกล่าวมาเปรียบเทียบกับการทำงานของรัฐบาลทักษิณ (ปราโมทย์ นาคทรพ, 2549: 13) หรือ ประเด็นการเลือกวันกำเนิดพรรคไทยรักไทยที่ตรงกับ วันที่ 14 กรกฎาคม ซึ่งตรงกับวันชาติฝรั่งเศส ที่มีเหตุการณ์โค่นล้มสถาบันกษัตริย์ นอกจากนั้นแล้ว วันที่ 14 กรกฎาคม ยังตรงกับวันเกิดของจอมพล ป พิบูลสงคราม ผู้ที่เป็นฝ่ายตรงข้ามกับสถาบันพระมหากษัตริย์มาเสมอ (ผู้จัดการออนไลน์, 2548: ออนไลน์) นับเป็นการแปะป้ายว่านายกทักษิณพยายามล้มล้างการปกครองและไม่จงรักภักดีต่อสถาบันหลักของประเทศไทย

สถานการณ์การเมืองที่ตึงเครียดนำมาซึ่งการประกาศยุบสภาและกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ เป็นวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีพรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย และพรรคมหาชน ประกาศว่าบาตรไม่ส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง ฝ่ายต่อต้านทักษิณจุดกระแสเรียกร้องให้มีนายกมาตรา 7 โดยสนธิ แกนนากลุ่มพันธมิตรฯ กล่าวระหว่างการชุมนุมที่หน้าห้างสรรพสินค้าเอ็มโพเรียม เมื่อวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2549 ว่า

“เรามาที่นี่ เพื่อมารวมพลังให้เห็นว่าเราเป็นของจริง ไม่ใช่พวกแว่นป้ายที่คอ พอดอนเข้า ก็มาลงชื่อรับเงิน เรามาเพื่อให้เห็นว่า ทักษิณต้องออกไป และเพื่อแสดงประชามติขอ بارมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นการใช้มาตรา 7 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย เพื่อขอนายกพระราชทาน” (พงศ์พิพัฒน์ บัญชานนท์, 2556: ออนไลน์)

และ พล.ต.จำลอง ศรีเมืองแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯ อีกคน ก็ให้สัมภาษณ์ เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2549

“เมื่อบ้านเมืองถึงทางตันก็ต้องนำมาตรา 7 มาใช้ ซึ่งถือเป็นทางออกที่ดีที่สุดในการปฏิรูปการเมืองและแก้ไขปัญหาวิกฤติที่เป็นอยู่ในขณะนี้ เชื่อว่าประชาชนจะเห็นด้วยกับแนวทางของเครือข่ายพันธมิตร เพราะที่ผ่านมาก็มีกลุ่มบุคคลที่มีชื่อเสียง และนักวิชาการ เสนอทางออกให้ใช้มาตรา 7 เหมือนกัน” (พงศ์พิพัฒน์ บัญชานนท์, 2556: ออนไลน์)

ถึงจะมีกระแสเรียกร้องนายกราชทานมาตรา 7 แต่สุดท้ายข้อเรียกร้องดังกล่าวไม่ได้ถูกนำไปสานต่อตามความต้องการของพันธมิตรฯ การเลือกตั้งยังดำเนินต่อไปสถานการณ์วันเลือกตั้งเกิดความวุ่นวายมีคนแสดงอารยขัดขืนในการเลือกตั้ง ทำบัตรเสียและกาช่องไม่ประสงค์ลงคะแนนเป็นจำนวนมาก ทำให้ผู้ตรวจการแผ่นดินยื่นเรื่องต่อศาลรัฐธรรมนูญให้เพิกถอนการเลือกตั้งและให้มีการเลือกตั้งใหม่ ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยออกมาเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 วินิจฉัยให้การเลือกตั้งวันที่ 2 เมษายน 2549 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้การเลือกตั้งเป็นโมฆะ (ณขวัญ ศรีอรุโณทัย, 2562: ออนไลน์) และให้จัดการเลือกตั้งใหม่ในวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ทักษิณยังเป็นรักษาการนายกรัฐมนตรีต่อไป ขณะที่การชุมนุมต่อต้านก็ยังมิถุนและเพิ่มตีกริ ความรุนแรงขึ้นจากเหตุการณ์ที่ทักษิณกล่าวถึง “ผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ” ทำให้สังคมต่างคาดเดาเพื่อหาว่าใครคือบุคคลที่ถูกพูดถึง กลุ่มพันธมิตรฯหลายคนปักธงว่าน่าจะเป็น พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ อดีตนายกรัฐมนตรีและในขณะนั้นทั้งยังดำรงตำแหน่งประธานองคมนตรีในปัจจุบัน ทำให้เกิดข้อเปรียบเทียบภาพลักษณ์ระหว่างนายกทักษิณและพลเอกเปรม ซึ่งพันธมิตรฯต่างชื่นชมและยกพลเอกเปรมให้มีภาพลักษณ์เป็นนายกรัฐมนตรีที่มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ตั้งแต่ขณะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในอดีตจนถึงปัจจุบัน แน่นนอนว่าการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ในสถานการณ์นี้เป็นไปเพื่อให้นายกทักษิณหมดความชอบธรรมด้วยคุณธรรมส่วนตนที่ไม่คู่ควรกับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

เมื่อเกิดการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นำโดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ทำให้การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯยุติลงเป็นการชั่วคราว ภายหลังจากการรัฐประหารมีรัฐบาลจัดตั้งขึ้นโดย พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ การเคลื่อนไหวของพันธมิตรฯจึงเว้นวรรคไป การกลับมาของการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรฯ

เกิดขึ้นภายหลังการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ.2550 พรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะโดยสมาชิกพรรคย้ายมาจากพรรคไทยรักไทยที่ถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคไปในปี 2550 พรรคพลังประชาชนจึงเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลโดยมีนายสมัคร สุนทรเวชดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (ปนิธาน พิชาลัย, 2555: 159)

ช่วงที่สอง วาทกรรม“คนดี”และ“ความดี” ถูกหยิบยกมาใช้อีกครั้งแต่ในครั้งไม่ได้มุ่งโจมตีไปที่คุณธรรมส่วนตัวอีกแล้วแต่ยกระดับไปถึงการวิพากษ์สังคมการเมืองที่กำลังเผชิญอยู่ซึ่งเป็นผลพวงจากความรุ่งเรืองของประชาธิปไตยแบบตัวแทน นักการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง

“..ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุข เรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...” (พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2512)

กลุ่มพันธมิตรฯมักนำพระบรมราโชวาทนี้มาอธิบายถึงปัญหาของระบอบการเมืองโดยพันธมิตรฯเสนอการเมืองรูปแบบใหม่มาแทนที่เพื่อแก้ปัญหาการคอร์รัปชันเพื่อผลประโยชน์ของนายทุนพรรค การซื้อสิทธิ์ขายเสียง พวกเขาจึงเสนอว่าจำเป็นต้องมีการเมืองรูปแบบใหม่ที่จะเปิดทางให้คนดีเข้ามามีอำนาจทางการเมืองโดยการลดความสำคัญของพรรคการเมืองลงและให้อำนาจกับประชาชนโดยตรงผ่านการคัดสรรกลุ่มอาชีพเข้ามาทำหน้าที่ในสภาในสัดส่วนมากกว่าผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งเพื่อลดปัญหาที่เคยประสบในการเมืองรูปแบบเก่า (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์) แต่ทันทีที่พรรคพลังประชาชนถูกศาลรัฐธรรมนูญตัดสินให้ยุบพรรคนั้น ท่าทีของกลุ่มพันธมิตรฯก็เปลี่ยนไปในวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 โดยกิจกรรมในงานต้องการให้ผู้ชุมนุมในกลุ่มพันธมิตรฯ โหวตว่าควรมีการจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อลงแข่งขันในการเลือกตั้งปีครั้งถัดไปหรือไม่ ซึ่งผลโหวตออกมาเห็นควรจัดตั้งพรรคการเมือง โดยพรรคการเมืองของกลุ่มพันธมิตรฯใช้ชื่อว่าพรรคการเมืองใหม่ แกนนำทั้ง 5 คนของพันธมิตรฯจะรับเอาเจตนารมณ์ของที่ประชุมพันธมิตรฯไปออกแบบโครงสร้างพรรค (มติชน, 2552: 2) จากการจัดตั้งพรรคการเมืองจึงเกิดข้อสังเกตว่าจากเดิมที่เคยเรียกร้องให้เกิดการเมืองรูปแบบใหม่ แต่พันธมิตรฯกลับจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาแทนเพื่อต่อสู้ในระบอบการเมืองเก่าที่พวกเขาไม่ยอมรับ ถึงแม้ภายหลังแกนนำกลุ่มพันธมิตรฯจะเสียงแตกกัน ฝ่ายหนึ่งเดินทางต่อสู้ตามระบบเลือกตั้งภายใต้พรรคการเมืองใหม่ ส่วนอีกฝ่ายกลับล้ารณรงค์โหวตโนเรียกร้องให้เกิดการปฏิรูปก่อนแต่ท้ายที่สุดก็ไม่เป็นผล (ไทยรัฐออนไลน์, 2556: ออนไลน์) โดยพรรค

การเมืองใหม่ดำเนินการภายใต้ สมศักดิ์ โกศัยสุข ซึ่งสมศักดิ์ได้ให้สัมภาษณ์ไว้ว่า ตนไม่เชื่อในการรณรงค์โหวดโนแนวคิดแบบนี้ไม่ใช่ประชาธิปไตย เป็นแนวคิดของเจ้าแกแ่แสดงความเป็นเจ้าของทำสิ่งนี้มาเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งสมศักดิ์มองว่าพรรคควรเป็นอิสระและต้องเคารพกฎหมาย การมาโจมตีเหมารวมว่าพรรคการเมืองกับนักการเมืองเป็นเรื่องแย่งเป็นสัตว์นรก หากคิดเช่นนั้นตั้งแต่แรกเหตุใดจึงขอมติมวลชนจัดตั้งพรรคการเมือง โดยส่วนตัวแล้วนั้นสมศักดิ์เชื่อแนวทางการปฏิรูปการเมืองจาก 2 แนว นั้นคือจากข้างนอกอย่างช่วงที่ต่อสู้กับรัฐบาลทักษิณ ส่วนข้างในคือการต่อสู้ผลักดันในสภาผ่านการผลักดันกฎหมาย เพื่อในท้ายที่สุดกฎหมายจะเป็นตัวกำหนดว่าทำอย่างไรให้ได้มาตรฐานส.ส.แบบสัดส่วน (ประชาไท, 2554: ออนไลน์)

การเสนอเงื่อนไขทางการเมืองรูปแบบใหม่นั้นไม่ได้มีแต่ในกลุ่มพันธมิตรฯเท่านั้น ในกลุ่ม กปปส.เองก็มีการเสนอสภาประชาชนเพื่อแก้ไขการเมืองในรูปแบบปัจจุบันที่พวกเขา มองว่ามันเป็นปัญหาเช่นเดียวกับที่พันธมิตรฯมองว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทนเป็นปัญหา วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ลดทอนความชอบธรรมของการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองผ่านการเลือกตั้ง สุเทพพยายามอธิบายถึงปัญหาของระบอบประชาธิปไตยในไทยว่า

“ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมขณะนี้ คือ 1.การเลือกตั้งในปัจจุบันยังเปิดโอกาสให้มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียงจึงเปิดโอกาสให้คนชั่วจำนวนหนึ่งเข้าไปซุกคอกอยู่ในสภาได้ หรือที่เราเรียกว่า ระบบทุนสามัญ เราต้องวางกติกาให้การเลือกตั้งบริสุทธิ์ ยุติธรรม โกงไม่ได้ และต้องไม่给人ชั่วมีโอกาสเข้ามานั่งในสภาทำเรื่องชั่วๆ แบบที่มันทำกันอยู่ทุกวันนี้ โดยที่ไม่ฟังเสียงอำนาจของประชาชนเลย สิ่งที่เราต้องเปลี่ยนแปลงต่อมาคือ 2.การทุจริต คอร์รัปชัน ที่เกิดขึ้นทำให้ประเทศเสียหาย ทำให้นักการเมืองชั่วๆ กล้าลงทุนเอาเงินไปซื้อเสียง ซึ่งจริงๆ แล้ว ก็คือ นักธุรกิจการเมือง ที่เห็นว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ เลือกตั้งครั้งหนึ่งลงทุนหมื่นล้าน แต่โกงกลับเป็นแสนล้าน” (ผู้จัดการออนไลน์, 2556: ออนไลน์)

เขาจึงเสนอให้มีการปฏิรูปโดยจัดตั้งสภาประชาชนก่อนที่จะเปิดให้มีการเลือกตั้ง แต่ไม่เพียงแต่เสนอแนวทางปฏิรูปเท่านั้น กลุ่ม กปปส.ยังทำการคัดค้านการเลือกตั้ง นำมวลชนไปปิดล้อมหน่วยเลือกตั้ง “พຽ່ງนี้ มะรຽ່ງนี้ เราจะรวมพลัง แสดงพลังของ กปปส. ทั่วประเทศ รณรงค์เรียกร้องการปฏิรูปประเทศไทย ก่อนการเลือกตั้ง เราจะแสดงตัวออกมาคัดค้านการเลือกตั้ง เพราะเราจะบอกพี่น้องประชาชนที่ไม่เข้าใจให้ชัดว่าหากปล่อยให้มีการเลือกตั้งต่อไป โดยกฎหมายเลือกตั้งเดิม ก็จะได้

คนเลว คนไม่ดี เข้ามาเหมือนเดิม แล้วจะมีรัฐบาลที่ไม่ดีมาโกงชาติ โกงแผ่นดินเหมือนเดิม เราจึงต้องคัดค้าน" (ประชาไท, 2557: ออนไลน์)

และช่วงสุดท้ายวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ถูกยกมาใช้เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมของคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) เพื่อนำมาสร้างข้อเปรียบเทียบให้กับกลุ่มตนและสร้างภาพกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลยิ่งลักษณ์ให้เป็นฝ่ายตรงข้ามเพื่อสร้างภาพความแตกต่างที่ชัดเจนทั้งในแง่คุณธรรม สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม เห็นได้จากการปราศรัยของแกนนำ สุเทพ เทือกสุบรรณ

“ขณะนี้ไม่ใช่การต่อสู้ระหว่างพรรคการเมืองเป็นการต่อสู้ระหว่างเผด็จการทรราชนายทุนกับประชาชนทั้งประเทศไทยเป็นการต่อสู้ระหว่างฝ่ายคนชั่วกับฝ่ายคนดีเพราะฉะนั้นไม่มีที่ตรงกลางให้ท่านยืนต้องเลือกข้างยืนว่าจะเอาชั่วหรือเอาดี” (WeLove Thai, 2556: ออนไลน์)

แกนนำอีกคนที่มักจะหยิบยกประเด็นศีลธรรมความดีมาใช้โจมตีฝ่ายตรงข้ามและรับรองการกระทำของฝ่ายตนเองว่าประพจน์ถูกต้องชอบธรรมแล้วกับการขับไล่สิ่งอัปรียเดกเช่น นักการเมืองเลวที่กล่อมเกล่าประชาชนที่สนับสนุนให้คล้อยตามคือ พระพุทธอิสระ โดยทำหน้าที่เป็นผู้ชี้ถูกชี้ผิดให้แก่สังคม

“แผ่นดินนี้เป็นของคนไทยที่รักชาติ รักแผ่นดิน รักในหลวง และต้องการให้แผ่นดินนี้ปลอดภัยจากพวกโกงกินทั้งหลาย เพราะฉะนั้นใช้เสียงนี้เรียกร้องให้พี่น้องออกมาเข้าร่วม เราต้องออกมาใช้ธรรมะซึ่งธรรมะแปลว่าเครื่องล้าง เครื่องชำระ เครื่องขัด เครื่องฟอก เรามาล้าง ชำระ ขัด ฟอก ให้แผ่นดินนี้ปราศจากมลทินจากพวกโกงกินเสียที... อยากจะบอกว่าสิ่งที่พวกคุณทำดีแล้วถูกแล้ว” (WeLove Thai, 2556: ออนไลน์)

ซึ่งการแบ่งแยกอัตลักษณ์ดังเห็นได้จากการที่ กปปส. แสดงภาพตนเองเป็น “คนดี” ที่กำลังกระทำ “ความดี” ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลยิ่งลักษณ์ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมในช่วงเวลานี้ของ กปปส. นั้น ไม่เพียงยืนยันแนวทางเดิมคือลดทอนความชอบธรรมของการเลือกตั้งแต่ยังใช้เพื่อเป็นการรับรองความชอบธรรมในการละเมิดสิทธิของผู้อื่นและยอมรับการใช้ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อผู้เห็นต่างทางการเมือง กลุ่ม กปปส. ขัดขวางการเลือกตั้งโดยนำมวลชนไปปิดล้อมกีดกัน

ประชาชนที่จะเข้าไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งจะนำไปสู่การปะทะกันหลายจุดและส่งผลให้บางหน่วยเลือกตั้งในพื้นที่ภาคใต้และกรุงเทพมหานครไม่สามารถเปิดคูหาได้ (มติชน, 2560: ออนไลน์)

ยืนยันจากการปราศรัยของสุเทพ เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 เพื่อข่มขู่กลุ่มคนเสื้อแดงโดยพาดพิงไปถึงเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น สุเทพกล่าวถึงแกนนำ นปช. ซึ่งนัดชุมนุมในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ ที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งสุเทพกล่าวว่า กปปส. ไม่รบกับคนเสื้อแดงพวกเราเป็นพลเมืองดี คนดีไม่ใช่โจรแต่เตือนไว้ว่าถึงจะเป็นพลเมืองดีมือเปล่าแต่อย่าผลิผลามเข้ามาหาเรื่องเพราะระวังจะเจอกับพ่อค้าป๊อปคอร์น (ประชาไท, 2557: ออนไลน์)

ซึ่งมันเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 มวลชนเสื้อแดงที่ชุมนุมอยู่บริเวณแยกหลักสี่ประกาศว่าวันพรุ่งนี้จะต้องมีการเลือกตั้งเกิดขึ้น ซึ่งในเวลาประมาณ 15.00 น. เกิดเหตุปะทะกันระหว่างมวลชนเสื้อแดงและกลุ่ม กปปส. ที่มาปักหลักชุมนุมปิดล้อมไม่ให้มีการนำบัตรเลือกตั้งไปยังสถานที่ต่างๆ ทำให้เกิดการขว้างปาสิ่งของใส่กัน และรุนแรงขึ้นจนกระทั่งมีการทุบรถของมวลชนอีกฝ่าย ในวินาทีที่สถานการณ์อยู่ในภาวะตึงเครียดเกิดเสียงคล้ายประทัดยักษ์และเสียงปืนดังขึ้น สื่อมวลชนหลายสำนักสามารถบันทึกภาพชายฉกรรจ์ปิดบังใบหน้าที่ชุกอาวุธปืนไว้ในกระสอบป๊อปคอร์นถุงสีเขียวเหลืองเดินมายังแยกหลักสี่และมีการยิงปืนเข้าไปในบริเวณศูนย์การค้าไอที สแควร์ จนทำให้มีผู้บาดเจ็บสาหัส 3 ราย และเสียชีวิตในเวลาต่อมา 1 ราย จากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นมือปืนป๊อปคอร์นกลายเป็นฮีโร่จนมีการจัดทำสินค้าต่างๆ เป็นรูปถุงป๊อปคอร์น เช่น หมอน ถุงผ้าฯ ซึ่งความนิยมดังกล่าวมาจากการใช้ความรุนแรงจนส่งผลให้มีผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต ผู้ชุมนุมเข้าใจว่าคนที่บาดเจ็บและเสียชีวิตเป็นฝ่ายตรงข้ามทางการเมืองของตนและยอมรับความรุนแรงที่เกิดขึ้นได้ (ธนกร วงษ์ปัญญา, 2559: ออนไลน์)

ซึ่งเมื่อได้สำรวจการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ของขบวนการต่อต้านทักษิณในสองช่วงเวลาแรกดังกล่าวผ่านการให้ความหมายที่ได้ศึกษาไปในบทที่ 3 แล้วนั้นทำให้ผู้วิจัยสามารถอธิบายคำถามที่ว่าสาเหตุที่กลุ่มพันธมิตรฯ ยกเอาความบกพร่องทางคุณธรรมจริยธรรมของรัฐบาลและข้อเสนอการเมืองรูปแบบใหม่มาใช้เป็นเครื่องมือสร้างความชอบธรรมทางการเมืองนั้น เนื่องจากขบวนการต่อต้านทักษิณขับเคลื่อนขบวนการผ่านความชอบธรรมจากความเชื่อ (consummatory value) ซึ่งความชอบธรรมลักษณะนี้มีแหล่งที่มาจากความเชื่อและค่านิยมที่ฝังรากลึกภายในสังคมและจิตใจของผู้คนซึ่งค่านิยมและความเชื่อดังกล่าวมีลักษณะมีความเป็นนามธรรมและเป็นมรดกทางวัฒนธรรม กฎเกณฑ์ทางศีลธรรมและจารีตนิยมที่ผู้คนในสังคมยึดถือ (Apter, 1965: 43-80)

ผู้วิจัยอธิบายเช่นนั้นเป็นเพราะว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรนั้นในช่วงเวลาแรกถึงแม้จะมีอุดมการณ์ที่หลากหลายก็ตาม แต่ในแง่การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มักจะเห็นในแง่มุมที่ใช้พุ่งโยงไปกับอุดมการณ์หลักของชาติ อย่าง “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรผ่านวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” สร้างภาพให้เข้าใจได้ว่า นักการเมืองในระบบประชาธิปไตยแบบตัวแทนนั้นไร้ซึ่งคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งข้อเสียผ่านนโยบายประชานิยม การหาผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง และประชาชนบางส่วนยังไม่พร้อมต่อระบบประชาธิปไตยเนื่องจากยังถูกข้อเสียโดยนโยบายอย่างประชานิยม ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องย้อนกลับไปพึ่งพาพระราชอำนาจตามมาตรา 7 หรือนิติราชประเพณีเสนอไว้ในหนังสือพระราชอำนาจของประมวล รุจนเสรี (2548) จากการศึกษาของสายชล สัตยานุรักษ์ (2559) ช่วยขยายภาพวัฒนธรรมทางความคิดกระแสหลักเกี่ยวกับการเมืองและการปกครองของไทยแบบพึ่งพาพระบารมีได้อย่างชัดเจน โดยสาระสำคัญของความคิดก็คือการให้ความสำคัญแก่ ผู้นำที่เป็นคนดี เนื่องจากมีรากฐานความเชื่อที่ว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังขาดการศึกษาและไม่มีความสามารถที่จะใช้เหตุผล รวมทั้งในการเลือกตั้งและการมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนจึงควรยอมรับการแบ่งคนออกเป็นลำดับชั้นและทำหน้าที่โดยไม่มีสิทธิ์เรียกร้องใดๆ ในวิกฤตทางการเมืองจึงเห็นการเรียกร้องการพึ่งพาพระบารมีของสถาบันพระมหากษัตริย์ในการต่อสู้กับวิกฤตการณ์ทางการเมืองอยู่เสมอ นับตั้งแต่ในช่วง เหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ.2516 ก็มีการพึ่งพาพระบารมีในการต่อต้านอำนาจเผด็จการทหาร ในปี พ.ศ. 2535 ภายใต้อำนาจของพฤษภาทมิฬ ก็ได้พึ่งพาพระบารมีเพื่อขอให้พระมหากษัตริย์ทรงพระราชทานนายกคนกลาง กลุ่มนักวิชาการ 42 คน เช่น ประเวศ วะสี ธีรยุทธ บุญมี สมคิด เลิศไพฑูรย์ สุรพล นิติไกรพจน์ ได้ร่วมกันถวาย หนังสือกราบบังคมทูลถวายความเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองส่งไปยังราชเลขา เพื่ออ้างเหตุผลภายใต้วัฒนธรรมความคิด “พึ่งพาพระบารมี” โดยใจความว่า “องค์พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันเดียวที่ร้อยเรียงใจคนในชาติและเป็นสถาบันเดียวเท่านั้นที่จะคลี่คลายวิกฤตการณ์ครั้งนี้ให้ลุล่วง... สถาบันพระมหากษัตริย์ยอมทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะให้คำแนะนำตักเตือนรัฐบาลได้ตามประเพณีแห่งรัฐธรรมนูญของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขทางออกที่เป็นไปได้ประการหนึ่งคือพระราชทานข้อแนะนำให้นายกรัฐมนตรียุคสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งใหม่” (สายชล สัตยานุรักษ์, 2559: 20)

วัฒนธรรมทางความคิดนี้ผูกพันใกล้ชิดกับความคิดเรื่องการปกครองแบบไทยหรือประชาธิปไตยแบบไทยๆที่นำมาสู่ความหมายของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (สายชล สัตยานุรักษ์, 2559: 20) ทั้งบุคคลที่เคยเรียกร้องการพึ่งพาพระบารมียังมีสถานะเป็น

ผู้นำกระแสความคิดให้กับขบวนการพันธมิตรฯ ดังนั้นจากการศึกษาผ่านพลวัตการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ช่วงแรกนั้นจึงพบการลดความชอบธรรมในตัวทักษิณในประเด็นทั้งการปราศจากความจงรักภักดีต่อสถาบันกษัตริย์และคุณภาพบุคคลต้นแบบที่แทนภาพคนที่ใกล้ชิดกับสถาบันพระมหากษัตริย์อย่าง พลเอกเปรม ติณสูลานนท์และข้าราชการระดับสูงท่านอื่นๆ ที่ทำงานใกล้ชิดกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชอย่าง ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล ให้เป็นบุคคลต้นแบบและภาพผู้นำในอุดมคติของขบวนการเคลื่อนไหว (โสภณ สุภาพงษ์, 2549: 13)

ส่วนช่วงที่สอง วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” การวิพากษ์วิจารณ์สังคมการเมืองที่สัมพันธ์กับประชาธิปไตยแบบตัวแทน ก็ยังเป็นการหยิบยกความชอบธรรมจากความเชื่อ (consummatory value) เนื่องจากในช่วงนี้เสนอที่จะแก้ไขปัญหาสถานการณ์การเมืองในปัจจุบันเป็นการนำเอาหลักความเชื่อทางศาสนามาใช้เป็นหลักโดยข้อเสนอ การเมืองใหม่ และสภาประชาชน มีลักษณะสอดคล้องกับทฤษฎีธรรมิกสังคมนิยมของพุทธทาสภิกขุ ซึ่งธรรมิกสังคมนิยมปฏิเสธประชาธิปไตยแบบตะวันตกที่เชื่อในประชาธิปไตยเสรีนิยมในทางทฤษฎีส่งเสริมความเสมอภาค สิทธิเสรีภาพและส่งเสริมความมั่งคั่งในทางวัตถุด้วยซึ่งในทัศนะของพุทธทาสนั้นสิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นต้นเหตุที่ไม่มีที่สิ้นสุดส่งผลให้ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศน์อีกด้วย หัวใจหลักของเสรีประชาธิปไตยคือการเน้นความเป็นปัจเจกชนดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่จะคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม ในทางตรงกันข้ามธรรมิกสังคมนิยมประชาธิปไตยส่งเสริมความเมตตากรุณาของผู้คนในสังคม ในทัศนะของพุทธทาสความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจคือการกระจายตัวอย่างเป็นธรรมด้วยจิตใจที่เอื้อเพื่อส่งเสริมการให้ทานเพื่อลดทอนลัทธิบริโภคนิยมลง (ทวิวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์, 2539: 29-52) ตามทฤษฎีธรรมิกสังคมนิยมนั้นเน้นให้ความสำคัญกับตัวผู้ปกครองทั้งในแง่ของคุณธรรม การตัดสินใจ และความรับผิดชอบซึ่งเชื่อว่าถ้าคนดีเป็นผู้ปกครองสังคมทั้งระบบก็จะดีไปด้วย ในทางกลับกันหากได้ผู้ปกครองที่ไม่ดีจะทำให้ระบอบการปกครองเป็นสิ่งที่ยอมรับไม่ได้ (ทวิวัฒน์ ปุณฺทริกวิวัฒน์, 2539: 29-52)

ข้อเสนอการเมืองที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดทางศาสนาพุทธนี้มีงานการศึกษาประวัติศาสตร์การเมืองภาคประชาชนของอุเชนทร์ เชียงแสนเป็นเครื่องยืนยันชั้นดีที่ทำให้เข้าใจว่าภายในสังคมไทยนั้นหลักศาสนามีส่วนสำคัญที่ถูกหยิบยกมาแก้ไขปัญหาทางการเมืองเพราะภายหลังเหตุการณ์พรรคคอมมิวนิสต์ไทยล่มสลายไปนั้นนักเคลื่อนไหวทางการเมืองในยุคนั้นกระจายตัวออกเป็น 2 สายกระแสรอง ได้แก่ กระแสวัฒนธรรมชุมชน และ กระแสพุทธศาสนาและสันติวิธี โดยกลุ่มพุทธศาสนานับเอาหลักธรรมทางศาสนามาใช้ชี้ช่องทางแก้ไขปัญหาทางการเมือง ซึ่งข้อเสนอของกลุ่มพุทธศาสนาในช่วงหลังทศวรรษที่ 2520 นับตั้งแต่ช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาฯ กลุ่มกระแสความคิดพุทธศาสนาและ

สันติวิธี มี สุลักษณ์ ศิวรักษ์ เป็นแกนนำความคิดพร้อมกับลูกศิษย์จำนวนหนึ่งโดยเผยแพร่ความคิดผ่านวารสารปาจารย์สาร กระบวนการเคลื่อนไหวกลุ่มนี้เน้นการเดินทางสายกลางที่ประยุกต์ใช้ศาสนาในการพัฒนาสังคมบ้านเมือง ซึ่งข้อเสนอของนักคิดฝ่ายนี้พยายามชี้แจงว่าลัทธิทุนนิยมและคอมมิวนิสต์นั้นมีรากเหง้าจากอารยธรรมของตะวันตกและทั้งสองแนวคิดนั้นเป็นพิษภัยต่อศาสนา เพราะยึดติดในด้านวัตถุธรรมและโลกธรรมมากจนเกินไป นักคิดในสำนักพุทธศาสนามองว่าธรรมเป็นเกณฑ์ทาบวัดคุณค่าของทุกสิ่งทุกอย่างรวมทั้งระบบการปกครอง ขณะที่การแก้ไขปัญหาต่างๆให้มุ่งกลับไปสู่ปัจจัยภายในของบุคคลอย่างคุณธรรมและมุ่งใช้คำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นรากฐานในการแก้ไขปัญหา (อุเชนทร์ เชียงแสน, 2556: 77-81)

ซึ่งเหล่าแกนนำของขบวนการต่อต้านทักษิณเองก็เป็นผู้ที่ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากสำนักคิดดังกล่าวผ่านการทำงานร่วมกับสุลักษณ์ ศิวรักษ์ ในฐานะลูกศิษย์ และสุลักษณ์เองในช่วงแรกของขบวนการพันธมิตรก็ได้เข้ามาเป็นที่ปรึกษาขบวนการด้วย ภายในขบวนการต่อต้านทักษิณมีการเข้าร่วมของกลุ่มศาสนาอย่างสันติอโศกความคิดของกลุ่มมีความเป็นอนุรักษ์นิยมเข้มข้น กลุ่มสันติอโศกมีความเห็นในรูปแบบเดียวกันคือศาสนากับการเมืองเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกัน ศาสนาไม่ควรแยกออกจากการเมือง พวกเขามองว่าศาสนาเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการเมืองให้ดีขึ้น เช่นเดียวกันกับที่ธรรมะช่วยส่งเสริมให้คนทั่วไปดีขึ้น นอกจากนั้นแล้วคุณธรรมนำการเมืองก็เป็นอีกแนวคิดหนึ่งที่ถูกให้ความสำคัญโดยการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ พลตรีจำลอง ศรีเมือง ในปี พ.ศ. 2525 ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของศาสนากับการเมืองต่อที่สาธารณะว่ามันไม่สามารถแยกออกจากกันได้การเมืองนั้นต้องการคนดีในการเข้ามาทำหน้าที่ ซึ่งเหตุการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมาแสดงให้เห็นแล้วว่านักการเมืองนั้นมีส่วนสำคัญที่ทำให้การเมืองสกปรกเนื่องจากนักการเมืองมุ่งหาแต่ประโยชน์ให้กับตนเองผ่านการคอร์รัปชัน (วสุชน รัชชประชาไท, 2563: 87-99)

ช่วงสุดท้ายวาทกรรม“คนดี”และ“ความดี” ถูกยกมาใช้เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมการให้ตนเองเป็นภาพแทนของ “คนดี” ที่กำลังกระทำ “ความดี” ซึ่งแตกต่างอย่างสิ้นเชิงกับกลุ่มที่สนับสนุนรัฐบาลยิ่งลักษณ์ โดยการใช้วาทกรรมในช่วงเวลานี้ของ กปปส. นั้น ไม่เพียงยืนยันแนวทางเดิมคือลดทอนความชอบธรรมของการเลือกตั้งแต่ยังถูกยกระดับไปสู่การสร้างความชอบธรรมให้แก่ความรุนแรงที่เกิดขึ้นต่อผู้เห็นต่างทางการเมือง ซึ่งในช่วงเวลานี้ผู้วิจัยมีมุมมองว่าไม่สามารถใช้หลักการความชอบธรรมมาอธิบายได้เนื่องจาก กปปส.เพียงใช้วาทกรรม“คนดี” และ “ความดี” เป็นใบเบิกทางในการกระทำการต่างๆที่จะทำให้สถานการณ์การเมืองไม่ดำเนินไปตามครรลองของประชาธิปไตย โดยไม่สนว่าการกระทำของตนจะสนับสนุนความรุนแรงหรือกดสถานะทางศีลธรรม

ของผู้เห็นต่างทางการเมืองดังจะอธิบายได้ตามแนวคิดการอวดอ้างทางศีลธรรม (Moral Grandstanding) ของJustin Tosi และ Brandon Warmke ซึ่งมีลักษณะเด่น 2 ประการ

ประการที่ 1 ประการที่จะทำให้ผู้อื่นกล่าวขวัญ (Recognition Desire) คือต้องการให้ผู้อื่นชื่นชมในคุณธรรมศีลธรรมที่ตนมีโดยต้องการให้ตนเหนือกว่าบรรทัดฐานของสังคมที่ไม่ใช่ใครก็ได้ที่จะสามารถทำได้แบบตนและกลุ่มของตน

ประการที่ 2 การอวดอ้างความคิดเพื่อให้สาธารณะรับรู้ (Grandstanding Expression) โดยใช้วิธีการพูดหรือเขียนเพื่อสนองความปรารถนาในการยกย่อง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า เป็นการแสดงออกของคนที่พยายามทำให้ผู้อื่นเชื่อว่าคำพูดของตนน่านับถือในทางศีลธรรม (Tosi and Warmke, 2020: 14-23)

กลุ่ม กปปส. หยิบยกคำว่า “คนดี” มาเป็นอัตลักษณ์ของตนโดยด้อยค่ากลุ่มผู้เห็นต่างว่าเป็นคนชั่ว คนเลว คนโง่ และโจมตีผู้ไม่เข้าร่วมว่าเป็นไทยเฉย ทั้งนี้ยังยึดมั่นว่าความมีศีลธรรมอันดีของกลุ่มตนนั้นเหนือหลักการประชาธิปไตย ซึ่งผลกระทบจากการอวดอ้างทางศีลธรรม 3 ประการจากทัศนะของ Justin Tosi และ Brandon Warmke ประกอบไปด้วย การถากถางดูถูก (Increased cynicism) การโกรธเคืองอย่างรุนแรง (Outrage exhaustion) การทำให้แตกแยก (Group polarization) หากนำมาเปรียบเทียบกับปฏิบัติการของกลุ่ม กปปส.แล้วนั้นการใช้อัตลักษณ์คนดีของกปปส.ก็ส่งผลให้ถากถางดูถูกอย่างแพร่หลายทั้งการด้อยค่าของกลุ่มที่มีความคิดทางการเมืองต่างจากตนรวมถึงรัฐบาลในขณะนั้นเองก็ถูกถากถางดูถูกพร้อมทั้งด้อยคุณค่าความเป็นมนุษย์เห็นได้จากการอภิปรายของเหล่าแกนนำ กปปส. จากทั้งกรณีเสรีอธิบายว่าสิ่งที่กลุ่ม กปปส.กำลังต่อสู้นั้นมีความสปีชีส์ใหม่ที่ผสมผสานระหว่างความโง่ที่แทนภาพด้วยควายและความแสดและความหน้าด้านจนกลายเป็นคำเรียกแทนตัวนายกในขณะนั้นว่าเป็น “ตัวแควดง่าน” (LiveTV0012Th, 2556: ออนไลน์) นอกจากนี้ยังมีคำตำหนิที่รุนแรงต่อตัวนายกอย่างยิ่งลักษณะทั้งจากจักษุ พันธุ์ชูเพชร อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์มหาวิทยาลัยรัตนนครและประเสริฐ วศินานุกร นายแพทย์อาวุโสจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มีนัยคุกคามทางเพศ (ปวงชน อุณจะนำ, 2559: ออนไลน์) จนทำให้ผู้อำนวยการองค์การเพื่อการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศและเพิ่มพลังของผู้หญิงแห่งสหประชาชาติ (UN Women) สำนักงานภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิก และผู้แทนประจำประเทศไทย ออกประกาศเตือนการละเมิดและเหยียดหยามความเป็นหญิงในทางการเมืองของไทย (มติชน, 2557: 14)

4.2 ผลจากการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ต่อการเมืองไทย

“...ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุข เรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...”
(พระบรมราโชวาทในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2512)

การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” นั้นเป็นความพยายามสร้างภาพสะท้อนให้เห็นถึงข้อบกพร่องในระบอบประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นความพยายามของกลุ่มต่อต้านทักษิณ นับตั้งแต่พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจนถึงคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) การใช้วาทกรรมดังกล่าวมักมาควบคู่กับเงื่อนไขใหม่ๆ ในการขึ้นมาเป็นรัฐบาล

ในกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” เพื่อลดความชอบธรรมของรัฐบาล ทักษิณว่าขาดคุณสมบัติในการเป็นรัฐบาลที่ดี ตามชุด “ความดี” ที่กลุ่มพันธมิตรฯ ยึดมั่น ถึงแม้รัฐบาลทักษิณจะลาออกและเกิดการรัฐประหารฉีกรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2540 และต่อมามีรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 ซึ่งผ่านการทำประชามติจากประชาชนพร้อมกับได้รัฐบาลที่มาจาก การเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 แต่พันธมิตรฯ ก็เสนอแนวคิดการเมืองใหม่หรือประชาธิปไตยก้าวหน้าขึ้นมาเพื่อใช้แทนที่การเมืองรูปแบบเก่าที่กลุ่มพันธมิตรฯ มองว่าเต็มไปด้วยปัญหาและความฉ้อฉล ซึ่งแนวคิดเรื่องการเมืองใหม่ถูกหยิบยกมาใช้ในช่วงการขับไล่รัฐบาลสมัคร สุนทรเวช ตามที่กลุ่มพันธมิตรฯ ได้ประกาศในแถลงการณ์ ฉบับที่ 20/2551 เรื่อง “การเมืองใหม่” ใจความมีดังนี้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเคลื่อนไหวชุมนุมอย่างต่อเนื่องเพื่อพิทักษ์รัฐธรรมนูญไม่ให้ถูกแก้ไขเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการลบล้างความผิดของตัวเองและพวก โคนล้มระบอบทักษิณ ขับไล่รัฐบาลหุ่นเชิด ตลอดจนจนสร้างการเมืองใหม่ให้เกิดขึ้นในราชอาณาจักรไทยนั้น เพื่อความเป็นเอกภาพและความชัดเจนในการเคลื่อนไหวของการชุมนุม พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ประกาศทิศทางการเมืองใหม่ในดังนี้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

ประการแรกการเมืองในปัจจุบันเป็นระบบการเมืองอุปาทัว ถูกผูกขาดโดยนักเลือกตั้งในพื้นที่เขตเลือกตั้งและนายทุน ที่ยังคงเต็มไปด้วยปัญหาการซื้อสิทธิ์ขายเสียง ทุจริตการเลือกตั้ง ใช้อิทธิพล

และระบบอุปถัมภ์ในท้องถิ่นเพื่อข่มขู่ประชาชน อีกทั้งยังใช้อำนาจรัฐและอำนาจเงิน เพื่อให้ได้ชัยชนะในการเลือกตั้งทุกวิถีทาง บนความอ่อนแอและฉ้อฉลของคณะกรรมการการเลือกตั้งบางคนที่ไม่สามารถทำให้การเลือกตั้งเป็นไปอย่างสุจริตเที่ยงธรรม และไม่สามารถยับยั้งนักการเมืองเข้าสู่อำนาจในการปกครองบ้านเมืองได้ทันทั่วถึง เมื่อการเลือกตั้งเต็มไปด้วยการทุจริตและใช้เงินเป็นตัวตั้ง ทำให้การเมืองไทยกลายเป็น “ธนาธิปไตย” เกิดการตอบแทนบุญคุณต่อนายทุนของพรรคการเมือง รัฐบาลซึ่งประกอบไปด้วยพรรคการเมืองที่ฉ้อฉล จึงมุ่งแต่จะทุจริตคอร์รัปชัน กระทบผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ทำให้ได้แม้กระทั่งขายชาติขายแผ่นดิน ดังตัวอย่างที่รัฐบาลชุดนี้ได้กระทำผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญตามคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการลงนามร่วมเพื่อยกปราสาทพระวิหารให้ประเทศกัมพูชานำไปขึ้นทะเบียนมรดกโลกแต่เพียงฝ่ายเดียว มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง อีกทั้งยังอาศัยกลไกทางรัฐสภาในการยกมือนับสนุนนักการเมืองฝ่ายรัฐบาลที่เป็นพวกพ้องที่ทุจริตอย่างไร้จริยธรรม และกลายเป็นระบอบเผด็จการรัฐสภาแห่งทุนนิยมสามัญในที่สุด เมื่อนักการเมืองส่วนใหญ่ในระบบปัจจุบันมุ่งแต่แสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้อง จึงทำให้กลไกการตรวจสอบทั้งจากกระบวนการยุติธรรม สื่อสารมวลชน และประชาชน ถูก ทำลาย และคุกคามทุกรูปแบบจากระบบการเมืองอุบาทว์ในปัจจุบัน (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

กระบวนการยุติธรรมถูกทำร้ายและทำลายด้วยการโยกย้ายข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมให้เป็นคนของตัวเองและพวกพ้อง ฝ่ายบริหารสมคบกับฝ่ายนิติบัญญัติร่วมมือกันแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อลดอำนาจฝ่ายตรวจสอบและฝ่ายตุลาการ ในขณะที่นักการเมืองเข้าทำการเสนออามิสสินจ้างให้กับศาลยุติธรรม สื่อสารมวลชนถูกแทรกแซง และปิดกั้น ประชาชนที่ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญในการชุมนุมเพื่อต่อต้านรัฐบาลกลับถูกทำร้ายร่างกายและถูกทำลายทรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทั้งหมดนี้คือการทำลายกระบวนการตรวจสอบในประเทศชาติเพื่อกลบเกลื่อนความชั่วร้ายของนักการเมือง และถึงขั้นที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อลดพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์เพื่อรวบอำนาจไว้กับการเมืองอุบาทว์อย่างเบ็ดเสร็จ แม้จะมีการลาออกของนักการเมืองหรือการยุบสภา หากไม่ได้มีการปฏิรูปการเมืองอย่างแท้จริง การเมืองไทยก็จะวนเวียนอยู่ในวงจรอุบาทว์เช่นนี้ไม่รู้จบ เพื่อการแก้ไขปัญหาย่างยั่งยืน พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย จึงเสนอให้ต้องมีการเมืองใหม่ในราชอาณาจักรไทย (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

ประการที่สอง การเมืองใหม่ในราชอาณาจักรไทย คือ การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายดังนี้

สนับสนุนให้คนดีมาปกครองบ้านเมือง ปองกันไม่ให้คนไม่ดีมีอำนาจ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมทุกภาคส่วน ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

ประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง การเมืองใหม่จะไม่จำกัดอยู่เพียงนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งในพื้นที่เท่านั้น แต่จะยังเปิดกว้างให้ภาคประชาชนที่หลากหลาย ได้มีส่วนร่วมทางการเมืองทุกระดับ เช่น ผู้แทนจากกลุ่มวิชาชีพต่างๆ ผู้แทนจากภาคประชาชนที่หลากหลาย ผู้แทนจากภาคสังคมที่แตกต่าง ฯลฯ ซึ่งขึ้นอยู่กับกรอบการออกแบบรัฐธรรมนูญร่วมกันของประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อให้เป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

ประการสุดท้าย เพื่อบรรลุเป้าหมายในการทำให้เกิดการเมืองใหม่ในราชอาณาจักรไทย พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจึงขอประกาศจุดยืนดังต่อไปนี้ (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เห็นว่าต้องขับไล่รัฐบาลอันธพาลหุ่นเชิดขายชาติชุดนี้ให้พ้นจากตำแหน่งโดยเร็วที่สุด และไม่มีควมจำเป็นใดๆ ที่จะเจรจากับกลุ่มใดก็ตามที่ไม่ยืนอยู่บนหลักการดังกล่าว

เราพร้อมสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงอำนาจทางการเมืองในปัจจุบัน บนเงื่อนไขที่จะต้องปฏิรูปการเมืองโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และพร้อมที่จะสะสางปัญหาความเลวร้ายของระบอบทักษิณด้วยกระบวนการยุติธรรมและความจริงใจ (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

การนำเสนอบนเวทีพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่ผ่านมา เช่น เรื่องจำนวน ผู้แทนประชาชนต่อผู้แทนตามพื้นที่ในสัดส่วน 70 : 30 นั้น ขอทำความเข้าใจอีกครั้งหนึ่งว่า เป็นเพียงการยกตัวอย่างรูปแบบการลดสัดส่วนการเมืองเก่าที่อุบาทว์และล้มเหลว เพื่อจุดประกายสำหรับระดมความคิดเห็นในสังคม ไม่ได้เป็นสูตรตายตัวแต่ประการใด เราพร้อมรับการแสดงความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันออกแบบการเมืองใหม่ และยึดถือเสียงส่วนใหญ่ในสังคมมาเป็นแนวทางในการออกแบบการเมืองใหม่ให้มีศีลธรรม จริยธรรม และมีสัดส่วนที่หลากหลายกว่าในปัจจุบัน เพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต จารีตประเพณี วัฒนธรรมของสังคมไทย โดยยังคงความเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสืบไป” (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

“ การเมืองใหม่ ” ที่กลุ่มพันธมิตรฯ เสนอนั้นมีความหมายถึงแตกต่างหลากหลายกันไปโดยนักวิชาการและคนในขบวนการเคลื่อนไหวต่างก็พยายามสร้างคำอธิบายให้กับ “ การเมืองใหม่ ” วริษฐ์ ลิ้มทองกุล ให้ความหมายถึง “ การเมืองใหม่ ” ว่าเป็นการเมืองที่นักการเมืองและประชาชนไม่เพียงแต่ยึดข้อกฎหมายในการดำเนินชีวิตและดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเท่านั้นแต่ยึดหลักขนบธรรมเนียม ประเพณี คุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามของสังคมเข้ามาประกอบไว้ (วริษฐ์ ลิ้มทองกุล, 2551:13)

ชัยอนันต์ สมุทวณิช ให้ความหมาย “ การเมืองใหม่ ” ว่าเป็นการทบทวนรูปแบบ และวิธีการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองแบบเดิม แล้วหารูปแบบวิธีการใหม่ ข้อสำคัญก็คือ รูปแบบและวิธีการใหม่นี้จะต้องได้รับความเห็นชอบและมีความชอบธรรม โดยชัยอนันต์อธิบายความแตกต่างระหว่าง “ การเมืองเก่า ” และ “ การเมืองใหม่ ” ไว้ตามตารางดังนี้

การเมืองเก่า	การเมืองใหม่
พรรคการเมืองเป็นองค์กรเดียวที่สามารถส่งผู้สมัครเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง	กลุ่มประชาชนที่ไม่ใช่พรรคการเมืองส่งผู้แทนเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้
การเลือกตั้งทางตรงเป็นวิธีการเดียวในการได้ผู้แทนราษฎร	การเลือกตั้งทางตรงเป็นเพียงวิธีการหนึ่งเท่านั้นในการได้ผู้แทนราษฎร
กิจกรรมทางการเมืองเป็นบทบาทและมีหน้าที่หลักของรัฐบาลและรัฐสภา	กิจกรรมทางการเมืองจากองค์กรประชาชน บทบาทสำคัญ
การเลือกตั้งใช้การเป็นผู้แทนของพื้นที่	การเป็นตัวแทนอาศัยกลุ่มทางสังคมเศรษฐกิจ-การเมืองด้วย
มีการใช้เงินมากในการเลือกตั้ง	ทุนมีบทบาทน้อยลง
การเคลื่อนไหวของประชาชนแยกตัวออกจากพรรคการเมือง	การเมืองมีการเปิดพื้นที่ของการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง
พรรคการเมืองไม่ยอมรับการเคลื่อนไหวโดยตรงของประชาชน	การเคลื่อนไหวโดยตรงของประชาชนมีผลต่อการตัดสินใจทางการเมือง
พรรคการเมืองถูกยึดกุมโดยกลุ่มทุนที่ประกอบด้วยคนจำนวนน้อย	การเมืองมีการเปิดพื้นที่ของการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2551: 12)

ตารางที่ 2 ตารางเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการเมืองเก่าและการเมืองใหม่

ที่มา : ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2551: 12

ซึ่งช่วยสนับสนุนข้อเสนอวิธีการได้มาซึ่งอำนาจทางการเมืองแบบใหม่ โดยผู้ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองในรัฐสภาและรัฐบาลนั้นไม่จำเป็นต้องเข้าร่วมกับพรรคการเมืองหรือจัดตั้งพรรคการเมืองก็ได้ เนื่องจากพรรคการเมืองในประเทศไทยมีฐานมวลชนแคบมาก ดังนั้นหากให้เกิดความชอบธรรม จำเป็นต้องให้ตัวแทนจากองค์กรประชาชนเลือกกันเข้ามาเป็นตัวแทนภาคประชาสังคมซึ่งแบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์ก็จะให้พรรคการเมือง 30% องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 50% และองค์กรประชาชน 20% ช่วยสนับสนุนว่าวิธีนี้จะช่วยลดปัญหาการซื้อเสียงได้เนื่องจากการซื้อเสียงจำเป็นต้องใช้เงินที่มากขึ้น แต่หากต้องการให้ปัญหาการซื้อเสียงหมดไปวิธีการที่ป้องกันไม่ให้เกิดการซื้อเสียงได้เลยก็คือต้องอาศัยวิธีการสรรหาที่ไม่ใช่การเลือกตั้งและคณะกรรมการสรรหาต้องเป็นผู้ที่ตรงเที่ยงธรรม ซื้อไม่ได้ ในด้านนโยบายของการเมืองใหม่ แนวนโยบายที่ไม่ปล่อยให้ทุนนิยมเต็มรูปเข้ามาครอบงำเศรษฐกิจไทย ส่งเสริมวิถีชีวิตทางเลือกอย่างจริงจัง สนับสนุนระบบเศรษฐกิจพอเพียง และไม่เปิดตลาดเสรีมากเกินไป (ชัยอนันต์ สมุทวณิช, 2551: 12)

ชวินทร์ ลีนะบรรจงและสุวินัย ภรณวลัย ได้อธิบายถึงความจำเป็นที่จะต้องส่งเสริม “ การเมืองใหม่ ” เนื่องจากการเมืองแบบเก่าอาจกล่าวได้ว่าเป็นอาชญากรรมต่อระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย โดยสาเหตุเนื่องมาจากความชอบธรรมในการเข้าสู่ตำแหน่งและการใช้อำนาจตั้งอยู่บนพื้นฐานของการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ไม่ได้คำนึงถึงบรรทัดฐานของจริยธรรม การเลือกตั้งที่คำนึงแต่ผลประโยชน์ไม่สนใจว่าจะได้มาด้วยการโกงหรือไม่ ทำให้สังคมไทยเข้าสู่ความวิปริต เอาเงินเป็นที่ตั้ง มองการทุจริตเป็นเรื่องธรรมดาสร้างค่านิยมในสังคมให้เห็นว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เมื่อนักเลือกตั้งหรือใครก็ตามที่ทุจริตแล้วจะถือเป็นเรื่องที่ไม่ผิด ผลประโยชน์ส่วนรวมจึงมาที่หลังผลประโยชน์ส่วนตนเสมอ โดยอาศัยเสียงข้างมากเป็นเครื่องชี้ถูกผิดมากกว่าระบบยุติธรรมตามหลักนิติธรรม ดังนั้นจำเป็นต้องมี “ การเมืองใหม่ ” เป็นที่มาของการเสนอระบบตัวแทนคัดสรร 70/30 การลดทอนการเลือกตั้งตัวแทนตามพื้นที่และหันมาเพิ่มระบบสัดส่วนคัดสรรตามกลุ่มอาชีพ พันธมิตรฯทดลองเสนอระบบคัดสรรจากกลุ่มอาชีพ อาจคิดได้ว่าเป็นระบบที่ไม่ไว้วางใจประชาชนจากชนบทซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่และไม่เคารพหลักการของความเท่าเทียมกันในสังคม เพราะละเมิดหลักการ 1 คน 1 เสียง แต่ชวินทร์และสุวินัย ยืนยันว่าข้อเสนอดังกล่าวไม่ละเมิดเสียงของประชาชนเพราะทั้งสองมองว่าระบบเลือกตั้งในปัจจุบันเป็นระบบที่ล่าช้าและไม่เคารพเสียงข้างมากอยู่แล้วเพราะผู้แทนที่ชนะเลือกตั้งในเขตมักจะได้รับคะแนนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้ชนะเลือกตั้งอยู่เสมอๆ โดยทั้งสองคนยกตัวอย่างประเทศสหรัฐอเมริกาที่ก็ไม่ได้เลือกตั้งประธานาธิบดีโดยตรง และ

อังกฤษที่ก็มีสภาพนางที่ไม่ได้มาจากประชาชนโดยตรงเช่นกัน (ชวินทร์ ลีณะบรรจงและสุวินัย ภรณวลัย, 2551: ออนไลน์)

สนธิ ลี้มทองกุลก็เป็นอีกคนที่สร้างคำอธิบายให้กับ “ การเมืองใหม่ ” โดย “ การเมืองใหม่ ” คือการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วม ให้บทบาทภาคประชาชนในการบริหารและกำหนดทิศทางของประเทศ ซึ่งเสนอให้สภาแบ่งทั้งหมดเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ประกอบไปด้วยข้าราชการที่เกษียณอายุ

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วยประชาชนทุกสาขาอาชีพ

ส่วนที่ 3 มาจากการเลือกตั้งโดย 1 จังหวัดมีตัวแทนเพียง 1 คนเท่ากับว่าจะมีส.ส.ที่มาจากการเลือกตั้งเพียง 76 คนเท่านั้น

ซึ่งใน 2 ส่วนแรกให้มาจากการแต่งตั้งทั้งหมด (มติชนสุดสัปดาห์, 2551: 9) ที่สนธิเสนอ “ การเมืองใหม่ ” ขึ้นมานั้นเขาให้เหตุผลว่าการเมืองเก่าไม่เปิดโอกาสให้คนดี และประเทศไทยมีความหลากหลาย ทั้งเชื้อพระวงศ์ ศักดินา ข้าราชการ พ่อค้าประชาชน คนยากคนจน การรวมของทุกชนชั้น ทุกเชื้อชาติและศาสนานั้นจะทำอย่างไรที่จะออกแบบให้ทุกส่วนได้มีสิทธิ์เท่าเทียมกัน (ประชาไท, 2551: ออนไลน์)

ข้อเสนอดังกล่าวถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างหนักถึงความไม่เหมาะสมในประเด็นของส.ส.ที่มาจากการแต่งตั้งจากกลุ่มอาชีพ พร้อมทั้งตั้งคำถามว่า นี่คือรูปแบบ “ การเมืองใหม่ ” จริงหรือ เนื่องจากรูปแบบที่เสนอกันมานั้นดูคล้ายกลับย้อนไปยิ่งกว่ายุคประชาธิปไตยครึ่งใบเสียอีก นักวิชาการหลายคนตั้งคำถามว่านี่คือระบอบประชาธิปไตยจริงหรือ เพราะในโลกของประชาธิปไตยนั้นกระบวนการเลือกตั้งนับเป็นวิธีการที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่สุดที่จะพิสูจน์ได้ว่ารัฐบาลมาจากประชาชน และยึดโยงกับประชาชนจริงๆโดยจะดีหรือไม่ดีนั้นประชาชนเป็นผู้เลือกเข้ามา (มติชนสุดสัปดาห์, 2551: 9)

เมื่อมีเสียงวิจารณ์อย่างหนักถึงประเด็น 70 : 30 ในเดือนกันยายนพันธมิตรฯจึงเสนอสูตร 50 : 50 แทนโดย สุริยะใส กตะศิลา ได้เสนอว่า ส.ส.ต้องมาจากการเลือกตั้งทั้งหมด 100% แต่ให้แบ่งออก 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 มาจากการเลือกตั้งตามเขตพื้นที่

ส่วนที่ 2 มาจากสาขาอาชีพ

ผ่านสัดส่วนตามระบอบประชาธิปไตยซึ่งสาขาอาชีพอาจมาจากสื่อมวลชน องค์กรอิสระ แร่งงานและชนกลุ่มน้อยโดยแต่ละอาชีพคัดเลือกตัวแทนมาทำหน้าที่เป็นตัวแทนในสภานอกเหนือจากนี้แล้วคนที่เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องลงนามสัตยาบันตามประมวลจริยธรรมของนักการเมือง หากละเมิดหรือผิดต่อประมวลจริยธรรมต้องพ้นจากตำแหน่งในทันที (มติชน, 2551:15-16)

ถึงแม้ว่าต่อมากลุ่มพันธมิตรฯจะพยายามจัดตั้งพรรคการเมืองใหม่ที่เป็นพรรคของมวลชนในช่วงปี พ.ศ.2552 เพื่อมาลงแข่งในการเลือกตั้งครั้งต่อไป แต่ต่อมาก็เกิดความขัดแย้งกันของเหล่าแกนนำ ทำให้พรรคการเมืองใหม่ที่ลงแข่งขันในการเลือกตั้งปี พ.ศ.2554 นำโดยสมศักดิ์ โกศัยสุข เท่านั้น ส่วนฝ่ายสนธิกลับประกาศกลยุทธ์โหวตโนโดยได้วางยุทธศาสตร์ว่า “จะขอลงคะแนนที่ 2 ด้วยการลงคะแนนในช่องไม่เลือกใครเพื่อปฏิรูปการเมืองที่เลวร้าย” (ประชาไท, 2554:ออนไลน์) ซึ่งสุดท้ายมันสะท้อนถึงการปฏิเสธระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทน ที่ได้มาจากพรรคการเมืองและการเลือกตั้ง

หากสรุป “การเมืองใหม่” ตามที่กลุ่มพันธมิตรฯเสนอนั้นทำให้เข้าใจได้ว่าพันธมิตรฯพยายามลดทอนความสำคัญของการเลือกตั้งและพรรคการเมืองลงโดยให้เหตุผลว่าเป็นรูปแบบการเมืองที่สกปรกเต็มไปด้วยวังวนแห่งผลประโยชน์ จึงเสนอกฎใหม่ในการได้มาของตัวแทนประชาชนทั้งในรูปแบบการแต่งตั้งสรรหาในสัดส่วนที่มีมากกว่าตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งเพื่อเปิดโอกาสให้คนดีได้เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งหากเป็นไปตามแนวคิด “การเมืองใหม่” ของพันธมิตรฯอาจทำให้ได้นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งและไม่สังกัดพรรคการเมืองทั้งยังปราศจากฝ่ายค้านตามข้อเสนอของชัยอนันต์อีกด้วย

ทางด้านคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์แบบอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” เป็นภาพลักษณ์ของกลุ่มผู้ชุมนุมและด้วยภาพลักษณ์ดังกล่าวจึงทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมถือสิทธิ์ในการทำกิจกรรมทางการเมืองใดๆก็ได้โดยถือว่าเป็นการทำไปเพื่อชาติบ้านเมือง นอกจากนั้นการใช้วาทกรรมดังกล่าวเป็นสร้างภาพลักษณ์คู่ตรงข้ามให้กับฝ่ายรัฐบาลและกลุ่มผู้สนับสนุนรัฐบาล ซึ่งจุดมุ่งหมายของการชุมนุมแรกเริ่มคือการคัดค้านพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมซึ่งต่อมาถูกตีตกไป แต่

กลุ่ม กปปส. ก็ขยับข้อเรียกร้องไปสู่การขจัดระบอบทักษิณและเรียกร้องให้ ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้นลาออกจากตำแหน่ง แต่เมื่อยิ่งลักษณ์ประกาศยุบสภาและกำหนดวันเลือกตั้งใหม่ กลุ่ม กปปส. ก็เสนอข้อเรียกร้องให้มีการปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งเพื่อขจัดระบอบทักษิณ โดยแกนนำของกลุ่มอย่าง สุเทพ เทือกสุบรรณได้ให้เหตุผลที่คัดค้านการเลือกตั้งว่า "พรุ่งนี้ มะรืนนี้ เราจะรวมพลัง แสดงพลังของ กปปส. ทั่วประเทศ ผนวกรวมเรียกร้องการปฏิรูปประเทศไทย ก่อนการเลือกตั้ง เราจะแสดงตัวออกมาคัดค้านการเลือกตั้ง เพราะเราจะบอกพี่น้องประชาชนที่ไม่เข้าใจให้ชัดว่าหากปล่อยให้มีการเลือกตั้งต่อไป โดยกฎหมายเลือกตั้งเดิม ก็จะได้คนเลว คนไม่ดี เข้ามาเหมือนเดิม แล้วจะมีรัฐบาลที่ไม่ดีมาโกงชาติ โกงแผ่นดินเหมือนเดิม เราจึงต้องคัดค้าน" (ประชาไท, 2557: ออนไลน์)

การปฏิรูปก่อนการเลือกตั้งที่กลุ่ม กปปส. เสนอนั้นมาพร้อมกับแนวคิดสภาประชาชน โดยกลุ่ม กปปส. ต้องการให้เกิดสภาประชาชนเพื่อทำหน้าที่ปฏิรูปประเทศก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง ประเด็นที่ต้องการปฏิรูปประกอบไปด้วย 7 ประเด็น

1. ปฏิรูปการเลือกตั้งให้บริสุทธิ์ ยุติธรรม โกงไม่ได้ และต้องไม่给人ผู้มีโอกาสเข้ามานั่งในสภาทำเรื่องชั่วๆ โดยที่ไม่ฟังเสียงอำนาจของประชาชน
2. การทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นทำให้ประเทศเสียหายต้องขจัดออกไปให้ได้ ต้องออกกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน ว่าไม่มีอายุความ ไม่ว่าจะวันไหนหากยังไม่ตายก็ต้องติดคุก
3. เคารพในอำนาจของประชาชนอย่างแท้จริง ประชาชนต้องสามารถถอดถอน นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และ ส.ส. แบบประบรูระยะเวลาได้ การปกครองของบ้านเมืองจะต้องถูกกระจายไปยังท้องถิ่น เช่น ทุกจังหวัดจะต้องมีการเลือกตั้งผู้ว่าฯ ไม่ใช่การแต่งตั้งจากส่วนกลางซึ่งทำให้มีการทุจริตซื้อตำแหน่ง
4. ต้องปฏิรูปโครงสร้างของตำรวจให้เป็นตำรวจของประชาชน ซึ่งคณะกรรมการตำรวจจะต้องเป็นภาคประชาชนไม่ใช่ตำรวจด้วยตัวเอง
5. ต้องออกแบกกฎหมายให้ข้าราชการเป็นคนของประชาชน ไม่ใช่อยู่ที่ตึกการเมือง
6. ปัญหาต่างๆ อย่างการศึกษา คมนาคม สาธารณสุข จะต้องนำเรื่องเหล่านี้เป็นวาระแห่งชาติ

7. รัฐบาลต้องไม่รวบอำนาจผูกขาดธุรกิจเสียเอง ต้องส่งเสริมให้ภาคเอกชนแข่งขันกับนานาประเทศได้ (Pongpiphat Banchanont, 2561: ออนไลน์)

การที่จะดำเนินการแก้ไข 7 ประเด็นดังกล่าวจำเป็นต้องผ่านการจัดตั้งสภาประชาชนก่อน ซึ่งกลุ่ม กปปส. อธิบายว่าการเกิดสภาประชาชนได้นั้นรัฐบาลรักษาการอย่างยิ่งลักษณ์และคณะจำเป็นต้องลาออกและทำให้เกิดสุญญากาศทางการเมืองก่อนเพื่อนำไปสู่การจัดตั้งสภาประชาชนโดยอาศัยมาตรา 3 อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนชาวไทย พระมหากษัตริย์ผู้ทรงเป็นประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นทางรัฐสภา คณะรัฐมนตรี และศาล ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ การปฏิบัติหน้าที่ของรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล รวมทั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญและหน่วยงานของรัฐต้องเป็นไปตามหลักนิติธรรมและมาตรา 7 ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด ให้วินิจฉัยกรณีนั้นไปตามประเพณีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รัฐธรรมนูญ, 2550)

แนวคิดสภาประชาชนเกิดขึ้นเพื่อต้องการขจัด “ระบอบทักษิณ” โดยสุเทพได้ให้ความหมายของ “ระบอบทักษิณ” ไว้ว่า เป็นระบบที่นายทุน ที่ทุจริต นายทุนทุจริตสามานย์มองการเมืองเป็นธุรกิจโดยเอาเงินจำนวนมากมาลงทุนทางการเมืองเพื่อหวังว่าจะได้รับกำไรคืน เอาเงินทุนนั้นมาใช้ในทางทุจริต ซื้อข้าราชการ ประชาชน สื่อบลชนรวมทั้งองค์กรอิสระ ทั้งซื้อทั้งจ้าง ทั้งติดสินบน ด้วยเงินที่ทุจริตมา เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศไทย เมื่อได้อำนาจก็นำอำนาจนี้มาโกงชาติ โกงแผ่นดิน โกงประชาชน ระบอบทักษิณทำทุกอย่าง เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศ แล้วใช้อำนาจนั้นตามอำเภอใจ ไม่ฟังเสียงประชาชน ไม่ฟังความมีเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้นพร้อมใช้อำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์ของตน (ประชาไท, 2557: ออนไลน์) “ระบอบทักษิณ” ในความหมายของสุเทพนั้นไม่ต่างจาก “การเมืองเก่า” ของกลุ่มพันธมิตรมากนัก เนื่องจากสภาพการเมืองในสายตาของกลุ่ม กปปส. เต็มไปด้วยนักการเมืองที่เลวเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตน ไร้ซึ่งอุดมการณ์ ทั้งตัวนักการเมืองและพรรคการเมืองหนทางการแก้ไขก็คือ การจัดตั้งสภาประชาชนเพื่อมาปฏิรูประบอบการเมืองที่เป็นอยู่ก่อนแล้วจึงปล่อยให้มีการเลือกตั้งภายหลังการปฏิรูปแล้วเสร็จ

แนวคิด “สภาประชาชน” ไม่ได้ถูกนำเสนอโดยกลุ่ม กปปส. เป็นครั้งแรก แต่แนวคิดดังกล่าวถูกเสนอและพัฒนามาจากสภาประชาชนปฏิรูปประเทศไทย (สปท.) ที่ก่อตั้งเมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2556 สปท.มีแนวร่วมกว่า 45 องค์กรจากหลายสาขา เช่น วิชาการ กฎหมาย กลุ่มวิชาชีพ นักธุรกิจ และนักศึกษา มีโครงสร้างองค์กรประกอบด้วย คณะกรรมการมาดำเนินการโดยที่ไม่มีผู้นำ ทำงาน

ร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนการปรับโครงสร้างทางการเมือง และมุ่งจัดนายทุนทางการเมืองแบบรวมศูนย์
ผูกขาด กระจายอำนาจให้แก่ประชาชน ที่นำไปสู่การปฏิรูปประเทศ 5 ด้าน คือ

- 1.ปฏิรูปการเมืองและอำนาจรัฐธรรมนูญ
- 2.ปฏิรูปการบริหารประเทศ
- 3.ปฏิรูปคุณธรรมจริยธรรมและยุติธรรม
- 4.ปฏิรูปการศึกษา
- 5.ปฏิรูปเศรษฐกิจที่นำไปสู่คุณภาพชีวิตของประชาชน

ความแตกต่างของสภาประชาชนของกลุ่มสปท.จะเน้นที่ตรวจสอบถ่วงดุลกับอำนาจรัฐและ
การกระจายอำนาจโดยมีผู้เชี่ยวชาญคอยผลักดันเรื่องนี้อย่างหนัก อาทิ ประเวศ วะสี และองค์กร
อย่าง สสส. ด้วยเชื่อว่าอำนาจรวมศูนย์ไม่ตอบสนองประชาชนอย่างแท้จริง สภาประชาชนของสปท.
นั้นจะทำหน้าที่หลักเพียงแค่ 3 ส่วน

1. เสนอนโยบายการพัฒนา
- 2.ตรวจสอบถ่วงดุลการทำงานของฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหาร
- 3.สนับสนุนความเข้มแข็งของภาคประชาชน (ประชาไท, 2556: ออนไลน์)

ส่วน “สภาประชาชน” ที่สุเทพเสนอนั้น กปปส.จะดำเนินการหาแนวร่วมจากทั้งภาคเอกชน
และราชการ เพื่อร่วมกันกดดันให้นายกรัฐมนตรีลาออกจากการเป็นรัฐบาลรักษาการ เพื่อให้เกิด
สุญญากาศทางการเมืองและเปิดช่องให้ประธานหรือรองประธานวุฒิสภา เสนอชื่อนายกรัฐมนตรีคน
กลางขึ้นมา แต่ถ้าหากนายกรัฐมนตรีไม่ลาออก กลุ่ม กปปส.จะมีหนทางบังคับให้ลาออก เพื่อเปิด
ช่องทางกฎหมายให้ตั้งสภาประชาชน ซึ่งจะมาจากการเลือกตั้งในกลุ่มสาขาวิชาชีพ 300 คน และเป็น
ผู้ทรงคุณวุฒิที่มาจากสรรหาอีก 100 คน ซึ่ง กปปส.จะมีส่วนร่วมในการสรรหาด้วย โดยอาจจะเป็นผู้ที่
มีความรู้ความสามารถแต่ละสาขาวิชาชีพที่เป็นที่ยอมรับ (ไทยพีบีเอส, 2556: ออนไลน์)

สภาประชาชนจะเป็นสภาที่กำหนดแนวนโยบายและทำหน้าที่สภานิติบัญญัติ ดูแลการตรา
กฎหมาย ต่อต้านการทุจริต และตรากฎหมายการเลือกตั้งให้เป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม สภา
ประชาชนจะเป็นผู้คัดเลือกคนดีที่ไม่ใช่คนของพรรคการเมืองใดขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ประกอบเป็น
คณะรัฐมนตรีชั่วคราว ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 7 รัฐบาลประชาชนจะเร่งรัดปฏิบัตงาน ตาม

แนวนโยบายสภาประชาชนให้เสร็จสิ้นในเวลาที่ยาวที่สุด อาทิ การกระจายอำนาจการปกครอง เลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด การปฏิรูปโครงสร้างตำรวจ ตำรวจเป็นตำรวจประชาชน (ประชาไท, 2556: ออนไลน์) เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วจึงจะปล่อยให้เกิดการเลือกตั้ง ซึ่งแนวคิดสภาประชาชนที่กลุ่ม กปปส. นำเสนอนั้นสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มของตนไม่เชื่อมั่นวิธีการแก้ไขปัญหาผ่านกลไกของรัฐสภาตามขั้นตอนแต่อาศัยช่องทางพิเศษที่ขัดต่อหลักประชาธิปไตยเพื่อเร่งรัดในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองที่กลุ่มของตนเล็งเห็นโดยอาศัยการตีความมาตรา 3 และมาตรา 7 ในแบบฉบับของตนเอง ถึงแม้จะมีการนำเสนอแนวคิด “สภาประชาชน” และกลุ่ม กปปส. จะพยายามดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อสนับสนุนให้ “สภาประชาชน” เกิดขึ้นจริง แต่ในท้ายที่สุดแล้วก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกลไกการต่อสู้ของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง

จะเห็นได้ว่าแม้ขบวนการต่อต้านทักษิณจะพยายามเสนอแนวคิด “การเมืองใหม่” และ “สภาประชาชน” เพื่อลดทอนความชอบธรรมของประชาธิปไตยแบบตัวแทนและพรรคการเมือง แต่ความพยายามดังกล่าวกลับไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก เนื่องจากทำได้เพียงแค่ให้สังคมไทยได้เริ่มรู้จักและตั้งคำถามและถกเถียง แต่ไม่สามารถครอบงำความคิดของผู้คนในสังคมได้ ด้วยเหตุนี้เองจึงเห็นความพยายามอีกครั้งในการลดทอนความชอบธรรมของประชาธิปไตยแบบตัวแทนและพรรคการเมืองผ่านการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2557 พร้อมกับรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 เพื่อตอบสนองความพยายามของกลุ่มต่อต้านทักษิณที่ล้มเหลวไปก่อนหน้านี้เอง

รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2560 ได้สร้างวุฒิสภาให้มีความคล้ายคลึงกับแนวคิด “การเมืองใหม่” และ “สภาประชาชน” โดยใน มาตรา 269 ระบุว่าในวาระแรกให้วุฒิสภาประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 250 คน โดยการสรรหาและแต่งตั้งมีที่มาอยู่ 3 ทาง ทางที่ 1 ให้ คสช. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านต่างๆ ที่เป็นกลางทางการเมือง 9-12 คน ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) จำนวนไม่เกิน 400 คน เพื่อให้ คสช. คัดเลือกให้เหลือ 194 คน และคัดเลือกสำรองอีก 50 คน ทางที่ 2 มาจากผู้ที่เป็น ส.ว. โดยตำแหน่ง 6 คน ประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และทางสุดท้าย ได้จากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการจัดให้มีการเลือก ส.ว. โดยให้ผู้มีความรู้ประสบการณ์จากหลายด้าน เช่น กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มผลประโยชน์ เลือกกันเองให้ได้ 200 คน แล้วนำ

รายชื่อให้ คสช. เลือกให้เหลือ 50 คน และคัดชื่อสำรองไว้อีก 50 คน จากที่มาทั้ง 3 ทางนี้ก็จะได้ ส.ว. ครบ 250 คนพอดี ส.ว.ชุดนี้จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี (iLaw, 2559: ออนไลน์)

ส่วนอำนาจหน้าที่พิเศษของส.ว.ในรัฐธรรมนูญปีพ.ศ.2560 นั้นประกอบไปด้วย มาตรา 219 กำหนดว่า ส.ว. มีอำนาจในการให้ความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระในการจัดทำ “มาตรฐานทางจริยธรรม” เพื่อบังคับใช้ต่อองค์กรอิสระ ซึ่งเป็นกลไกใหม่ที่เกิดขึ้นในรัฐธรรมนูญนี้ และมาตรฐานทางจริยธรรมที่จัดทำขึ้นเสร็จแล้ว ก็จะมีผลบังคับใช้ต่อนักการเมืองทั้งคณะรัฐมนตรี ส.ส. และ ส.ว. เองด้วย (iLaw, 2562: ออนไลน์)

มาตรา 256 กำหนดว่า หากมีข้อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญเข้าสู่การพิจารณา ในวาระที่หนึ่ง และวาระที่สาม ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ส.ว. อย่างน้อย 84 คน หรือ หนึ่งในสามของจำนวน ส.ว. ที่มีอยู่ จึงจะสามารถแก้ไขรัฐธรรมนูญได้ (iLaw, 2562: ออนไลน์)

มาตรา 270 กำหนดว่า ส.ว. มีอำนาจหน้าที่ในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการปฏิรูป ประเทศ และการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งทั้งแผนการปฏิรูปประเทศและแผนยุทธศาสตร์ 20 ปี ที่เขียนขึ้นในช่วงที่คสช.เป็นรัฐบาล (iLaw, 2562: ออนไลน์)

มาตรา 272 กำหนดว่า ส.ว.มีอำนาจร่วมกับ ส.ส. ในการลงมติให้ความเห็นชอบเลือก บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี ในระยะห้าปีแรกนับตั้งแต่มีสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ นี้ (iLaw, 2562: ออนไลน์) ซึ่งนายกรัฐมนตรีในรัฐธรรมนูญปี 2560 สามารถมีได้ 2 วิธีการ ประกอบไปด้วย

1. ให้สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาแต่งตั้งร่วมกันเลือกนายกฯ จากผู้ที่มีชื่ออยู่ในบัญชี รายชื่อที่พรรคการเมืองแจ้งไว้ต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งและต้องมาจากบัญชีรายชื่อของพรรค การเมืองที่มีส.ส. ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

2. ในกรณีรัฐสภาเลือกนายกฯ จากบัญชีพรรคการเมืองไม่ได้รัฐธรรมนูญก็เปิดโอกาสให้ “คน นอก” ที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองเป็นนายกฯได้ (iLaw, 2562: ออนไลน์)

ซึ่งจากการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญปี 2560 ที่เกิดขึ้นในวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2559 นอกจากคำถามที่จะรับร่างรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวแล้วยังมีการตั้งคำถามพ่วงเกี่ยวกับอำนาจส.ว. ตามรัฐธรรมนูญอีกด้วย โดยคำถามพ่วงได้ถามว่า “ท่านเห็นชอบหรือไม่ว่า เพื่อให้การปฏิรูปประเทศ เกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์แห่งชาติ สมควรกำหนดไว้ในบทเฉพาะกาลว่า ในระหว่าง 5 ปี

แรกนับแต่วันที่มีรัฐสภาชุดแรกตามรัฐธรรมนูญนี้ ให้ที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภาเป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลซึ่งสมควรได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี” คำถามข้างต้นถูกเพิ่มเติมโดยสภานิติบัญญัติ (สนช.) ซึ่งในรัฐธรรมนูญปี 2540 และ 2550 นั้นสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เท่านั้นที่มีอำนาจในการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรี ส่วนสมาชิกวุฒิสภาไม่มีสิทธิ์ในการลงมติเลือกนายกรัฐมนตรี แต่หลักการของคำถามพ่วงที่ สนช.เสนอได้เขียนไว้ในคำถามพ่วงมีความหมายว่า ในการประชุมสภาพิจารณาเลือกนายกรัฐมนตรีนั้นให้ทั้งส.ส. 500 คนและส.ว.อีก 250 คน ร่วมกันเลือกนายกรัฐมนตรี โดยเหตุผลที่ให้ส.ว.มีอำนาจมากในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นไปเพื่อให้การปฏิรูปประเทศเกิดความต่อเนื่องตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ" (iLaw, 2559: ออนไลน์) สำหรับความเห็นของผู้ที่สนับสนุนคำถามพ่วงในการทำประชามติครั้งนี้

นายวันชัย สอนศิริ สมาชิก สปท. กล่าวว่า คำถามพ่วงจะช่วยให้ ส.ว. 250 คน ไปช่วยกลั่นกรองนายกฯ ที่ไม่ฉลาด หรือประวิติไม่ดี เชื่อว่าจะช่วยแก้วิกฤติของประเทศได้จริง และทำให้การเปลี่ยนผ่านเป็นไปด้วยความเรียบร้อย แม้ไม่เป็นประชาธิปไตยเต็มใบอย่างประเทศสากล (ThaiPublica, 2561: ออนไลน์)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ สมาชิก สปท. กล่าวว่า หากให้ ส.ส. และ ส.ว. เป็นผู้พิจารณาให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะเป็นนายกฯ แล้ว ย่อมมีความเป็นกลาง ถูกต้อง และเหมาะสมตลอดจนสามารถยุติ “ปัญหาหรือข้อขัดข้อง” ในเรื่องของการเลือกบุคคลผู้ที่จะมาทำหน้าที่เป็นนายกฯได้ (ThaiPublica, 2561: ออนไลน์)

ทางด้านกต.ได้อธิบายถึงความจำเป็นในการมีคำถามพ่วงไว้ 3 ประการ ดังนี้

ประการแรกเนื่องจากนายกรัฐมนตรี คือ หัวหน้าทีมที่ทำให้การปฏิรูปประเทศประสบความสำเร็จ

ประการที่สอง เนื่องจากตามยุทธศาสตร์ชาติต้องใช้เวลาอย่างน้อย 5 ปี จึงจะวางรากฐานการปฏิรูปประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ชาติมั่นคง เศรษฐกิจมั่นคงยั่งยืน ประเทศมีความสงบปรองดอง

และประการสุดท้ายเนื่องจากรัฐสภาประกอบด้วย ส.ส.และส.ว.ซึ่งทำหน้าที่กำกับให้การปฏิรูปประเทศเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ (iLaw, 2559: ออนไลน์)

	การเมืองใหม่	สภาประชาชน	รัฐธรรมนูญ 2560
ที่มา นายก	โหวตจาก ส.ส. และส.ว. / โหวตจากส.ส.ในสาขา อาชีพ	สภาประชาชนเป็นผู้คัดเลือก	มาจากการเสนอชื่อของ พรรคการเมือง โหวตจาก ส.ส. และส.ว.
สมาชิก สภา	- ส.ส.มาจากการแต่งตั้ง สรรหาจากกลุ่มอาชีพ 70% มาจากการเลือกตั้งจังหวัด ละ 1 คน - สภาแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนที่1 มาจากราชการ เกษียณ ส่วนที่2 สรรหาจาก กลุ่มอาชีพ ส่วนที่ 3 การเลือกตั้งโดย 1 จังหวัดมีตัวแทนเพียง 1 คน	การเลือกตั้งจากกลุ่มอาชีพ 300 คน การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ 100 คน	ส.ส.แบบแบ่งเขต 350 คน ส.ส.บัญชีรายชื่อ 150 คน ส.ว.มาจากการแต่งตั้ง 200 คน *บทเฉพาะกาลมีเพิ่มอีก 50 คน

ตารางที่ 3 ตารางเปรียบเทียบความเหมือนของแนวคิดการเมืองใหม่ สภาประชาชน และรัฐธรรมนูญ

ปี พ.ศ. 2560

ที่มา : ผู้วิจัย

อำนาจของส.ว.ที่เพิ่มขึ้นมาในรัฐธรรมนูญปี 2560 นั้นคล้ายกับว่าเป็นการพัฒนาและหาจุด
ร่วมที่ลงตัวระหว่างแนวคิด “การเมืองใหม่”และ “สภาประชาชน” ที่ถูกเสนอโดยขบวนการต่อต้าน
ทักษิณ ซึ่งผลลัพธ์ที่ออกมาสามารถสั่นคลอนความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนลง
เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของส.ว.ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้สามารถโหวตเลือกนายกรัฐมนตรีได้ แต่ในทาง
กลับกันที่มาของส.ว.ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2560 นั้นกลับมีที่มาจากคนกลุ่มเดียวที่มีอำนาจมาจากการ
รัฐประหารปราศจากความยินยอมกับประชาชนและไม่ได้สะท้อนเสียงตามประชาชนส่วนมากใน
ประเทศ

นอกจากการเพิ่มอำนาจให้กับส.ว.ที่มาจากการแต่งตั้งแล้วในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 ยังออกแบบกลไกที่ลดอำนาจของประชาชนและลดความเข้มแข็งของพรรคการเมืองลงผ่านการใช้กลไกผ่านอำนาจขององค์กรอิสระที่มาจากการแต่งตั้ง อย่างการเปลี่ยนรูปแบบการเลือกตั้งระบบนับคะแนนแบบสัดส่วนจากใช้บัตรเลือกตั้ง 2 ใบ สำหรับส.ส.แบ่งเขตและบัญชีรายชื่อที่ถูกใช้มานับตั้งแต่รัฐธรรมนูญปี 2540 เพื่อเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับพรรคการเมืองในไทยกลับถูกเปลี่ยนมาเป็นการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม Mixed Member Apportionment (MMA) ที่มีบัตรเลือกตั้งเพียง 1 ใบ ประชาชนมีสิทธิ์เลือกเพียงแค่ส.ส.เขตเท่านั้น โดยไม่มีสิทธิ์เลือกส.ส.บัญชีรายชื่อ ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดในแต่ละเขตจะได้เป็นส.ส. ส่วนคะแนนของคนที่ได้รองลงมาจะถูกเก็บและนำไปคำนวณให้กับส.ส.แบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นๆ โดยใช้วิธีการคำนวณจากผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งไม่นับบัตรเสียและหารด้วย 500 ซึ่งเป็นจำนวนส.ส.ทั้งหมดในสภา ท้ายที่สุดจะได้ตัวเลขมาหนึ่งชุดโดยแทนเป็นค่าเฉลี่ยประชากรต่อ ส.ส. 1 ที่นั่ง ต่อมานำเอาคะแนนที่พรรคต่างๆได้รับมาหารค่าเฉลี่ยประชากรต่อ ส.ส. 1 ที่นั่งเพื่อหาจำนวนที่นั่งที่พรรคนั้นๆควรได้ เมื่อได้มาแล้วให้นำไปหักลบกับจำนวนส.ส.เขตที่ได้ไปแล้วเหลือเท่าไรให้เป็นจำนวนส.ส.แบบบัญชีรายชื่อ ซึ่งวิธีการแบบ MMA ประชาชนไม่สามารถเลือก ส.ส. ในระบบแบ่งเขตให้แตกต่างไปจากการเลือกพรรคการเมืองได้ และอาจทำให้การตัดสินใจเลือกผู้สมัคร ส.ส. แบบแบ่งเขตคนใดคนหนึ่งเป็นการบังคับใช้เลือกพรรคการเมืองนั้นๆไปด้วย ทั้งที่ประชาชนบางคนอาจไม่ได้ชื่นชอบนโยบายของพรรคการเมืองที่ ส.ส. คนนั้นสังกัด ระบบเช่นนี้ทำให้ “เจ้าพ่อท้องถิ่น” ที่มีฐานเสียงเหนียวแน่นในระดับพื้นที่เป็นตัวแปรสำคัญมากสำหรับการเลือกตั้งซึ่งอาจจะสำคัญมากกว่านโยบายของพรรคการเมือง (iLaw, 2563: ออนไลน์)

ซึ่งความพยายามออกแบบระบบเลือกตั้งให้ลดความนิยมและเข้มแข็งของพรรคการเมืองนั้นมีความพยายามมาตั้งแต่ภายหลังรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 โดยในรัฐธรรมนูญปี 2560 ระบบเลือกตั้งให้ความสำคัญกับส.ส.แบบเขตมากกว่า โดยส.ส.บัญชีรายชื่อเป็นการเลือกในระดับภูมิภาค และส.ส.เขตให้สามารถเลือกได้หลายคน (iLaw, 2562: ออนไลน์)

ซึ่งวิธีการแบบ MMA นั้นทำให้สภามีความหลากหลายหรือที่รู้จักกันว่าอาการเปี้ยวหัวแตก โดยสภาประกอบไปด้วยส.ส.จากพรรคการเมืองถึง 26 พรรคและได้รัฐบาลผสมจาก 19 พรรคการเมืองทำให้สภาไร้เสถียรภาพและทำให้ส.ว.ที่แต่งตั้งขึ้นมาโดยไม่ได้ยึดโยงกับเสียงของประชาชนนั้นก็จะมีอำนาจมากในสภาเนื่องจากความไม่มีเสถียรภาพ (iLaw, 2562: ออนไลน์) การเพิ่มอำนาจส.ว.ที่มาจากการแต่งตั้งรวมถึงการออกแบบรูปแบบการเลือกตั้งที่ใช้ในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562 นั้นนับว่าเป็นการสานต่อความพยายามของการใช้วาทกรรม “ความดี” และ “คนดี” ของกลุ่มต่อต้าน

ทักษิณที่ต้องการลดทอนความเข้มแข็งของสภาผู้แทนราษฎร พรรคการเมือง และเสียงของประชาชน ทำให้ระบบการเมืองไทยออกมาในรูปแบบดังปัจจุบัน

ในปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นนับตั้งแต่ก่อนการรัฐประหารปี พ.ศ. 2549 จนกระทั่งถึงการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2557 ตัวแสดงหลักในการออกมาทำรัฐประหารคือกองทัพแต่ในความ เป็นจริงแล้วการจะทำรัฐประหารจำเป็นที่จะต้องมีส่วนในการออกมาเนื่องจากมันเป็นวิธีการที่ไร้ซึ่ง อารยธรรมและเป็นวิธีการที่ไม่เป็นสากล ดังนั้นจึงเห็นภาพมวลชนต่อต้านทักษิณที่ออกมาชุมนุมโดยชี้ ว่าประเทศกำลังเผชิญหน้ากับวิกฤตการณ์ทางการเมืองซึ่งข้อเรียกร้องในการแก้ไขปัญหามวลชน นั้นต่างก็สร้างเงื่อนไขที่ไม่สามารถแก้ไขได้ตามกระบวนการประชาธิปไตย(ประชาไท, 2564: ออนไลน์) อย่างในกลุ่มพันธมิตรฯช่วงก่อนรัฐประหารปี พ.ศ. 2549 เสนอนายกมาตรา 7 การโหมกระแสโจมตี ทักษิณผ่านประเด็นล่อแหลมอย่างความจริงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่ข้อเรียกร้องดังกล่าว ก็จบลงภายหลังที่มีพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลฯ ในวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2549 บางช่วงบางตอนพระองค์ตรัสว่า “...แต่ก่อนนี้มีอย่างเดียว มีศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ ศาลอาญา ศาลแพ่ง เดียวนี้มีศาลหลายอย่างอันนับไม่ถูก ก็เมื่อมีก็ต้องให้ไปดำเนินการด้วยดี ดังนั้น ก็ขอให้ไป ประึกษากับศาลอื่นๆ ด้วย จะทำให้บ้านเมืองปกครองแบบประชาธิปไตยได้ อย่าไปคอยที่จะให้ขอ นายกฯ พระราชทาน เพราะขอ นายกฯ พระราชทาน ไม่ได้เป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย ข้าพเจ้ามีความเดือดร้อนมาก ที่เอะอะอะไรก็ขอพระราชทาน นายกฯ พระราชทาน ซึ่งไม่ใช่การ ปกครองแบบประชาธิปไตย ถ้าไปอ้างมาตรา 7 ของรัฐธรรมนูญ เป็นการอ้างที่ผิด มันอ้างไม่ได้ มาตรา 7 มี 2 บรรทัดว่า อะไรที่ไม่มีในรัฐธรรมนูญ ก็ให้ปฏิบัติตามประเพณีหรือตามที่เคยทำมา ไม่มี เขา อยากจะได้ นายกฯ พระราชทาน เป็นต้น จะขอ นายกฯ พระราชทาน ไม่ใช่เป็นเรื่องการปกครองแบบ ประชาธิปไตย เป็นการปกครองแบบ ขอโทษพูดแบบมั่ว แบบไม่ไม่ ไม่มีเหตุผล” แน่นอนวิกฤติครั้ง นั้นถูกส่งต่อมายังตุลาการภิวัตน์คือการที่ฝ่ายตุลาการขยายบทบาททางอำนาจเข้ามาในพื้นที่การเมือง มากยิ่งขึ้น (อิทธิพล โคตะมี, 2564: ออนไลน์) โดยเริ่มจากการวินิจฉัยให้การเลือกตั้งในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2549 เป็นโมฆะเนื่องจากจัดวันไม่เหมาะสมเที่ยงธรรมและการตั้งคู่หาเสียงต่อการ ทูจริต ทำให้จำเป็นมีรัฐบาลรักษาการไปก่อนเพื่อกำหนดวันเลือกตั้งใหม่แต่ท้ายที่สุดการเลือกตั้งครั้ง ใหม่ก็ไม่เกิดขึ้นแต่กลับเกิดการรัฐประหารขึ้นแทนในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 (พรรคเพื่อไทย, 2564: ออนไลน์) ซึ่งการร่วมมือกันของเครือข่ายฝ่ายขวานั้นใช้วิธีการสร้างพลังมวลชนที่มาเคลื่อนไหว จากกระแสความศรัทธาความเชื่อที่ถูกปลูกฝังกันอย่างต่อเนื่องอย่างเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสถาบัน พระมหากษัตริย์ทั้งเป็นการปกป้องและต่อต้านผู้ที่มุ่งหวังทำลายสถาบัน ดังนั้นตรงนี้จึงทำให้การ

รัฐประหารปีพ.ศ.2549 ได้รับการสนับสนุนจากมวลชนฝ่ายขวาเพื่อมุ่งหวังให้กำจัดพรรคการเมือง นักการเมืองผู้อยู่ฝ่ายตรงข้ามกับมวลชน ซึ่งการรัฐประหารในปีพ.ศ. 2549 ทำลายรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ที่เป็นพื้นฐานในการสร้างรัฐบาลที่มีเสถียรภาพลง ซึ่งผลพวงของรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ยังทำให้ประเทศไทยมีความเป็นประชาธิปไตยมากยิ่งขึ้นอำนาจการต่อรองรวมทั้งการดำเนินนโยบายของรัฐบาลสามารถทำได้จริงผ่านกระบวนการในสภา (ประชาไท, 2564: ออนไลน์) และศาลรัฐธรรมนูญเป็นอีกองค์กรที่ช่วยต่อสู้กับระบอบประชาธิปไตยในไทยจากบทบาทองค์กรทางกฎหมาย กลับกลายมาเป็นองค์กรทางการเมืองอย่างเด่นชัดนับตั้งแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 ศาลรัฐธรรมนูญทำการยุบพรรคการเมือง อย่างพรรคไทยรักไทย พรรคพลังประชาชน ตัดสิทธิ์ทางการเมืองของผู้บริหารพรรคการเมือง รวมไปถึงการระงับนโยบายของรัฐบาลจำนวนมาก เช่น นโยบายกู้เงินเพื่อระบบรางขนส่ง การเข้าทำหนังสือสัญญาเกี่ยวกับกัมพูชา ผลของตุลาการภิวัตน์ที่ไม่ใช่ส่งเสริมรัฐธรรมนูญและประชาธิปไตย แต่เป็นการใช้อำนาจตุลาการในแทรกแซงเสียงข้างมากจากประชาชน ตามกระบวนการทางการเมือง และการเลือกตั้ง จนทำให้การเมืองไทยไม่ปกติ ระบบพรรคการเมืองอ่อนแอเนื่องจากถูกยุบได้ง่าย การขึ้นเป็นรัฐบาลขึ้นอยู่กับศาลด้วยไม่ใช่เพียงแค่เสียงข้างมากจากประชาชน (เข้มทอง ต้นสกุลรุ่งเรือง, 2563: ออนไลน์) และในการรัฐประหารในปีพ.ศ. 2557 ก็ยังคงเป็นเช่นเดียวกันกับในช่วงปี พ.ศ. 2549 ที่มวลชนเปิดทางให้สถานการณ์การเมืองสุกงอม ศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่หยุดยั้งกระบวนการประชาธิปไตยและท้ายที่สุดทหารก็ออกมาทำการรัฐประหาร

4.3 สรุป

ร่องรอยของความพยายามสถาปนาวาทกรรม“คนดี”และ“ความดี” ขึ้นมาเป็นเสมือนเครื่องมือเพื่อสร้างความชอบธรรมให้ฝ่ายตนของขบวนการต่อต้านทักษิณ โดยวาทกรรม “คนดี”และ “ความดี” ไม่เพียงแต่ถูกใช้อย่างสิ้นไหลเท่านั้นหากแต่ยังมีลักษณะสำคัญคือเป็นคำหรือแนวคิดที่ประชาชนเข้าถึงง่ายและเอื้อต่อการระดมมวลชนให้เข้าร่วมกับขบวนการเพราะผูกพันเนื้อหาและความหมายเข้ากับศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ แต่ถึงแม้ขบวนการต่อต้านทักษิณจะหยิบเอาวาทกรรมคนดี”และ“ความดี”มาใช้เพื่อควบคุมความคิดของผู้คนในสังคมแต่ในท้ายที่สุดการรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ก็เป็นเครื่องยืนยันแล้วว่าความพยายามดังกล่าวไม่ประสบผลสำเร็จในการยึดครองความคิดความเชื่อของคนทั้งหมดในสังคมได้ ซึ่งแม้ไม่สำเร็จในการช่วงชิงความคิดของผู้คนในสังคมจนสามารถสถาปนารูปแบบทางการเมืองให้ตรงกับที่เสนอกับมวลชนเอาไว้ได้แต่ความพยายามในการหยุดยั้งประชาธิปไตยและลดความชอบธรรมจากเสียงของประชาชน

ผ่านการเลือกตั้งนั้นพวกเขาสามารถทำได้โดยทำที่สุดก็เป็นการกลับไปใช้เครือข่ายทางอำนาจอย่าง
กองทัพและศาลเพื่อให้การเมืองเป็นไปตามความต้องการของฝ่ายขวาเช่นดังที่เคยเป็นมา

บทที่ 5

บทสรุป

ในบทนี้เป็นการสรุปผลการศึกษาซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ไว้ในบทที่ 3 และบทที่ 4 เพื่อตอบคำถามวิจัยที่ว่า การให้ความหมายคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณเป็นอย่างไร ทำไมขบวนการต่อต้านทักษิณจึงใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมืองและการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ส่งผลต่อการเมืองไทยอย่างไร โดยจะเรียงเรียงไปตามวัตถุประสงค์การวิจัยและเสริมด้วยประเด็นที่ค้นพบรวมทั้งข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต

5.1 การให้ความหมายคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ของแต่ละกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณ

การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มภายใต้ขบวนการต่อต้านทักษิณทั้ง 2 กลุ่มมีความแตกต่างกันโดยในกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีการใช้ผ่านสถานการณ์ที่แตกต่างกันไปทำให้ไม่มีความต่อเนื่อง ส่วนคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) การให้ “คนดี” และ “ความดี” นั้นมีความเกี่ยวเนื่องกันและมีการยกระดับความหมายในทุกช่วงที่ถูกหยาบยมาใช้

การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้นปรากฏขึ้นจากหลากหลายเหตุการณ์โดยสามารถแบ่งออกเป็น 5 ระลอก ได้แก่

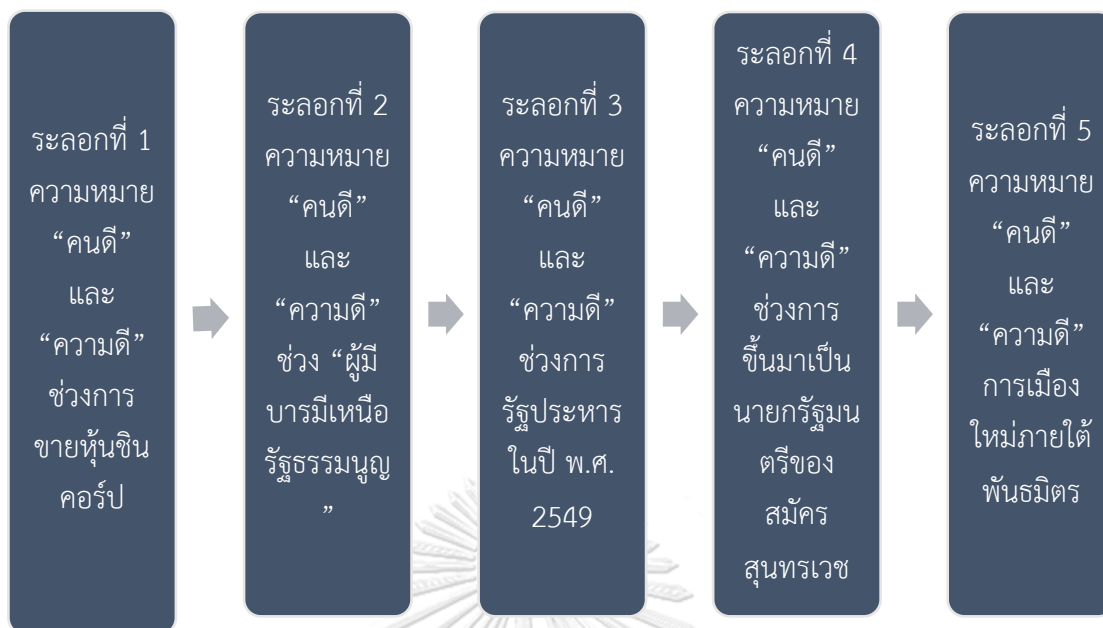
ระลอกที่ 1 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขายหุ้นชินคอร์ป

ระลอกที่ 2 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วง “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ”

ระลอกที่ 3 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549

ระลอกที่ 4 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีของสมัคร สุนทรเวช

ระลอกที่ 5 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” จากแนวคิดการเมืองใหม่

ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่มพันธมิตรฯ

ที่มา: ผู้วิจัย

ในระลอกแรก ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขยายหุ้นชินคอร์ป เนื้อหาที่กลุ่มพันธมิตรฯ ใช้ในระลอกนี้เน้นหนักไปที่การโจมตีความบกพร่องทางคุณธรรมจากการขาดความโปร่งใสของการขยายหุ้น เนื่องจากกฎหมายถูกแก้ไขก่อนเกิดเหตุการณ์ขยายหุ้นชินคอร์ปให้เทมาเส็ก ดังนั้นพันธมิตรฯ จึงตั้งคำถามกับจิตสำนึกทางจริยธรรมของนายกทักษิณและตั้งคำถามต่อการให้ความสำคัญของกฎหมายมากกว่ากฎแห่งศีลธรรมในสังคม จากเหตุการณ์การขยายหุ้นนั้นอาจยังไม่สามารถฉายภาพความหมายของคำว่า “คนดี” และ “ความดี” ได้ชัดเจนแต่เป็นเหตุการณ์ที่ชี้ให้เห็นว่าการกระทำแบบใดนับเป็นความไม่ถูกต้องตึงามและไม่พึงปรารถนาในสายตาของเหล่าพันธมิตรฯ ซึ่งมีความพยายามเสนอคุณสมบัตินักการเมืองที่ดี ประกอบไปด้วย มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ สว่างมน่าเชื่อถือ เปี่ยมไปด้วยบารมี มีอุดมการณ์และจริยธรรมที่ดี (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549: 13)

ระลอกที่ 2 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วง “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ” นั้นช่วยสร้างความหมายของคำว่า “ความดี” และ “คนดี” ให้เห็นภาพชัดมากขึ้นโดย คำว่า “ความดี” นั้นหมายถึงความซื่อสัตย์ จงรักภักดี รู้จักเคารพในกติกา ส่วน “คนดี” นั้นถูกฉายภาพให้ชัดขึ้นว่าเป็นบุคคลที่ประพฤติความดีมีบารมีซึ่งจากเหตุการณ์ “ผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ” เหล่าพันธมิตรฯ ยกย่อง

ว่าคนดีคือ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์และข้าราชการระดับสูงท่านอื่นๆที่ทำงานใกล้ชิดกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ (โสภณ สุภาพงษ์, 2549: 13)

ระลอกที่ 3 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ในช่วงนี้เป็นการสร้างความชอบธรรมและยอมรับระบอบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตยพร้อมทั้งพยายามด้อยค่าของระบบประชาธิปไตยในแง่ที่ยึดมั่นคุณธรรมของตัวผู้นำมากกว่าการตรวจสอบของระบบและรับได้ต่อการขึ้นมาใช้อำนาจของผู้นำโดยไม่ได้ผ่านกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตยหากจะสามารถขึ้นมาแก้ไขปัญหาสถานการณ์การเมือง ความคิดในช่วงนี้สะท้อนการไม่ยึดมั่นการแก้ไขปัญหาทางการเมืองผ่านกลไกรัฐสภา พวกเขายกเอาพระบรมราโชวาทการส่งเสริมคนดีให้ปกครองบ้านเมืองของในหลวงมาอธิบายสาเหตุในการเลือกคนดีมากกว่าระบบดี ซึ่งคนที่จะมาปกครองต้องเป็น คนที่มีความรู้ความสามารถ ประกอบกับมีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม มากไปกว่านั้นพันธมิตรฯนั้นว่าการขึ้นมาเป็นนายของพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นับว่าชอบธรรมเนื่องจากเข้ามาเพื่อแก้ไขปัญหาของรัฐบาลชุดก่อน (ลิขิต ธีรเวคิน, 2549: 12)

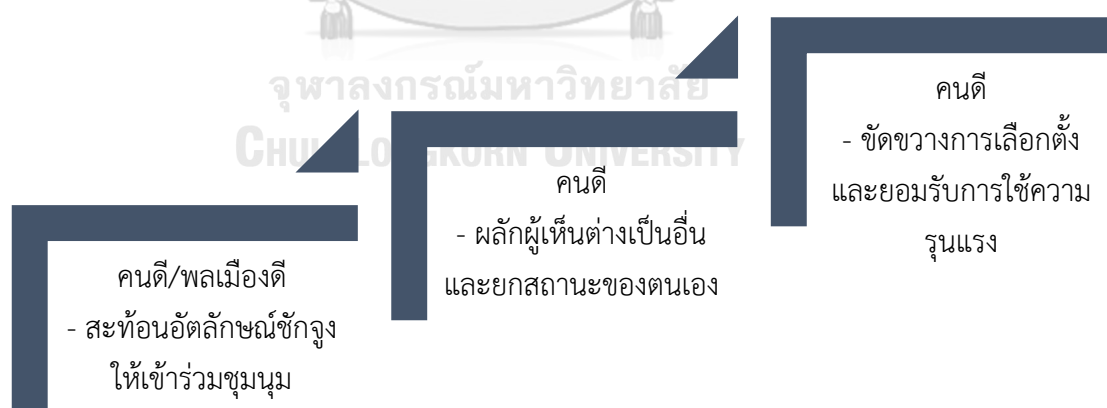
ระลอกที่ 4 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ช่วงการขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีของสมัคร สุนทรเวช ในช่วงเริ่มต้นพันธมิตรฯทำเพียงแค่แนะนำให้สมัคร ประพฤติตนเป็นนายกรัฐมนตรีที่ทำงานเพื่อส่วนรวม ซื่อสัตย์ เสียสละ และรักษาคำพูดที่ได้ถวายสัตย์เอาไว้ แต่ทันทีที่มีการเสนอให้แก้ไขรัฐธรรมนูญปีพ.ศ. 2550 ท่าทีของพันธมิตรฯก็เปลี่ยนไป ในช่วงนี้นับว่าความหมาย “คนดี” และ “ความดี” แตกต่างออกไปจากที่เคยใช้มา กลุ่มพันธมิตรฯพยายามสร้างความชอบธรรมของการออกมาเคลื่อนไหวว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องสมควรเพราะรัฐบาลสมัครเป็นฝ่ายที่มีคุณธรรมต่ำกว่ากลุ่มของตนทั้งจากการมีนายจักรภพ เพ็ญแข รัฐมนตรีคุมสื่อสารมวลชน ซึ่งมีท่าทีโจมตีประธานองคมนตรีและมีความคิดเป็นอันตรายต่อสถาบันหลักของชาติ รวมทั้งการตั้งข้อสงสัยต่อการเป็นรัฐบาลของสมัคร สุนทรเวช ว่าอยู่ภายใต้อิทธิพลของอดีตนายกทักษิณ (เชียวชวนะ, 2551: 13)

ระลอกที่ 5 ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” จากแนวคิดการเมืองใหม่ ในช่วงนี้สะท้อนความต้องการแท้จริงของกลุ่มพันธมิตรฯ ผ่านการสร้างระเบียบการเมืองรูปแบบใหม่ซึ่งเป็นรูปแบบที่ตนปรารถนาและคุณสมบัติผู้ปกครองที่ตนต้องการ ซึ่งแนวคิดการเมืองใหม่ของพันธมิตรฯ นั้นลดบทบาทความสำคัญของการเมืองและการเลือกตั้งลงอย่างชัดเจน การชูธงสนับสนุนผู้นำที่มีคุณสมบัติเป็นคนดีมีศีลธรรมเป็นหลักนับเป็นการลดทอนการต่อสู้แข่งขันทางนโยบายของการเมืองที่มักจะจัดทำนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนลง พวกเขาเน้นให้

ความสำคัญต่อคุณธรรมจริยธรรมมากกว่า เขาเสนอให้มี ส.ส.ที่มาจากการเลือกตั้งมีเพียง 30% ส่วนอีก 70% นั้นมาจากการคัดสรรจากภาคส่วนต่างๆเพราะการดำเนินการแบบรัฐสภาในปัจจุบันไม่สามารถแก้ไขปัญหาการเมืองได้ (มติชน, 2552: 13)

จากการถอดความหมายของ “ความดี” ที่เป็นคุณสมบัติ “คนดี” ออกมาแล้วนั้นสิ่งที่ชัดเจนที่สุดคือคุณธรรมที่พันธมิตรนั้นบดบังยกย่องมักจะเป็น ความซื่อสัตย์ เสียสละ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยคุณธรรม อย่างความซื่อสัตย์ เสียสละ นี้ถึงประโยชน์ของชาติบ้านเมือง การให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้วงศ์พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้น มีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์การเมืองในขณะนั้นซึ่งมีทั้งแนวคิดที่ทับซ้อนกันจากทั้งพระบรมราชโองการและพระราชดำรัสของในหลวงรัชกาลที่ 9 ฐานคติแบบพุทธและขงจื้อ พวกเขาพยายามโจมตีคุณธรรมของรัฐบาลในขณะนั้นและเสนอภาพลักษณ์ของผู้ที่จะขึ้นมาปกครอง พร้อมทั้งเสนอระบบการปกครองในอุดมคติของตน

การ “คนดี” และ “ความดี” ภายใต้วงศ์กรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงปฏิรูปประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) ใช้ “คนดี” และ “ความดี” ในรูปแบบของการสร้างความชอบธรรมของการเคลื่อนไหวซึ่งเพิ่มระดับตั้งแต่การออกมาชุมนุมจนถึงการขัดขวางการเลือกตั้งและการใช้ความรุนแรงกับผู้เห็นต่างทางการเมือง

ภาพที่ 5 แผนภาพแสดงระลอกการใช้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของกลุ่ม กปปส.

ที่มา: ผู้วิจัย

ในช่วงแรกของการชุมนุมเหล่าแกนนำกปปส.ใช้ “คนดี” แทนอัตลักษณ์ของผู้ชุมนุมสะท้อนถึงการต่อสู้ที่ถูกต้อง จำเป็น และอีกนัยเป็นการเชิญชวนให้มีผู้เข้าร่วมชุมนุมมากยิ่งขึ้น ต่อมาความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ก็ถูกยกระดับความเข้มข้นขึ้นจากแต่เดิมเป็นเพียงการแทนอัตลักษณ์ของผู้ชุมนุมก็กลายมาเป็นการแบ่งฝ่ายของการต่อสู้ที่แทนภาพการต่อสู้ระหว่างฝ่ายดีและฝ่ายไม่ดี พร้อมทั้งกวดสถานะทางเศรษฐกิจสังคมการศึกษา โดยเปรียบให้กปปส.เป็นฝ่ายที่ดีกว่าและเหนือกว่า การต่อสู้ของกปปส.เป็นไปอย่างอารยะชนกการออกมาต่อสู้เนื่องจากไม่สามารถอดทนต่อสภาพการเมืองในปัจจุบันได้อีกต่อไปแล้วผิดกับการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มคนเสื้อแดง และในท้ายที่สุดกปปส.ใช้เพื่อเป็นการรับรองความชอบธรรมในการละเมิดสิทธิของผู้อื่นและยอมรับการใช้ความรุนแรงในการเคลื่อนไหวทางการเมืองผ่านการยินยอมให้เกิดความรุนแรงและขัดขวางการเลือกตั้งในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 (matichon tv, 2564: ออนไลน์)

จากการศึกษากลุ่ม กปปส.นั้นใช้คำว่า “คนดี” และ “ความดี” ในลักษณะแบบขั้นบันไดที่ค่อยๆพัฒนาโดยเริ่มจากสร้างความชอบธรรมของการเคลื่อนไหวและระดมมวลชนให้ออกมาเข้าร่วมกับขบวนการเคลื่อนไหวต่อมาเพิ่มระดับเป็นการแบ่งแยกการเคลื่อนไหวของตนกับผู้เห็นต่างทางการเมืองและท้ายที่สุดเป็นการละเมิดสิทธิผู้อื่นผ่านการขัดขวางการเลือกตั้งและการใช้ความรุนแรงกับผู้เห็นต่างทางการเมือง ผู้วิจัยสรุปได้ว่ากลุ่ม กปปส.นั้นใช้คำว่า “คนดี” และ “ความดี” เป็นไบเบิ้ลทางในการกระทำต่างๆที่จะทำให้สถานการณ์การเมืองไม่ดำเนินไปตามครรลองของประชาธิปไตย โดยไม่สนว่าการกระทำของตนจะสนับสนุนความรุนแรงหรือกวดสถานะทางศีลธรรมของผู้เห็นต่างทางการเมือง หากนำเอาคุณสมบัติคนดีที่กปปส.ชี้แจงไว้ในช่วงเริ่มการชุมนุมจะพบว่าคนดี คือ *สุภาพชนทำเพื่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เคารพต่อกฎหมาย ใช้วิธีการต่อสู้ทางการเมืองแบบสันติ อหิงสาปลอดอาวุธ* หากแต่เมื่อสังเกตพฤติกรรมประกอบกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงแล้วจะพบว่าคุณสมบัติคนดีที่กล่าวมานั้นในทางปฏิบัติไม่พบในการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. เท่าที่ควร

5.2 สาเหตุที่ขบวนการต่อต้านทักษิณใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์หรือเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง

ขบวนการต่อต้านทักษิณอาศัยวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” มาเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างความชอบธรรมทางการเมือง เนื่องจากพวกเขาต้องอาศัยการสร้างชอบธรรมจากสิ่งอื่นที่ไม่ใช่ “ความถูกต้องตามกฎหมาย” มาเป็นเงื่อนไขพิเศษในการเข้าสู่อำนาจโดยปฏิเสธหลักการประชาธิปไตยแบบตัวแทน นอกจากนั้นแล้วยังวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ยังมีแนวคิด

เบื้องหลังที่เข้าถึงง่ายเนื่องจากเชื่อมโยงกับความชอบธรรมจากความเชื่อ (consummatory value) ตามแนวคิดของ David E. Apter โดยผู้วิจัยแบ่งพลวัตการใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ออกเป็น 3 ช่วง

ช่วงแรก การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ลดความชอบธรรมในตัวบุคคล

ช่วงที่สอง การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ในการวิพากษ์วิจารณ์สังคมการเมืองที่สัมพันธ์กับประชาธิปไตยแบบตัวแทน

ช่วงสุดท้าย การใช้วาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” เป็นเส้นแบ่งความขัดแย้งในสังคมการเมือง

โดยในสองช่วงแรกมีความเชื่อมโยงกับความชอบธรรมจากความเชื่อ (consummatory value) เนื่องจาก ขบวนการต่อต้านทักษิณผูกโยงการเคลื่อนไหวของตนเองเข้าอุดมการณ์หลักอย่าง “ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์” การขับไล่รัฐบาลทักษิณเริ่มจากประเด็นล้อแหลมเกี่ยวกับอุดมการณ์หลัก จนทำให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมหวังพึ่งพระบารมีโดยการพระราชทานนายกรัฐมนตรียุติมาตรา 7 ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งการหวังพึ่งพาพระบารมีของสถาบันกษัตริย์ ซึ่งเป็นแหล่งที่มาทางอำนาจที่ชอบธรรมจากจารีตประเพณี (traditional authority) ตามธรรมชาติของ Max Weber เป็นสิทธิแห่งอำนาจแห่งจารีตศักดิ์สิทธิ์ได้ด้วยความถูกต้องที่มาจากอดีตและเป็นอมตะด้วยความเคยชิน ซึ่งใช้กันในการปกครองแบบผู้ปกครองในระบบปิตาธิปไตย (Patrimonial Ruler) ซึ่งการแนวคิดการพึ่งพาพระบารมีนั้นมีให้เห็นในวิกฤตการณ์เมืองนับตั้งแต่ช่วงเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 พฤษภาคม พ.ศ. 2535 จนมาถึงในช่วงก่อนการรัฐประหารในปี พ.ศ. 2549 (สายชล สัตยานุรักษ์, 2559: 20)

ในด้านศาสนาถูกเสนอผ่านแนวคิดการ “การเมืองใหม่” โดยการเสนอการเมืองที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม เน้นคุณธรรมของผู้ปกครองเป็นหลัก ซึ่งจุดเริ่มต้นกระแสความคิดรูปแบบนี้เริ่มมาจากภายหลังเหตุการณ์ป่าแตกกระแสความคิดที่มุ่งวิพากษ์วิจารณ์ทุนนิยมและปัญหาทางการเมืองโดยใช้ทางออกตามหลักศาสนาเริ่มเฟื่องฟูขึ้น ซึ่งบุคคลเหล่านั้นมามีอิทธิพลทางความคิดในขบวนการต่อต้านทักษิณรวมทั้งระบอบทักษิณที่ถูกขบวนการต่อต้านทักษิณนิยามก็มีลักษณะที่เป็นทุนสามานย์มุ่งเน้นไปในเรื่องเงินซึ่งนับเป็นการสะสมความมั่งคั่งแบบประชาธิปไตยแบบตะวันตกซึ่งผิดแผกไปจากทฤษฎีธัมมิกสังคมนิยมของพุทธทาสภิกขุที่เน้นสร้างประโยชน์เพื่อส่วนรวมและเน้นคุณธรรมในตัวของผู้ปกครองโดยเชื่อว่าหากผู้ปกครองเป็นคนดีมีศีลธรรมแล้วนั้นสังคมก็จะดำเนินไปอย่างถูกต้องคล่องธรรม (อุเชนทร์ เชียงแสน, 2556: 77-81)

ส่วนช่วงสุดท้ายการใช้วาทกรรม“คนดี”และ“ความดี”เป็นเส้นแบ่งความขัดแย้งในสังคมการเมืองนั้นผู้วิจัยไม่สามารถแบ่งแยกไปเป็นความชอบธรรมรูปแบบใดได้เนื่องจากมองว่าการใช้วาทกรรม“คนดี”และ“ความดี”ในช่วงเวลานี้เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองของพวกตนดังนั้นจึงอธิบายการใช้วาทกรรมในช่วงนี้ผ่านแนวคิดการอดอ้าทางศีลธรรม (Moral Grandstanding) ของ Tosi และ Warmke ซึ่งการใช้วาทกรรม“คนดี”และ“ความดี”ในช่วงนี้มีผลกระทบ 3 ประการตรงกับทัศนะของ Tosi และ Warmke ประกอบไปด้วย การถากถางดูถูก (Increased cynicism) การโกรธเคืองอย่างรุนแรง (Outrage exhaustion) การทำให้แตกแยก (Group polarization) (Tosi and Warmke, 2020) กลุ่ม กปปส.ลดทอนคุณค่าของกลุ่มผู้เห็นต่างจนนำไปสู่การเกลียดชังจนสามารถไปละเมิดสิทธิตามกฎหมายของผู้เห็นต่างทางการเมืองจนท้ายที่สุดสามารถยอมรับการใช้ความรุนแรงต่อผู้เห็นต่างได้

5.3 ผลพวงจากการใช้วาทกรรม“คนดี”และ“ความดี”ในการเมืองไทย

การผลิตซ้ำชุดความคิดในการสถาปนารูปแบบระบอบการเมืองที่ไม่มีความเป็นประชาธิปไตยนี้ได้อิทธิพลแนวคิดมาจากทฤษฎีธัมมิกสังคมนิยม ซึ่งคล้ายคลึงกับข้อเสนอ “การเมืองใหม่” ตามที่กลุ่มพันธมิตรฯ เสนอมานันท์ทำให้เข้าใจได้ว่า พันธมิตรฯ พยายามลดทอนความสำคัญของการเลือกตั้งและพรรคการเมืองลงโดยให้เหตุผลว่าเป็นรูปแบบการเมืองที่สกปรกเต็มไปด้วยวังวนแห่งผลประโยชน์ซึ่งเรียกว่า “การเมืองเก่า”ที่หมายถึงสังคมการเมืองที่มองการทุจริตเป็นเรื่องธรรมดา สร้างค่านิยมในสังคมให้เห็นว่าการทุจริตเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ เมื่อนักเลือกตั้งหรือใครก็ตามที่ทุจริตแล้วจะถือเป็นเรื่องที่ไม่ผิด ผลประโยชน์ส่วนรวมจึงมาที่หลังผลประโยชน์ส่วนตนเสมอ พันธมิตรฯ จึงเสนอกฎใหม่ๆในการได้มาของตัวแทนประชาชนทั้งในรูปแบบการแต่งตั้งสรรหาในสัดส่วนที่มีมากกว่าตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้งเพื่อเปิดโอกาสให้คนดีได้เข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งหากเป็นไปตามแนวคิด “การเมืองใหม่” ของพันธมิตรฯอาจทำให้ได้นายกรัฐมนตรีที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้งและไม่สังกัดพรรคการเมืองทั้งยังปราศจากฝ่ายค้าน (ผู้จัดการออนไลน์, 2551: ออนไลน์)

ส่วนแนวคิดสภาพประชาชนเกิดขึ้นเพื่อต้องการขจัด “ระบอบทักษิณ” โดย กปปส.ได้ให้ความหมายของ“ระบอบทักษิณ” ไว้ว่า เป็นระบบที่นายทุน ที่ทุจริต นายทุน ทุจริต สามานย์ มองการเมืองเป็นธุรกิจโดยเอาเงินจำนวนมากมาลงทุนทางการเมืองเพื่อหวังว่าจะได้รับกำไรคืน เอาเงินทุนนั้นมาใช้ในทางทุจริต ซื้อข้าราชการ ประชาชน สื่อมวลชนรวมทั้งองค์กรอิสระ ทั้งซื้อทั้งจ้าง ทั้งติดสินบน ด้วยเงินที่ทุจริตมา เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจในการปกครองประเทศไทย เมื่อได้อำนาจก็นำอำนาจนี้มาโกงชาติ โกงแผ่นดิน โกงประชาชน ระบอบทักษิณทำทุกอย่าง เพื่อที่จะให้ได้มาซึ่งอำนาจ

ในการปกครองประเทศ แล้วใช้อำนาจนั้นตามอำเภอใจ ไม่ฟังเสียงประชาชน ไม่ฟังความมีเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้นพร้อมใช้อำนาจเพื่อแสวงหาประโยชน์ของตน “ระบอบทักษิณ” (ประชาไท, 2557: ออนไลน์) ในความหมายของ สุเทพนั้นไม่ต่างจาก “การเมืองเก่า” ของกลุ่มพันธมิตรมากนัก เนื่องจากสภาพการเมืองในสายตาของกลุ่ม กปปส. เต็มไปด้วยนักการเมืองที่เลวเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตน ไร้ซึ่งอุดมการณ์ทั้งตัวนักการเมืองและพรรคการเมืองหนทางการแก้ไขก็คือ การจัดตั้งสภาประชาชนเพื่อมาปฏิรูประบอบการเมืองที่เป็นอยู่ก่อนแล้วจึงปล่อยให้มีการเลือกตั้งภายหลังการปฏิรูปแล้วเสร็จ แนวคิดสภาประชาชนที่กลุ่ม กปปส. นำเสนอนั้นสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มของตนไม่เชื่อมั่นวิธีการแก้ไขปัญหาผ่านกลไกของรัฐสภาตามขั้นตอนแต่อาศัยช่องทางพิเศษที่ขัดต่อหลักประชาธิปไตยเพื่อเร่งรัดในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองที่กลุ่มของตนเล็งเห็นโดยอาศัยการตีความมาตรา 3 และมาตรา 7 ในแบบฉบับของตนเอง ถึงแม้จะมีการนำเสนอแนวคิด “สภาประชาชน” และกลุ่ม กปปส. จะพยายามดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพื่อสนับสนุนให้ “สภาประชาชน” เกิดขึ้นจริง แต่ในท้ายที่สุดแล้วก็ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ผ่านกลไกการต่อสู้ของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง

หากแต่ผลของข้อเสนอรูปแบบทางการเมืองของขบวนการต่อต้านทักษิณอย่าง “การเมืองใหม่” และ “สภาประชาชน” เพื่อลดทอนความชอบธรรมของประชาธิปไตยแบบตัวแทนและพรรคการเมืองจะไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากทำได้เพียงแค่ให้สังคมไทยได้เริ่มตั้งคำถามและถกเถียง แต่ไม่สามารถครอบงำความคิดของผู้คนในสังคมได้ ด้วยเหตุนี้เองจึงเห็นความพยายามอีกครั้งในการลดทอนความชอบธรรมของประชาธิปไตยแบบตัวแทนและพรรคการเมืองผ่านการรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2557 และรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 โดยในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้สร้างวุฒิสภาให้มีความคล้ายคลึงกับแนวคิด “การเมืองใหม่” และ “สภาประชาชน” โดยใน มาตรา 269 ระบุว่าในวาระแรกให้วุฒิสภาประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 250 คน โดยการสรรหาและแต่งตั้งมีที่มาอยู่ 3 ทาง ได้แก่ (iLaw, 2562: ออนไลน์)

ทางที่ 1 ให้ คสช. แต่งตั้งคณะกรรมการสรรหาที่มีความรู้และมีประสบการณ์ด้านต่างๆ ที่เป็นกลางทางการเมือง 9-12 คน ทำหน้าที่สรรหาผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภา (ส.ว.) จำนวนไม่เกิน 400 คน เพื่อให้ คสช. คัดเลือกให้เหลือ 194 คน และคัดเลือกสำรองอีก 50 คน

ทางที่ 2 มาจากผู้ที่เป็น ส.ว.โดยตำแหน่ง 6 คน ประกอบไปด้วย ปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ และ

ทางสุดท้าย ได้จากการที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ดำเนินการจัดให้มีการเลือก ส.ว. โดยให้ผู้มีความรู้ ประสบการณ์จากหลายด้าน เช่น กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มผลประโยชน์ เลือกกันเองให้ได้ 200 คน แล้วนำรายชื่อให้ คสช. เลือกให้เหลือ 50 คน และคัดเลือกสำรองไว้อีก 50 คน จากที่มาทั้ง 3 ทางนี้ก็จะได้ ส.ว.ครบ 250 คนพอดี ส.ว.ชุดนี้จะมีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี (iLaw, 2562: ออนไลน์)

ส่วนอำนาจหน้าที่พิเศษของส.ว.ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ.2560 มีอำนาจในการให้ความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระในการจัดทำ “มาตรฐานทางจริยธรรม” เพื่อบังคับใช้ต่อองค์กรอิสระ (iLaw, 2562: ออนไลน์)

หากมีข้อเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญเข้าสู่อำนาจพิจารณา ในวาระที่หนึ่ง และวาระที่สาม ต้องได้รับความเห็นชอบจาก ส.ว. หนึ่งในสามของจำนวน ส.ว. ที่มีอยู่ (iLaw, 2562: ออนไลน์)

ส.ว.มีอำนาจร่วมกับ ส.ส. ในการลงมติให้ความเห็นชอบเลือกบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นนายกรัฐมนตรี ในระยะห้าปีแรกนับตั้งแต่มีสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญนี้ (iLaw, 2562: ออนไลน์)

อำนาจของส.ว.ที่เพิ่มขึ้นมาในรัฐธรรมนูญปี 2560 นั้นคล้ายกับว่าเป็นการพัฒนาและหาจุดร่วมที่ลงตัวระหว่างแนวคิด “การเมืองใหม่” และ “สภาประชาชน” ที่ถูกเสนอโดยขบวนการต่อต้านทักษิณ ซึ่งผลลัพธ์ที่ออกมาสามารถสั่นคลอนความเข้มแข็งของระบอบประชาธิปไตยแบบตัวแทนลง เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของส.ว. (iLaw, 2562: ออนไลน์)

ไม่เพียงแต่ ส.ว.ที่เป็นมรดกจากวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” เท่านั้นแต่รูปแบบการเลือกตั้งแบบMMA (iLaw, 2562: ออนไลน์) ที่บีบบังคับให้ประชาชนจำเป็นต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและลดอำนาจในมือประชาชนผ่านการออกแบบวิธีการเลือกตั้งและส่งผลให้สภาไร้ซึ่งเสถียรภาพจนทำให้ส.ว.เป็นส่วนสำคัญในการโหวตผ่านในประเด็นต่างๆทางการเมืองตลอดในช่วงภายหลังการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562

5.4 ข้อจำกัดในการศึกษา

วิทยานิพนธ์ชิ้นนี้มีข้อจำกัดบางประการในการศึกษาพร้อมกันนั้นจะทำการเสนอแนะสำหรับผู้ที่ต้องการวิจัยต่อไปในภายภาคหน้าไว้ ณ ที่นี้ซึ่งสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

ประการแรกงานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาเฉพาะความหมายของ “คนดี” และ “ความดี” ของขบวนการต่อต้านทักษิณ ในช่วงปี พ.ศ.2549 - 2557 เท่านั้น ซึ่งไม่ครอบคลุมการนิยามความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของขบวนการเคลื่อนไหวอื่น และ ในช่วงหลังรัฐประหารปี พ.ศ. 2557 ซึ่งในรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีการผลิตสร้างและเน้นย้ำประเด็นด้านคุณธรรมจริยธรรมอย่างชัดเจน

ประการที่ 2 งานวิจัยชิ้นนี้เน้นศึกษาเฉพาะบทความ คำปราศรัย ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์ และ คลิปวิดีโอ โดยปราศจากการสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมชุมนุมซึ่งอาจทำให้ขาดมุมมองส่วนนั้นไป และไม่สามารถเข้าถึงคำปราศรัยบางส่วนของกลุ่มพันธมิตรฯได้เนื่องจากการตั้งค่าความเป็นส่วนตัวในคลิปวิดีโอไปแล้ว

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากเหตุการณ์ที่ศาลรัฐธรรมนูญมีมติยุบพรรคอนาคตใหม่ในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2563 เหตุการณ์ดังกล่าวนับเป็นการเปิดฉากการต่อสู้ของมวลชนอีกครั้งแต่ในครั้งนี้เป็น การเคลื่อนไหวที่ออกมาตอบโต้ระบบและเหตุผลที่ไม่เป็นธรรมในการยุบพรรคอนาคตใหม่ซึ่งนี้เป็นเพียงแค่เหตุเริ่มต้นในการออกมาเคลื่อนไหวเท่านั้น เหตุผลหลักในการออกมาเคลื่อนไหวเป็นการต่อต้านมรดกจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ทำเอาไว้ เช่น การเรียกร้องให้เกิดการร่างรัฐธรรมนูญใหม่ การยกเลิกอำนาจส.ว.แต่งตั้ง และต่อยอดไปถึงประเด็นอื่นๆที่ทำทลายต่ออำนาจเก่าอย่างการยกเลิกการเกณฑ์ทหาร รวมถึงการปฏิรูปสถาบันพระมหากษัตริย์ (ilaw-freedom, 2565: ออนไลน์) มวลชนคนรุ่นใหม่ ที่ออกมาเคลื่อนไหวมีท่าทีปฏิเสฐวาทกรรม “คนดี” อย่างเห็นได้ชัดโดยพวกเขาใช้คำว่า “คนดี” ในการแทนที่เพื่อเป็นการเสียดสีล้อเลียนและประชดขื่น (อริกกิต แสงสุข, 2562: ออนไลน์) ความเสื่อมถอยของวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ยังสะท้อนผ่านผลการเลือกตั้งครั้งล่าสุดเมื่อเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2566 พรรคการเมืองฝ่ายขวาสุดขบอบอย่างพรรครวมไทยสร้างชาติที่เสนอชื่อ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นแคนดิเดตนายกรัฐมนตรีและพรรคไทยภักดีที่มีหัวหน้าพรรคเป็น นพ.วรงค์ เดชกิจวิกรม ทั้งสองพรรคมุ่งเน้นการขายภาพผู้นำที่เป็นคนดีมีศีลธรรม จงรักภักดีต่อสถาบันมากกว่า นโยบาย ผลการเลือกตั้งพรรครวมไทยสร้างชาติ ได้คะแนน 4,666,408 เสียง ทำให้ได้ส.ส. รวม 36

คน แบ่งเป็น ส.ส.เขต 23 คนและ ส.ส.บัญชีรายชื่อ 13 คน ส่วนไทยภักดีไม่ได้ที่นั่งส.ส.ในสภา (ปีปีซี, 2566: ออนไลน์) ซึ่งหากเทียบสัดส่วนคะแนนเสียงจากการเลือกตั้งในปีพ.ศ. 2562 ของพรรคพลังประชาชนที่ช่วยให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นแคนดิเดตนายกรัฐมนตรีที่มาพร้อมแคมเปญหาเสียงที่ว่า “เลือกความสงบจบที่ลุงตู่” สามารถมีที่นั่งในสภาถึง 97 ที่นั่ง (ปีปีซี, 2562: ออนไลน์) ซึ่งการลดลงของจำนวนที่นั่งอาจเป็นภาพสะท้อนถึงความเสื่อมถอยของวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี” ของฝ่ายขวา

5.6 ทิศทางของวาทกรรม “คนดี” และ “ความดี”

วิทยานิพนธ์เล่มนี้เขียนบทสรุปภายหลังการเลือกตั้ง วันที่ 14 พฤษภาคม พ.ศ. 2566 พรรคก้าวไกลซึ่งเป็นพรรคการเมืองฝ่ายก้าวหน้าได้ชัยชนะโดยได้ที่นั่งในสภาถึง 151 ที่นั่ง แบ่งเป็น ส.ส.เขต 112 คน และเป็น ส.ส.บัญชีรายชื่อ 39 คน นับเป็นคะแนนเสียงจากมหาชนถึง 14,438,851 เสียง (ปีปีซี, 2566: ออนไลน์) ทำให้เกิดความหวังต่อเส้นทางประชาธิปไตยในประเทศไทย แต่ในขั้นตอนของการประชุมรัฐสภาครั้งแรกเกิดปัญหาการลงคะแนนเสียงสนับสนุนนายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์จากพรรคก้าวไกลเป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งผลคะแนนเสียงเห็นชอบไม่มากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิก 2 สภา ทำให้ไม่สามารถเป็นนายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 272 โดยผลโหวตคะแนนแบ่งเป็น เห็นชอบ 324 เสียง ไม่เห็นชอบ 182 เสียง งดออกเสียง 199 เสียง รายละเอียดคือ ผลโหวตจาก ส.ส. เห็นชอบ 311 คะแนน ไม่เห็นชอบ 148 คะแนน และงดออกเสียง 40 คะแนน ส่วนผลโหวตของ ส.ว. เห็นชอบ 13 คะแนน ไม่เห็นชอบ 34 คะแนน และ งดออกเสียง 159 คะแนน (ThaiPublica, 2566: ออนไลน์) จึงทำให้ต้องประชุมรัฐสภาอีกครั้งในวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 ท่ามกลางประเด็นปัญหาความไว้วางใจระหว่างพรรคร่วมรัฐบาลและปัญหาการถูกคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งคำร้องเรื่องการถือหุ้น itv ไปยังศาลรัฐธรรมนูญ ขณะที่กำลังมีการประชุมรัฐสภาครั้งที่สองเพื่อพิจารณาวาระการเลือกนายกรัฐมนตรี สถานการณ์กลับพลิกผันอีกครั้งเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้นายพิธาหยุดปฏิบัติหน้าที่ในวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2566 ส่วนหนึ่งจากเหตุการณ์นี้เป็นผลจากรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2560 (ไทยรัฐออนไลน์, 2566: ออนไลน์)

โดยส.ว.ส่วนหนึ่งพยายามแสดงตนและอธิบายสาเหตุที่คัดค้าน นายพิธา (ผู้จัดการออนไลน์, 2566: ออนไลน์) จนสังคมเกิดการตั้งคำถามต่อหน้าที่ของ ส.ว. ส่วนสื่อสังคมออนไลน์ได้มีการส่งต่อภาพหน้าจอโทรศัพท์ที่มีความเห็นของ ส.ว. รายหนึ่งใจความระบุ ไว้ว่า “ ส.ว.มีไว้ทำไม มีไว้กลั่นกรองป้องกันคนชั่วไม่ให้ปกครองบ้านเมือง ส่งเสริมคนดีให้ปกครอง บ้านเมือง... นี่คือนหน้าที่ของ

ส.ว.” (นักเรียนเลข, 2566: ออนไลน์) ซึ่งสอดคล้อง พระบรมราโชวาทของในหลวงรัชกาลที่ 9 ในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 วันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2512 ที่ว่า “..ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้...”

บรรณานุกรม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

- กนกรัตน์ เลิศชูสกุล. จากมือตบถึงนกหวีดพัฒนาการและพลวัตของขบวนการต่อต้านทักษิณ.
กรุงเทพฯ: อิลลุมิเนชั่นส์ เอดิชั่นส์, 2563.
- กรศิริ คตภูธร ชูชิต ชายทวีป, “การศึกษาหลักจริยศาสตร์ของขงจื้อ,” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม 2557 - เมษายน 2558): 12-24
- กฤษดาวรรณ หงส์ดารมภ์ และ จันทิมา เอี่ยมานนท์ บก. มองสังคมผ่านวาทกรรม. กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- กองบรรณาธิการ. ลับ ล้วง ลึก พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน,
2551.
- กองบรรณาธิการผู้จัดการ. เปิดตำราโกง ระบอบทักษิณ. กรุงเทพฯ : ผู้จัดการ, 2550.
- กองบรรณาธิการมติชน. เสียงนกหวีดปฏิวัติ. (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน, 2557).
- กานต์ กานต์พรรณพงศ์. การสร้างความปลอดภัยทางการเมืองต่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ
กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (25 พฤษภาคม – 2 ธันวาคม 2551) และกลุ่ม
แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (12 มีนาคม - 20 พฤษภาคม 2553) ใน
พื้นที่กรุงเทพมหานคร. ภาควิชาปรัชญาและศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2553.
- เกษียร เตชะพีระ. จากระบบทักษิณสู่รัฐประหาร 19 กันยายน 2549: วิฤติประชาธิปไตยไทย.
กรุงเทพฯ: มูลนิธิ 14 ตุลา, 2550.
- คณะกรรมการการเลือกตั้ง. ข้อมูลสถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ:
รุ่งศิลป์การพิมพ์, 2555.
- คริส เบเคอร์และผาสุก พงษ์ไพจิตร. ประวัติศาสตร์ไทยร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: มติชน, 2557.
- คำบุญ สิทธิสมาน. ปรากฏการณ์สนธิ: จากเสื้อเหลืองถึงผ้าพันคอสีฟ้า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บ้าน
พระอาทิตย์, 2549.
- จำลอง ศรีเมือง. ชีวิตจำลอง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เอ วี การพิมพ์, 2533.
- จิตติศักดิ์ นันทพานิชและคณะ. ชินคอร์ป ตีลมนระ: จุดจบระบบทักษิณ. กรุงเทพฯ: ฐานบุ๊ค, 2549.
- เฉลิมพล พลมุข. “คำมั่นสัญญา 36 : 63 ล้านคน...,” ผู้จัดการรายวัน (16 เมษายน 2551): 13
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. “การเมืองใหม่,” ผู้จัดการรายวัน (14 กรกฎาคม 2551): 12

- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. “การเมืองใหม่คือการเมืองแบบประชาธิปไตย,” ผู้จัดการรายวัน (7 กรกฎาคม 2551): 12
- เซียวชนะ, “เป็นคนไทย...อะป่าว?!” ผู้จัดการรายวัน (21 พฤษภาคม 2551): 13
- เซียวชนะ, “ยกประเทศให้ทักษิณ ชินวัตร ดีไหม? ,” ผู้จัดการรายวัน (25 พฤษภาคม 2551): 13
- ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. วาทกรรมการพัฒนา: อำนาจ ความรู้ ความจริง เอกลักษณะและความเป็นอื่น = Development discourse. กรุงเทพฯ: วิชาษา, 2549.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทอง. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ตามภาษาศาสตร์: แนวคิดและการนำมาศึกษา วาทกรรมในภาษาไทย. กรุงเทพฯ : คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.
- ดร.สุวินัย ภรณวลัย, “5. พันธมิตรฯ รำลึก สงครามของพันธมิตรฯ,” ผู้จัดการรายวัน (13 พฤษภาคม 2552): 12
- ทวีวัฒน์ ปุณศรีวิวัฒน์, “พุทธศาสนิกชนกับทฤษฎีธรรมิกสังคมนิยม,” พุทธศาสนศึกษา (พฤษภาคม - สิงหาคม 2539): 29 - 52.
- ทองก้อน วงศ์สมุทร, “ทักษิณ” ภัยร้ายของแผ่นดิน, ผู้จัดการรายวัน (29 มีนาคม 2549): 10
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. คุณธรรม จริยธรรมดับศีลธรรมจากมุมมองของปรัชญา. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2557.
- เทิดธรรม คงไทย, 90 คนโค่นทักษิณ, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน, 2547), 216 - 220.
- เทิดธรรม คงไทย. 90 คนโค่นทักษิณ .กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ร่วมด้วยช่วยกัน, 2547.
- นารินทร์ ทองดี. การแสวงหาค้นคว้าตามฐานคติพุทธศาสนาเถรวาท. ภาคนิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.
- ปณิธาน พิชาลัย, การต่อสู้ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยในสมัย รัฐบาลทักษิณ ชินวัตร. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- ประจักษ์ ก้องกีรติ. ให้คนดีปกครองบ้านเมือง การเมืองวัฒนธรรมของชาวไทย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน, 2565.
- ประมวล รุจนเสรี. พระราชอำนาจ. กรุงเทพฯ: สุเมธ รุจนเสรี, 2548.

ประเวศ วะสี, “แก้ปัญหาไม่ตรงประเด็น ประเด็นคือการพิสูจน์ว่านายกรัฐมนตรีโกงชาติโกงแผ่นดิน
จริงหรือเปล่า? ,” ผู้จัดการรายวัน (26 กุมภาพันธ์ 2549): 11

ประเวศ วะสี. การเมืองใหม่ที่ไม่ใช่เงินเป็นใหญ่ หนทางสู่ประชาธิปไตยที่แท้จริง. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์มติชน, 2550, 75-76.

ปราโมทย์ นาคทรรพ, “คิดถึงเมืองไทย: ยุทธศาสตร์ปฏิญาฟินแลนด์แผนการปกครองไทย?,”
ผู้จัดการรายวัน (22 พฤษภาคม 2549): 13

ปราโมทย์ นาคทรรพ. “คิดถึงเมืองไทย: ยุทธศาสตร์ปฏิญาฟินแลนด์แผนการปกครองไทย?,”
ผู้จัดการรายวัน (22 พฤษภาคม 2549): 13

ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์, “บันทึก 2549 ,” ผู้จัดการรายวัน (6 กรกฎาคม 2549): 13

พระมหาสมาน ชาตวิริโย(ศศิสุวรรณพงศ์), การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องความกตัญญูในพุทธปรัชญาเถรวาทและปรัชญาขงจื้อ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศาสนศาสตรบัณฑิต สาขาพุทธศาสนและปรัชญา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 2550.

พุทธทาสภิกขุ, “สังคมนิยมตามหลักแห่งพระศาสนา” ธัมมิกสังคมนิยม โดนัล เค. สแวงเธอร์
บรรณาธิการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคืบทอง, 2529.

พุทธทาสภิกขุ. จนกว่าโลกจะมีสันติภาพ. สุราษฎร์ธานี: ,ธรรมทานมูลนิธิ, 2531.

แพทริค โจรี. เวสสันดรชาดกในประวัติศาสตร์ไทย. กรุงเทพฯ: อิลลูมินันซ์ เอดิชั่นส์, 2563.

มติชน, “ประชาธิปไตย(แบบไทยๆ) ‘คนดี’เป็นอย่างไร ที่สุดแห่งนามธรรม ปลุกมือบและนายกา ม.
7,” หนังสือพิมพ์มติชน (9 ธันวาคม 2556): 20

มติชน, “เปิดวิสัยทัศน์การเมืองใหม่,” มติชน(15 สิงหาคม 2552): 13.

มติชน, “เปิดวิสัยทัศน์การเมืองใหม่,” หนังสือพิมพ์มติชน (15 สิงหาคม 2552): 13

มติชน, “พันธสัญญา ‘พันธมิตร’เดินหน้าสู่การเมืองใหม่,” มติชน(25 พฤษภาคม 2552): 2.

มติชน, “พันธสัญญา พันธมิตร เดินหน้าสู่การเมืองใหม่,” หนังสือพิมพ์มติชน (25 พฤษภาคม 2552):

2

มติชน, “'ยูเอ็น'ห่วงการเมืองไทยใช้ภาษาเหยียดเพศหญิง,” หนังสือพิมพ์มติชน (26 มกราคม 2557):

14

ไม่ปรากฏผู้แต่ง. หล่นอีว: ขงจื้อสนทนา. แปลโดย สุวรรณสา สถาอนันท์. กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์openbooks, 2562.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ฤกษ์ ศุภศิริ. ประวัติย่อการเมืองไทยในรอบทศวรรษจากทักษิณมิกส์ถึงพลุขภาจลาจล. กรุงเทพฯ:

โพสต์บุ๊กส์, 2553.

ลิขิต ธีรเวคิน, “คนหรือระบบ,” ผู้จัดการรายวัน (16 ตุลาคม 2549): 12

ลิขิต ธีรเวคิน, “คุณสมบัติสำคัญของนักการเมืองที่ดี,” ผู้จัดการรายวัน (11 พฤษภาคม 2549): 13

ลิขิต ธีรเวคิน, “อำนาจและความชอบธรรมทางการเมือง: ศึกษาจากกรณีของจีนโบราณ,” ผู้จัดการรายวัน (2 พฤศจิกายน 2549): 13

ลิขิต ธีรเวคิน. “คนหรือระบบ,” ผู้จัดการรายวัน (16 ตุลาคม 2549): 12

วรศักดิ์ มหัทธโนบล, “จริยธรรม จิตสำนึก และกฎหมาย,” ผู้จัดการรายวัน (2 กุมภาพันธ์ 2549): 12

วรวิษฐ์ ลิ้มทองกุล. “การเมืองใหม่ = การเมืองที่มีอายุ,” ผู้จัดการรายวัน (3 กรกฎาคม 2551): 13

วรณรัตน์ คัทมาตย์, “กำเนิดใหม่ไทย(ไม่)เฉย,” หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ (11 ธันวาคม 2556): 1

วสุชน รักษ์ประชาไท. พัฒนาการกลุ่มอนุรักษ์นิยมสุดขั้วในขบวนการต่อต้านทักษิณ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2563)

สนธิ ลิ้มทองกุล, “เมืองไทยรายสัปดาห์คอนเสิร์ตการเมืองครั้งที่ 1 ปฏิญญาฟินแลนด์กับยุทธศาสตร์ไทยรักไทย,” ผู้จัดการรายวัน (22 พฤษภาคม 2549): 11

สนธิ ลิ้มทองกุล, เมืองไทยรายสัปดาห์ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, 2548.

สนธิ ลิ้มทองกุล. เมืองไทยรายสัปดาห์สัญจร ฉบับถวายคืนพระราชอำนาจ. กรุงเทพฯ: ,สำนักพิมพ์บ้านพระอาทิตย์, 2549.

สายชล สัตยานุรักษ์, “มรดกทางประวัติศาสตร์และการบังเกิดตุลาการภิวัตน์ในประเทศไทย,” วารสารนิติสังคมศาสตร์ ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม 2559 - มิถุนายน 2559): 34-36

สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. จริยธรรมคำพ่อหลวง. กรุงเทพฯ: สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน, 2558.

สำเนียง ยอดศิริ, “จริยศาสตร์, จริยธรรมและคุณธรรมตามแนวคิดนักปรัชญา”, วารสารปรัชญาปริทัศน์ ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 (2560): 46 – 48.

สำราญ รอดเพชร, “ให้กำลังใจป่าเปรม ,” ผู้จัดการรายวัน (5 กรกฎาคม 2549): 12

- สิทธิเทพ เอกสิทธิพงษ์, ลูกจิ้งจอกชาติ : สำนักประวัติศาสตร์และนิยามประชาธิปไตย. วารสารมนุษยศาสตร์สาร ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 : 116-117
- สุรพศ ทวีศักดิ์. พุทธศาสนาในเอเชีย: Paradox ภายในรัฐกับศาสนาจักรไทย. สมุทรปราการ: มุลินีโตโยต้าประเทศไทย, 2559.
- สุริยะใส กตะศิลา. 60 ปี พิภพ ธงไชย “ทางเลือก” ที่ข้ามพ้นวาทกรรม. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย, 2548.
- สุริยะใส กตะศิลา. พันธมิตร ประชาชน ประชาธิปไตย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์openbooks, 2551.
- โสภณ สุภาพงษ์ , “บทความพิเศษ ,” ผู้จัดการรายวัน (3 กรกฎาคม 2549): 14
- โสภณ สุภาพงษ์, “นายกฯ ครมต้องมีต้นจริยธรรมสูงไม่ใช่ทุนขยายชาติเดิมๆ,” ผู้จัดการรายวัน (25 กันยายน 2549): 13
- โสภณ สุภาพงษ์, “ผู้มีบารมีและพลเอกเปรม ,” ผู้จัดการรายวัน (6 กรกฎาคม 2549): 13
- อภิชาติ สถิตนิรามัยและอนุสรณ์ อุณโณ. การเมืองคนดี : ความคิด ปฏิบัติการ และอัตลักษณ์ทางการเมือง. รายงานวิจัยสนับสนุนโดยฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2560.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. คิดอย่างมิเชล ฟูโกต์ คิดอย่างวิพากษ์: จากวาทกรรมของอัตบุคคล ถึงจุดเปลี่ยนของอดีต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2555.
- อิทธิพล โคตะมี. ปฏิบัติการภาษาและการสร้างความชอบธรรมในการต่อสู้ของขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง พ.ศ. 2549 – 2557. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2559.
- อุเชนทร์ เชียงแสน. ประวัติศาสตร์การเมืองภาคประชาชน : ความคิดและปฏิบัติการของ “นักกิจกรรมทางการเมือง” ในปัจจุบัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2556.
- Bjorn Dressel. “When Notions of Legitimacy Conflict: The Case of Thailand”. Politics & Policy 38, 3 (2010): 445 – 469.
- David E. Apter. The Politics of Modernization. Chicago : Chicago University Press, 1965.
- Jacob L. Mey. Pragmatic an Introduction. USA: Balkwell Publicshers, 2002.

- Justin Tosi Brandon Warmke, Grandstanding the use and abuse of moral talk.
Newyork: Oxford University press, 2020.
- Kathleen M. Blee and Kimberly A. Creasap. "Conservative and Right-Wing
Movement". Annual Review of Sociology 36 (2010): 269-286
- Marc Saxer. In vertigo of change: How to resolve Thailand's transformation crisis. แปล
โดย ภัควดี วีระภาสพงษ์และคณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์openworld, 2557.
- Max Weber. Politics As a Vocation. แปลโดย กมลรัตน์ ศิลประเสริฐ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
สมมติ, 2560.
- Michael A. K. Halliday. Introduction to Functional Grammar. London: Edward Arnold,
1985.
- Mudde Cas. The Far Right Today. Cambridge: UK Polity, 2019.
- Norman Fairclough. Media Discourse. London: Edward Arnold, 1995.
- Norman Fairclough. Critical Discourse Analysis: The Critical Study of language. New
York: Longman, 2010.
- Patrick Jory, "The Vessantara Jataka, Barami, and the Bodhisatta-Kings: The Origin and
Spread of a Thai Concept of Power," in Crossroads 16, 2 (2002): 36-78.
- Teun A. van Dijk. Ideology: A Multidisciplinary Approach. NY: SAGE Publications, 1998.
- Thanet Aphornsuvan. "Buddhist Cosmology and the Genesis of Thai Political
Discourse". in Religion and Democracy in Thailand, Imtiyaz Yusuf and Canan
Atilgan, (ed.), Bangkok, Konrad-Adenauer-Stiftung, 2008: 14 - 34.
- Samuel P. Huntington, "Democracy's Third Wave". Journal of Democracy (spring 1991):
24-27.
- chaba2550_64, ปฏิบัติการไทยคู่ฟ้า 1/2 ตร.ทูป พรม. [ออนไลน์], วันที่ 6 กันยายน 2551.
แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=WWNfJZ7HWRM&t=321s>
- Gun rose, อ เสรี วงษ์มณฑาทาพ ร ฎ พระราชทานอภัยโทษ ข้าเดิมวิกฤตประเทศ@181154 2
[ออนไลน์], วันที่ 18 พฤษภาคม 2556. แหล่งที่มา
<https://www.youtube.com/watch?v=TDyES725bxU>

- iLaw, 4 เงื่อนไขรัฐธรรมนูญสร้าง "นายกคนนอก". [ออนไลน์], วันที่ 1 กรกฎาคม 2564. แหล่งที่มา <https://ilaw.or.th/node/5902>
- iLaw, คำถามพ่วง: เห็นชอบให้ส.ว.ที่มาจากแต่งตั้ง ร่วมกับ ส.ส.เลือกนายกฯ หรือไม่?. [ออนไลน์], วันที่ 14 กรกฎาคม 2559. แหล่งที่มา <https://ilaw.or.th/node/4195>
- iLaw, สรุปร่างรัฐธรรมนูญ: กรธ.ไม่ 'ซัดใจ' ยกให้ คสช. เลือก ส.ว. 250 คนเอง. [ออนไลน์], วันที่ 30 มีนาคม 2559. แหล่งที่มา <https://ilaw.or.th/node/4069>
- iLaw, อำนาจของ 250 ส.ว. ของ คสช. มีมากกว่าแค่พิจารณากฎหมาย. [ออนไลน์], วันที่ 30 กันยายน 2562. แหล่งที่มา <https://ilaw.or.th/node/5395>
- ilaw-freedom, การชุมนุมปี 2563 ปรိบัติแห่งความเปลี่ยนแปลง: พลังก่อตัวจากไหน มีพัฒนาการอย่างไร เราเจออะไรมาบ้าง. [ออนไลน์], วันที่ 19 พฤษภาคม 2563. แหล่งที่มา <https://freedom.ilaw.or.th/node/1059>
- LiveTV0012Th, 081113 สุเทพ เทือกสุบรรณ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 8 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=eJtsMyaSYC4>
- LiveTV0012Th, 091113 องอาจ คล้ามไพบูลย์ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 9 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=FYQSD6lZY20>
- LiveTV0012Th, 101113 สุเทพ เทือกสุบรรณ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 10 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=KILpqlYDrok>
- LiveTV0012Th, 101113 สุเทพ เทือกสุบรรณ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 10 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=KILpqlYDrok>
- LiveTV0012Th, 111113 สุเทพ เทือกสุบรรณ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=vnuwx11xUJU>
- LiveTV0012Th, 111113 สุเทพ เทือกสุบรรณ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 11 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=vnuwx11xUJU>
- LiveTV0012Th, 111213 เสรี วงษ์มณฑา[ออนไลน์], วันที่ 11 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา https://www.youtube.com/watch?v=em82lkG_qcY
- LiveTV0012Th, 131113 สุเทพ เทือกสุบรรณ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 13 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=oDlsoJ8Tv-Q>

LiveTV0012Th, 141113 แทนคุณ จิตต์อิสระ ณ เวทีประชาชน ราชดำเนิน[ออนไลน์], วันที่ 14 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา

https://www.youtube.com/watch?v=D5_3KAVz5L4&t=463s

LiveTV0012Th, 201213 เสรี วงษ์มณฑา[ออนไลน์], วันที่ 20 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา

https://www.youtube.com/watch?v=vdDq_pvDL_E

LiveTV0012Th, 291129 สุเทพ เทือกสุบรรณ ประกาศการตั้ง กปปส. [ออนไลน์], วันที่ 29

พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา <https://www.youtube.com/watch?v=HuSjJEximhU>

matichon tv, ย้อนรอยคดีประวัติศาสตร์การเมืองไทย “ชัตดาวน์” กรุงเทพฯ ปมจำคุก “ลุงกำนัน” และ แกนนนำ กปปส.[ออนไลน์], วันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2564. แหล่งที่มา

<https://www.youtube.com/watch?v=4MOvviU4tXc>

MGR Online VDO, 2014/02/02 "เหมียว-ท็อป" จัดเต็มชัตลมนิวส์ ด้านมวลมหาตาราไม่น้อยหน้า จัดชัตลมนคอร์สจิกกัดการเมืองไทย[ออนไลน์], วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2557. แหล่งที่มา

<https://www.youtube.com/watch?v=zKvDtAF->

[zPw&list=PLxNbeupMhABWCUmAwcLLGke0Z220FnDil&index=3](https://www.youtube.com/watch?v=zKvDtAF-zPw&list=PLxNbeupMhABWCUmAwcLLGke0Z220FnDil&index=3)

Pongpiphat Banchanont, สี่ปี ‘ชัตดาวน์ กทม.’ สิ้นเสียงนกหวีดนานแล้ว.. ประเทศไทยเปลี่ยนไปแค่ไหน?[ออนไลน์], วันที่ 16 มกราคม 2561. แหล่งที่มา <https://thematter.co/quick-bite/4-year-anniversary-shutdown-bangkok/43835>

Pongpiphat Banchanont, สี่ปี ‘ชัตดาวน์ กทม.’ สิ้นเสียงนกหวีดนานแล้ว.. ประเทศไทยเปลี่ยนไปแค่ไหน?[ออนไลน์], วันที่ 16 มกราคม 2561. แหล่งที่มา <https://thematter.co/quick-bite/4-year-anniversary-shutdown-bangkok/43835>

Sutthipath Kanittakul, พระ อำนาจ ความเชื่อ ขบวนเคลื่อนไหว: พุทธศาสนาในร่มรัฐไทย และความฝันต่อรัฐฆราวาส[ออนไลน์], วันที่ 4 พฤศจิกายน 2563. แหล่งที่มา

<https://thematter.co/social/monk-politic-faith-protestor/127742>

ThaiPublica, นับถอยหลังประชามติ รธน.: “คำถามพ่วง” ประชามติ กับบทบาท ส.ว.เฉพาะกาล. [ออนไลน์], วันที่ 16 กรกฎาคม 2561. แหล่งที่มา

<https://thaipublica.org/2016/07/referendum-12/>

ThaiPublica, โหวตนายกรัฐมนตรืรอบแรก “พิธา” ไม่ผ่าน – รายชื่อ “การลงมติ” ของ ส.ว..
[ออนไลน์], วันที่ 13 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา
<https://thaipublica.org/2023/07/responsible-election2566-13-07-2566/>

Voice online, ย้อนคดีพธม. ปิดสนามบินจากปี 51 -59 ในวันที่สปท.จะยื่นขอจำหน่ายคดี
[ออนไลน์], วันที่ 13 พฤษภาคม 2560. แหล่งที่มา
<https://www.voicetv.co.th/read/470046>

WeLove Thai, สุเทพ เทือกสุบรรณ บนเวทีศูนย์ราชการ แจ้งวัฒนะ 28 พ.ย. 2556. [ออนไลน์],
วันที่ 28 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา
<https://www.youtube.com/watch?v=rTTAqP5S40o>

WeLove Thai, หลวงปู่พุทธะอิสระ บนเวทีมวลมหาประชาชน ราชดำเนิน. [ออนไลน์], วันที่ 20
พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา
<https://www.youtube.com/watch?v=dXGhqty43AE&t=1504s>

โพสต์ทูเดย์, พันธมิตรแถลงปลุกมวลชนต้านพรบ.ปรองดอง [ออนไลน์], วันที่ 29 พฤษภาคม 2555.
แหล่งที่มา <https://www.posttoday.com/politic/news/156727>

โพสต์ทูเดย์, "สุเทพ"มอบคำขวัญวันเด็กแห่งชาติ [ออนไลน์], วันที่ 4 มกราคม 2557. แหล่งที่มา
<https://www.posttoday.com/politic/news/268821>

โพสต์ทูเดย์, ดีเอสไอสั่งอายัดบัญชี18แกนนำกปปส. [ออนไลน์], วันที่ 18 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา
<https://www.posttoday.com/politic/news/265725>

ไทยพีบีเอส, กปปส.เปิดเผยรูปแบบจัดตั้งรัฐบาล-สภาประชาชน. [ออนไลน์], วันที่ 13 ธันวาคม 2556.
แหล่งที่มา <https://news.thaipbs.or.th/content/211684>

ไทยพีบีเอส, กปปส.เปิดเผยรูปแบบจัดตั้งรัฐบาล-สภาประชาชน[ออนไลน์], วันที่ 13 ธันวาคม 2556.
แหล่งที่มา <https://news.thaipbs.or.th/content/211684>

ไทยรัฐออนไลน์, แกนนำ พธม. รุ่น 1-2 ออกแถลงการณ์ยุติบทบาท [ออนไลน์], วันที่ 23 สิงหาคม
2556. แหล่งที่มา <https://www.thairath.co.th/content/365416>

ไทยรัฐออนไลน์, ปรากฏการณ์ "รัฐบาลพรรคเดียว" ไทยรักไทย ทำไมชนะถล่มทลาย14 ปีก่อน.
[ออนไลน์], วันที่ 14 มีนาคม 2562. แหล่งที่มา
<https://www.thairath.co.th/news/politic/1519081>

ไทยรัฐออนไลน์, ด่วน ศาลรัฐธรรมนูญ รับคำร้องหุ้นสื่อ “พีธา” พร้อมสั่งหยุดปฏิบัติหน้าที่ ส.ส.

ทันที. [ออนไลน์], วันที่ 19 กรกฎาคม 2566. แหล่งที่มา

<https://www.thairath.co.th/news/politic/2710739>

กรุงเทพธุรกิจ, เปิดภารกิจรักษาศสช.10ปีเหตุเร่งด่วน [ออนไลน์], วันที่ 28 พฤษภาคม 2557.

แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/news/585176>

ข่าวสด, สมบัติ อารังธัญวงศ์ อดีตอธิการบดีตำรวจบุหลักประชาธิปไตย 1 คน 1 เสียง ยังใช้กับไทยไม่ได้

[ออนไลน์], วันที่ 11 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา

http://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=TVRNNE5qYzJOamN5TUE9PQ%3D%3D&subcatid

เข้มทอง ต้นสกุลรุ่งเรือง. จาก ‘ตุลาการภิวัตน์’ ถึง ‘นิติสงคราม’ : สงครามไม่มีวันแล้วเสร็จของปึก

ชาวไทย. [ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา <https://www.the101.world/judicialization-of-politics-and-lawfare/> [วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2560]

ณขวัญ ศรีอรุณทัย, ก่อนถึงเวลาของ ทชช. ย้อนดูงานตุลาการภิวัตน์ ล้ม 3 นายกรัฐมนตรี ยุบ 4

พรรคการเมือง โหมฆะ 2 การเลือกตั้ง. [ออนไลน์], วันที่ 6 มีนาคม 2562. แหล่งที่มา

<https://waymagazine.org/judicial-activism-flashback/>

ทีมข่าวการเมือง, พรม.ไถ่ลอวสาน สนธิสร้างเกมส์ใหม่...สลัดทิ้งพรรคเหลือง [ออนไลน์], วันที่ 29

มีนาคม 2554. แหล่งที่มา <https://www.posttoday.com/politic/analysis/81053>

ทีมข่าวอาชญากรรม, “ทักษิณ” เปิดฉากฟ้อง “สนธิ” เรียก 500 ล้านบาท [ออนไลน์], วันที่ 3 ตุลาคม

2548. แหล่งที่มา <https://mgronline.com/crime/detail/9480000135346>

ธนกร วงษ์ปัญญา, ย้อนรอยคดีมือปืนป๊อปคอร์น[ออนไลน์], วันที่ 27 มิถุนายน 2559. แหล่งที่มา

<https://thestandard.co/news-thailand-backtrack-the-gunman-popcorn/>

ธรรมคุณ บุญพา, “พันธมิตรฯ vs ระบอบทักษิณ ภาค2,” ผู้จัดการรายวัน(26 กุมภาพันธ์ 2551): 12

นักเรียนเลว. กลุ่มไลน์ผู้บริหารการศึกษาหลุด! สงสัย "ทำไมยังไม่เฉดหัวนายพิธาออกจากรัฐสภา".

เสียง. [ออนไลน์], วันที่ 19 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา

https://twitter.com/BadStudent_/status/1681592381139984384

- นิธิ เอียวศรีวงศ์. สงครามความชอบธรรม. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2014/04/52541> [วันที่ 19 กรกฎาคม 2563]
- บีบีซี, ผลเลือกตั้ง 2562 : กต. แดงผลเลือกตั้ง 100% คะแนนมหาชนของ พปชร. พุ่งเป็น 8.4 ล้าน
 เสียง. [ออนไลน์], วันที่ 28 มีนาคม 2562. แหล่งที่มา
<https://www.bbc.com/thai/thailand-47730271>
- บีบีซี, เลือกตั้ง 2566 : กต. รายงานผลเลือกตั้งอย่างเป็นทางการ ก.ก. เหลือ 151 ส.ส. ส่วน พชป.
 ได้เพิ่มเป็น 25 สังกะสีนั้รผ่านคุณสมบัติเป็นนายกฯ. [ออนไลน์], วันที่ 25 พฤษภาคม 2566.
 แหล่งที่มา <https://www.bbc.com/thai/articles/c1d34xlzvrlo>
- ประเทศไทย, "พันธมิตร" เตรียมปฏิบัติการ "ไทยคู่ฟ้า" พิชิตศึกในวันเดียว! [ออนไลน์], วันที่ 26 สิงหาคม
 2551. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2008/08/17819>
- ประเทศไทย, SIU:"Vote No"เกมสั้นที่มีแต่เจ็บกับเจ้าของพันธมิตรฯ. [ออนไลน์], วันที่ 7 กรกฎาคม
 2554. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2011/07/35913>
- ประเทศไทย, เปิดตัวแล้ว พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย[ออนไลน์], วันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2549.
 แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2006/02/7284>
- ประเทศไทย, แนวหน้าสัมภาษณ์พิเศษ "สมศักดิ์ โกศัยสุข" ในวัน "แตกหัก" พันธมิตร [ออนไลน์], วันที่
 18 มิถุนายน 2554. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2011/06/35519>
- ประเทศไทย, ปรี๊ดดด!: 4 ขวบ กปปส. 6 เรื่องปฏิรูปก่อนเลือกตั้งถึงไหนแล้ว[ออนไลน์], วันที่ 30
 พฤศจิกายน 2560. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2017/11/74369>
- ประเทศไทย, พรรคเพื่อฟ้าดินเตรียมส่ง ส.ส.ปาร์ตี้ลิสต์ 1 คน [ออนไลน์], วันที่ 19 พฤษภาคม 2554.
 แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2011/05/34608>
- ประเทศไทย, ยุทธการ 9 ทักษะซัดทำเนียบ พันธมิตรฯ ประกาศชัยชนะ (อีกแล้ว) [ออนไลน์], วันที่ 21
 มิถุนายน 2551. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2008/06/17132>
- ประเทศไทย, รายงาน: การตีความ ม.7 - รากความคิด 'สภาประชาชน' คนดีจัดการทุนสามานย์.
 [ออนไลน์], วันที่ 8 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2013/12/50263>

- ประชาไท, ศาล รธน.มติเอกฉันท์นายคาพันตำแหน่ง ครม.รักษาการต่อ เว้น รมว.เอี่ยวย้าย ‘ถวิล’.
[ออนไลน์], วันที่ 7 พฤษภาคม 2557. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2014/05/53058>
- ประชาไท, สุเทพให้ กปปส. ท้าประเทศตื่นเข้ามิดไปตักที่หน่วยเลือกตั้งล่วงหน้า. [ออนไลน์], วันที่ 25
มกราคม 2557. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2014/01/51396>
- ประชาไท, สุเทพผูกพิมพ์เขียวสภาประชาชน-ตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลเลือกนายกฯ จากคนดี. [ออนไลน์],
วันที่ 13 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2013/12/50181>
- ประชาไท, สุเทพผูกพิมพ์เขียวสภาประชาชน-ตั้งรัฐบาลเฉพาะกาลเลือกนายกฯ จากคนดี[ออนไลน์],
วันที่ 3 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2013/12/50181>
- ประชาไท, สุเทพยืนยันไม่คิดแบ่งแยกประเทศ สู้เพื่อปฏิรูปให้บ้านเมืองดีขึ้น[ออนไลน์], วันที่ 23
กุมภาพันธ์ 2557. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2014/02/51914>
- ประชาไท, สุเทพอัครบอบทักษิณใช้วาทะ"ไพร่-อำมาตย์"-คิดแยกประเทศตั้งเมืองหลวงเชียงราย.
[ออนไลน์], วันที่ 14 พฤษภาคม 2557. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2014/05/53214>
- ประชาไท, หนังสือ "พระราชอำนาจ" วัดใจประชาชน[ออนไลน์], วันที่ 6 กันยายน 2548. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2005/09/5565>
- ประชาไท,ประมวลข้อเสนอการเมืองใหม่ "พันธมิตรฯ" ในรอบ 48 ชั่วโมง. [ออนไลน์], วันที่ 6
กรกฎาคม 2551. แหล่งที่มา <https://prachatai.com/journal/2008/07/17283>
- ประชาไท. 15 ปีรัฐประหาร 49 (1) อารังศักดิ์ เพชรเลิศอนันต์ : รัฐทหารศักดิ์ดิ้นกับมวลชนผู้สร้าง
ความชอบธรรม. [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2021/09/95021> [วันที่ 17 กันยายน 2564]
- ประชาไท. 15 ปีรัฐประหาร 49 (4) อุเชนทร์ เชียงแสน: ปล่อยให้การเมืองภาคประชาชน “ตายไป
แหละดีแล้ว”. [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2021/09/95041> [วันที่ 18 กันยายน 2564]
- ปวงชน อุณจะนำ, จากหุ่นเชิดการเมืองถึงหญิงชู้ชายชาติ: ย้อนรอยวาทกรรมเหยียดเพศที่มีต่อ ยิ่ง
ลักษณ์ ชินวัตร[ออนไลน์], วันที่ 1 พฤษภาคม 2559. แหล่งที่มา
<https://prachatai.com/journal/2016/05/65555>

ผู้จัดการออนไลน์, “เทือก” เปิดพิมพ์เขียวปฏิรูป ปลุก ปชช.ยึดทุกกระทรวง เผด็จศึกระบอบทักษิณ
พฤษภาคมนี้. [ออนไลน์], วันที่ 26 พฤศจิกายน 2556. แหล่งที่มา

<https://mgronline.com/politics/detail/9560000146936>

ผู้จัดการออนไลน์, แถลงการณ์ ฉบับที่ 20/2551 พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เรื่อง
“การเมืองใหม่” [ออนไลน์], วันที่ 8 กันยายน 2551. แหล่งที่มา

<https://mgronline.com/daily/detail/9510000106565>

ผู้จัดการออนไลน์, แถลงการณ์ ฉบับที่ 20/2551 พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เรื่อง
“การเมืองใหม่”. [ออนไลน์], วันที่ 8 กันยายน 2551. แหล่งที่มา

<https://mgronline.com/daily/detail/9510000106565>

ผู้จัดการออนไลน์, พิสูจน์ตัวตน"ทักษิณ ชินวัตร"ผ่านคำสัมภาษณ์"ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์"-เบื้องหลังการ
ตั้งพรรคไทยรักไทยตรงกับวันปฏิวัติฝรั่งเศส. [ออนไลน์], วันที่ 12 กรกฎาคม 2548.

แหล่งที่มา <https://mgronline.com/politics/detail/9490000092146>

ผู้จัดการออนไลน์, รายงานพิเศษ : ย้อนรอย”นอมินี”สมัคร-ทักษิณ / พปช.-ทรท.”ก่อนศาลตัดสิน!!
[ออนไลน์], วันที่ 18 มกราคม 2551. แหล่งที่มา

<https://mgronline.com/politics/detail/9510000007134>

พงศ์พิพัฒน์ บัญชานนท์, ย้อนอดีตวิวัฒนาการ “นายกฯ ม.7” ก่อน “สุเทพ” ปิดฝุ่นเสนอนใหม่.

[ออนไลน์], วันที่ 4 ธันวาคม 2556. แหล่งที่มา <https://www.isranews.org/content-page/item/25640-article7.html>

พรรคเพื่อไทย. 19 ก.ย.49 “โปรดฟังอีกครั้ง” 15 ปี รัฐประหาร 49. [ออนไลน์]. 2564. แหล่งที่มา

<https://ptp.or.th/archives/18386> [วันที่ 9 กันยายน 2564]

มติชน, บันทึกประเทศไทย ‘2กุมภาพันธ์57’ เลือกลงโมฆะในประวัติศาสตร์ สุธง 2.4 พันล้าน ใบเสร็จที่รอ
วันจ่าย? [ออนไลน์], วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2560. แหล่งที่มา

https://www.matichonweekly.com/featured/article_23408

มติชน. “การเมืองใหม่,” มติชน (22 กันยายน 2551): 15 - 16

มติชน. “พันธสัญญา ‘พันธมิตร’เดินทางสู่การเมืองใหม่,” มติชน (25 พฤษภาคม 2552): 2.

มติชนสุดสัปดาห์, “การเมืองใหม่ประชาธิปไตย by pass,” มติชนสุดสัปดาห์ (27 มิถุนายน 2551): 9

มติชนสุดสัปดาห์, “การเมืองใหม่ประชาธิปไตย by pass,” มติชนสุดสัปดาห์ (27 มิถุนายน 2551): 9

รศ.ดร.ชวินทร์ ลีนะบรรจงและรศ.ดร.สุวินัย ภรณวลัย, “ข้อใจ” ประชาธิปไตยของประภาส ปันตบ
 แต่ง [ออนไลน์], วันที่ 20 กันยายน 2551. แหล่งที่มา
<https://mgronline.com/daily/detail/9510000111667>

วอยซ์ออนไลน์, "ผู้มีบารมีนอก รธน." วาทะสะท้อนการเมืองไทย 15 ปี การเมืองไทยยังถอยหลัง
 [ออนไลน์], วันที่ 29 มิถุนายน 2564. แหล่งที่มา
<https://voicetv.co.th/read/HIUBPnKJm>

สยามรัฐ, “สนธิ ลืมทองกุล” หวนคืนสู่อีสราภาพ[ออนไลน์], วันที่ กันยายน 2562. แหล่งที่มา
<https://siamrath.co.th/n/101427>

สารินีย์ วิสุทธาธรรม. ปาฐกถา "เกษียร เตชะพีระ " ทาง 3 แพร่งที่ "ยิ่งลักษณ์" ต้องเจอ หนักกว่า
 ทักษิณ. [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา
<https://www.isranews.org/component/content/article/13441--q-q-3-qq.html> [
 วันที่ 19 กรกฎาคม 2563]

อธิกิต แสงสุข, คนดีไม่เคยผิด. [ออนไลน์], วันที่ 26 กรกฎาคม 2562. แหล่งที่มา
https://www.khaosod.co.th/politics/hot-topics/news_2746296

อิทธิพล โคตะมี. ถ้าวันนี้ไม่มีประยุทธ์: นายกา พระราชทาน คือทางออก?. [ออนไลน์]. 2564.
 แหล่งที่มา <https://waymagazine.org/non-member-of-parliament-prime-minister/>
 [วันที่ 27 กรกฎาคม 2564]

ภาคผนวก รายชื่อ ประวัติ แกนนำและผู้มีส่วนให้ความหมาย “คนดี” และ “ความดี” ของ
ขบวนการต่อต้านทักษิณ

สนธิ ลิ้มทองกุล (วันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2490 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

ระดับปริญญาตรีที่ยูซีแอลเอ ลอสแอนเจลิส สหรัฐอเมริกา

ระดับปริญญาโทสาขาประวัติศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยยูทาห์สเตท รัฐยูทาห์

ประวัติ เป็นคนจังหวัดสุโขทัย เกิดในครอบครัวไทยเชื้อสายจีน เป็นบุตรชายของนายวิเชียร แซ่ลิ้ม อดีตสมาชิกพรรคก๊กมินตั๋งกับนางไฉยยัง แซ่ลิ้ม เมื่ออยู่ 27 ปี สนธิ ทำงานเป็นบรรณาธิการการบริหาร หนังสือพิมพ์ประชาธิปไตย หลังจากนั้นได้ร่วมกับพร สิทธิอำนวย ตั้งบริษัทแอดวานซ์มีเดียในเครือพีเอสเอ กรุ๊ป ออกหนังสือดิฉันแต่ประสบปัญหาขาดทุนจึงขายกิจการให้กับปิ๊ยะ มาลากุล ณ อยุธยา สนธิกลับมาโดดเด่นอีกครั้งด้วยการตั้งบริษัทตะวันออกแมกกาซีนทำหนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายเดือนเมื่อพ.ศ. 2526 การเติบโตของธุรกิจของสนธิเป็นไปอย่างรวดเร็ว ในพ.ศ.2530 ได้นำบริษัทผู้จัดการเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและนำเงินที่ระดมได้มาจัดตั้งบริษัทโรงพิมพ์ตะวันออก ซึ่งเป็นหนึ่งในโรงพิมพ์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย อย่างไรก็ตามธุรกิจของสนธิก็ประสบปัญหาภาวะล้มละลายภายหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งในปีพ.ศ 2540

พล.ต.จำลอง ศรีเมือง (วันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ.2478 - ปัจจุบัน)

ประวัติ เป็นบุตรของ นายสมนึก ชุณหะวัณ และนางบุญเรือน ต่อมามารดาสมรสใหม่กับนาย โขศน์ ศรีเมือง พล.ต.จำลอง ศรีเมืองเริ่มเข้าสู่การเมืองเมื่อพ.ศ. 2522 โดยดำรงตำแหน่งวุฒิสมาชิกและเลขาธิการนายกรัฐมนตรี พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ภายหลังกลาออกจากตำแหน่งเพื่อทำการต่อต้านพ.ร.บ.ทำแท้งเสรี พล.ต.จำลอง ดำรงตำแหน่งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 2 สมัยติดต่อกันในปี พ.ศ. 2531 และ พ.ศ. 2533 ต่อมาในปี พ.ศ.2535 พล.ต.จำลองมีบทบาทสำคัญในการเคลื่อนไหวเพื่อขับไล่พล.อ.สุจินดา คราประยูร ในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ภายหลังกเหตุการณ์ดังกล่าว

พล.ต.จำลองในฐานะหัวหน้าพรรคพลังธรรม ดำรงตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรีและในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2538 ได้ลาออกจากตำแหน่งเนื่องจากไม่เห็นด้วยกับนโยบายสปก.4-01 ของพรรคประชาธิปัตย์ พล.ต.จำลองมีความใกล้ชิดกับกองทัพธรรมและเป็นหนึ่งในสมาชิกคนสำคัญของสันติอโศกซึ่งนับเป็นกลุ่มมวลชนสำคัญในการเคลื่อนไหวภายใต้ชื่อพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

สมศักดิ์ โกศัยสุข (วันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2488 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับปริญญาตรีที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตร์บัณฑิต(รัฐศาสตร์) สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติ สมศักดิ์โดดเด่นด้านแรงงานมาโดยตลอด เช่น เป็นประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ 7 สมัย ซึ่งในที่นี่ดำรงตำแหน่งเป็นเลขาธิการ 3 สมัย ในช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬเมื่อปี พ.ศ. 2535 ได้ออกมาเคลื่อนไหวร่วมกับพล.ต.จำลอง ศรีเมือง โดยเป็นหนึ่งใน 7 แกนนำสมาพันธ์ประชาธิปไตยอย่างไรก็ตามบทบาทของสมศักดิ์ที่มีความโดดเด่นที่สุดคือการเป็นผู้รณรงค์คัดค้านการขายรัฐวิสาหกิจนับตั้งแต่ในช่วงปี พ.ศ. 2539 จนมาถึงในปัจจุบัน

พิภพ ธงไชย (วันที่ 10 กรกฎาคม พ.ศ. 2488 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนนันทศึกษา

ระดับปริญญาตรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จ

ประวัติ ระหว่างที่ศึกษาร่วมทำกิจกรรมจนได้รับคัดเลือกเป็นนายกองค์การนักศึกษาในปี พ.ศ.2510 พิภพเป็นคนที่มึบทบาทในการเคลื่อนไหวทางการเมืองและสังคมอยู่ตลอดเวลาเช่นเป็นหนึ่งในร้อยคนที่ร่วมลงชื่อเรียกร้องรัฐธรรมนูญและเป็นกรรมการองค์กรประชาธิปไตยเพื่อประชาชน (ปช.ปช.)กับนายธีรยุทธ บุญมี และร่วมเดินขบวนรณรงค์ต่อต้านสินค้าญี่ปุ่นต่อต้านการตั้งฐานทัพของอเมริกาต่อต้าน

สงครามในประเทศเวียดนามต่อต้านเผด็จการทหารก่อนสถานการณ์ได้ลุกลามเป็นเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 และใน พ.ศ.2521 พิกพ ธงชัย ได้ก่อตั้งโรงเรียนหมู่บ้านเด็กร่วมกับภรรยาตามแนวทางของโรงเรียน Summer Hill ที่ประเทศอังกฤษ อันมีแนวคิดเสนอการศึกษาที่หลุดพ้นจากระบบการศึกษาของรัฐหรือที่เรียกว่าการศึกษาทางเลือกต่อ ต่อมาในปีพ.ศ. 2522 พิกพก่อตั้งมูลนิธิเด็กร่วมกับนายแพทย์ประเวศ วะสี นายเทพศิริ สุขโสภา และนางศิริพร สโคร์บานีค และเข้าร่วมเคลื่อนไหวในช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬในนามมูลนิธิเด็ก นอกจากนั้นแล้ว พิกพยังเคลื่อนไหวกับขบวนการประชาชนกลุ่มอื่นๆ เช่น สมัชชาคนจน กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมบ้านกรูด บ่อนอกและกลุ่มจะนะที่จังหวัดสงขลา ไปพร้อมกับทำงานอาสาสมัครในฐานะเลขาธิการและประธานของคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยในระหว่างที่ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตยให้เคลื่อนไหวผลักดันรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนที่เกิดจากการรวบรวมข้อคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศในช่วงปีพ.ศ. 2540 กับกลุ่ม 30 องค์กรเครือข่ายประชาธิปไตยได้สำเร็จและเข้าร่วมกับการต่อสู้ภาคประชาชนอีกหลายต่อหลายขบวนการทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและด้านการเมือง โดยในช่วงรัฐบาลทักษิณชินวัตรพิกพได้ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการอิสระเพื่อความสมานฉันท์แห่งชาติชุดนายอานันต์ ปันยารชุน ในการคลี่คลายปัญหา 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ (วันที่ 12 มกราคม พ.ศ 2493 - ปัจจุบัน)

การศึกษา

ระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ระดับปริญญาโทคณะศึกษาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น

ประวัติ

สมเกียรติได้เข้าทำงานด้านสังคมตั้งแต่สมัยเป็นประธานสภานักศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตรควบคู่กับประธานสภากลางนักศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 8 วิทยาเขต เมื่อปี พ.ศ 2517 ในช่วงระหว่างรอยต่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ 2516 สมเกียรติเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการต่อสู้ กรณีเขื่อนปากมูล กับสมัชชาคนจนและกรณีปัญหาโรงไฟฟ้าถ่านหินกรูด บ่อนอก

สุริยะใส กตะศิลา (วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ 2515 – ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมจากโรงเรียนราชสีมา

ระดับปริญญาตรีจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับปริญญาโทหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิต

ประวัติ มีบทบาทการเคลื่อนไหวทางการเมืองมาโดยตลอดตั้งแต่สมัยเรียน สุริยะใสดำรงตำแหน่งเลขาธิการสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) และเข้าร่วมชุมนุมในเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ พ.ศ 2535 ต่อมาได้เป็นเลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) ในช่วงที่นายพิภพ ธงไชย เป็นประธาน สุริยะใสได้รับการยกย่องว่าเป็นดาวเด่นในแวดวงของ NGO

คำณู สิทิสมาณ (วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2498 – ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย

ระดับปริญญาตรีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประวัติ โดยระหว่างเรียนรับตำแหน่งเป็นเลขาธิการศูนย์กลางนิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (ศนท.) ในปีพ.ศ. 2518 คำณู ได้มีส่วนร่วมในเหตุการณ์การเมืองทั้ง 14 ตุลาคม พ.ศ 2516 และ 6 ตุลาคม พ.ศ 2519 โดยทำงานหนังสือพิมพ์แนวการเมืองหลายฉบับในช่วงเวลานั้น เช่น สื่อนาคต ไทยนิกร จัตุรัส เป็นต้นและมีผลงานโดดเด่นเนื่องจากเป็นผู้สัมภาษณ์พระเทพกิตติปัญญาคุณ (กิตติวุฒโท ภิกขุ) ในหนังสือพิมพ์ จัตุรัส ซึ่งมีคำให้สัมภาษณ์ที่ว่า “ฆ่าคอมมิวนิสต์ไม่บาป” ก่อนหน้าเกิดเหตุการณ์ 6 ตุลาไม่นาน ต่อมาในปีพ.ศ 2533 คำณูได้เริ่มทำงานในเครือผู้จัดการจนมาถึงปัจจุบันโดยมีตำแหน่งเป็นบรรณาธิการอาวุโสของเครือผู้จัดการมีผลงานประจำทั้งคอลัมน์นิสต์ จัดรายการวิทยุและพิธีกรรายการโทรทัศน์ เช่น เมืองไทยรายสัปดาห์ คำณูถือได้ว่าเป็นคนสนิทของนายสนธิ ลิ้มทองกุล แกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

วรศักดิ์ มโนบล

การศึกษา ศิลปศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ประวัติ ผู้อำนวยการศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา อาจารย์ประจำสาขาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเขียนคอลัมน์ฟ้าดินเดียวกัน หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์ประเวศ วะสี (วันที่ 5 สิงหาคม พ.ศ. 2475 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่โรงเรียนวิสุทธรังษี

ระดับมัธยมปลายที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

ระดับมหาวิทยาลัยคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติ เป็นแพทย์ชาวไทย นักวิชาการด้านสาธารณสุข และนักวิชาการเกี่ยวกับการศึกษา ทั้งเป็นผู้สนับสนุนงานค้นคว้าวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาและการพัฒนาชีวิต หมอประเวศเป็นปัญญาชนฝ่ายอนุรักษ์นิยมที่มักนำเอาหลักศาสนาพุทธมาปรับใช้ และชี้เป็นทิศทางออกให้กับสังคมไทย

ลิขิต ธีรเวคิน (11 พฤษภาคม พ.ศ. 2484 – 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559)

การศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมดี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2507

Master of Arts (International Relations) The Fletcher School of Law and Diplomacy, Tufts University สหรัฐอเมริกา, 2511

Master of Arts in Laws and Diplomacy, Tufts University สหรัฐอเมริกา, 2512

Master of Arts (Political Science) Brown University สหรัฐอเมริกา, 2513

Doctor of Philosophy (Political Science) Brown University สหรัฐอเมริกา, 2515

ปริญญาบัตรหลักสูตร ภาครัฐร่วมเอกชน (ปรอ. 2) ทพาลัยป้องกันราชอาณาจักร, 2533

- ประวัติ รับราชการเป็นอาจารย์ประจำคณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เคยได้รับแต่งตั้งเป็นคณบดีคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ 2526 และเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ ในปี พ.ศ 2531 ด้านการเมือง ลีขิตเข้าสู่งานการเมืองโดยลาออกจากราชการเมื่อพ.ศ 2540 เพื่อดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในรัฐบาลพล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ และเมื่อปี พ.ศ. 2545 พรรคความหวังใหม่ยุบรวมกับพรรคไทยรักไทย ลีขิตจึงย้ายมาสังกัดพรรคไทยรักไทยและได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการบริหารพรรคนอกจากนี้ในการเลือกตั้ง ปีพ.ศ. 2548 ยังได้รับเลือกตั้งเป็นส.ส.บัญชีรายชื่อสังกัดพรรคไทยรักไทย อีกด้วย
- โสภณ สุภาพงษ์
- การศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ประวัติ โสภณเป็นนักธุรกิจและนักพัฒนาชุมชน เจ้าของรางวัลแมกไซไซ เริ่มทำงานด้านน้ำมันครั้งแรกที่บริษัท เอสโซ่ สแตนดาร์ดประเทศไทย จำกัด เมื่อปี พ.ศ 2512 สัมผัสประสบการณ์ได้ 13 ปีลาออกไปทำงานที่ปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย(ปตท.) เติบโตจนได้เป็นรองผู้ว่าการปตท จากนั่นปี พ.ศ 2538 ได้เข้าทำงานบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด มหาชน โดยได้รับคำเชิญชวนจากพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ซึ่งบางจากกำลังประสบปัญหาภาวะขาดทุนกว่า 4 พันล้านบาท ภายใน 5 ปี โสภณสามารถทำให้บางจากฟื้นคืนได้กำไรมา 5-8 ร้อยล้านบาท พร้อมกับสร้างจุดยืนในด้านสิ่งแวดล้อมสนับสนุนวิถีผลิตแบบชุมชน เศรษฐกิจพอเพียง และเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนเป็นเจ้าของกิจการ ในปี พ.ศ.2542 โสภณลาออกมาเป็นนักพัฒนาชุมชนเต็มตัว นอกจากนั้นแล้วโสภณยังเคยเป็นสมาชิกวุฒิสภาจังหวัดกรุงเทพมหานครและเป็นที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีหลายสมัยและเป็นกรรมการในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยรับผิดชอบตรงกับการตรวจสอบกรณีผู้ถูกอุ้มฆ่าสูญหายบาดเจ็บท่านเจ้าหน้าที่และชาวบ้านใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งภายหลังได้เข้าร่วมกับขบวนการพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ (วันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2513 - ปัจจุบัน)

- การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนอัสสัมชัญ
- ระดับปริญญาตรีจากคณะวิศวกรรมศาสตร์สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
- ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาการเงินการจัดการจากมหาวิทยาลัยมลรัฐนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา
- ประวัติ ผู้จัดรายการ “ยามเฝ้าแผ่นดิน” และคอลัมนิสต์ในเครือผู้จัดการ ปานเทพเข้าร่วมวงการการเมืองโดยมีผู้แนะนำให้รู้จักกับพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ในปี พ.ศ. 2546 เข้าไปช่วยงานในพรรคความหวังใหม่ขณะนั้นมีอายุ 28 ปี จนกระทั่งได้เป็นกรรมการบริหารพรรค เคยลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นส.ส.บัญชีรายชื่อของพรรคความหวังใหม่และมีตำแหน่งสุดท้ายเป็นรองโฆษกพรรคความหวังใหม่ในปี พ.ศ. 2544 ในช่วงที่พรรคความหวังใหม่ยุบรวมกับพรรคไทยรักไทย ปานเทพได้เป็นทีมที่ปรึกษาเศรษฐกิจช่วงรัฐบาลทักษิณ 1 โดยเฉพาะเรื่องเศรษฐกิจภาคใต้ ก่อนที่จะถอนตัวในเวลาต่อมาด้วยความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันและภายหลังจากเหตุการณ์นั้น ปานเทพมีจุดยืนอยู่ฝั่งตรงข้ามกับรัฐบาลทักษิณมาโดยตลอด
- สำราญ รอดเพชร (วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2499 - ปัจจุบัน)
- การศึกษา ระดับปริญญาตรี สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาผู้นำธุรกิจการเมืองและสังคม วิทยาลัยนวัตกรรมสังคม มหาวิทยาลัยรังสิต
- ประวัติ เป็นที่รู้จักจากการเป็นพิธีกรรายการข่าวเด่นประเด็นร้อนซึ่งเป็นรายการวิเคราะห์ข่าวทางสถานีโทรทัศน์ไอ ทีวีโดยปฏิบัติหน้าที่แทนสรยุทธ สุทัศนะจินดา ต่อมาในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2546 สำราญได้ย้ายมาร่วมงานกับหนังสือพิมพ์ผู้จัดการและ ASTV โดยเป็นผู้วิเคราะห์ข่าวและดำเนินรายการช่วงเช้าในรายการสภาท่าพระอาทิตย์คู่กับค่านวณ สิทธิสมานและปานเทพ พัวพงษ์พันธ์ ในช่วง พ.ศ. 2548-2549 สำราญมีบทบาทเป็นพิธีกรและโฆษกของเวทีพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และภายหลังจากเหตุการณ์รัฐประหารปีพ.ศ. 2549 สำราญได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ในการเลือกตั้งปีพ.ศ. 2550 สำราญ

ลงรับสมัครเลือกตั้งเป็นส.ส.เขต 7 กรุงเทพมหานครกับพรรคประชาธิปัตย์แต่ไม่ได้
รับการเลือกตั้งทำให้ในปีพ.ศ. 2551 สำราญกลับมาเข้าร่วมการประชุมร่วมกับพันธมิตร
ประชาชนเพื่อประชาธิปไตยอีกครั้งและถูกแต่งตั้งให้เป็นแกนนำรุ่นที่ 2

เฉลิมพล พลमुख

ประวัติ ประจำกลุ่มวิชาปรัชญาและศาสนา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา คอลัมน์สติในคอลัมน์เวทีทัศนะ
หนังสือพิมพ์ผู้จัดการ ในช่วงปี พ.ศ. 2549 – 2557

เชี่ยวชาญ

ประวัติ นามปากกาของคอลัมน์สติในคอลัมน์ขวานผ่าซาก หนังสือพิมพ์ผู้จัดการรายวัน โดย
เนื้อหา มักจะเป็นการโจมตีทักษิณและรัฐบาลจากพรรคพลังประชาชน โดยเขียน
ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2551 เมื่ออภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรีก็ไม่
ปรากฏนามปากกาดังกล่าวอีก

รศ.ดร.สุวินัย ภรณวลัย

การศึกษา การศึกษาระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จากคณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกียวโต ประเทศญี่ปุ่น

ประวัติ อดีตอาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บทบาททาง
การเมือง สุวินัย เป็นหนึ่งในนักวิชาการที่เข้าร่วมขับไล่ทักษิณ ให้ลาออกจาก
ตำแหน่ง เป็นผู้บรรเลงกู่เจิงระหว่างพักครึ่งรายการเมืองไทยรายสัปดาห์สัญญาณ ครั้ง
แรก เมื่อวันศุกร์ที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2548 ที่หอประชุมศรีบูรพา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปัจจุบันเป็นประธานยุทธศาสตร์วิชาการสถาบันทิศทาง
ไทย มีจุดยืนชัดเจนในการวิพากษ์วิจารณ์มือบราซภูร พรรคเพื่อไทย พรรคอนาคต
ใหม่และพรรคก้าวไกลเรื่อยมา

สุเทพ เทือกสุบรรณ (วันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ระดับปริญญาโท ทางด้านรัฐศาสตร์ จาก Middle Tennessee State University
ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติ เป็นบุตร นายจรัส เทือกสุบรรณ และ นางละม้าย เทือกสุบรรณ เกิดที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาโท สุเทพได้กลับมาลงสมัครเป็นกำนันที่ตำบลท่าสะท้อน ต่อจากผู้เป็นบิดา เมื่อชนะการเลือกตั้งทำให้เป็นกำนันในขณะที่ยังอายุเพียง 26 ปี สุเทพเข้าการเมืองระดับประเทศเมื่อปี พ.ศ. 2522 จากการเป็น ส.ส.จังหวัดสุราษฎร์ธานี หลังจากนั้นก็ได้รับเลือกตั้งเป็นส.ส.อย่างต่อเนื่องถึง 10 สมัย ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรีช่วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 2 สมัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม และรองนายกรัฐมนตรีด้านความมั่นคง

พระพุทธรูปหรือ สุวิทย์ ทองประเสริฐ (วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2499 - ปัจจุบัน)

ประวัติ เป็นบุตรของนายชมภู และนางอัมพร ทองประเสริฐ ทำการอุปสมบทครั้งแรก เมื่ออายุ 20 ปี ที่วัดคลองเตยใน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ จากนั้นได้สึกไปรับราชการทหาร และอุปสมบทอีกครั้งที่จังหวัดพัทลุง เมื่อปีพ.ศ.2526 มีฉายาว่า “พระสุวิทย์ ธรรมธโร” ต่อมาได้เริ่มสร้างวัดอ้อน้อยจากที่ดินบริจาคที่ตำบลห้วยขวาง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ตั้งแต่ พ.ศ. 2532 และได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาสวัดอ้อน้อย ในปี พ.ศ. 2538 ต่อมาได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะตำบลห้วยขวาง แทนเจ้าคณะรูปเดิมที่มรณภาพไป เมื่อ พ.ศ. 2542 จากนั้นอดีตพระพุทธรูปได้ลาออกจากตำแหน่งเจ้าคณะตำบลห้วยขวาง พร้อมลาสิกขา ก่อนจะอุปสมบทใหม่ เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ.2544 และมีฉายาใหม่ว่า “พระสุวิทย์ ธรรมโม” ในช่วงปี พ.ศ. 2556 พระพุทธรูปธรรมโม เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางในชื่อ “หลวงปู่พุทธรูปธรรมโม” ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง อดีตพระพุทธรูปธรรมโมได้เข้าร่วมกับคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือ กปปส. เพื่อชุมนุมขับไล่รัฐบาลของ น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร โดยการขึ้นเวที กปปส. ในการให้กำลังใจผู้ชุมนุม และแสดงธรรมในสถานที่จัดชุมนุมในพื้นที่ต่างๆ

จักษ์ พันธุ์ชูเพชร

การศึกษา ระดับปริญญาตรีจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช , คณะเทคนิคการแพทย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระดับปริญญาโท จากคณะรัฐศาสตร์ สาขาการปกครอง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ , คณะการจัดการทรัพยากรมนุษย์และองค์การ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (นิด้า)

ระดับปริญญาเอกจากคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติ เคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร มีตำแหน่งทางวิชาการ เป็นรองศาสตราจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในช่วงปี พ.ศ. 2556 -2557 จักษ์เป็นแกนนำคนสำคัญในขบวนการเคลื่อนไหวทศวรรษปฏิรูป.

องอาจ คล้ามไพบูลย์ (วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2497 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมจากโรงเรียนเซนต์คาเบรียล การศึกษา

ระดับปริญญาตรี จากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ระดับปริญญาโท 2 สาขา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี พ.ศ. 2540 และคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติ องอาจเข้าสู่วงการการเมืองจากการเป็นสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตบางกอกน้อยเมื่อปีพ.ศ.2528 และต่อมาลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2535 ในสังกัดพรรคประชาธิปัตย์ถึงแม้จะไม่ชนะการเลือกตั้งตั้งแต่ภายหลังในปีพ.ศ.2539 ก็สามารถชนะการเลือกตั้งในพื้นที่เดิมมาอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ.2553 ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีในรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ

เสรี วงษ์มณฑา (วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2492 – ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมต้นจาก ระดับมัธยมที่โรงเรียนสรรพวิทยาคม

ระดับมัธยมปลายจาก โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย

ระดับปริญญาตรีจาก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ระดับปริญญาโทจาก คณะ Master of Arts for Teachers (English) ที่ University of Washington และ สาขา Journalism Advertising ที่ Northwestern University ประเทศสหรัฐอเมริกา

ระดับปริญญาเอกจาก คณะวารสารศาสตร์ ด้านสื่อสารการเมืองจาก Southern Illinois University ประเทศสหรัฐอเมริกา

ประวัติ ในทางการเมือง เคยเป็นผู้สมัครในตำแหน่งรองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ดูแล ด้านการศึกษา โดยมีนายประวิทย์ รุจิรวงศ์ สมัครเป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2533 แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง และยังเป็นทีปรึกษาด้านการ ประชาสัมพันธ์และรณรงค์หาเสียงให้แก่พรรคชาติไทยด้วย ในปี พ.ศ. 2549 ได้เข้าร่วมกับการชุมนุมของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และ พ.ศ. 2556 -2557 เข้าร่วมการชุมนุมกับ กปปส. ภายหลังกการรัฐประหาร ปี พ.ศ. 2557 เสรีได้รับการ แต่งตั้งเป็นกรรมการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชนเทคโนโลยีสารสนเทศ

สมบัติ จันทรวงศ์ (วันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2488 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมต้นที่โรงเรียนอัสสัมชัญ ศรีราชา

ระดับมัธยมปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา

ระดับปริญญาตรีคณะรัฐศาสตร์ Claremont Men's College สหรัฐอเมริกา

ระดับปริญญาโทและเอกที่ Claremont Graduate School

ประวัติ เป็นอดีตอาจารย์คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สาขาการเมืองการ ปกครอง ได้ประกาศลาออกเพื่อแสดงความรับผิดชอบหลัง ถูกสำนักงาน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ชี้มูลว่า เป็นผู้ถือ ครองทรัพย์สินแทน(นอมินี) ครอบครัว พล.อ.เสถียร เพิ่มทองอินทร์ อดีต ปลัดกระทรวงกลาโหม เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2556

ดารณีนุช โพธิปิติ (วันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2511 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาจาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
ระดับปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

ประวัติ เป็นบุตรของนายสุภี ปสุตนาวินนักรักเขียนภาพประกอบนวนิยายและสารคดี และ
ปัจจุบันเป็นนักแสดงและพิธีกร เข้าร่วมการประชุมกับกลุ่ม กปปส. เมื่อปีพ.ศ. 2556
- 2557

ปวันรัตน์ นาคสุริยะ (วันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2509 - ปัจจุบัน)

การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาที่โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)

ประวัติ เป็นบุตรสาวของธรรมรัตน์ นาคสุริยะ กับนางยุพิน นาคสุริยะ ปัจจุบันเป็นนักแสดง
และผู้กำกับ เข้าร่วมการประชุมกับกลุ่ม กปปส. เมื่อปีพ.ศ. 2556 - 2557

วิชาชีพ ลี้มทองกุล

การศึกษา ระดับปริญญาตรีที่คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระดับปริญญาตรีในด้านภาษาจีน เอกวัฒนธรรมจีน ที่มหาวิทยาลัยภาษาและ
วัฒนธรรมปักกิ่ง

ประวัติ วิชาชีพเป็นนักข่าวสายการเมืองของหนังสือพิมพ์ผู้จัดการมีงานเขียนคอลัมน์และ
รายงานข่าวเด่นๆ ได้แก่ คอลัมน์ก่อนตะวันจะตกดิน रिมนัจตุรัส ในเว็บไซต์ผู้จัดการ
ออนไลน์และรายงานข่าวผ่านทางวิทยุ

ชัยอนันต์ สมุทวณิช (วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2487- วันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2561)

การศึกษา ระดับมัธยมจากโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย
ระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระดับปริญญาตรี สาขารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยวิกตอเรีย ประเทศนิวซีแลนด์
ระดับปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา
ระดับปริญญาเอก สาขารัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สหรัฐอเมริกา

ประวัติ

เป็นบุตรของพล.ต.ต.ชนะ สมุทวณิช และนางสำเหนียก สมุทวณิช เริ่มเป็นอาจารย์สอนที่สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และย้ายมาสอนที่คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็น สมาชิกสมัชชาสนามม้า, กรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2518 ปี พ.ศ.2524, ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรี ปี พ.ศ.2535, สมาชิกวุฒิสภา ปี พ.ศ.2532, ประธานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2539, กรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ปี พ.ศ.2540, สมาชิกวุฒิสภา 22 มีนาคมพ.ศ. 2539, ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ 11 เมษายน พ.ศ.2541 , กรรมการการศึกษาแห่งชาติ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2543, กรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), ผู้อำนวยการสถาบันพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (สพร.) 22 มิถุนายน พ.ศ. 2547, กรรมการธนาคารกรุงไทย จำกัด, กรรมการบริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน), กรรมการการศึกษาและการกีฬา 12 ธันวาคม พ.ศ. 2549, ผู้บังคับการโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย 13 มิถุนายน พ.ศ. 2539 พ้นจากตำแหน่ง 28 มิถุนายน พ.ศ. 2550, นายกราชบัณฑิตยสถาน 12 เมษายน พ.ศ. 2550, สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สมัยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข) 11 ตุลาคม พ.ศ. 2549 และ สมาชิกสภาปฏิรูปแห่งชาติ ด้านการเมือง 2 ตุลาคม พ.ศ. 2557

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	กาญจนาพร เขยอักษร
วัน เดือน ปี เกิด	16 มกราคม 2539
สถานที่เกิด	สมุทรปราการ
วุฒิการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	สมุทรปราการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY